

Bestemmingsplan Sumar 2007

Bestemmingsplan Sumar 2007

Code 04-65-08/ 02-BP-I / 03-08-07

TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

blz

1. INLEIDING	1
1. 1. Ligging plangebied	1
1. 2. Aanleiding	2
1. 3. Planinhoud	2
2. HUIDIGE SITUATIE	3
2. 1. Ontstaansgeschiedenis	3
2. 2. Ruimtelijke ontwikkeling	3
3. GEWENSTE ONTWIKKELINGEN	5
3. 1. Algemene beleidsuitgangspunten	5
3. 2. Gewenste ruimtelijke ontwikkelingen	10
4. OMGEVINGSASPECTEN	21
4. 1. Archeologische toets	21
4. 2. Ecologische toets	23
4. 3. Waterparagraaf	26
4. 4. Externe veiligheid	28
4. 5. Luchtkwaliteit	30
4. 6. Geluidhinder wegverkeer	30
4. 7. Geluidhinder industrielawaai	31
4. 8. Geurhinder industrieterrein	32
4. 9. Bodemsituatie	33
4. 10. Openbare nutsdoeleinden/beheerzone	34
4. 11. Klimaatbeleid	35
4. 12. Consequenties voor het bestemmingsplan	35
5. TOELICHTING OP BESTEMMINGEN	36
5. 1. Inleiding	36
5. 2. Bestemmingen	36
5. 3. Dubbelbestemmingen	44
5. 4. Algemene regelingen en bepalingen	45

6.	UITVOERBAARHEID	53
6. 1.	Economische uitvoerbaarheid	53
6. 2.	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	54
7.	INSPRAAK EN OVERLEG	55
7. 1.	Overlegreacties	55
7. 2.	Inspiraakreacties	60
7. 3.	Mondelinge reacties	71
7. 4.	Reacties tijdens informatiebijeenkomst	71

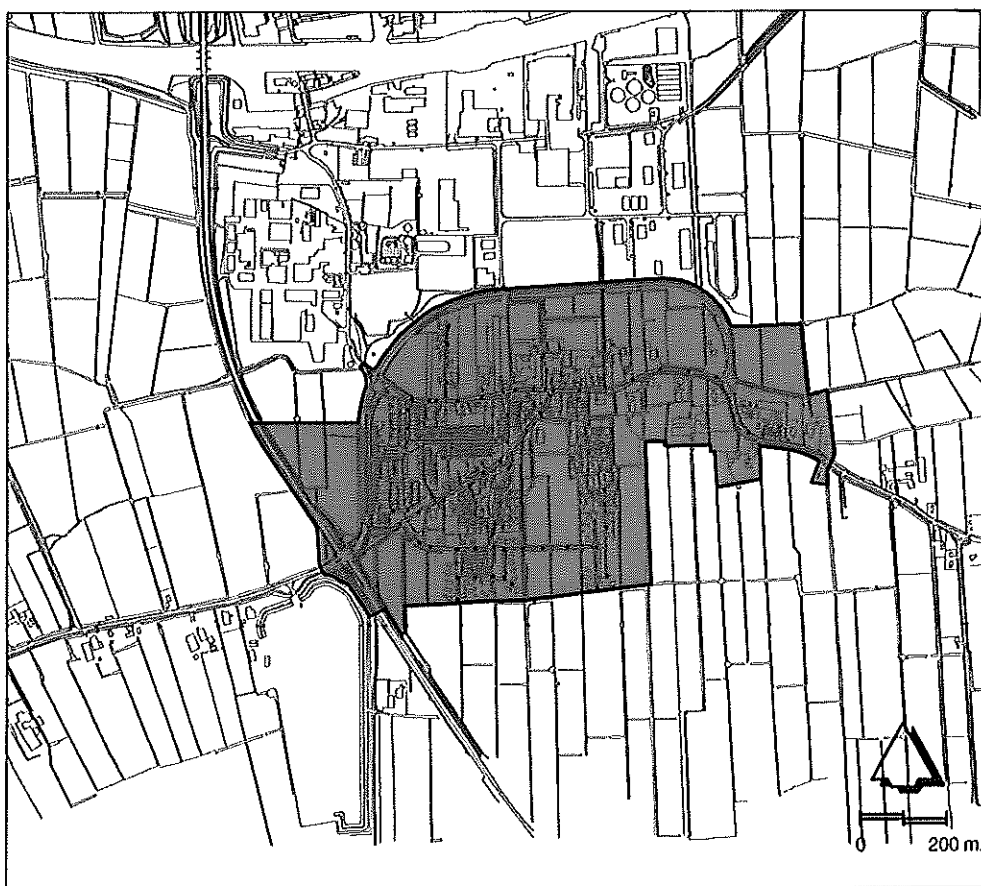
Bijlagenboek

<u>Bijlage 1</u>	: Archeologisch bureauonderzoek
<u>Bijlage 2</u>	: Archeologisch vervolgonderzoek
<u>Bijlage 3</u>	: Ecologisch onderzoek
<u>Bijlage 4</u>	: Wateradvies
<u>Bijlage 5</u>	: Luchtkwaliteit
<u>Bijlage 6</u>	: Akoestisch onderzoek
<u>Bijlage 7</u>	: Bodemonderzoek
<u>Bijlage 8</u>	: Overlegreacties
<u>Bijlage 9</u>	: Inspiraakreacties
<u>Bijlage 10</u>	: Verslag informatiebijeenkomst

1. INLEIDING

1. 1. Ligging plangebied

Het onderhavige bestemmingsplan Sumar 2007 betreft de herziening van het vigerende bestemmingsplan Sumar, goedgekeurd op 3 juli 1996. Het gaat grotendeels om bestaand dorpsgebied dat hoofdzakelijk wordt gevormd door de historische kern en naoorlogse ontwikkelingen (exclusief het industrieterrein). Het bestemmingsplan Sumar 2007 heeft ook betrekking op de ontwikkeling van de uitbreidingslocatie voor woningbouw aan de zuidzijde van het dorp. De ligging en de begrenzing van het plangebied is weergegeven in *figuur 1*.

Figuur 1: De ligging en begrenzing van het plangebied

1. 2. Aanleiding

De gemeente Tytsjerksteradiel is van start gegaan met de actualisering en digitalisering van bestemmingsplannen. Het onderhavige bestemmingsplan maakt deel uit van dit traject. De gemeente beoogt deze actualisering tevens te combineren met grotere plangebieden, zodat het aantal bestemmingsplannen over de gemeente als geheel wordt teruggebracht. Ook is de inzet gemeentebreed: gelijklopende bestemmingen in vergelijkbare situaties.

1. 3. Planinhoud

Het onderhavige bestemmingsplan voorziet voor het grootste deel in een conserverende regeling, met daarbij de gebruikelijke mogelijkheden voor functieverandering en/of toevoeging van eventuele nieuwe functies. Het plan zal vooral gericht zijn op het beheer van het plangebied. Naast een actuele regeling voorziet het plan in een uitbreidingslocatie aan de zuidzijde van het dorp. Deze uitbreiding is gelegen tussen "Pastorijelânnen/De Homeie" en 'It Hoarnleger/De Jister". In het vervolg wordt deze locatie Pastorijelânnen-west genoemd.

2. HUIDIGE SITUATIE

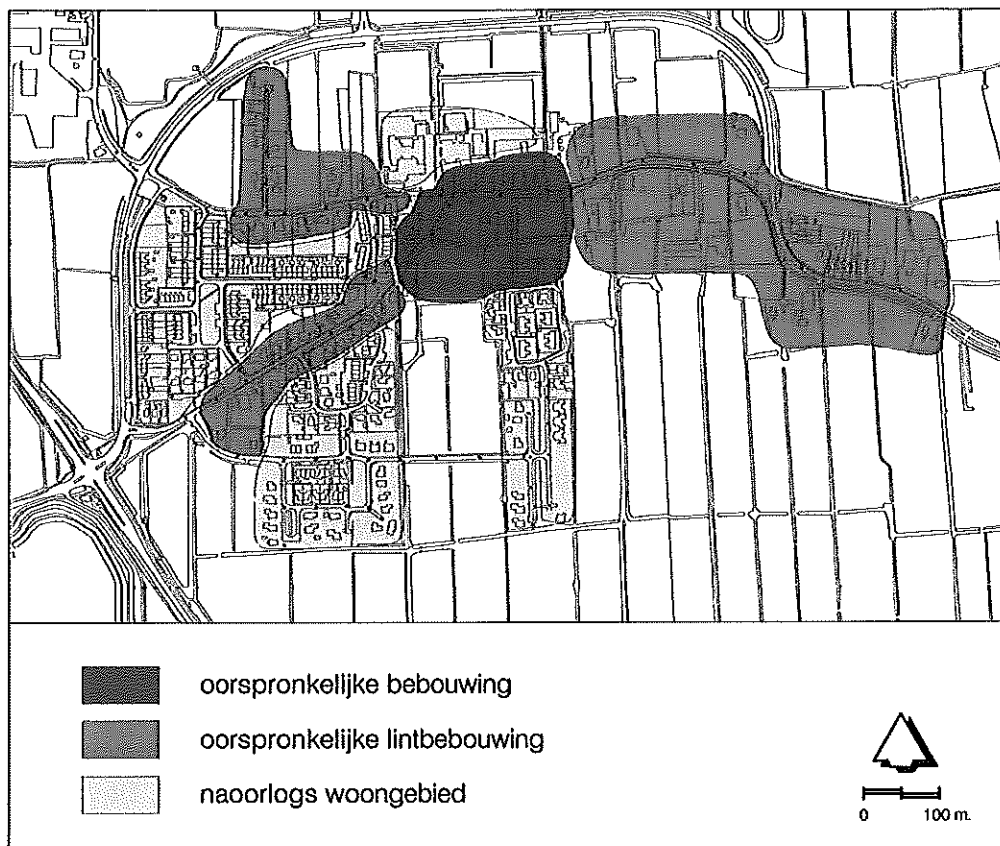
2. 1. Ontstaansgeschiedenis

Sumar ligt op de grens van de hogere zandgronden (ten zuiden van het dorp) en de lagere zandgronden van het vroegere beekdal van de Ee. Het dorp behoort vanuit zijn ontstaan tot de oudste agrarische nederzettingen op de hoger zandgronden van Friesland. Van oorsprong kan Sumar als esdorp worden getypeerd. De onregelmatige verkaveling is nog duidelijk zichtbaar in de oudere kern. Het vroegere bouwland heeft oostelijk van de kom gelegen. Het reliëf hiervan manifesteert zich het meest aan de noord-oostkant van het dorp langs de Iestwei. In een later stadium heeft het dorp zich met name langs de Achterwei en de Greate Buorren ontwikkeld, waardoor het dorp in de huidige situatie meer als wegdorp kan worden gekarakteriseerd.

2. 2. Ruimtelijke ontwikkeling

De kern van Sumar heeft zich rond de Nederlands Hervormde kerk gevormd. De bebouwing rond de kerk heeft een dichte bebouwingsstructuur. De meer oostelijk gelegen bebouwing, bestaande uit met name (voormalige) boerderijen, heeft een overwegend open bebouwingsbeeld. Ten oosten en westen van deze oude kern heeft zich langs de Knilles Wytteswei en de Greate Buorren lintbebouwing ontwikkeld. De laatste 50 jaar heeft de kernvorming van Sumar zich met name in zuidelijke en westelijke richting doorgezet. Binnen het dorp kunnen als gevolg van deze ontwikkeling drie qua ruimtelijke structuur verschillende gebieden worden onderscheiden, globaal weergegeven op *figuur 2*.

1. de oorspronkelijke bebouwing langs de Greate Buorren en de Master de Vrieswei (rond de Nederlands Hervormde kerk), in de loop der jaren tamelijk verdicht aangebouwd. De bebouwing bestaat uit individuele kleinschalige panden, afgewisseld met enkele boerderijpanden;
2. de eveneens oorspronkelijke uitlopers van het dorp aan de oost- en westzijde in een veel opener patroon van es- en wegbebouwing;
3. een naoorlogs woongebied, dat uit verschillende gebiedjes bestaat:
 - het gebied tussen de Achterwei, de Dr. Prinsweg en de Knilles Wytteswei;
 - het woongebied ten zuiden van de Nederlands Hervormde Kerk (Pastorijelânnen/Houtsjepaad);
 - het nieuwbouwoogebied ten zuiden van de Achterwei (It Hoarnleger/De Jister).

Figuur 2: De ruimtelijke structuur van Sumar

Met name in de oorspronkelijke bebouwing, wordt het ruimtelijk beeld ondersteund door de aanwezigheid van enkele rijksmonumenten, namelijk:

- Achterwei 5 (kop-rompboerderij);
- Greate Buorren 14 (Hervormde kerk en toren);
- Greate Buorren 51 (kop-rompboerderij);
- Mounepaed 21 (korenmolen De Hoop).

Daarnaast komen er volgens het Monumenten Inventarisatie-Project (MIP) ¹⁾ diverse karakteristieke panden voor:

- Greate Buorren 7/9, 14, 16, 21, 22, 23, 24/24A, 25/27, 26, 30, 34 en 53;
- Master de Vrieswei 3 en 22;
- Knilles Wytteswei 7, 8 en 14;
- Achterwei 7.

¹⁾ Inventarisatie vanuit het Monumenten Inventarisatie Project, aangevuld met panden in overleg met de Stichting Karakteristiek Tytsjerksteradiel, januari 1994.

3. GEWENSTE ONTWIKKELINGEN

Naast het gemeentelijke beleid is ook het rijks- en provinciaal ruimtelijk beleid mede bepalend voor de inhoud van het bestemmingsplan. Hieronder volgt een samenvatting van de voor het voorliggende plan van belang zijnde beleid.

3. 1. Algemene beleidsuitgangspunten

Nota ruimte, ruimte voor ontwikkeling (vastgesteld in de ministerraad d.d. 23 april 2004)

Het hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is om ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies. Daarbij is het belangrijk dat iedere overheidslaag in staat wordt gesteld de eigen verantwoordelijkheid waar te maken. Bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland is een van de vier doelen.

Specifiek voor Sumar is de ligging in het Nationaal Landschap Noordelijke Wouden van belang. Voor dit vanuit landschappelijk opzicht waardevolle gebied geldt "behoud door ontwikkeling", dat wil zeggen dat dergelijke gebieden zich in sociaal-economisch opzicht voldoende moeten kunnen ontwikkelen via een 'ja, mits regime'. Dat betekent dat grootschalige ingrepen in principe niet zijn toegestaan, maar voor het overige moeten normale, bij de kwaliteiten van het gebied passende ontwikkelingen mogelijk zijn, conform afspraken tussen provincies en gemeenten.

De Nota Ruimte beschrijft als kernkwaliteiten voor het Nationaal Landschap Noordelijke Wouden het volgende:

- strokenverkaveling met een lengte-breedte-verhouding van 3:1-5:1;
- grote mate van kleinschaligheid;
- reliëf in de vorm van pingoruïnes en dijkwallen.

Binnen het Nationaal Landschap is ruimte voor ten hoogste de eigen bevolkingsgroei. De omvang en de locatie van woningbouw zal tussen gemeente en provincie worden afgestemd.

Om de volgende redenen is de gemeente van mening dat de nieuwbouwlocatie geen negatieve invloed zal uitoefenen op de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap.

Aangezien de voorziene nieuwbouwlocatie aan de zuidzijde van het dorp aan drie zijden wordt omgeven door de bestaande dorpsbebouwing, zal de contour van het bebouwde gebied niet verder opschuiven. Een directe aantasting van omliggende waarden is daarmee niet aan de orde.

De gronden waarop de nieuwbouw zal plaatsvinden, beschikken deels over de bovengenoemde kernkwaliteiten. Uitgangspunt voor deze locatie is met de bestaande kwaliteiten rekening te houden en deze bij de inrichting van het plan te betrekken.

Streekplan Fryslân

In het *Streekplan Friesland 1994* is Sumar als een plattelandskern aangegeven. Dit houdt in dat Sumar zich binnen het perspectief van de plaatselijke verhoudingen kan ontwikkelen, waarbij het accent ligt op het particuliere initiatief. Deze koers is in het nieuwe Streekplan Fryslân 2007 (*Om de kwaliteit fan de romte*, 13 december 2006) ongewijzigd gebleven. Sumar is aangewezen als 'overige kern'. Dit betekent onder meer dat in Sumar met name de plaatselijke woningbehoefte moet worden opvangen, dat wil zeggen de reële woningbehoefte die voortkomt uit het gebied zelf.

Wenjen 2000+: "Fan mear nei better"

Ten aanzien van het wonen, hebben Provinciale Staten in juli 2002 de notitie Wenjen 2000+: "Fan mear nei better" vastgesteld. In deze notitie legt de provincie in het woningbouwbeleid de nadruk op kwaliteit en een centrale positie van de woonconsument. Het kwaliteitsbeleid richt zich op bouwen voor alle groepen; in Wenjen 2000+ wordt sterker ingezet op de huisvesting van specifieke doelgroepen. Het kwantiteitsbeleid is tevens gericht op een verantwoorde ontwikkeling ten aanzien van het bouwen. Ook aspecten als meer aandacht voor de stedenbouwkundige kwaliteit, de herkenbaarheid van het Friese landschap, de bescherming van waardevolle elementen van cultuurhistorie en het werken met beeldkwaliteitplannen blijven onderdeel van het provinciale beleid. Er dient bovendien veel aandacht te worden besteed aan de waterhuishoudkundige inrichting van nieuwbouwlocaties. Hierbij is een vroegtijdig overleg met de betreffende waterschappen een voorwaarde.

Voor Tytsjerksteradiel geldt op grond van de nota Wenjen 2000+ een (res-tant-)richtgetal voor de periode 2001 t/m 2009 van 864 woningen. Dit is exclusief eventuele extra contingenten vanuit de knelpuntenpot.

Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan

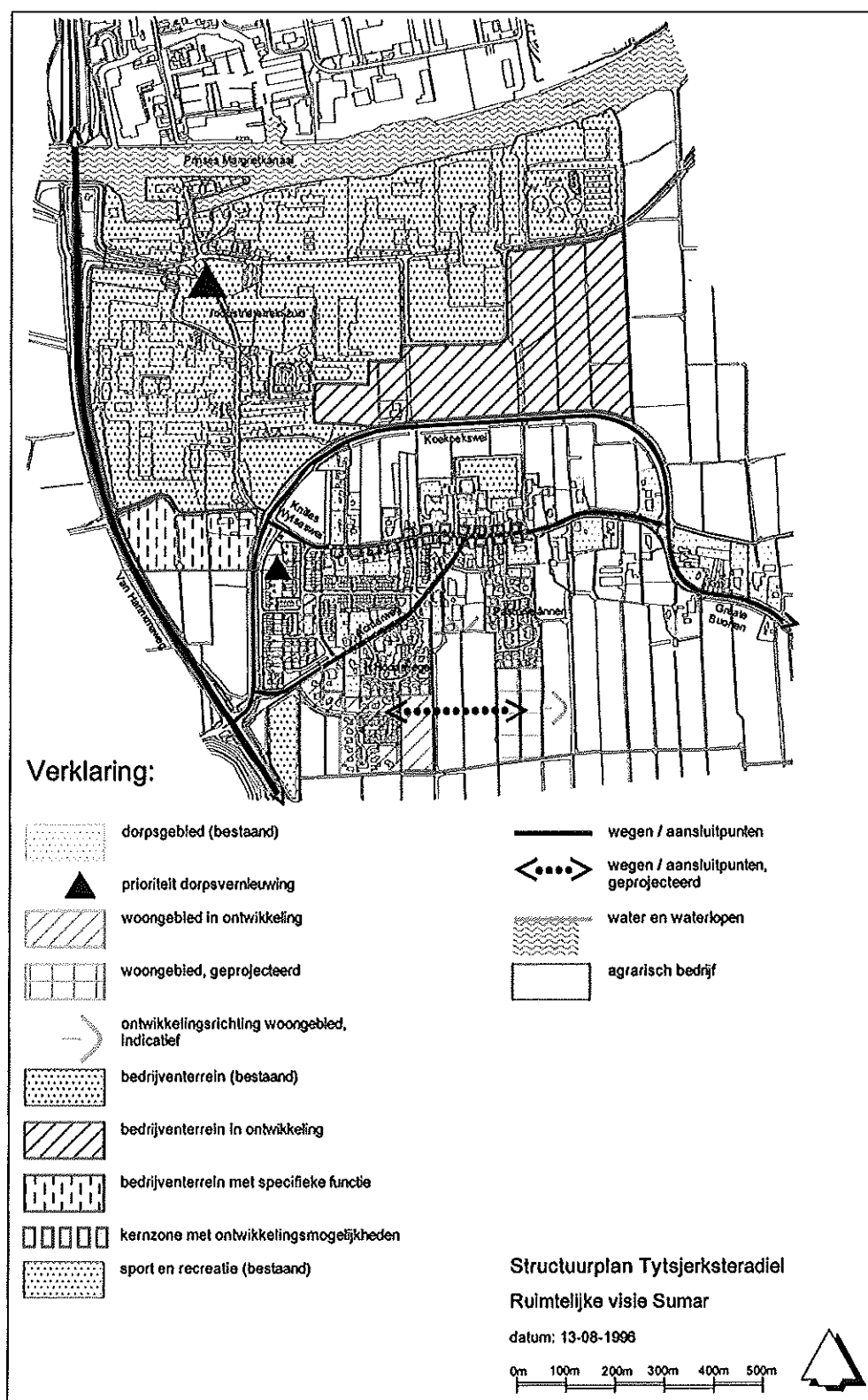
In het *Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (Fryslân Feilich Foarút, 2006)* worden in de kern Sumar geen bijzondere ontwikkelingen voorzien. Wel wordt voor de afwikkeling van het verkeer uit de regio Noordoost-Friesland ingezet op de aanleg van een centrale "stroomweg" (de centrale as) over de N356 tussen Dokkum-Veenwouden-Burgum-Nijega, om vervolgens aan te sluiten op de A7.

Recentelijk is besloten dat het tracé van deze stroomweg aan de westzijde van Sumar komt te liggen. Voor het gehele tracé zal een afzonderlijk bestemmingsplan worden opgesteld.

Structuurplan It doarp de kime foarby

In het *Structuurplan It doarp de kime foarby* (1997) is het gemeentelijk beleid in hoofdlijnen aangegeven. Voor Sumar is een fragment in *figuur 3* opgenomen. Daarin is de gewenste ruimtelijk-functionele structuur voor de kern aangegeven. Belangrijke en/of inmiddels deels of geheel uitgevoerde elementen daarin zijn:

- de verdere ontwikkeling van het woongebied It Hoarnleger, (*status: inmiddels gerealiseerd*);
- de uitbreiding van de woonfunctie ten zuiden van de Pastorijelânnen (Pastorijelânnen-Zuid) (*status: is inmiddels gerealiseerd*);
Een verdere uitbreidingsrichting van dit gebied is richting het oosten aangegeven (*status: nog niet gerealiseerd*);
- de ontwikkeling van het woongebied aan de zuidzijde van het dorp ter plaatse van het agrarisch bedrijf Krikke, tussen "Pastorijelânnen/De Homeie" en It Hoarnleger/De Jister (*status: nog niet gerealiseerd, planologisch geregeld in het onderhavige bestemmingsplan*);
- het bestaande industrieterrein biedt nog ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Tevens is aanpassing en vernieuwing van dit oudere terrein gewenst;
- het gebied ten zuiden van de Gravinneloane is aangewezen als bedrijvigheid met een specifieke functie;
- binnen het op de kaart aangegeven centrumgebied is ruimte voor bijzondere functies, lichte vormen van bedrijvigheid en dienstverlenende activiteiten;
- de mogelijkheden voor de ontsluiting van de woonuitbreiding ten zuiden van de Pastorijelânnen worden onderzocht (*status: is reeds gerealiseerd*).

Figuur 3: Fragment Sumar uit het Structuurplan

Woonplan Tytsjerksteradiel

Het gemeentelijk woonbeleid is vastgesteld in het *Woonplan Tytsjerksteradiel* (2002). Daarin is tevens een actualisatie van het structuurplan meegenomen voor zover het het onderdeel wonen betreft. Het Woonplan geeft aan dat de huidige uitbreiding van Sumar inmiddels volledig benut is. De uitbreidingslocaties It Hoarnleger en de Pastorijelânnen zijn gerealiseerd. Het Woonplan geeft aan dat op langere termijn het geprojecteerde woongebiedje Pastorijelânnen in oostelijke richting kan worden uitgebreid. Daarmee is in het vigerende bestemmingsplan reeds rekening gehouden door op deze locatie (met de bestemming Agrarische doeleinden) een 'wijzigingsbevoegdheid' naar Woondoeleinden neer te leggen. Verder wordt in het Woonplan rekening gehouden met woningbouw op de locatie ter plaatse van het agrarisch bedrijf Krikke. Nu de gronden van het agrarisch bedrijf Krikke zijn aangekocht, en andere locaties inmiddels zijn benut, wordt de ontwikkeling van deze laatstgenoemde locatie actueel. In hoofdstuk 3.2. wordt op de concretisering van het Woonplan betreffende deze locatie nader ingegaan.

In het Woonplan is Sumar ingedeeld in de groeiklasse voor 35-65 woningen voor de periode 1995-2010. In de periode 1995-2002 zijn daarvan 72 woningen gebouwd. Hier is echter sprake van een aanzienlijk aandeel vervangende woningbouw, omdat per saldo de woningvoorraad is toegenomen van 490 op 1/1/1995 tot 525 op 1/1/2002. Dat betekent dat de woningvoorraad is toegenomen met 35 woningen, zodat feitelijk al aan het (minimum van) de groeiklasse is voldaan. Desondanks is er in het Woonplan op ingezet om de middendorpen (als Sumar) wel enige ruimte te geven. Met name voor bijzondere woonprojecten of projecten voor specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld ouderen), moet volgens het Woonplan een zekere ruimte blijven. Deze mogelijkheden zullen binnen de trits 'herstructurering-inbreiding-uitbreiding' worden gezocht.

Als vervolg op het Woonplan heeft er in 2003 in de stadsregio Leeuwarden discussie plaatsgevonden over de wijze waarop niet-benutte contingenten zouden kunnen worden ingezet.

De gemeenteraad van Tytsjerksteradiel heeft daarop een hernieuwde woningverdeling in de gemeenteraad vastgesteld (27 november 2003). Voor Sumar is daarbij op grond van het Woonplan, inclusief het besluit aangaande woningverdeling, een contingent van 25 woningen beschikbaar gesteld voor de periode tot 2010.

Een dergelijk aantal was in eerste instantie gereserveerd voor de afronding van de locatie Pastorijelânnen en wel aan de oostzijde. In dit bestemmingsplan is de keuze gedaan om de voorkeur te geven aan de uitbreidingslocatie aan de zuidzijde van het dorp, een locatie die beter aansluit op de huidige inzichten omtrent het vervolg van de woningbouw.

De gemeente heeft de aangepaste woningverdeling (2003) aan de provincie kenbaar gemaakt in een schrijven van 23 januari 2004. Inmiddels heeft met de provincie onlangs nader overleg plaatsgevonden over de woningverdeling en de planning. Aangenomen wordt dat op basis hiervan Gedeputeerde Staten met de aangegeven beleidslijn en planning instemmen.

3. 2. Gewenste ruimtelijke ontwikkelingen

Het plangebied heeft merendeels betrekking op bestaand dorpsgebied. Daar ligt het accent op behoud en kwaliteitsverbetering binnen de aanwezige ruimtelijke structuur. Het gaat hier om de bebouwingsstructuur en stedenbouwkundige kwaliteiten die samenhangen met de oorspronkelijke nederzettingsstructuur en de karakteristieke panden die met name in het oudere deel van het plangebied voorkomen.

3.2.1. Wonen

Algemeen

De hoofdfunctie van het plangebied is het wonen. Handhaven van deze functie is het uitgangspunt voor dit plan. Het basisbeleid omtrent het wonen is in het Woonplan weergegeven. Voor wat betreft Sumar zijn de in het Woonplan weergegeven ontwikkelingen inmiddels voor een groot deel gerealiseerd, met uitzondering van de voorziene uitbreiding ter plaatse van het voormalig agrarisch bedrijf Krikke en de eventuele uitbreiding van de locatie Pastorijelânnen in oostelijke richting.

Bestaande bebouwing

Voor de bestaande bebouwing staat het behoud van de woonfunctie en een goede kwaliteit van het wonen en van de leefomgeving voorop. Daarbij biedt het bestemmingsplan (onder voorwaarden) een zekere ruimte voor vergroting, aanpassing en/of kwaliteitsverbetering van woningen. Daarmee wordt ingespeeld op de veranderende woonwensen, getoetst aan het algemeen belang. De mogelijkheden voor uitbreiding c.q. veranderingen zijn met name afhankelijk van het type woning en de omvang van het perceel.

Het beleid is er op gericht dat de veranderingen binnen de woonfunctie in het bebouwingspatroon passen en tevens wordt daarbij getoetst aan de bewoningssituatie. Dit beleidsuitgangspunt sluit aan bij de geldende rechten voor de bewoners.

Om bij nieuwe ontwikkelingen een bepaalde stedenbouwkundige en/of architectonische kwaliteit te kunnen waarborgen, worden de plannen getoetst aan de gemeentelijke *Welstandsnota Tytsjerksteradiel* (2004). Deze toetsing is in principe alleen aan de orde bij 'reguliere bouwplannen' en 'licht-vergunningsplichtige bouwplannen'. Bij 'vergunningsvrije bouwwerken' vindt geen welstandstoetsing plaats.

Binnen de woonfunctie wordt op verschillende manieren ook de nodige planologische ruimte geboden voor functieverandering en/of functieverruiming bij bestaande woningen.

Allereerst is bij elke woning de mogelijkheid aanwezig voor kleinschalige beroeps- en bedrijfsactiviteiten aan huis (bijvoorbeeld kapsalon, schoonheidssalon). Om welke activiteiten het exact kan gaan, wordt omschreven in bijlage 2 bij de voorschriften.

Verder komt het voor dat bij een woonbestemming een specifieke functie aanwezig is. De betreffende functie is dan door middel van een aanduiding aangegeven (bijvoorbeeld 'detailhandel' of 'dienstverlenende bedrijven of instellingen').

Tot slot is bij woningen (met name rondom het centrumgebied) lichtere bedrijvigheid toegestaan. Voor de betreffende woningen is (door middel van een wijzigingsbevoegdheid) een bedrijf tot en met categorie 2 mogelijk.

Ten aanzien van de bestaande karakteristieke panden is het uitgangspunt dat de ruimtelijke waarden van de karakteristieke panden zo veel mogelijk in stand worden gehouden. Dit betekent dat het slopen van deze panden niet is toegestaan, tenzij er een vergunning van de gemeente is afgegeven.

Als een woning als '*Karakteristiek*' op de plankaart wordt aangemerkt, betekent dat niet, dat het pand precies in de huidige staat moet worden bewaard. Wél dat bij de beoordeling van bouwplannen er op zal worden gelet dat de kenmerken die de ruimtelijke waarde bepalen, zo veel mogelijk intact blijven.

Nieuwbouw

Locatieafweging

Als uitgangspunt voor de nieuwbouw in Sumar geldt dat wordt ingezet op het realiseren van de uitbreidingslocatie aan de zuidzijde van het dorp. De gronden zijn in het vigerende plan bestemd als 'Agrarisch gebied met een beperkt ecologische waarde'. Deze locatie was reeds eerder voorzien in het Structuurplan en vervolgens in het Woonplan als eerste voorkeur voor een vervolg van de woningbouw aangegeven.

In dit bestemmingsplan is besloten is geen gebruik te maken van de wijzigingsbevoegdheid die op het oostelijk gedeelte van het uitbreidingsgebied Pastorijelânnen ligt en de woningcontingenten te benutten voor de locatie Krikke. Nu de betreffende gronden zijn aangekocht, en andere locaties zijn benut, wordt de ontwikkeling van deze locatie actueel. Daarvoor zijn de volgende redenen aan te dragen:

- het Woonplan zet qua locatieontwikkeling primair in op de ontwikkeling van inbreidings-, herstructurerings- of anderszins bijzondere locaties. Slechts aanvullend zouden uitbreidingslocaties aan de orde moeten komen. De realisering van de locatie Pastorijelânnen-west is zo'n bijzondere locatie die enerzijds als een soort inbreidingslocatie valt aan te merken; anderzijds is er – door de eerdere aankoop van het agrarische bedrijf Krikke – sprake van de oplossing van een milieuhygiënisch ongewenste situatie (een (voormalig) agrarisch bedrijf dat geleidelijk aan door woonbebouwing werd omgeven);
- de realisering van de locatie Pastorijelânnen-west draagt bij aan een goede afronding van de zuidkant van het dorp.

Programma

Gelet op de locatie en de te verwachten woningbehoefte wordt met dit plan ingezet op de realisering van een aantal vrijstaande en half-vrijstaande woningen en een complex met seniorenwoningen. De locatie biedt in totaal ruimte voor circa 61 woningen (inclusief circa 14 seniorenwoningen). Aangaande de afstemming op het Woonplan wordt op het volgende gewezen:

- allereerst is binnen het totale aantal rekening gehouden met de realisering van een bijzonder complex voor seniorenhuisvesting. Net als vergelijkbare projecten in andere dorpen (als Eastermar) worden ook in Sumar in overleg met de corporatieholding Friesland de plannen uitgewerkt voor een dergelijke bijzondere woonvorm.

Dit project voldoet aan de opppluscriteria uit de herverdeling van de stadsregionale woningbouw. Het gaat hier om een huurproject voor een specifieke doelgroep (ouderen), in een niet-concurrerend woonmilieu op een locatie waarmee een eerder milieuhygiënisch knelpunt is opgelost. Gelet op het bijzondere karakter komt dit project in aanmerking voor realisering van het (opgehoogde) richtgetal 2002-2009 (potentieel ten laste van de knelpuntenpot);

- resteert de voorgenomen woningbouw van circa 47 koop- en huurwoningen op de locatie Pastorijelânne-west. Het reguliere woningbouwprogramma van het woonplan houdt rekening met de bouw van 25 woningen tot 2010. Dat leidt ertoe dat het restant niet eerder dan na 2010 gerealiseerd kan worden. Dit maakt een juridisch 'harde' fasering noodzakelijk.

Fasering

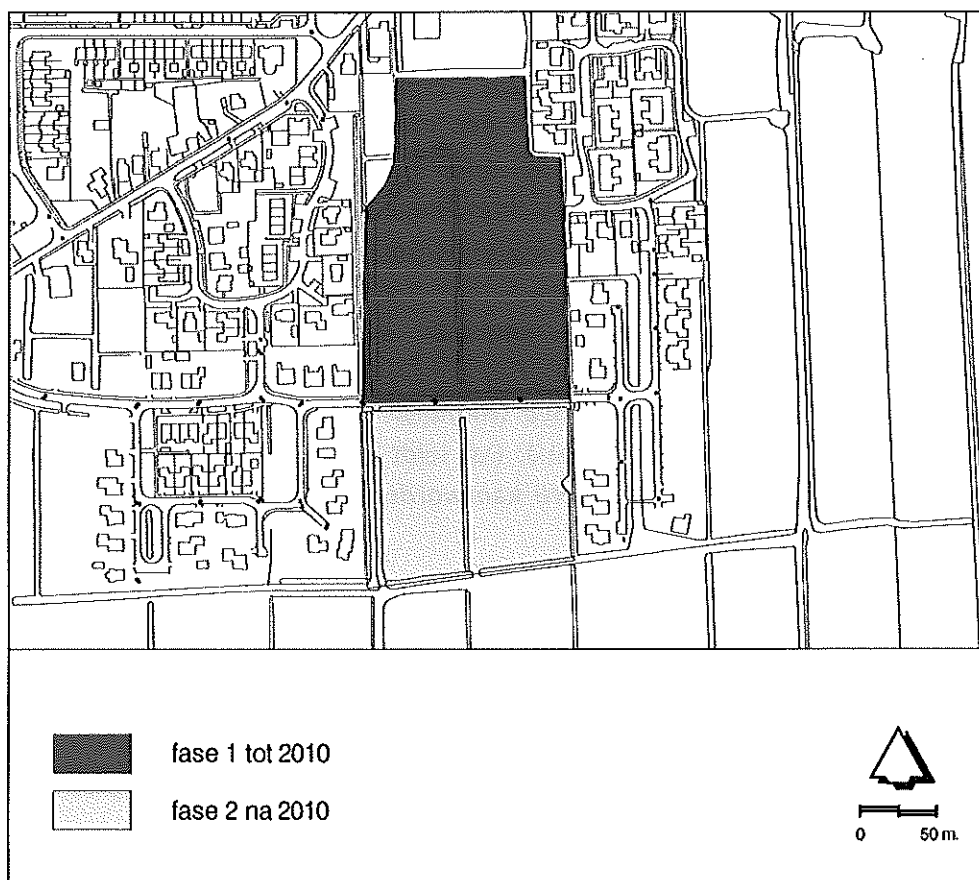
Bij de wijze waarop tot een fasering kan worden gekomen is overwogen:

- de kwantitatieve afstemming op het Woonplan;
- de wens van ruimtelijke afgeronde fasen;
- de wens om in de aldus ontstane fasen verschillende woningtypen te kunnen aanbieden.

Dit heeft ertoe geleid dat ingezet wordt op een fasering waarbij de aanwezige verbindingstraat tussen de recent gebouwde woonbuurten (in het verlengde van De Finne) als grens wordt genomen tussen de onderlinge fasen. Weliswaar leidt dit niet tot (kwantitatief) gelijke fasen, maar de start van de vervolgfase kan hierop worden afgestemd.

Die start is mede afhankelijk van het toekomstig woningbouwbeleid zoals dat mettertijd voor de periode vanaf 2010 wordt ontwikkeld. De eerste fase is in het bestemmingsplan bij recht opgenomen. In de tweede fase is door middel van een "uit te werken bestemming" geregeld. De omstandigheid dat het hier de betreffende gronden in gemeentelijk eigendom zijn, is een belangrijke overweging voor het aldus toekennen van de woonbestemmingen.

De gebieden waarop de fasering betrekking heeft, zijn weergegeven in figuur 4.

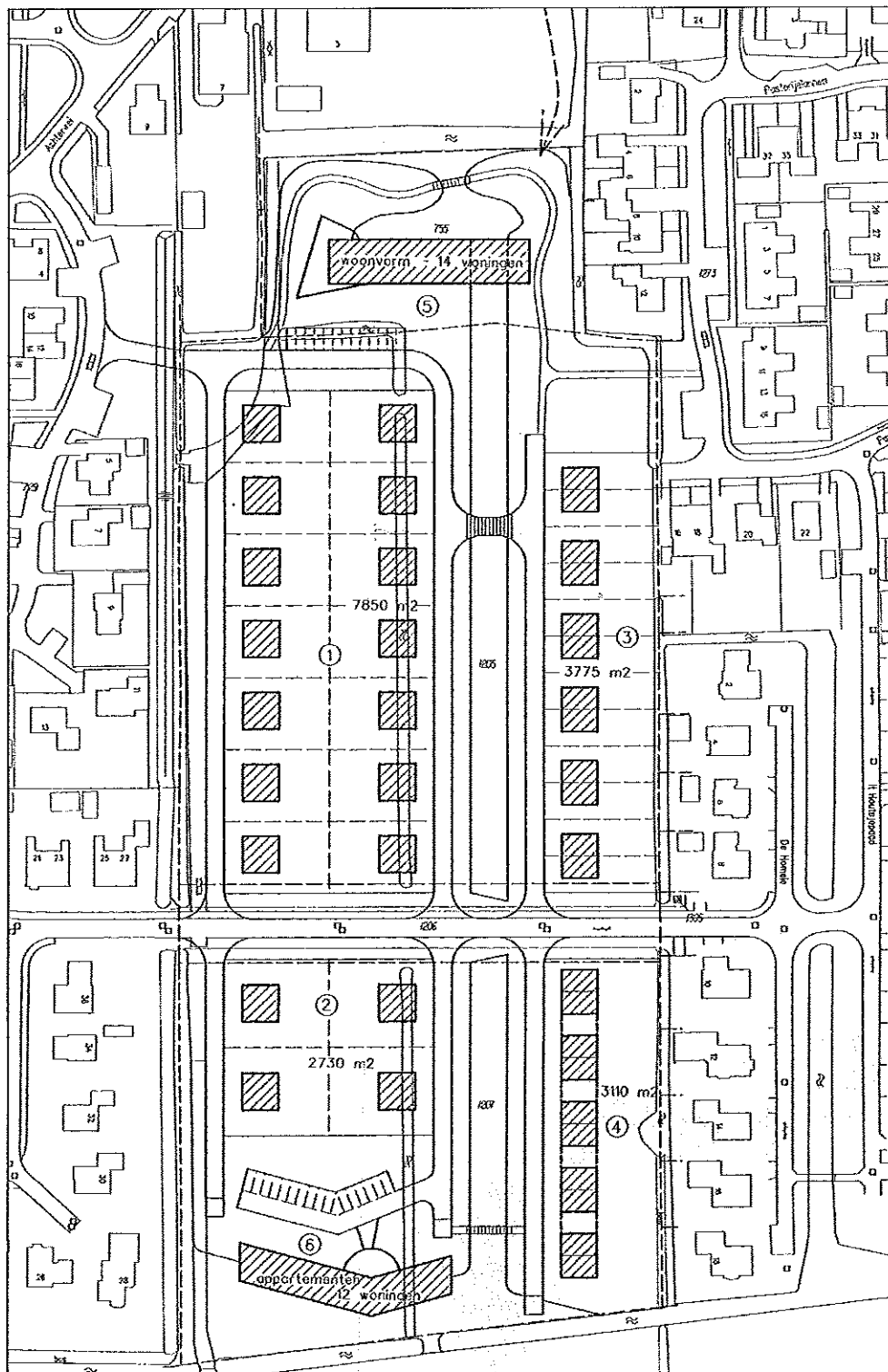

Figuur 4: Fasering nieuwbouwlocatie

Stedenbouwkundige opzet

Voor de stedenbouwkundige inrichting van het plan is een verkavelings-schets ontworpen, welke in *figuur 5* is opgenomen ²⁾. Deze schets is met name voor het noordelijke gedeelte redelijk definitief (en passend binnen de contingenten) en kan als zodanig juridisch-planologisch worden geregeld. Voor het zuidelijke gedeelte is de hoofdstructuur vastgelegd. Het aantal woningen en het type woningen hebben, gezien de noodzakelijke fasering, in dit gedeelte echter een indicatief karakter. Bij de inrichting zijn de volgende uitgangspunten van belang.

²⁾ 9 mei 2006.

Figuur 5: Verkavelingsschets nieuwbouwlocatie Pastorijelannen-west

Stedenbouwkundige structuur

De ontwikkeling die op de locatie Pastorijelânnen-west wordt beoogd, zal worden ingepast in de stedenbouwkundige structuur van Sumar. Daarmee wordt bedoeld dat het ontwerp aansluit bij de oorspronkelijke bebouwingsstructuur, de opzet van recente uitbreidingen en de specifieke landschappelijke eigenschappen van het gebied. Voor Sumar geldt wat dat betreft als karakteristiek de opstreckende coulissen in een vrij smal patroon. De locatie dient een samenhangend geheel te vormen met de bestaande bebouwing en structuur van de zuidelijke dorpsrand.

Verkaveling

Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan de bebouwing in het noordelijke gedeelte conform de verkavelingsschets vastlegt (woningtype en situering). Daarbij dient uitgegaan te worden van een regelmatige verkaveling van drie stroken in noord-zuidrichting. De kavels zijn aan de rechte woonstraten gesitueerd. De kavels aan de westrand van de locatie (7 stuks) dienen geschikt te zijn voor vrijstaande woningen. De overige ruimte, aan weerszijden van de wateras, dient te worden benut ten behoeve van halfvrijstaande woningen. Belangrijk is dat het woningbouwprogramma past binnen de beleidskaders van het Woonplan. Aan de noordzijde van het plangebied is ruimte voor een bijzondere woonvorm voor senioren gecreëerd.

De verkavelingsschets geeft voor het zuidelijke plandeel reeds een hoofdopzet van de inrichting met eveneens vrijstaande en halfvrijstaande woningen. De verkavelingsstructuur is van het noordelijke deel afgeleid. Deze inrichting is in verband met de noodzakelijke fasering nog niet 'hard' te noemen.

Ontsluiting

Uitgangspunt is dat de hoofdontsluiting van de uitbreiding plaatsvindt via het bestaande stratenpatroon van de omliggende nieuwbouw. Daarbij vinden de drie aantakkingen plaats op It Hoarnleger, De Jister en De Homeie/It Houtsjepaad. In eerdere inrichtingsplannen voor dit gebied was ook een aantakking gepland op Pastorijelannen. Deze aantakking is gewijzigd in een voet-/fietspad, zodat de stedenbouwkundige structuur ter plaatse grotendeels in tact blijft en de verkeersveilige situatie wordt gehandhaafd. Het woongebouw is via het interne stratenpatroon van de locatie te bereiken.

Voor het parkeren wordt uitgegaan van zowel op eigen erf als op openbaar terrein.

Groen en water

Uitgangspunt is dat in de stedenbouwkundige opzet van het gebied wordt ingespeeld op de aanwezige landschappelijke, natuurwetenschappelijke en waterhuishoudkundige kenmerken van het gebied.

Vanuit ecologisch en landschappelijk oogpunt dienen de bestaande sloten en de oude singel zoveel mogelijk intact gehouden te worden, zodat wordt voorkomen dat beschermde soorten in hun leefgebied worden aangetast (zie ook hoofdstuk 4.2).

Randvoorwaarden milieu.

De locatie dient te voldoen aan alle randvoorwaarden die vanuit milieuhygiënisch oogpunt van belang zijn.

Zo dient met name in verband met geur- en geluidsoverlast rekening gehouden te worden met voldoende afstand ten opzichte van het Industrie-terrein Zuid.

3.2.2. Bedrijvigheid

Verspreide bedrijvigheid

In Sumar komt enige verspreide bedrijvigheid voor. Het gaat om een viertal bedrijven: een installatiebedrijf aan de Achterwei 18, een plafondbedrijf aan de Greate Buorren 2, een bouwbedrijf aan de Greate Buorren 6 en een transportbedrijf aan Mounepaed 3. Het beleid is er met dit bestemmingsplan op gericht de verspreide bedrijven in Sumar te handhaven. Dit gelet op hun economische betekenis en de bijdrage ervan aan de functiemenging in de dorpskern. Alleen op het moment dat er milieuhygiënische of ruimtelijke problemen ontstaan, zou verplaatsing aan de orde komen, waarvoor in dat geval naar een alternatieve locatie buiten de dorpskom zal worden gezocht. Dit laatste is in Sumar niet aan de orde.

In de huidige situatie gaat het vooral om relatief kleinschalige bedrijvigheid. Het streven is gericht op een zo goed mogelijke ruimtelijke en milieuhygiënische inpassing van bedrijvigheid. Ruimtelijk door de bestemming en de bebouwingsbepalingen, milieuhygiënisch door een combinatie van het bestemmingsplan en de Wet Milieubeheer.

Het bestemmingsplan is er op gericht om bedrijvigheid toe te laten die binnen de woonomgeving aanvaardbaar zijn. Dit zijn bedrijven die worden genoemd onder categorie 1 en 2. Binnen de dorpskern is geen verdere toename gewenst van zwaardere bedrijven.

Agrarische bedrijvigheid

In het verleden heeft in de kom van Sumar een aantal panden een agrarische bestemming gehad. Vanwege ruimtegebrek en/of milieubeperkingen is in de loop der jaren deze agrarische functie bij verschillende panden verdwenen. Op dit moment komt binnen het plangebied aan de Greate Buorren 51 nog één agrarisch bedrijf voor. Al in het thans vigerende bestemmingsplan werd een verplaatsing naar een nieuwe locatie van dit bedrijf voorzien. Verplaatsing is noodzakelijk omdat het bedrijf op de huidige locatie sterke beperkingen voor een goede bedrijfsvoering ondervindt: de boerderij komt voor op de monumentenlijst, hetgeen bouwkundige randvoorwaarden stelt en de ligging nabij woonbebouwing levert milieuhygiënische problemen op. Vanwege het landbouwkundig belang van het bedrijf, de ligging van de bijbehorende gronden en de goede mogelijkheden voor ontsluiting (via de Iestwei) is de keuze bepaald op de thans in het plan opgenomen locatie. Dit geeft duidelijk de doorslag boven de landschappelijk minder gunstige situering, die gecompenseerd kan worden door een versterking van de bestaande singelbeplanting.

Er wordt vanuit gegaan dat deze verplaatsing binnen de planperiode zal worden gerealiseerd. De verplaatsing wordt in het onderhavige plan juridisch vertaald.

Voorts is aan de Greate Buorren 26 een paardenhouderij gevestigd. Met deze functie wordt in het onderhavige bestemmingsplan rekening gehouden.

De overige (voormalige) agrarische panden hebben inmiddels een woonfunctie gekregen, incidenteel gecombineerd met lichte huisgebonden bedrijvigheid.

Industrieterrein Zuid

Ten noorden van Sumar ligt het industrieterrein Zuid (Sumar). Dit terrein valt buiten het onderhavige plangebied, maar is vanuit milieuhygiënisch oogpunt wel van invloed op het gebied.

Het gaat hier grotendeels om een gezoned industrieterrein, waar zone-ringsplichtige bedrijven zijn toegestaan. Ten aanzien van het industriela-waai geldt een conform de Wet geluidhinder vastgelegd beleid. Aangezien in de plangebieden en daarbuiten (voorzover relevant voor het plangebied) zogenaamde "zoneplichtige inrichtingen" uit de Wet geluidhinder (artikel 41) – ook wel grote lawaaimakers genoemd – worden toegestaan of aanwezig zijn, is zonering hier aan de orde. De consequenties van deze zonering worden in hoofdstuk 4.7 beschreven.

Verder zijn op het industrieterrein Zuid bedrijven en inrichtingen gevestigd als Sonac en de RWZI Burgum/Sumar. Vanwege de geurhinder is er tevens sprake van een geurcontour.

Nieuwe ontwikkelingen in Sumar dienen dan ook te worden getoetst aan de betreffende milieueisen t.a.v. onder andere geluid en geur.

3.2.3. Horeca

Aan de Knilles Wyteswei en de Greate Buorren zijn kleinschalige horecagelegenheden (snackbar en café) gevestigd. In beginsel wordt een stabiliserend horecabeleid voorgestaan. Het beleid is in eerste instantie gericht op het instandhouden van de lichte horecafuncties. Daarbij wordt overigens niet uitgegaan van een toename van het aantal horecavestigingen. In tweede instantie moet een uitwisselbaarheid van functies mogelijk zijn, op het moment zich ter plaatse andere bedrijfspvormen dan horeca willen vestigen. In dergelijke gevallen wordt in het kerngebied winkels, lichte bedrijvigheid (categorie 1 en 2), dienstverlenende instellingen en wonen aanvaardbaar geacht.

3.2.4. Detailhandel

Kleinschalige vormen van detailhandel komen in Sumar voor aan de Knilles Wyteswei (buurtwinkel/drogisterij/slijterij) en aan de Greate Buorren (bloemen, postagentschap). De betreffende activiteiten worden allen gecombineerd met de woonfunctie.

Het beleid voor detailhandel is gericht op het instandhouden van deze functies. Tegelijkertijd moet op deze locaties ook een bepaalde mate van uitwisselbaarheid van functies mogelijk zijn, op het moment zich ter plaatse andere bedrijfspvormen dan detailhandel willen vestigen. In dergelijke gevallen wordt in het kerngebied lichte bedrijvigheid (categorie 1 en 2), horeca, dienstverlenende instellingen en wonen aanvaardbaar geacht.

3.2.5. Voorzieningen

Voor de bestaande maatschappelijke, sociaal-culturele en sportvoorzieningen is het beleid er op gericht om voorzieningen zoals de kerk, de scholen, het dorps huis en de sportzaal te behouden en conform de bestaande situatie te bestemmen.

De nieuwbouw van een verenigingsgebouw ten zuiden van de Nederlands Hervormde Kerk is niet meer aan de orde.

In plaats daarvan is gekozen voor een uitbreiding van het bestaande kerkelijk gebouw aan de Greate Buorren 1a. Hiermee wordt rekening gehouden door op de plankaart het bouwvlak aan de noordzijde van het gebouw te verruimen met circa 4,00 meter.

Ten zuiden van Sumar bevinden zich, buiten dit plangebied, aan de Jouke van der Meerweg de sportvelden van Sumar. Verplaatsing van deze sportvelden naar Sumar – waarvan in het verleden sprake was – is niet meer aan de orde. Derhalve wordt in het onderhavige plan geen rekening gehouden met deze mogelijke ontwikkeling.

3.2.6. Verkeer

Ten aanzien van de verkeerssituatie in Sumar worden er geen bijzondere veranderingen verwacht.

Recentelijk is besloten dat op langere termijn aan de westzijde van Sumar het tracé van de Centrale As wordt gerealiseerd. De planvorming hierover wordt nog verder uitgewerkt, waarna voor het gehele tracé een afzonderlijk bestemmingsplan wordt opgesteld. In het onderhavige bestemmingsplan wordt daarom met deze as in planologisch opzicht nog geen rekening gehouden.

Overigens verandert het toekomstige tracé niets aan de bestaande ruimtelijke verkeersstructuur, die dan ook uitgangspunt is van het onderhavige bestemmingsplan. In het kader van het in ontwikkeling zijnde Duurzaam Veilig-beleid van de gemeente is de inrichting van de straten binnen de bebouwde kom gebaseerd op bestemmingsverkeer met een maximum-snelheid van 30 km per uur. Deze wegen zijn in ieder geval bestemd als 'verkeers- en verblijfsdoeleinden'. De uit- en ingaande wegen met een ontsluitingsfunctie zijn deels bestemd als 'verkeersdoeleinden'. Deze bestemming is gebaseerd op verkeer met een maximumsnelheid van 80 km per uur. Het betreft hier delen van de Van Harinxmaweg, De Achterwei, de Knilles Wytsewei en de Greate Buorren.

4. OMGEVINGSASPECTEN

Naast de relevante beleidskaders wordt bij de totstandkoming van het bestemmingsplan (met name bij nieuwe ontwikkelingen) rekening gehouden met de milieuwetgeving op zowel Europees als nationaal niveau. Daarbij zijn de omgevingsaspecten archeologie, ecologie, water, externe veiligheid, luchtkwaliteit, wegverkeerslawaai, geurhinder, bodem en openbare nutsvoorzieningen van belang. De genoemde omgevingsaspecten komen in dit hoofdstuk aan bod.

4. 1. Archeologische toets

Op grond van het Europese Verdrag van Valletta wordt bij de voorbereiding van bestemmingsplannen aandacht besteed aan de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden. De provincie Fryslân heeft de (naar verwachting) archeologisch waardevolle gebieden aangewezen op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE).

4.1.1. Bestaand dorpsgebied

Volgens de FAMKE bevinden zich in het plangebied geen terreinen die archeologische resten uit de Steentijd/Bronstijd of IJzertijd/Middeleeuwen bevatten. Het is dan ook niet noodzakelijk om terreinen te voorzien van een beschermende regeling.

De kaart van de periode IJzertijd/Middeleeuwen laat zien dat voor deze periode bij nieuwe ingrepen van meer dan 5000 m² een karterend onderzoek 3 moet worden verricht.

Verder blijkt uit de kaart van de periode Steentijd/Bronstijd dat met name in de gebieden rondom de Koekoekswei en de oostelijke uitloper van de Greate Buorren bekende vuursteenvindplaatsen aanwezig zijn (zie figuur 6). Voor deze gebieden wordt geadviseerd om bij ingrepen van meer dan 50m² een waarderend onderzoek te laten plaatsvinden. Een dergelijke vindplaats is voor een gedeelte ook geprojecteerd op het perceel aan de noordzijde van de Iestwei, waar mogelijk sprake is van een verplaatsing van het bedrijf dat nu aan de Greate Buorren 51 is gevestigd.

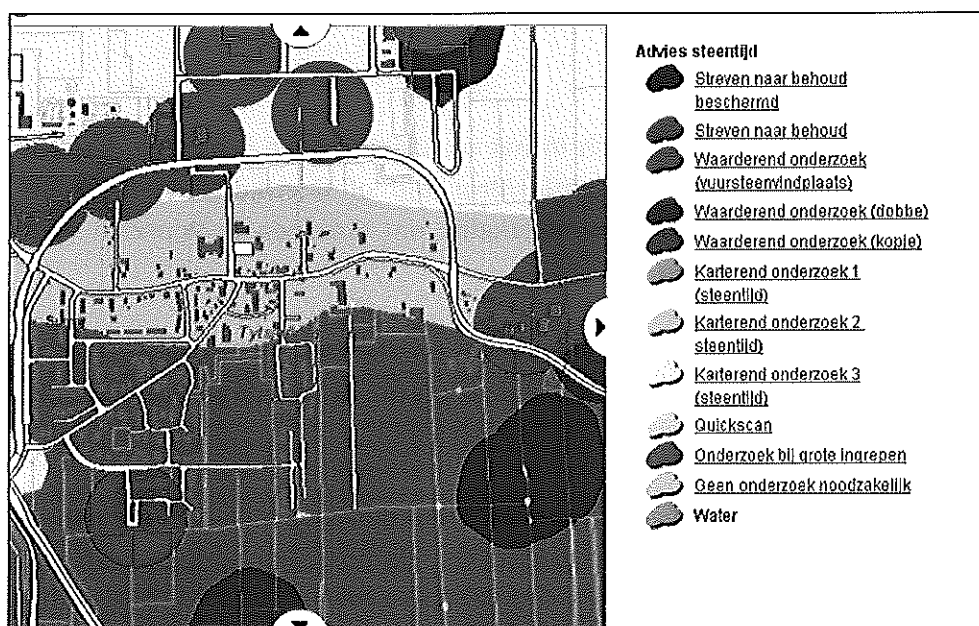
Voor het overige dorpsgebied is afhankelijk van de locatie 'karterend onderzoek 1' of 'onderzoek bij grote ingrepen' noodzakelijk.

4.1.2. Dorpsuitbreiding

Voor het gebied waar nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien (uitbreidingslocatie Pastorijelânnen-west), bleek op basis van de FAMKE een inventariserend onderzoek noodzakelijk. Het onderzoeksrapport is opgenomen in bijlage 1. Uit het inventariserend archeologisch onderzoek ³⁾ is gebleken dat de bodem in het plangebied tot in het dekzand is verstoord.

Slechts op twee punten bleek aanleiding te zijn voor een karterend onderzoek ⁴⁾. Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen archeologische indicatoren opgemerkt zijn (zie bijlage 2 voor het rapport). Een vervolgonderzoek bleek niet noodzakelijk.

Voor de uitbreidingslocatie kan worden geconcludeerd dat de archeologische toetsresultaten geen ruimtelijke beperkingen tot gevolg hebben en dat beschermende maatregelen niet aan de orde zijn.

Figuur 6: FAMKE advieskaart Steentijd/Bronstijd

³⁾ Inventariserend archeologisch onderzoek. Sumar, uitbreiding Krikke (1^e en 2^e fase), RAAP. 21-04-2004.

⁴⁾ Karterend archeologisch onderzoek. Sumar, uitbreiding Krikke (1^e en 2^e fase), RAAP. 13-08-1004.

4. 2. Ecologische toets

Op grond van de *Natuurbeschermingswet* en de *Flora- en faunawet* is in het kader van het bestemmingsplan inzicht nodig in de aanwezige ecologische waarden in en om het plangebied. Specifiek wordt in deze paragraaf ook aandacht gegeven aan de mogelijke effecten van de voorgenomen uitbreiding op mogelijk aanwezige ecologische waarden in en om het uitbreidingsgebied.

4.2.1. Algemeen

- *Natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming)*

Het plangebied van het voorliggend bestemmingsplan ligt niet in of in de nabijheid van een Vogelrichtlijn- dan wel Habitatrichtlijngebied. Deze richtlijnen leggen dan ook geen beperkingen op aan mogelijke ontwikkelingen.

- *Flora- en faunawet (soortenbescherming)*

In het kader van het onderhavige bestemmingsplan is een verkenning uitgevoerd naar de ecologische aspecten binnen het plangebied ⁵⁾. Deze verkenning is gebaseerd op een beschrijving van de bodem en het landschap met daarin voorkomende biotopen en incidentele waarnemingen van flora en fauna. Er is geen veldinventarisatie naar de flora en fauna verricht en er wordt enkel een indicatie gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde planten en dieren. Omdat het plan grotendeels voorziet in de handhaving van de bestaande situatie, is dit ook voldoende. De resultaten van deze verkenning zijn als volgt.

Landschap en bodem

Sumar ligt in het houtwallen en -singellandschap van de Noordelijke Friese Wouden. De ondergrond bestaat uit keileem bedekt met een circa 1 meter dikke golvende laag lemig fijn zand. Rond de Buorren is door eeuwenlange bemesting met plaggen een dikke humeuze laag gevormd: een esdek. In die tijd was heide de voornaamste begroeiing en op het esdek lagen akkers. Aan de noordzijde, grenzend aan het beekdal, waarin nu het Prinses Margrietkanaal loopt, is een dunnere humeuze bovenlaag aanwezig, gevormd onder invloed van het grondwater. Aan de zuidzijde is eveneens een dunnere humeuze laag aanwezig, maar deze is gevormd door bemesting. Humeuze gronden zijn voor wilde planten voedselrijke gronden.

⁵⁾ Gemeente Tytsjerksteradiel. Sectie groen, natuur en landschap. 1-10-2004.

Houtwallen en -singels

Ten zuiden van de Achterweg zijn delen van de houtsingels en -wallen als openbaar groen opgenomen in de bebouwing, deels vrij liggend en deels grenzend aan tuinen. Ook zijn enkele houtwallen aangelegd. Binnen de uitbreidingslocatie ligt een singel met oude stobben van ruim 70 cm doorsnede (stoven) van els, iep en es. De singel is vrij recent afgezet, maar de vele uitlopers zijn door veevraat beschadigd. Aanbevolen wordt om de singel opnieuw af te zetten en met voldoende ruimte in het plan op te nemen. Houtsoorten zijn els, eik, berk, lijsterbes, meidoorn en spontaan vestigen zich braam, kamperfoelie, hop en mannetjesvaren. Beschermde diersoorten zijn egels, muizen en vogels (roodborstje, vink, winterkoninkje). Ook aan de noordkant van het dorp liggen om de weidepercelen elzensingels.

Bosjes

Ten oosten van de Dr. Prinsweg en bij het dorps huis is bosplantsoen aangelegd, met soorten als eik, els, berk, vogelkers, veldesdoorn en kornoelje. Aan de Greate Buorren, oostelijk van het dorp, ligt een rijkelijk met bomen beplant erf. In de bosjes leven algemene maar wel beschermde diersoorten als muizen en (zang)vogels.

Oude bomen

Langs de Greate Buorren, Knilles Wytseswei, Dr Prinsweg en elders meer verspreid, staan oude eiken, beuken, paardekastanjes, essen, lindes en wilgen, waarop ook andere vogelsoorten als de boomkruiper leven.

Graslanden

Tussen de Koekoekswei en de Knilles Wytseswei en de Greate Buorren en ten zuiden van de Achterwei liggen diverse percelen grasland, die meest vrij extensief worden beweid en bemest. De door plaggenbemesting gevormde relatief voedselrijke bodem biedt bij een gebruik als ouderwetse akker met gewassen als rogge de kans op fraaie planten als de korenbloem en de uiterst zeldzame bolderik. Bij Ryptsjerk en Eastermar zijn voorbeelden van dergelijke akkers. Door de ingesloten ligging van de percelen is de kans dat hier beschermde weidevogels tot broeden komen klein. De uitbreidingslocatie is wel intensief bemest en begroeid met enkele hoogproductieve grassoorten.

Hooilanden

De brede berm ten zuiden van de Koekoekswei wordt jaarlijks twee maal gemaaid en afgevoerd. Hier groeien diverse kruiden, deels spontaan, deels ingezaaid en ontwikkelt zich tot een bloemrijk droog hooiland.

Beschermde planten zijn (nog) niet aanwezig. De ijsbaan vormt een stukje vochtig tot nat hooiland.

Sloten

Vooraf aan de zuidwestkant van het dorp liggen permanent watervoerende sloten waarin algemene, maar wel beschermde diersoorten als kikkers, reigers en eenden voorkomen. In dit gebied ligt ook de uitbreidingslocatie.

Oude gebouwen

De kerk, de molen en de boerderijen bieden mogelijk plaats aan beschermde vleermuizen, zwaluwen, uilen, muizen etc. Indien nodig zou dit nader onderzocht moeten worden.

Conclusie

In de verschillende biotopen leven algemeen voorkomende, maar wel beschermde dieren. Alleen in geval van wijziging van biotopen zal een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig zijn. Op de uitbreidingslocatie kan door het instandhouden van de sloten en de oude singel worden voorkomen dat beschermde soorten in hun leefgebied worden aangetast. Rekening houdend met het voorgaande, kan worden geconcludeerd dat de uitbreiding realiseerbaar is.

4.2.2. Uitbreiding

De uitbreidingslocatie die aan de zuidzijde van het dorp is voorzien, zal op grasland worden gebouwd. Op dit terrein is veldonderzoek gedaan⁶. Uit dit onderzoek is gebleken dat ter plaatse geen beschermde soorten zijn aangetroffen en dat op grond van de verzamelde ecologische gegevens geen conflicten met de Flora- en faunawet zijn te verwachten. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat nader ecologisch onderzoek niet noodzakelijk is. Voor nadere info wordt verwezen naar het onderzoeksrapport dat is opgenomen in bijlage 3 van deze toelichting.

⁶) Ecologische beoordeling van enkele woningbouwlocaties in de gemeente Tytsjerksteradiel. Altenburg & Wymenga. 16 maart 2005.

4. 3. Waterparagraaf

4.3.1. Beleid

De Wet op de waterhuishouding geeft aan dat de provincie een waterhuishoudingsplan vast dient te stellen waarin de hoofdlijnen van het waterhuishoudkundig beleid zijn opgenomen. Op 31 mei 2000 is het tweede waterhuishoudingsplan van de provincie Fryslân, *Dreaun troch it wetter*, vastgesteld. Hierin staat de watersysteembenadering centraal. Dit houdt in dat bij nieuw te ontwikkelen plannen steeds het watersysteem, waarin het desbetreffende plangebied ligt, als richtinggevend wordt beschouwd.

Daarnaast richt dit waterhuishoudingsplan zich op het realiseren van een basisniveau ten aanzien van veiligheid, waterkwaliteit, grondwater en inrichting van een gebied.

Als uitwerking van het provinciaal waterhuishoudingsplan *Dreaun troch it wetter (2000)*, moeten de waterschappen een waterbeheersplan opstellen. Dit heeft geresulteerd in het *Integraal Waterbeheerplan Friese Waterschappen (2000)*. Voor elk waterschapsgebied is een afzonderlijk 'gebiedsdeelplan' opgesteld. Het beleid voor het watersysteem van het onderhavige plangebied is opgenomen in het *Gebiedsdeelplan IWPB Lauwerswâlden (2000)*. In z'n algemeenheid kan worden gezegd dat het waterschap streeft naar een ordenende rol van het water in de ruimtelijke ordening. Hierbij is het van belang dat de waterbeheerder (het waterschap) in een zo vroeg mogelijk stadium bij het planvormingsproces wordt betrokken. Dit overleg heeft inmiddels plaatsgevonden.

4.3.2. Waterhuishoudkundige consequenties

Vanuit waterhuishoudkundig oogpunt is ook weer een onderscheid te maken tussen gebieden met bestaande en met nieuwe functies. Tevens is onderscheid te maken tussen kwantiteits- en kwaliteitsaspecten. Overigens is dit bestemmingsplan grotendeels van een conserverend karakter. De nieuwe ontwikkelingen vergen echter nadere aandacht.

- in de bestaande waterstructuur van Sumar vinden geen wezenlijke veranderingen plaats. De structuren ter plaatse van de locatie Pastorijelân-nen-west worden niet alleen vanuit waterhuishoudkundig opzicht, maar ook vanuit ecologisch opzicht, zoveel mogelijk intact gehouden. Wel is met de realisering van het nieuwe plan voldoende oppervlaktewaterberging noodzakelijk. In dat verband is het volgende van belang: in het midden van het plangebied wordt in noord-zuidrichting een wateras gerealiseerd;

Samen met de bestaande waterlopen en een waterpartij in noorden van het plangebied (nabij het seniorencomplex), wordt een voldoende bergingscapaciteit gewaarborgd;

- door de inrichting van het plangebied zijn geen significante grondwaterstandwijzigingen buiten het plangebied te verwachten;
- hoewel er ten aanzien van de afvoer van hemelwater door de te realiseren nieuwbouw en verharding een nieuwe situatie ontstaat, zal dit vanwege infiltratie in de bodem geen verstoring van de waterhuishouding met zich mee brengen.

Het regenwater in het plangebied, dat afkomstig is van wegen en dakoppervlakken, wordt direct afgevoerd naar het oppervlaktewater in het gebied. De versnelde afvoer vraagt om extra berging in het plangebied, waarin wordt voorzien;

- de gemeente stimuleert het gebruik van milieuvriendelijke bouwmaterialen zoveel mogelijk;
- wat betreft de riolering van onderhavig plan wordt aangesloten op het gemeentelijk rioleringsbeleid. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aanleg van een "gescheiden rioolstelsel", waarbij het schone hemelwater niet in het riool terechtkomt, maar rechtstreeks wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater (via infiltratie op het gebiedseigen water). De wateras in het midden van plangebied biedt voldoende opvangmogelijkheden. Het huishoudelijk afvalwater wordt afgevoerd via een DWA-riool, dat wordt aangesloten aan op het bestaande rioolstelsel van het dorp. Met de gekozen inrichting van het plangebied (groenstroken, beperkte verharding) wordt de mogelijkheid geboden tot het direct infiltreren van water in de bodem.

Uit het overleg met het Wetterskip Fryslân is gebleken dat het waterschap nog enige opmerkingen had over de woonuitbreiding in het gebied Pastorijelân-nen-west. Het wateradvies van het waterschap is opgenomen in bijlage 4.

Door de toename van het verharde oppervlak is het noodzakelijk het afstromende water wat af te remmen en te bergen in een te vergroten hoeveelheid oppervlaktewater, zodanig dat de situatie niet slechter mag worden. Met name in het geval van buien mag de hoeveelheid water die afgevoerd moet worden naar achterliggend gebied niet vergroot worden. Naar schatting zal volstaan kunnen worden met een vergroting van de berging met ca. 10 % van het verharde oppervlak. Verder zou het waterschap bij voorkeur de berging gerealiseerd zien in de grenssloten van de nieuwe wijk, waarbij het waterschap adviseert om een strook van 5 meter langs deze sloten obstakelvrij te houden.

Verder is de sloot aan de oostzijde een schouwsloot, waarop een onderhoudsplicht rust. Omdat hierdoor onderhoud vrijwel uitgesloten is, zouden hier geen tuinen of erven aan weerszijden van deze sloot moeten liggen, zoals wel het geval is in het voorliggende plan.

Aan alle opmerkingen van het waterschap is zo goed mogelijk tegemoet gekomen, waarbij overigens ook het nog uit te werken gedeelte van de uitbreidingslocatie een belangrijke rol dient te vervullen. Het waterbergend vermogen van het plangebied wordt sterk vergroot door middel van de centrale waterpartij in het concreet bestemde gedeelte van de uitbreiding. Met name aan de westzijde is het onderhoud aan de bestaande watergangen goed mogelijk. Met betrekking tot de schouwsloot aan de oostzijde moet worden vastgesteld dat deze niet als zodanig is opgenomen in het bestemmingsplan, doch een aanpassing in het waterhuishoudingsstelsel ter vervanging daarvan is zeer wel mogelijk binnen de randvoorwaarden van het voorliggende plan, bij voorbeeld door het benutten van de centrale waterpartij in de uitbreidingslocatie.

4. 4. Externe veiligheid

4.4.1. Buisleidingen

Ten zuidwesten van het dorp loopt een belangrijke gastransportleiding. Er zijn geen gebouwen die binnen de bebouwingsvrije zone (5 m aan weerszijden van de leiding) zijn gelegen. De bebouwingsvrije zone van 5 meter is gebaseerd op de normen uit de huidige regelgeving die voor buisleidingen geldt, namelijk de '*Circulaire Zonering langs hogedruk-aardgastransportleidingen 1984*'. Hoewel voor buisleidingen door VROM wordt gewerkt aan nieuwe regelgeving, wordt in het onderhavige bestemmingsplan in eerste instantie uitgegaan van de normen uit de genoemde Circulaire. Mogelijk dat tijdens de voorbereiding van het bestemmingsplan hier meer duidelijkheid over komt.

In de Circulaire is geregeld dat de regeling ten aanzien van bestaande situaties geen terugwerkende kracht heeft. In dit bestemmingsplan wordt uitgegaan van de bestaande situatie. Dat houdt in dat er geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van de leiding mogelijk worden gemaakt. De onderhavige bestaande situatie voldoet aan de veiligheidsnormen.

Vooruitlopend op de (mogelijk) toekomstige wetgeving met betrekking tot buisleidingen, zal naar alle waarschijnlijkheid rekening gehouden moeten worden met (grotere) risicocontouren.

Voor de onderhavige situatie wordt er van uitgegaan dat er geen sprake zal zijn van een overschrijding van het groepsrisico. Het gaat hier immers om een bestaand dorpsgebied met een relatief lage bebouwingsdichtheid. Naar verwachting zal de oriëntatiewaarde laag zijn c.q. niet overschreden worden.

4.4.2. Transportroutes

De Van Harinxmaweg maakt deel uit van een hoofdtransportroute gevaarlijke stoffen. Het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke lading kan vrijkomen. De plaatsgebonden risicocontour van de Van Harinxmaweg bevindt zich in de berm van de weg (agrarische cultuurgrond en water) en overlapt geen bestemmingen waarbinnen (beperkt) kwetsbare objecten (zoals bijvoorbeeld bedrijven en/of woningen) kunnen worden gerealiseerd.

Voor het groepsrisico wordt er verder van uitgegaan dat er geen sprake zal zijn van een overschrijding van de oriëntatiewaarde. Het gaat hier immers om een bestaand bebouwing met een relatief lage bebouwingsdichtheid. Verwacht wordt dat de oriëntatiewaarde laag zal zijn c.q. niet overschreden wordt.

De conclusie is dat dit onderdeel geen planologische beperkingen legt op het onderhavige plangebied.

4.4.3. BEVI-inrichtingen

Met ingang van 27 oktober 2004 is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) in werking getreden. Het landelijke externe veiligheidsbeleid heeft tot doel het vermijden van individueel risico (IR) en van groepsrisico (GR) bij ongevallen en rampen. Voor nieuwe stationaire installaties geldt een IR-norm van 10^{-6} ⁷⁾. Voor bestaande installaties geldt een IR-norm van 10^{-5} . Gestreefd wordt in 2010 ook in bestaande situaties zoveel mogelijk te voldoen aan de IR norm van 10^{-6} .

Op het industrieterrein ten noorden van het plangebied bevindt zich een verkooppunt voor motorbrandstof, echter zonder LPG. Aangezien alleen de verkooppunten met LPG onder het BEVI vallen, zijn in deze situatie geen risicocontouren aan de orde waar rekening mee gehouden zou moeten worden.

⁷⁾ Dat is de kans op overlijden van één op de miljoen mensen per jaar.

Verder zijn in en in de directe omgeving van het plangebied geen risico-volle inrichtingen aanwezig die onder het BEVI vallen.

4. 5. Luchtkwaliteit

In januari 2005 heeft onderzoek plaatsgevonden naar de luchtkwaliteit van de belangrijkste wegen in Sumar (o.a. Van Harinxmaweg, Koekoeksweg, Greate Buorren). Het onderzoeksrapport is opgenomen in bijlage 5.

Voor de genoemde wegen is nagegaan in hoeverre voldaan kan worden aan de toetsingscriteria van het Besluit Luchtkwaliteit. Voor de geurhinder van Sonac wordt verwezen naar paragraaf 4.7.

Uit het onderzoek blijkt dat in het jaar 2003 langs de Van Harinxmaweg en de Koekoeksweg een overschrijding van de grenswaarde plaats heeft gevonden (fijn stof PM10). Volgens het onderzoeksrapport heeft deze overschrijding geen consequenties voor de gemeente. Landelijk wordt op grote schaal de normen voor zwevende deeltjes overschreden. Het verminderen van de omvang ervan zal op landelijk niveau worden aangepakt. Voor de resterende stoffen zijn er geen overschrijdingen.

Vervolgens is de situatie voor het jaar 2015 berekend. Daaruit blijkt dat er nergens meer een overschrijding van een grenswaarde of een plandrempel aan de orde is, als gevolg van minder uitstoot van schadelijke stoffen door het verkeer.

4. 6. Geluidhinder wegverkeer

Bij de planontwikkeling, met name waar het gaat om geluidgevoelige functies, is het van belang vooraf akoestische prognoses te geven. Daarop gebaseerde maatregelen moeten worden vastgelegd in het bestemmingsplan.

In het kader van het onderhavige bestemmingsplan is in januari 2005 onderzoek gedaan naar de ligging van de belangrijke grenscontouren met betrekking tot wegverkeerslawaaï voor de zoneplichtige wegen. Het onderzoeksrapport is opgenomen in bijlage 6. De situatie is in 2015 als maatgevend aangenomen. Bij dit onderzoek wordt er van uitgegaan dat in dat jaar de centrale as nog niet is gerealiseerd. Van belang is met name de geluidsbelasting langs de zoneplichtige wegen: de Van Harinxmaweg, de Koekoeksweg en de Greate Buorren.

De conclusies hieruit zijn:

- voor wat betreft de bestaande geluidgevoelige bestemmingen vallen verschillende gebieden binnen de voorkeursgrenswaarde.

Zo vallen de woningen in het westelijk gedeelte van Sumar binnen de 50 (+2) dB(A) contour van de Van Harinxmaweg. Tevens valt een deel van de bebouwing aan de Koekoekswei en de Greate Buorren binnen de 50 (+5) dB(A)-contour. In deze gebieden zijn de bouwvlakken zodanig op de bestaande situatie vastgelegd, dat geen toename van nieuwe situaties in de zin van de Wet geluidhinder optreedt. Daarnaast worden in het plan geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen binnen de contouren van de voorkeursgrenswaarden mogelijk gemaakt. Het betreft een aantal achterkant- en zijtuinsituaties;

- wat betreft de nieuwe woningbouwlocatie kan worden geconcludeerd dat er geen geluidscontouren zijn die beperkingen op de locatie leggen.

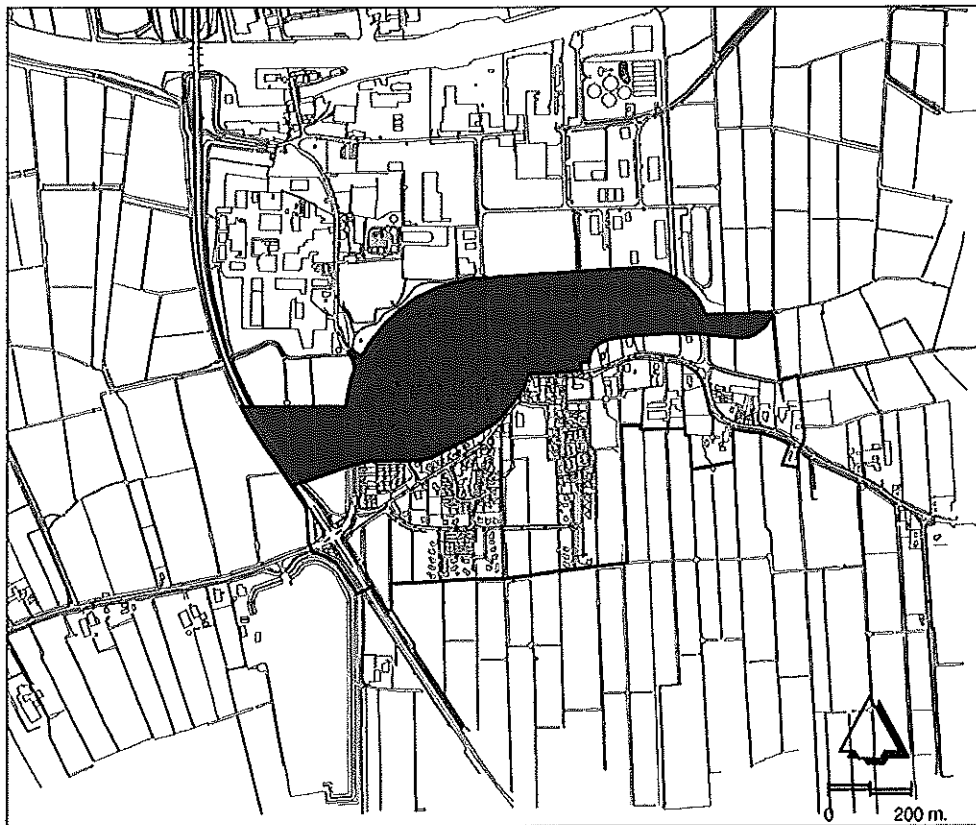
In het kader van de voorbereiding van bestemmingsplannen voor Burgum zijn akoestische onderzoeken uitgevoerd, waarbij wel rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen voor de centrale as. Wanneer de contouren die voor de doorgaande weg (H.W.K. Ridder Huyssen van Kattedijkeweg) in Burgum zijn berekend, worden doorgetrokken naar de Van Harinxmaweg, mag voor Sumar worden aangenomen dat binnen deze contour geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen zijn gepland. De geluidsbelasting geeft ook in die situatie geen beperkingen op de geplande woningbouw op de locatie Pastorijelânnen-west.

Ten slotte zijn/worden de woonstraten in het plangebied als 30 km-gebied ingericht, waardoor zonering krachtens de Wet geluidhinder niet aan de orde is.

4. 7. Geluidhinder industrielawaai

Ten aanzien van het industrielawaai geldt een conform de Wet geluidhinder vastgelegd beleid. Het noordelijk deel van het plangebied ligt binnen de directe invloedssfeer van het Industrierrein Zuid (Sumar). Op dit industrieterrein zijn zogenaamde "zoneplichtige inrichtingen" uit de Wet geluidhinder toegestaan. Conform de wettelijke verplichting (Wgh) heeft de gemeenteraad een geluidzone rond het industrieterrein vastgesteld (26 juni 1986). De geluidsbelasting van het industrieterrein mag buiten deze zone niet meer dan 50 dB(A) bedragen. Geluidsgevoelige bestaande objecten binnen de zone mogen geen hogere belasting hebben dan 55 dB(A). In *figuur 7* is de 50 dB(A)-contour aangegeven.

De nieuwe uitbreidingslocatie ligt buiten de 50dB(A)-contour. Dit betekent dat bij de ontwikkeling van de locatie geen maatregelen ten aanzien van het geluid noodzakelijk zijn.

Figuur 7: Aandachtszone industrielawaai

4. 8. Geurhinder industrieterrein

Van invloed op de woonsituatie in het plangebied is tevens de geurhinder van het Industrierrein Zuid (Sumar). In het kader van het IMZ-project (Integrale Milieuzonering) is vastgesteld, dat de milieubelasting aanzienlijk is. Deze belasting bestaat met name uit stankhinder, welke veroorzaakt wordt door Sonac-Bergum B.V. In verband met het streven om deze geurhinder terug te dringen is in het kader van het IMZ-project in 1993 overeenstemming bereikt over de sanering van de geuroverlast bij Sonac Bergum B.V. en de hierbij te volgen aanpak ⁸⁾.

⁸⁾ De uiteindelijke afspraken zijn vastgelegd in de beleidsnotitie Integrale Milieuzonering Burgum/Sumar van augustus 1994, waarmee de gemeenteraad op 15 december 1994 heeft ingestemd.

Deze moesten leiden tot een reductie van de geuremissie van 70% in een periode van 10 jaar (looptijd van 1994 tot 2004).

De geurdoelstelling uit het tweede Plan van Aanpak (70% geurreductie in 2004) is gehaald en door Gedeputeerde Staten van Fryslân bij beschikking van 11 oktober 2004 vastgelegd in de Wet Milieubeheervergunning voor Sonac-Burgum B.V.

Voorts is de overeenkomst Beleidslijn geur Burgum/Sumar in juli 2006 getekend door de VROM-inspecteur Noord, de provincie Fryslân en de gemeente Tytsjerksteradiel. De ligging van de contour is op figuur 8 weergegeven. Binnen deze contour mogen geen nieuwe woonfuncties worden gerealiseerd. Het onderhavige bestemmingsplan geeft geen mogelijkheden voor nieuwe woonfuncties binnen deze contour.

Figuur 8: Beleidslijn geur Burgum/Sumar

4. 9. Bodemsituatie

De locatie Pastorijelânnen-west is bestemd voor een nieuwe woonfunctie. Een "schone-grondverklaring" in het kader van de bouwverordening dient te waarborgen dat er geen sprake is van risico's voor de volksgezondheid.

Voor de geprojecteerde woningbouwlocatie worden op grond van het continue voormalige agrarisch gebruik geen problemen verwacht. De resultaten van het bodemonderzoek dienen dit te bevestigen.

In 1998 is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd ⁹⁾, op grond waarvan geconcludeerd kan worden dat er vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen beperkingen aan de gebruiks- c.q. bestemmingsmogelijkheden van het terrein behoeven te worden gesteld. De samenvatting van het rapport is opgenomen in bijlage 7.

4. 10. Openbare nutsdoeleinden/beheerzone

Leidingen

Binnen het plangebied komen verschillende openbare nutsvoorzieningen voor.

Aan de Dr. Prinsweg en de Knilles Wytsewei bevinden zich twee transformatorstations. Deze zijn qua inhoud groter dan 45 m³ (en hoger dan 3 meter). In het plan is hiermee rekening gehouden door de betreffende voorzieningen van een aparte bestemming te voorzien. De overige nutsvoorzieningen hebben een kleinere omvang en hebben daarom geen specifieke bestemming.

In het oosten van het plangebied loopt in noord-zuidrichting het tracé van een belangrijke 500 mm hoofdtransportwaterleiding. Voor deze leiding wordt een bebouwingsvrije zone van 5 meter aan weerszijden gehanteerd.

Aan de westzijde van Sumar, ter hoogte van de kruising Van Harinxmaweg-Koekoekswei loopt een hoofdtransportgasleiding (diameter 6", druk 80 bar). Volgens de *Circulaire Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen, 1984* geldt voor een dergelijke leiding een bebouwingsvrije afstand van 5 meter en een toetsingsafstand van 30 meter.

Door de bebouwingsvrije afstand juridisch vast te leggen, worden de leidingen beschermd tegen bebouwing en diepwortelende beplanting en grondwerkzaamheden.

Beheerzone provinciale weg

Voor de Van Harinxmaweg (provinciale weg) is een beheerszone van 30 meter van toepassing. Voor werken en werkzaamheden binnen deze zone dient vooraf overleg te worden gevoerd met de provincie.

⁹⁾ Gemeente Tytsjerksteradiel, Verkennend bodemonderzoek Achterwei 5 te Sumar, juni 1998, Ingenieursbureau Oranjewoud

4. 11. Klimaatbeleid

Op grond van het gemeentelijk klimaatbeleid zal er naar worden gestreefd om voor de dorpsuitbreiding Sumar te voldoen aan de inspanningsverplichting om bij nieuwbouw te komen tot een verscherping van de EnergiePrestatieCoëfficiënt (EPC) van 5 tot 10%. Bij verkoop van de kavels zal dit waar mogelijk als voorwaarde worden gesteld.

Indien dit niet mogelijk is, zal door middel van voorlichting worden geprobeerd een 5 tot 10% lagere EPC te realiseren.

4. 12. Consequenties voor het bestemmingsplan

De conclusie is dat de locatie Pastorijelânnen-west geheel buiten de beschreven planologische belemmeringen als gevolg van de aanwezigheid van het Industrierrein Zuid (Sumar) valt.

5. TOELICHTING OP BESTEMMINGEN

5. 1. Inleiding

In dit hoofdstuk volgt een toelichting op de bestemmingen in het plangebied. De inhoud van de verschillende bestemmingen is conform de standaard methodiek van de gemeente opgezet.

5. 2. Bestemmingen

-- Agrarisch aanverwant bedrijf --

Deze bestemming heeft betrekking op het perceel Greate Buorren 26, waar een paardenhouderij is gevestigd. De betreffende gebouwen zijn aangeduid als "*bijzondere paardenhouderij*". De aanwezige bedrijfswoning is voorzien van een specifieke aanduiding '*dienst- of bedrijfswoning*'. Vanwege het karakteristieke karakter van het pand is hier de aanduiding '*karakteristiek*' toegekend.

-- Agrarisch bedrijf --

De bestemming '*Agrarisch bedrijf*' (grondgebonden agrarische bedrijfsvoering) is van toepassing op perceel aan de noordzijde van Iestwei. Het betreft hier een verplaatsingsmogelijkheid van het agrarisch bedrijf aan Greate Buorren 51. Deze verplaatsingsmogelijkheid is reeds in het vigerende bestemmingsplan Sumar juridisch geregeld. Aangezien de verplaatsing feitelijk nog niet heeft plaatsgevonden, maar nog wel steeds wenselijk is, wordt de verplaatsingsmogelijkheid in het onderhavige plan overgenomen. Verplaatsing is noodzakelijk omdat het bedrijf op de huidige locatie sterke beperkingen voor een goede bedrijfsvoering ondervindt: de boerderij komt voor op de monumentenlijst, hetgeen bouwkundige randvoorwaarden stelt en de ligging nabij woonbebouwing levert milieuhygiënische problemen op. Vanwege het landbouwkundig belang van het bedrijf, de ligging van de bijbehorende gronden en de goede mogelijkheden voor ontsluiting (via de Iestwei) is de keuze bepaald op de thans in het plan opgenomen locatie. Dit geeft duidelijk de doorslag boven de landschappelijk minder gunstige situering, die overigens gecompenseerd kan worden door een versterking van de bestaande singelbeplanting.

In de keuze van het bouwvlak is rekening gehouden met de richtlijn-afstand van 100 meter ten opzichte van de meest nabijgelegen woningen.

Aan de zuidzijde van het perceel is een zone gereserveerd waarbinnen één bedrijfswoning mogelijk kan worden gemaakt. De betreffende gronden zijn voorzien van de aanduiding '*dienst- of bedrijfswoning*'.

Om te voorkomen dat de bedrijfswoning een onevenredig grote omvang krijgt, is aan de oppervlakte van de bedrijfswoning is een maximale maat toegekend van 150m². Aan de huidige boerderij aan de Greate Buorren 51 is een woonbestemming gegeven.

-- *Bedrijfsdoeleinden 2* --

Op enkele plaatsen binnen het plangebied komt de bestemming "*Bedrijfsdoeleinden*" voor. Deze regelt over het algemeen kleinschalige (nijverheids- en verzorgende) bedrijven die zich in Sumar hebben ontwikkeld.

Binnen de diverse bestemmingen "*Bedrijfsdoeleinden*" wordt de aard van de bedrijven vastgelegd. In de voorschriften behorende bij deze bestemmingen wordt verwezen naar de VNG-bedrijvenlijst, welke is gebaseerd op de "Basiszoneringslijst" van de VNG (bijlage 1 van de voorschriften). In deze VNG-lijst is (per bedrijfstype) informatie gegeven over de mogelijke milieubelasting van een bedrijfstype of -inrichting. Er worden in de VNG-lijst zes milieucategorieën onderscheiden, oplopend van 1 tot en met 6: Onder categorie 1 vallen bedrijven die toelaatbaar worden geacht tussen woonbebouwing en onder categorie 6 (als andere uiterste) zijn bedrijven opgenomen, die op aanzienlijke afstand (1000-1500 meter) vanaf woonbebouwing gerealiseerd moeten worden.

De diverse bedrijfsbestemmingen corresponderen met de maximaal toegelaten milieucategorie volgens de VNG-lijst. Dus de bestemming "*Bedrijfsdoeleinden 1*" staat bedrijven uit de milieucategorie 1 toe, "*Bedrijfsdoeleinden 2*" bedrijven uit de milieucategorieën 1 en 2, "*Bedrijfsdoeleinden 3*" bedrijven uit de milieucategorieën 1, 2 en 3 enzovoort. De afstanden, die in de feitelijke situatie ten opzichte van gevoelige bebouwing in acht genomen kunnen worden, zijn daarbij maatgevend geweest voor het leggen van de onderscheiden bedrijfsbestemmingen.

In het plangebied van Sumar komt alleen de bestemming "*Bedrijfsdoeleinden 2*" voor. Bestaande bedrijvigheid uit een hogere milieucategorie, dan die welke aldus op een bepaalde locatie zou kunnen worden toegelaten, is in het plan middels een aanduiding binnen de bestemming specifiek geregeld. Voor Sumar gaat het om het installatiebedrijf aan Achterwei en het bouw- en aannemersbedrijf aan de Greate Buorren. De betreffende gronden zijn voorzien van de aanduiding '*Bouw- en aannemersbedrijf*'. Het transportbedrijf aan de Greate Buorren is voorzien van de aanduiding '*Transportbedrijf*'.

Op deze wijze wordt uitsluitend de aanwezige bedrijfsfunctie planologisch mogelijk gemaakt en wordt voorkomen dat zich andere, vanuit milieuhygiënisch oogpunt ongewenste (zwaardere) bedrijfstvormen kunnen vestigen. De nadere afstemming tussen de aldus specifiek geregelde bedrijvigheid en de omliggende milieugevoelige functies zal primair via het instrumentarium van de Wet milieubeheer plaatsvinden.

Verder is door middel van de aanduiding '*Dienst- of bedrijfswoning*' de bijbehorende bedrijfswoning geregeld. Per bedrijf is maximaal één bedrijfswoning toegestaan.

Ten behoeve van de veilige omgeving en goede ruimtelijke ordening, zijn risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen en vuurwerkbedrijven in de bestemmingsomschrijving uitgesloten.

-- *Begraafplaats* --

De bestemming "*Begraafplaats*" heeft betrekking op de begraafplaats rondom de Hervormde Kerk.

-- *Cultuurgrond* --

Deze bestemming is toegekend aan gronden met een agrarische functie of een gebruik ten behoeve van het wonen (weiland, moestuin, erf, e.d.). Het beleid is er op gericht om de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van de betreffende gronden zoveel mogelijk in stand te houden. Deze doelstelling is juridisch verankerd door middel van een aanlegvergunningenstelsel. Dit houdt in dat in bepaalde situaties een vergunning aangevraagd dient te worden voor activiteiten die van negatieve invloed kunnen zijn op de landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarden.

Te denken valt aan activiteiten zoals het aanplanten van bomen, het verharren van het perceel of het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden. Om welke activiteiten het exact gaat, wordt verwezen naar de aanlegvoorschriften die onder de bestemming "*Cultuurgrond*" zijn opgenomen.

De gronden die over de betreffende kenmerken van het Woudenlandschap, grenzen aan het buitengebied en zijn aangeduid als '*Woudenlandschap*'.

De ijsbaan aan de zuidoostzijde van het dorp is binnen deze bestemming door middel van een aanduiding '*Ijsbaan*' geregeld. Het bij de ijsbaan horende gebouwtje is door middel van een bouwvlak juridisch vastgelegd.

--- *Groenvoorzieningen* ---

De bestemming "*Groenvoorzieningen*" heeft betrekking op de grotere groengebieden in het plangebied, die een structuurbepalend en beeldbepalend element vormen. De bestemming heeft eveneens betrekking op het buurt- en wijkgroen in de bestaande woongebieden. Ook bermen en groenstroken langs de in het plangebied voorkomende wegen en waterlopen zijn onder deze bestemming gebracht. De bestemming beoogt handhaving van de structurele groenfunctie.

-- *Horecadoeleinden 1 en 2* --

De horecabedrijven binnen het plangebied zijn onder een afzonderlijke bestemming gebracht. Ten aanzien van de aard van de horecabedrijven wordt onderscheid gemaakt in vier categorieën (zie begripsbepalingen voorschriften). Twee daarvan komen in het plangebied voor. De snackbar aan de Knilles Wytsweswei behoort tot de lichtere horeca en heeft de bestemming "*Horecadoeleinden 1*". Een dergelijke bestemming heeft betrekking op de lichtere soorten horeca, zoals cafetaria's, broodjeszaken, snackbars, lunchrooms etcetera. Het café De Inloop aan de Greate Buorren heeft vanwege de functie en de mogelijke invloed op de omgeving een bestemming "*Horecadoeleinden 2*" gekregen.

Binnen beide bestemmingen is de vestiging van één in pandige bedrijfs-woning mogelijk gemaakt. Hiervoor is de aanduiding '*dienst- of bedrijfs-woning*' opgenomen.

-- *Maatschappelijke doeleinden 2, 4 en 5* --

Deze bestemming heeft betrekking op de diverse maatschappelijke voorzieningen in Sumar, zoals onder andere scholen, kerken, dorps huis en aula. Mede met het oog op de uiteenlopende ruimtelijke uitstraling van deze voorzieningen is binnen de bestemming onderscheid gemaakt naar:

- levensbeschouwelijke voorzieningen (2)
- sociaal-culturele voorzieningen (4)
- educatieve voorzieningen (5)

Onder de levensbeschouwelijke voorzieningen vallen de kerken en de bijbehorende aula. Deze zijn bestemd als "*Maatschappelijke doeleinden (2)*".

De begraafplaats bij de Hervormde kerk heeft overigens een afzonderlijke bestemming gekregen. Het dorps huis is als sociaal-culturele voorziening bestemd als "*Maatschappelijke doeleinden (4)*".

De twee scholen zijn voorzien van de bestemming "*Maatschappelijke doeleinden (5)*".

Maatschappelijke doeleinden 1, 3 en 6 komen niet in het plangebied voor.

-- *Molen* --

Voor de korenmolen De Hoop aan het Mounepaed is, vanwege de karakteristieke waarde, een afzonderlijke bestemming "*Molen*" opgenomen. De molen heeft de status van rijksmonument en wordt in het kader van de Monumentenwet 1988 voldoende beschermd. De hoogte van de molen is op de plankaart aangeduid. Tevens is medegebruik ten dienste van productiegebonden detailhandel en expositieruimte mogelijk gemaakt.

-- *Openbare nutsdoeleinde n* --

De in het plangebied voorkomende openbare nutsdoeleinden zijn als zodanig bestemd. Het gaat hier om de gebouwtjes die een grotere inhoud hebben dan 45 m³ en een bouwhoogte van meer dan 3,00 m hebben.

-- *Sportdoeleinden 2* --

De bestemming "*Sportdoeleinden 2*" is toegekend aan overwegend bebouwde percelen ten behoeve van sportieve doeleinden. Het gaat hier om de sportzaal van Sumar.

-- *Tuin* --

Om het onbebouwde karakter van voortuinen en bepalende zijtuinen te beschermen, is daarvoor de afzonderlijke bestemming "*Tuin*" opgenomen. Dit dient zowel het ruimtelijk beeld als het belang van omwonenden. Bebouwing is binnen deze bestemming niet toegestaan. Dat sluit trouwens aan op de gegroeide praktijk. Ter wille van een zekere flexibiliteit mag een woonhuis binnen de bestemming overigens wel met een erker uitgebouwd worden. Ook de erfafscheidingen zijn hier lager: 1,00 m maximaal, en voor het overige 2,00 m.

-- *Verkeersdoeleinden 1* --

Binnen de bestemming "*Verkeersdoeleinden 1*" staat de ontsluitings- cq, stroomfunctie voorop.

Wegen en kruispunten met een belangrijke doorgaande en/of lokaal ontsluitende verkeersfunctie, zijn onder deze bestemming gebracht. Het gaat hier om de Van Harinxmaweg en de Koekoeksweg.

Voor bebouwing in de vorm van wachthuisjes (abri's) e.d. is geen specifieke regeling getroffen.

Deze kunnen in het algemeen op grond van de Woningwet en het daarop gebaseerde Besluit vergunningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken (BBLB) zonder bouwvergunning worden gerealiseerd.

Voor de zoneplichtige wegen is een dwarsprofiel opgenomen. Het inrichten van het bestemmingsvlak in afwijking van het op de kaart aangegeven dwarsprofiel is niet toegestaan.

-- Verkeers- en verblijfsdoeleinden --

De op de plankaart voor "Verkeers- en verblijfsdoeleinden" aangewezen gronden betreffen met name de openbare straten in het plangebied met in hoofdzaak een functie voor bestemmingsverkeer. Klein snippergroen (bermen), pleintjes, speelvoorzieningen en parkeervoorzieningen vallen onder deze bestemming, evenals de bijbehorende bouwwerken. Binnen deze bestemming is eveneens de mogelijkheid geboden voor terrassen en de bouw van straatmeubilair. Openbare paden die deel uitmaken van de woonomgeving, en in feite alleen bedoeld zijn voor het gebruik van direct aanwonenden zijn binnen de woonbestemming opgenomen. Het spreekt voor zich dat deze paden niet bebouwd mogen worden en toegankelijk moeten blijven.

-- Water 2 --

De bestemming "Water 2" heeft betrekking op de belangrijkste waterlopen in het plangebied. Ook betreft het hier de voorziene wateras in de nieuwbouwlocatie.

-- Woondoeleinden --

Hieronder wordt in een schema aangegeven, welke woonbestemmingen in de gehele gemeente voorkomen. De ~~vet~~ gedrukte Woondoeleinden komen in het onderhavige plangebied Sumar voor. Het betreffen hier woonbestemmingen die zijn geënt op voorkomende bestaande woningtypen. Voor de bestaande woningen zijn, afhankelijk van het woningtype, verschillende bestemmingen "Woondoeleinden" gebruikt. Onderscheid is gemaakt in ¹⁰⁾:

¹⁰⁾ Bij deze indeling verwijst de letter (a, b of c) naar het woningtype, het cijfer verwijst naar de indeling in hoogtes.

Max. goot-/ nokhoogte:	Vrijstaande Woningen	Twee- onder- één-kap	Rijtjes/meer dan 2 aaneen gebouwd	Stroken
4,0 - 9,0	W(a)1	W(b)1	W(c)1	W(d)1
4,0 - 12,0	W(a)2	W(b)2	W(c)2	W(d)2
8,0 - 12,0	W(a)3	W(b)3	W(c)3	W(d)3
4,0 - 4,0	W(a)4	W(b)4	W(c)4	W(d)4
8,0 - 8,0	W(a)5	W(b)5	W(c)5	W(d)5
12,0 - 12,0	W(a)6	W(b)6	W(c)6	W(d)6
4,0 - 15,0	W(a)7	---	--	--

Bij de bestemmingen W(a)1, W(a)2 en W(a)3 gaat het om vrijstaande woningen, waarbij het onderscheid wordt gemaakt in de afmetingen van de woningtypen. Aan het perceel Greate Buorren 10 zijn naast de woonbestemming ook de functies van 'detailhandel' en 'dienstverlenende bedrijven en/of dienstverlenende instellingen' toegekend in verband met het aanwezige postkantoor en bloemenwinkeltje. De buurtsuper/drogisterij/slijterij aan de Knilles Wytsewei 4 is naast de woonbestemming ook voorzien van de aanduiding 'detailhandel'. Voor de boerderijtypen is in verband met de specifieke hoofdvorm een specifieke bestemming (W(a)7) aan de orde.

De twee-onderéénkapwoningen hebben de bestemming W(b)1, W(b)2 en W(b)3. En tot slot zijn voor de rijenwoningen (afhankelijk van type en maatvoering) de bestemmingen W(c)1, en W(c)3 van toepassing.

Voor de woningen op het noordelijke gedeelte van de uitbreidingslocatie (fase 1) is, gezien de gewenste fasering, gekozen voor een bestemming die bij recht woningen toelaat, maar qua woningtype en situering nog wel enige flexibiliteit biedt. Hierbij past een systeem van bouwstroken (bestemming W(d)1 en W(d)2). Langs de nieuw aan te leggen straat in dit gebied ligt een bouwstrook waar woningen met een maximale bouwhoogte van 12 meter zijn toegestaan. In de bouwstrook ten oosten hiervan is gekozen voor een maximale bouwhoogte van 9 meter, op deze manier wordt aangesloten bij de (hoogte van de) bestaande woningen aan de Homeie en de Pastorijelannen. Om nog enige sturing in het aantal woningen binnen deze stroken te kunnen houden, is per strook bepaald wat het maximaal aantal aaneen te bouwen woonhuizen én het maximaal aantal woningen mag bedragen.

De woonfunctie mag bij recht gecombineerd worden met een beroeps- en bedrijfsactiviteit aan huis, een beroep dat in of bij een woonhuis met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend en dat is gericht op het verlenen van diensten (zie bijlage 2 van de voorschriften).

Wijzigingsbevoegdheden naar andere woondoeleindenbestemming

Binnen de bestemmingen is een bepaalde mate van flexibiliteit mogelijk. Door middel van een wijzigingsbevoegdheid kunnen Burgemeester en Wethouders besluiten de bestemming te wijzigen in een andere woondoeleindenbestemming (uit dezelfde lettercategorie). Tevens kunnen onder bepaalde voorwaarden wijzigingen worden uitgevoerd die betrekking hebben op de ligging en de omvang van een bouwvlak.

Wijzigingsbevoegdheid naar gemengde functies

Tevens is voor enkele woningen een wijzigingsbevoegdheid naar gemengde functies opgenomen. De betreffende percelen zijn voorzien van de aanduiding "wijziging gemengde functies van toepassing".

Dit houdt in dat de woonfunctie onder voorwaarden geheel of gedeeltelijk kan worden gewijzigd in winkels, lichte bedrijven (categorie 1 en 2) of dienstverlenende bedrijven c.q. instellingen. Om een goede omgevings situatie te kunnen waarborgen, zijn aan deze wijzigingsbevoegdheid verschillende voorwaarden gekoppeld.

Zo dient:

- * de betreffende functie primair afgestemd te zijn op het verzorgingsgebied van de Trynwâlden;
- * de vestiging niet te leiden tot een duurzame ontwrichting van het in het betrokken gebied bestaande voorzieningenniveau in de desbetreffende sector;
- * er voldoende parkeergelegenheden in het gebied aanwezig te zijn.

-- Woondoeleinden, uit te werken --

Voor het zuidelijk gedeelte van de nieuwbouwlocatie (fase 2), waar tot het jaar 2010 nog geen contingent voor is gereserveerd, is gekozen voor de bestemming "Woondoeleinden uit te werken". Voor het betreffende gebied wordt aan Burgemeester en Wethouders de plicht gegeven om binnen de planperiode een uitbreidingsplan ex artikel 11 WRO op te stellen voor een specifieke invulling van dit gebied. De bijbehorende uitwerkingsregels geven de marges waarbinnen het gebied uiteindelijk uitgewerkt dient te worden.

De uitwerkingsregels bestaan uit zowel kwantitatieve als kwalitatieve (stedenbouwkundige) criteria. Er wordt uitgegaan van totaal 14 woningen (zowel vrijstaand als twee-onder-één-kapwoningen). Daarnaast is het mogelijk woongebouwen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis, op te richten. Het aantal woningen in een woongebouw zal ten hoogste 12 bedragen. De bouwhoogte is maximaal 8 meter en de ruimtelijke opzet en vormgeving dient aan te sluiten bij het omringende woongebied.

In het uitwerkingsplan blijft de woonbestemming gehandhaafd, maar worden (nadere) regels in de voorschriften en op de plankaart (bijvoorbeeld bouwvlakken e.d.) gegeven.

--- Woongebouw ---

De bestemming "Woongebouw" heeft betrekking op het toekomstig seniorencomplex in de nieuwbouwlocatie. De situering van de gebouwen is door middel van een bouwvlak geregeld. De maximale maatvoering (goot- en bouwhoogte) en het bebouwingspercentage is op de plankaart weergegeven. Binnen deze bestemming Woongebouw is er voor gekozen om een bepaalde mate van flexibiliteit ten aanzien van de omvang en de ligging van een bouwvlak én de bouw mogelijkheden buiten het bouwvlak mogelijk te maken. Burgemeester en Wethouders kunnen daartoe besluiten door middel van een wijzigingsbevoegdheid.

5. 3. Dubbelbestemmingen

--- Geluidszone industrielawaai ---

Ten noorden van het plangebied ligt het industrieterrein Burgum/Sumar, waarvoor de gemeenteraad, conform de Wet geluidhinder, bij besluit van 26 juni 1986 een geluidzone heeft vastgesteld. Deze geluidzone (de 50 dB(A)-contour) valt voor een deel binnen het plangebied en is op de plankaart aangegeven middels de dubbelbestemming "*Geluidszone industrielawaai*". Dit betekent dat vanuit de dubbelbestemming rekening is gehouden en afstemming is bereikt met de bepalingen uit de Wet geluidhinder.

--- Leidingzone gasleidingen ---

Aan de westzijde van Sumar, ter hoogte van de kruising Van Harinxmaweg-Koekoekswei loopt een hoofdtransportgasleiding. Het tracé van deze leiding dient te worden beschermd tegen bebouwing en diepwortelende beplanting en grondwerkzaamheden.

Daartoe is aan weerszijden van de leiding een bebouwingsvrije zone van 5 meter aangehouden en als zodanig juridisch geregeld via de dubbelbestemming '*Leidingzone gasleidingen*'.

-- Leidingzone waterleidingen --

In het oosten van het plangebied loopt in noord-zuidrichting het tracé van een belangrijke 500 mm hoofdtransportwaterleiding. Het tracé van deze leiding dient te worden beschermd tegen bebouwing en diepwortelende beplanting en grondwerkzaamheden. Daartoe is aan weerszijden van de leiding een veiligheidszone van 3 meter aangehouden en als zodanig juridisch geregeld via de dubbelbestemming '*Leidingzone waterleidingen*'.

5. 4. Algemene regelingen en bepalingen

-- Erfbebouwingsregeling --

Binnen de diverse bestemmingen wordt, voorzover in het betreffende bestemmingsvlak met een bouwvlak wordt gewerkt, onderscheid gemaakt tussen het bouwen binnen en buiten het bouwvlak. Een dergelijke bebouwingsregeling geldt ook voor woonbestemmingen. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen en aan- en uitbouwen en bijgebouwen.

Binnen een bouwvlak mag worden gebouwd en wel voor 100%. Hieraan zijn voorwaarden verbonden ten aanzien van goot- en bouwhoogte. Ook buiten het bouwvlak mag worden gebouwd. Deze bouw mogelijkheden verschillen per woningtype.

Zowel binnen als buiten het bouwvlak worden in de diverse woonbestemmingen qua bouwhoogte verschillende regimes gehanteerd. Binnen het bouwvlak komt dit er op neer, dat alleen binnen een afstand van 3 meter, gerekend vanuit de voorbouw grens, een maximale goothoogte wordt voorgeschreven. Daarachter geldt alleen een maximale bouwhoogte, die overigens binnen het bouwvlak uniform is. Buiten het bouwvlak wordt een maximale goothoogte van niet-vrijstaanden gebouwen voorgeschreven:

- binnen een afstand van 3 meter achter het verlengde van de voorbouw grens;
- binnen een afstand van 2 meter vanuit de zijdelingse bouwperceelsgrenzen.

Goot- en bouwhoogte van een vrijstaand gebouw buiten het bouwvlak bedraagt in alle gevallen 3 resp. 6 meter. De maximaal toegelaten bouwhoogte is binnen alle woondoeleindenbestemmingen binnen en buiten het bouwvlak gelijk.

-- Wijzigingsbepalingen --

Het bestemmingsplan bevat in een aantal gevallen een mogelijkheid tot binnenplanse wijziging (het betreft een wijzigingsbevoegdheid op grond van artikel 11 WRO voor het college van Burgemeester en Wethouders binnen door de raad vastgestelde regels). Het betreft hier een aantal bepalingen die functiewijzigingen mogelijk maken, binnen de randvoorwaarden die de gemeenteraad daarvoor vaststelt. Daarmee kan ingespeeld worden op thans nog niet voorziene ontwikkelingen.

-- Regeling karakteristieke bebouwing --

Een aantal panden in het plangebied is als karakteristiek aan te merken. Op de plankaart hebben deze panden een aanduiding gekregen. Monumenten zijn niet onder deze aanduiding gebracht; deze worden reeds afdoende op grond van de Monumentenwet beschermd.

Uitgangspunt is dat de ruimtelijke waarden van de karakteristieke panden zo veel mogelijk in stand worden gehouden.

In de planologische regeling betekent dit dat het slopen van deze panden niet is toegestaan, tenzij na vergunning van de gemeente.

De aanduiding '*Karakteristiek*' betekent niet dat het pand precies in de huidige staat moet worden bewaard, wél dat bij de beoordeling van bouwplannen er op zal worden gelet dat de kenmerken die de ruimtelijke waarde bepalen, zo veel mogelijk intact blijven.

In verband met de flexibiliteit in regelgeving, is voor panden waarvan de karakteristieke waarden niet meer zijn te handhaven, een wijzigingsbevoegdheid opgenomen op grond waarvan het mogelijk is de aanduiding '*Karakteristiek*' te verwijderen. Ook een omgekeerde wijzigingsbevoegdheid is opgenomen, met name voor die situaties waarbij oorspronkelijke waarden worden terug gebracht, bijvoorbeeld door de uitvoering van verbeteringsplannen.

-- Aanlegvergunningenstelsel --

Aanlegvergunningen kunnen uitsluitend worden verleend voor activiteiten die binnen de bestemmingsomschrijving vallen. Activiteiten die niet vallen binnen de bestemmingsomschrijving, zijn aan te merken als strijdig gebruik.

Bijvoorbeeld: Binnen de bestemming "Cultuurgrond" moet het graven van een sloot de agrarische functie dienen (of de ook in de bestemmingsomschrijving genoemde waterhuishoudkundige functie). Het afgraven van grond moet dienen ten behoeve van de agrarische functie, maar mag niet bedoeld zijn voor een niet in de bestemmingsomschrijving genoemde functie zandwinning of de aanleg van een siervissenvijver voor een nabijgelegen woning.

Toetsingskader:

- voor toetsing van aanlegvergunningplichtige activiteiten ten behoeve van een bepaalde functie wordt uitgegaan van het beginsel dat geen onevenredige aantasting mag plaatsvinden van andere functies;
- bij de toetsing van de zgn. 'basisfuncties' (landbouw, landschap en natuur) onderling wordt binnen de bestemming "Cultuurgrond" uitgegaan van bovengeschiedheid van de landbouw.

Toetsing zal plaatsvinden aan de hand van het volgende schema of er al dan niet sprake is van een onevenredige afbreuk aan natuur of landschap dan wel beide en of de agrarische activiteit al dan niet kan worden toegestaan:

Toetsingsschema

<i>Gevolgen van de activiteit voor landschap of natuur</i> →	<i>Vrijwel afwezig</i>	<i>Matig</i>	<i>Groot</i>
Nut van de activiteit ↓			
Gering	toestaan	niet toestaan tenzij compensatie	niet toestaan
Redelijk groot	toestaan	toestaan onder voorwaarden	niet toestaan, tenzij compensatie
Groot	toestaan	toestaan	toestaan onder voorwaarden

- c. voor de toetsing van aanlegvergunningplichtige activiteiten vanuit de zgn. toegevoegde functies (recreatie, infrastructuur, e.d.) geldt dat de activiteiten kunnen plaatsvinden wanneer geen of slechts marginale schade aan de basisfuncties (landbouw, natuur en landschap) wordt toegebracht.

De toegevoegde functies zijn ondergeschikt aan de basisfuncties. Door het stellen van voorwaarden kan eventuele schade voorkomen of zoveel mogelijk beperkt worden. Voor toetsing van toegevoegde functies onderling wordt uitgegaan van nevengeschiktheid;

- d. bij de toetsing zal de begrenzing tussen het woudenlandschap en het open landschap niet overal even "hard" worden gehanteerd.

Het aanbrengen van singelbeplanting, aansluitend op bestaande hout-singels, zal in het open landschap aanvaardbaar kunnen zijn, terwijl het verwijderen van houtsingels (mede als gevolg van dempen of graven e.d. van watergangen) in het woudenlandschap op de rand van het open landschap eveneens aanvaardbaar kan zijn;

- e. in het open landschap is naast de openheid vooral ook de verkavelingrichting en het kavelpatroon belangrijk. Aan de verkavelingrichting mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan. Binnen dit uitgangspunt kunnen kleine percelen onder voorwaarden worden samengevoegd.

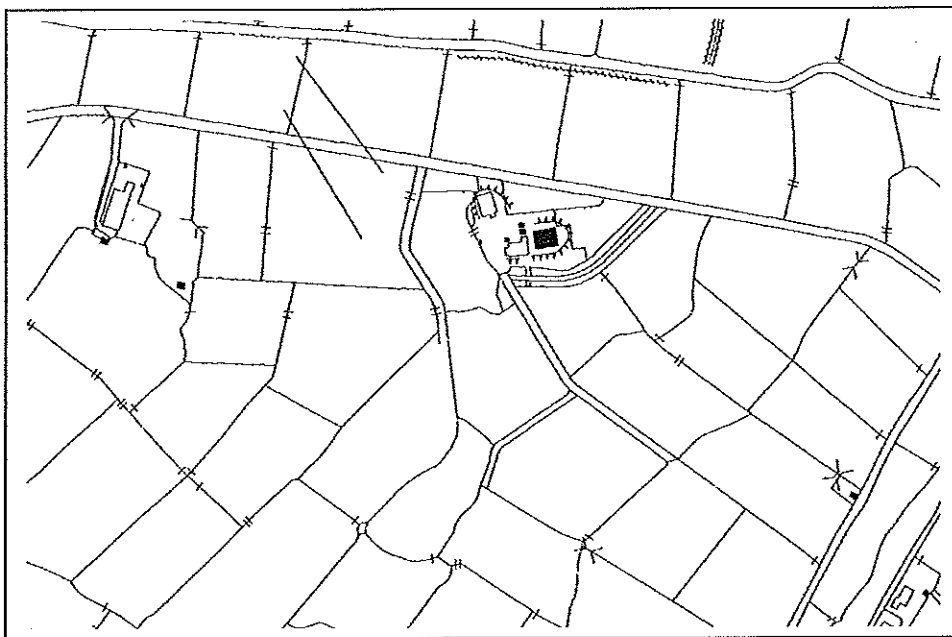
Bij de beoordeling van plannen tot perceelssamenvoeging wordt gebruik gemaakt van de vuistregels, zoals hieronder verwoord.

In het woudenlandschap zal het samenvoegen van kleinere percelen aan de hand van de hiervoor genoemde vuistregels vooral worden getoetst op de gevolgen voor de singelbeplantingstructuur, de verkavelingrichting en het kavelpatroon. Hieraan zal geen onevenredige afbreuk mogen worden gedaan. De aard van het kavelpatroon in zowel het open landschap als in het woudenlandschap is weergegeven in onderstaande figuren 10a t/m d.

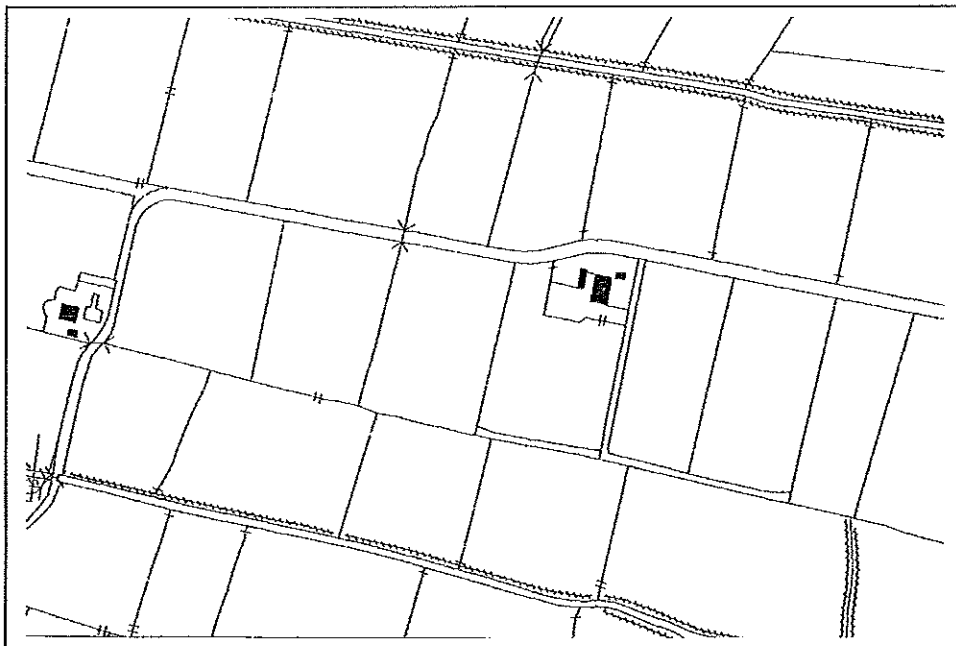
- f. voor de aanlegvergunningplichtige realisering van ecologische verbindingzones in agrarisch gebied, geldt dat deze bij voorkeur in aansluiting op/in combinatie met bestaande landschapselementen moet worden ontwikkeld:

1. voor natte ecologische verbindingzones dient aangesloten te worden op watergangen of kavelsloten met hun oeverstroken;
2. voor droge ecologische verbindingzones dient aangesloten te worden op houtwallen en -singels, kleine bosjes en landschapselementen als pingo's en dobben.

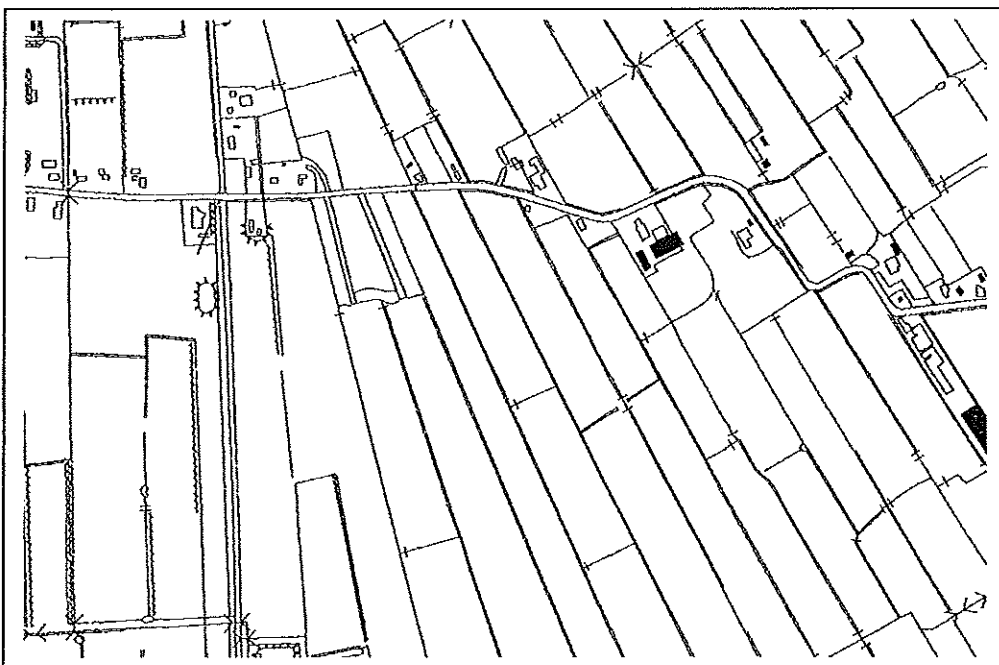
- g. aanlegvergunningplichtige houtteelt zal in het open landschap ten opzichte van weidevogelwaarden steeds worden beschouwd als een inbreuk met grote gevolgen in de zin van het toetsingsschema. Dit betekent dat deze alleen kan worden toegestaan als er sprake is van een groot agrarisch nut van de houtteelt.
- h. het graven, verdiepen, uitbaggeren dempen of verbreden van watergangen in het woudenlandschap zal niet worden toegestaan indien hierdoor onevenredige aantasting plaatsvindt van aangrenzende houtsingels. Bij de beoordeling of er sprake is van zodanige onevenredige aantasting zal worden meegenomen eventuele compenserende aanplant van houtsingels. Het beoordelingsaccent ligt op het behoud van de houtsingelstructuur en het kavelpatroon als geheel.

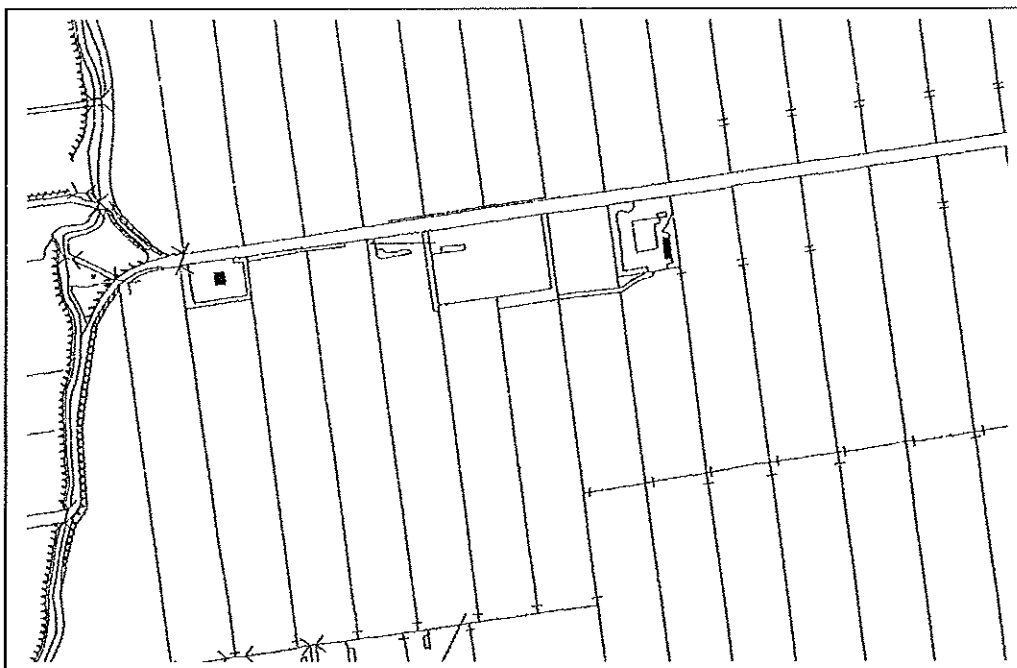
Figuur 10a: voorbeeld onregelmatige blokverdeling

Figuur 10b: voorbeeld regelmatige blokverdeling

Figuur 10c: voorbeeld opstreckende verdeling

Figuur 10d: voorbeeld rationele verkaveling

Vulstregels voor de beoordeling van aanlegvergunningsaanvragen inzake het samenvoegen van percelen

Open landschap

Percelen kleiner dan 3,5 hectare in het open landschap kunnen, met inachtneming van de hieronder vermelde specifieke uitgangspunten, worden samengevoegd tot percelen met een grootte van maximaal 7 hectare.

type verkaveling	vergroting toegestaan, mits:
Regelmatische blokverkaveling	hoofdrichting verkaveling niet verandert
Onregelmatige blokverkaveling	n.v.t.
Rationele verkaveling	hoofdrichting verkaveling niet verandert
Opstreckende verkaveling	hoofdrichting verkaveling niet verandert; streven naar lengte-breedteverhouding van ten minste 3 : 1

Woudenlandschap

Percelen kleiner dan 2,5 hectare in het woudenlandschap kunnen, met inachtneming van de hieronder vermelde specifieke uitgangspunten, worden samengevoegd tot percelen met een grootte van maximaal 5 hectare.

type verkaveling	vergroting toegestaan, mits:
Regelmatische blokverkaveling	nieuwe lengte- breedteverhouding ten hoogste 3 : 1 bedraagt en de meest waarde volle perceelsscheidingen behouden blijven
Rationele verkaveling	nieuwe lengte- breedteverhouding ten hoogste 3 : 1 bedraagt en de meest waarde volle perceelsscheidingen behouden blijven
Opstreckende verkaveling	nieuwe lengte-breedteverhouding ten minste 3 : 1 bedraagt en hoofdrichting verkaveling niet verandert en meest waardevolle perceelsscheidingen behouden blijven

6. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Wat dat betreft wordt een onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

6. 1. Economische uitvoerbaarheid

Inzicht in de economische uitvoerbaarheid is voor wat betreft het bestemmingsplan in het bijzonder van belang het aspect nieuwe activiteiten.

Het betreft in dit opzicht de ontwikkeling van de locatie Pastorijelânne-west. Voor dit gebied is de economische uitvoerbaarheid in voldoende mate gewaarborgd. Dit blijkt uit de onderstaande gegevens.

Exploitatieopzet complex 16 Sumar

Algemene gegevens:

*Tekeningnummer: A3-2-176-1

*Grondgebruik:

Totale oppervlakte	40.730 m ²
--------------------	-----------------------

Te verkopen:

- appartementen	1.600 m ²	
- woonvorm	1.450 m ²	
- sociale huur	1.890 m ²	
- sociale koop	2.810 m ²	
- premie koop	630 m ²	
- halfvrijstaand	1.555 m ²	
- vrijstaand	10.580 m ²	
- overige terreinen	m ²	
totaal te verkopen		20.515 m²

Verkocht	0 m ²
Verhardingen	5.615 m ²
Groenvoorzieningen	9.565 m ²
Water	5.035 m ²

Financiële gegevens

*Uitgangspunten

- Looptijd (1-1-06 t/m 31-12-2012)	7jr
- rentevoet	5,0%
- kostenstijging	1,5%
- opbrengstenstijging	1,5%

*Verkoopprijzen

- appartementen	€.	187,50 m ²
- woonvorm	€.	67,50 m ²
- sociale huur	€.	35,00 m ²
- sociale koop	€.	90,00 m ²
- premie koop	€.	90,00 m ²
- halfvrijstaand	€.	115,00 m ²
- vrijstaand	€.	115,00 m ²
- overige terreinen	€.	m ²

Totale uitgaven (startwaarde)	€.	1.763.259	
Totale opbrengsten (startwaarde)	€.	2.249.785	
Verwacht resultaat	winst	€.	486.525

6. 2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het plangebied heeft merendeels betrekking op een regeling voor bestaande woon- en werkgebieden. Er is een conserverende regeling opgenomen, afgestemd op bestaand gebruik. Wel is de regeling zoals uit het vorige hoofdstuk blijkt, vernieuwd. Beoogd wordt om daarmee de praktische toepasbaarheid te vergroten. Tegelijkertijd is een nieuwe ontwikkeling mogelijk gemaakt.

Ten aanzien van de maatschappelijke uitvoerbaarheid is ook ten aanzien van dit plan overleg met betrokken maatschappelijke organisaties, ondernemers alsmede overleg met de bevolking gevoerd. Ook heeft overleg plaatsgevonden met Rijk, Provincie en Waterschap.

De resultaten van het overleg zijn opgenomen in hoofdstuk 7.

7. INSPRAAK EN OVERLEG

7. 1. Overlegreacties

In het kader van het Overleg ingevolge artikel 10 Besluit ruimtelijke ordening is een reactie gevraagd aan de Commissie van Overleg Provinsje Fryslân, Wetterskip Fryslân, Rijksdienst Monumentenzorg en Brandweer. De binnengekomen brieven van de overleginstanties zijn opgenomen in bijlage 8.

7.1.1. Commissie van Overleg Provinsje Fryslân

De reactie van de CvO bevat categorie 1, 2 en 3 opmerkingen.

De categorie 1-opmerking betreft een wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van het verplaatsen van een agrarisch bedrijf dat vervolgens weer met een wijzigingsbevoegdheid kan worden gewijzigd in Bedrijfsdoeleinden categorie 1 en 2.

Categorie 2-opmerkingen betreffen "overleg / discussiepunten", zijnde overlegopmerkingen die een nadere toelichting behoeven.

Categorie 3-opmerkingen betreffen kwaliteitspunten, zijnde overlegopmerkingen in de "meedenksfeer" ter verhoging van stedenbouwkundige, planologische en juridische kwaliteit.

Categorie 1-opmerking

Agrarisch bedrijf/voorschriften/wijzigingsbevoegdheid

Agrarisch perceel Greate Buorren 51 kan naar noordzijde van dit perceel worden verplaatst. Dit nieuwe perceel kan vervolgens weer worden gewijzigd in Bedrijfsdoeleinden 1 of 2, hetgeen in strijd is met het provinciaal beleid terzake. Bij wijziging mag de agrarische bestemming verder worden veranderd in glastuinbouw voor zover dit beperkt blijft tot enkel een ondersteunende tak bij een agrarisch bedrijf.

Reactie: Verplaatsing van het bedrijf Greate Buorren 51 is in het nog vigerende bestemmingsplan Sumar bij recht opgenomen omdat het bedrijf op de huidige locatie te veel beperkingen voor een goede bedrijfsvoering ondervindt; de boerderij komt voor op de monumentenlijst hetgeen bouwkundige randvoorwaarden stelt en de ligging nabij woonbebouwing levert milieutechnische problemen op.

Reden waarom de bedrijfsverplaatsing ook in het voorontwerp bestemmingsplan Sumar 2005 is opgenomen.

Ten aanzien van eventuele ontwikkelingen op het gebied van "glastuinbouw" zullen, gelet op het streekplan, de regels op dit punt worden aangepast.

Categorie 2-opmerkingen

Volkshuisvesting

In het bestemmingsplan worden bij recht 8 woningen meer toegestaan dan in het Woonplan staat aangegeven hetgeen niet in overeenstemming is met het provinciaal woningbeleid terzake. Geadviseerd wordt in de voorschriften op te nemen dat tot 2010 bij recht 25 woningen (conform Woonplan) mogen worden gebouwd en de resterende 8 woningen na 2010. Voor het deel "uit te werken woondoeleinden" zou een wijzigingsbevoegdheid gelegd kunnen worden, dit met afstemmingscriteria die o.a. betrekking hebben op een door de provincie geaccordeerd woonplan en toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid na 2010.

Reactie: Het plan voldoet aan de criteria zoals gesteld in het Woonplan, waarin is bepaald dat binnen het totaalprogramma binnengemeentelijke verschuiving mogelijk is. Er is hier sprake van een geringe aanpassing terwijl bovendien een deel van de capaciteit na 2010 zal worden gerealiseerd.

Ecologie

De uitkomsten van het veldonderzoek van de uitbreidingslocatie zijn niet in het plan opgenomen. Geadviseerd wordt dit onderzoek alsnog in het plan op te nemen.

Reactie: De uitkomsten van het veldonderzoek zullen in de bijlagen worden opgenomen.

Externe veiligheid buisleidingen

In bestemmingsplan is aangegeven dat aan weerszijden van de aardgasleiding aan weerszijden een strook van 3 meter onbebouwd moet blijven. De commissie verzoekt de minimumafstand en de toetsingsafstand van de betreffende gasleiding, conform de circulaire VROM d.d. 26 november 1984, vast te stellen en in het plan te vermelden.

Voorts verzoekt de commissie om met de beheerder van de leidingen te overleggen over de beperkingen die moeten gelden in het gebied tussen minimumafstand en de toetsafstand.

Reactie: De bebouwingsafstand en toetsingsafstand zullen overeenkomstig de circulaire VROM d.d. 26 november 1982 worden aangepast. Met betrekking tot de toetsingsafstand kan worden opgemerkt dat in onderhavig bestemmingsplan geen sprake zal zijn van nieuwe woonontwikkelingen en dus enkel van een bestaande situatie.

Categorie 3-opmerkingen

Agrarisch bedrijf aan de Greate Buorren 51

Voor het perceel Greate Buorren 51 te Sumar is in het bestemmingsplan een mogelijkheid opgenomen om het bedrijf te verplaatsen naar de noordzijde. Voor het huidige locatie is een woonbestemming toegekend. Niet geregeld is dat verplaatsing ook daadwerkelijk binnen de planperiode uitvoerbaar is dan wel zal worden gerealiseerd. Zo ontbreekt een financiële paragraaf waaruit blijkt dat t.b.v. die verplaatsing gelden zijn gevoteerd.

Reactie: Allereerst wordt opgemerkt dat een eventuele verplaatsing van het agrarisch bedrijf een particulier initiatief is. Een financiële paragraaf is derhalve niet relevant. Een termijn voor de verplaatsing is niet in de voorschriften opgenomen. Belangrijkste reden is dat de boerderij voorkomt op de monumentenlijst hetgeen de nodige bouwkundige randvoorwaarden stelt die tot te grote beperkingen zullen leiden. Bovendien is de ligging nabij woonbebouwing zodanig dat dit mogelijk milieutechnische problemen zal kunnen opleveren. De huidige bestemming heeft een woonbestemming gekregen.

Maatschappelijke doeleinden 2

Binnen deze bestemming is bij recht aan de Master de Vriesstraat een gebouw t.b.v. levensbeschouwelijke voorzieningen geprojecteerd. Gelet op de VNG-brochure Bedrijven en Milieuzonering gelden voor dergelijke voorzieningen indicatieve afstanden van respectievelijk 30, 10 en 50 meter tot woningen. Dit verdraagt zich niet met de bestaande afstanden van respectievelijk 5 en 8 meter tot de bestaande woningen.

Reactie: Inmiddels is bekend dat de kerk afziet van een nieuwe consistorie. De huidige accommodatie aan de Greate Buorren zal nu worden uitgebreid. Dit betekent dat onderhavige bestemming ongewijzigd zal blijven conform het vigerende bestemmingsplan.

Economische uitvoerbaarheid

De commissie adviseert voldoende aandacht te besteden aan de economische uitvoerbaarheid t.b.v. de wooninbreiding.

Reactie: In de bijlagen zal een (vereenvoudigde) grondexploitatie worden opgenomen.

Voorschriften Algemeen

Binnen de voorschriften mogen geen horizontale windturbines worden gebouwd. Toch wordt onderscheid gemaakt tussen horizontale en verticale windmolens hetgeen zou impliceren dat wel verticale windmolens worden toegestaan met een hoogte van 10 meter. Het plan maakt evenwel niet duidelijk of deze voorgestane ontwikkeling wel wordt beoogd.

Reactie: Onder het begrip "horizontale windturbines" vallen de 'traditionele' turbines, bestaande uit een mast met gondel en wieken. Dit type turbines wordt uitgesloten, gezien de mogelijke impact (o.a. door de draaiende wieken) op de omgeving. Verticale windturbines hebben door hun vorm en omdat er geen wieken zijn, veel minder impact op de omgeving en zijn daarom ruimtelijk meestal acceptabel.

Karakteristieke panden

Bij wijziging kan de op bescherming van de bestaande hoofdvorm gerichte aanduiding worden aangebracht of verwijderd. Geldt blijkbaar niet volledig voor alle relevante bestemmingen, d.w.z. voor beide mogelijkheden geïmplementeerd.

Reactie: In de nieuwste versie "standaardvoorschriften" is dit voor alle relevante bestemmingen aangepast.

Windmolen

Ter hoogte van de bestemming "windmolen" is geen nadere aanduiding "molenbiotoop" aangegeven.

Ter bescherming van windvang ter plaatse zou een hoogteregeling voor bebouwing en beplanting opgenomen kunnen worden.

Reactie: De biotoop van de molen is op zich goed te noemen. Van enige windbelemmering is, op een enkele boom na, nauwelijks sprake. Nieuwe woonontwikkelingen rond de molen zijn niet mogelijk. Aangezien voor bestaande, incidentele, laagbouw een maximale bouwhoogte van 9 meter is toegestaan is voldoende windvang gewaarborgd.

Wetterskip Fryslân

Het Wetterskip Fryslân kan zich vinden in het ontwerp m.b.t. de watertoets instemt overeen met hetgeen tijdens het vooroverleg is overeengekomen.

Reactie: De reactie heeft onze instemming. Verder geen opmerkingen.

Brandweer Fryslân

Een aantal aspecten worden genoemd die invloed kunnen hebben op de externe veiligheid. Genoemd worden het tankstation op het industrie-terrein, het vervoer van gevaarlijke stoffen over het Prinses Margrietkanaal, de Van Harinxmaweg en de aardgastransportleiding. De externe veiligheid blijkt in z'n algemeenheid niet in het geding. Hierover zijn dan ook geen op- of aanmerkingen gemaakt.

Wel is een opmerking gemaakt over de leidingzone van de aardgasleiding. De in de toelichting genoemde zone van 3 meter komt niet overeen met genoemde zone in de circulaire "zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen" uit 1984.

Geadviseerd wordt:

- Een nadere omschrijving in de toelichting op te nemen met betrekking tot de "leidingzone gasleiding".
- In de toelichting opnemen welke risicovolle inrichtingen buiten het plangebied liggen, waarvan de effecten tot in het plangebied reiken. Dat kan in de externe veiligheidsparagraaf worden beschreven.

Reactie: Met betrekking tot de "leidingzone aardgasleiding" wordt opgemerkt dat dit aspect zal worden aangepast, conform de circulaire. Ten aanzien van de risicovolle inrichtingen wordt opgemerkt dat dit in de toelichting nader zal worden omschreven.

Rijksdienst Monumentenzorg

Opmerking: Van de Rijksdienst Monumentenzorg is tot op heden nog geen reactie ontvangen.

7. 2. Inspraakreacties

Het voorontwerp-plan heeft in het kader van de inspraak ter inzage gelegen van 8 december 2005 tot 26 januari 2006. Er zijn 12 schriftelijke reacties en één mondelinge reactie op het voorontwerp ingediend. De reacties zijn opgenomen in bijlage 9.

Op 20 december 2005 is in dorps huis Suameer De Kamp te Sumar een informatiebijeenkomst gehouden over het plan. Tijdens deze bijeenkomst zijn diverse opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Het verslag van deze bijeenkomst is opgenomen in bijlage 10.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontvangen schriftelijke en mondelinge reacties en verder op opmerkingen en vragen welke tijdens de informatiebijeenkomst niet of niet voldoende zijn beantwoord.

1. VAC – Tytsjerksteradiel

Meer aandacht wordt gevraagd voor:

- Een veilige speelplaats voor kinderen, zodanig dat kinderen niet een autoweg hoeven over te steken. I.v.m. sociale controle dient de locatie in het zicht van de woningen te liggen.

Reactie: Het dorp Sumar is op dit moment goed voorzien van verschillende speelplaatsen. Niettemin zal worden nagegaan of het uitbreidingsplan voldoende (financiële) ruimte en mogelijkheden biedt om nog een speelplaats te realiseren. Het spreekt voor zich dat de nodige aandacht zal worden besteed aan zowel de veiligheid als ook de bereikbaarheid van de speelplaats.

- Specifieke aandacht voor de waterpartij i.v.m. de veiligheid van (kleine) kinderen. Daarbij wordt gedacht aan geleidelijk aflopende oevers, eventueel met plasberm en ruimte voor spontane plantengroei om scheiding land en water aan te geven.

Reactie: Ook voor openbare waterpartijen en oevers zal heel nadrukkelijk ook worden gekeken naar de veiligheidsaspecten met betrekking tot kinderen. Niettemin willen wij benadrukken dat ondanks alle te nemen maatregelen in eerste instantie de verantwoordelijkheid blijft liggen bij de ouders.

- Voldoende parkeergelegenheid voor auto's, anders dan aan de straatkant. Van alle aan te leggen parkeerplaatsen 2 % benutten voor gehandicaptenparkeerplaatsen.

Reactie: Een specifiek beleid met betrekking tot aan te leggen parkeerplaatsen is er niet. Tot nu toe is het gebruikelijk dat in principe wordt geparkeerd op eigen erf. Indien die mogelijkheid er niet is worden doorgaans parkeervoorzieningen gerealiseerd in de openbare ruimte. De verhouding 1 : 1 komt overigens de laatste tijd steeds meer onder druk te staan omdat veel gezinnen meerdere auto's hebben. Dit zou kunnen betekenen dat de verhouding 1 : 1 zou moeten worden bijgesteld naar 1 : 1,3. Parkeervoorzieningen voor gehandicapten worden niet in bestemmingsplannen opgenomen. Dit gebeurt doorgaans alleen nabij openbare voorzieningen. Alleen indien nodig zal particulier initiatief voor een dergelijk verzoek in aanmerking kunnen komen. Deze verzoeken worden doorgaans altijd gehonoreerd.

2. Dorpsbelangen Sumar

Parkeerplaatsen zullen verdwijnen vanwege de nieuwe ontsluitingsstructuur op de Pastorijelannen. De bewoners van de percelen 9, 11, 13 en 15 raken hun parkeerplaats kwijt. De verkeersveiligheid komt daardoor in het geding omdat dan op de weg wordt geparkeerd.

Reactie: De ontsluitingsstructuur kan zodanig worden aangepast dat aan de bezwaren kunnen worden opgelost. Dit is mogelijk door de ontsluiting in zuidelijke richting te verplaatsen. Omdat dit ten koste gaat van twee kavels wordt voorgesteld een nieuwe kavel te positioneren naast Pastorijelannen 12.

De parkeervoorziening zal worden gecompenseerd in de vorm langspaarkeerplaatsen, te weten op de huidige plek en ten zuiden van perceel Pastorijenlân 15.

In het dorp is behoefte aan levensloopbestendige woningen en goedkope 2/1-kapwoningen voor starters en huurders. Gevraagd wordt om hiermee rekening te houden.

Reactie: Het bestemmingsplan biedt in planologisch opzicht alle ruimte om aan de wens van starters en huurders tegemoet te komen. De Corporatieholding Fryslân is daarbij een belangrijke gesprekspartner.

Het seniorencomplex aan de noordzijde van het uitbreidingsplan zou zo veel mogelijk op het westelijk deel van de bouwkvael moeten komen, om tegemoet te komen aan de bezwaren van de bewoners Pastorijelân 6, 8, 10 en 12.

Reactie: Het betreffende bouwvlak mag op grond van de voorschriften slechts voor 40% worden bebouwd. Het gaat om maximaal 14 woningen. Alles concentreren op de westelijke helft zou betekenen dat alleen in de hoogte gebouwd zou moeten worden. Dat wordt niet wenselijk geacht. Daarom is de maximale bouwhoogte vastgesteld op 8 meter, hetgeen maximaal 2 bouwlagen impliceert. In ieder geval mag rekening gehouden worden met een voet/fietspad aan dat oostkant van de bouwkvael waardoor meer ruimte wordt gecreëerd tussen toekomstige woningbouw en de woningen aan de Pastorijenlân 6, 8, 10 en 12.

Graag ziet men nog een speelterrein gerealiseerd voor de toekomstige bewoners in het nieuwe uitbreidingsplan.

Reactie: Het dorp Sumar kent 4 speeltuincommissies en is op dit moment goed voorzien van adequate speelvoorzieningen. Nagegaan zal worden of het uitbreidingsplan voldoende (financiële) ruimte en mogelijkheden biedt om nog een speelplaats toe te voegen.

3 S. van der Meer, De Jister 28, 9262 MA Sumar

Samenvatting:

- de gemeente geeft de voorkeur aan invulling van de locatie Krikke, i.p.v. de locatie achter Pastorijelânnen;
- over het gedeelte aan de zuidzijde van de locatie (na 2010) is niet duidelijk hoe het zal worden ingevuld;
- de inrichting zal wellicht leiden tot een nadeliger woonsituatie;
- in dat ligt worden bezwaren en/of een schadeclaim niet uitgesloten,
- stelt de raad voor eerst de locatie achter de Pastorijelânnen te bebouwen;
- bij de invulling van het zuidelijk deel dient rekening gehouden te worden met de bestaande situatie van het perceel De Jister 28.

Reactie: Als uitgangspunt voor de nieuwbouw in Sumar geldt dat wordt ingezet op het realiseren van de uitbreidingslocatie aan de zuidoostzijde van het dorp. De gronden zijn in het geldende plan bestemd als 'Agrarisch gebied met een beperkt ecologische waarde'. Deze locatie was reeds eerder voorzien in het Structuurplan en vervolgens in het Woonplan als eerste voorkeur voor een vervolg van de woningbouw aangegeven. In dit bestemmingsplan is besloten geen gebruik te maken van de wijzigingsbevoegdheid die op het oostelijk gedeelte van het uitbreidingsgebied Pastorijelânnen ligt maar de woningcontingenten te benutten voor de locatie Krikke. Daarvoor zijn de volgende redenen aan te dragen:

Het Woonplan zet qua locatieontwikkeling in eerste instantie in op de ontwikkeling van inbreidings-, herstructurerings- of anderszins bijzondere locaties. Slechts aanvullend zouden uitbreidingslocaties aan de orde moeten komen. De realisering van de locatie Pastorijelânnen-west is zo'n bijzondere locatie die enerzijds als een soort inbreidingslocatie valt aan te merken; anderzijds is er - door de eerdere aankoop van het agrarische bedrijf Krikke - sprake van de oplossing van een milieuhygiënisch ongewenste situatie (een (voormalig) agrarisch bedrijf dat geleidelijk aan door woonbebouwing werd omgeven);

Het uitbreidingsplan is opgesplitst in twee fasen en is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de vastgestelde contingenten voor Sumar, door de raad nader vastgelegd in het Woonplan. De eerste fase is uitgewerkt. De tweede fase zal na verwachting na 2010 plaatshebben. Dit heeft ertoe geleid dat ingezet wordt op een fasering waarbij de aanwezige verbindingsstraat tussen de recent gebouwde woonbuurten (in het verlengde van De Finne) als grens wordt genomen tussen de onderlinge fasen. Weliswaar leidt dit niet tot (kwantitatief) gelijke fasen, maar de start van de vervolgfase kan hierop worden afgestemd. Die start is mede afhankelijk van het toekomstig woningbouwbeleid zoals dat voor de periode na 2010 zal worden ontwikkeld. De eerste fase is in het bestemmingsplan bij recht opgenomen. In de tweede fase is door middel van een "uit te werken bestemming" geregeld. De omstandigheid dat het hier de betreffende gronden in gemeentelijk eigendom zijn, is een belangrijke overweging voor het aldus toekennen van de woonbestemmingen.

Voor de stedenbouwkundige inrichting van het plan is een verkavelingsschets ontworpen. Deze schets is met name voor het noordelijke gedeelte redelijk definitief en juridisch vastgelegd in de voorschriften en op de plankaart. Voor het zuidelijke gedeelte is de hoofdstructuur vastgelegd. Het aantal woningen en het type woningen hebben, gezien de noodzakelijke fasering, in dit gedeelte echter een indicatief karakter.

De ontwikkeling die op de locatie Pastorijlân-n-west wordt beoogd, zal worden ingepast in de stedenbouwkundige structuur van Sumar. Daarmee wordt bedoeld dat het ontwerp aansluit bij de oorspronkelijke bebouwingsstructuur, de opzet van recente uitbreidingen en de specifieke landschappelijke eigenschappen van het gebied. Voor Sumar geldt wat dat betreft als karakteristiek de opstreckende coulissen in een vrij smal patroon. De locatie dient een samenhangend geheel te vormen met de bestaande bebouwing en structuur van de zuidelijke dorpsrand.

De verkavelingsschets geeft voor het zuidelijke plandeel reeds een hoofdopzet van de inrichting met eveneens vrijstaande en halfvrijstaande woningen. De verkavelingsstructuur is van het noordelijke deel afgeleid. Alleen is deze inrichting in verband met de noodzakelijke fasering nog niet 'hard' te noemen.

Met betrekking tot het privacyaspect wordt opgemerkt dat de opzet van de (totale) uitbreidingslocatie zo ruim van opzet is dat de privacy, ten aanzien van aanwonenden, voldoende kan worden gewaarborgd.

Met betrekking tot gemaakte opmerkingen over een eventuele waardedaling van de woning wordt opgemerkt dat dit tot op heden nog niet kan worden aangetoond. Wanneer eenmaal het bestemmingsplan Sumar onherroepelijk is in artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een schaderegeling opgenomen voor de situatie waarin een planologische maatregel schade veroorzaakt aan derden. Het artikel biedt de mogelijkheid om een verzoek tot planschadevergoeding in te dienen bij de gemeenteraad.

4 Familie Lautenbach, Pastorijelannen 9, 9262 NW Sumar

Samenvatting:

- de situering ontsluitingstracé komt recht tegenover het woningblok Pastorijelannen 9-11-13-15 te liggen;
- dit levert gevaar op voor spelende kinderen;
- door deze nieuwe situatie zullen de huidige parkeerplaatsen verdwijnen;
- de auto's kunnen niet op eigen erf worden geparkeerd;
- hinder wordt verwacht van autoverkeer (koplampen in de ramen);
- familie wil graag weten of zij in aanmerking komt voor planschade.

Reactie: De ontsluitingsstructuur is zodanig aan te passen dat aan de bezwaren kan worden tegemoet gekomen. Dit is mogelijk door de ontsluiting in zuidelijke richting te verplaatsen. Omdat dit ten koste gaat van twee bouw kavels wordt voorgesteld daar voor in de plaats een nieuwe kavel te positioneren naast Pastorijenlannen 12.

De huidige parkeervoorziening kan worden gecompenseerd door enkele langspaarkeer-plaatsen op de huidige plek en ten zuiden van perceel Pastorijenlannen 15 .

Voor de overige opmerkingen wordt verwezen naar de reactie onder 2 en 3.

5. Familie E. Hoekstra-Talsma, De Homele 12, 9261 MD Sumar

Samenvatting:

- in het bestemmingsplan worden niet alle watergangen aangegeven. Blijkbaar worden bestaande sloten gedempt, waardoor de waterberging wordt verkleind en bij regenbuien wateroverlast ontstaat en rioolputten overlopen;
- het grondwaterpeil stijgt en de woning wordt vochtig;
- het dempen van sloten betekent het aanpassen van de afwatering en dit brengt kosten met zich mee. Op wie kunnen die kosten worden verhaald?
- de sloot is eigendom van de bewoners, dus zonder toestemming van bewoners geen demping;
- de familie wenst op de hoogte te worden gebracht van het standpunt van het waterschap over het ontwateringsplan.

Reactie: Vanuit ecologisch en landschappelijk oogpunt dienen de bestaande sloten en de oude singel intact gehouden te worden. Met het waterschap zijn afspraken gemaakt om te komen tot een goede waterhuishouding. Goed functionerende sloten zijn van groot belang. Voor water wordt bij nieuwe woonontwikkelingen een steeds belangrijker plaats ingeruimd. Het spreekt voor zich dat ook de betreffende slooteigenaren tijdig zullen worden geïnformeerd en betrokken.

Voor de overige opmerkingen wordt verwezen naar de reactie onder 3.

6. De heer J. Zuidema, De Homele 2, 9262 MD Sumar

Samenvatting:

- uitzicht en privacy worden aangetast door inbreidingsplan

- maakt bezwaar tegen dempen sloot en kappen bomen en struweel, mede omdat de sloot voor de helft eigendom is.
- met dit inbreidingsplan wordt afgeweken van een eerder ingenomen standpunt, n.l., dat de eerstvolgende uitbreiding aan de oostzijde van het Houtsjepaad zou plaatsvinden

Reactie: Met betrekking tot de houtsingel aan de westkant van locatie Krikke wordt opgemerkt dat die singel blijft gehandhaafd. Voor de overige opmerkingen wordt verwezen naar de reactie onder 3.

7. De heer M. Boonstra, de Homele 4, 9262 MD Sumar

Samenvatting:

- uitzicht en privacy worden aangetast door inbreidingsplan;
- met dit inbreidingsplan wordt afgeweken van een eerder ingenomen standpunt, n.l., dat de eerstvolgende uitbreiding aan de oostzijde van het Houtsjepaad zou plaatsvinden;
- sloot mag niet gedempt worden vanwege privé bezit;
- sloot mag worden gedempt wanneer hij over de volle breedte van de sloot daarvoor terug krijgt;
- kan bij demping van sloot nog extra grond worden aangekocht?

Reactie: Zoals reeds eerder is opgemerkt zijn voor een goede waterhuishouding goed functionerende sloten van groot belang. Het ligt daarom niet voor de hand onderhavige sloot te dempen dan wel te verkopen.

Voor de overige opmerkingen wordt verwezen naar de reactie onder 3, 4, 5 en 6.

8. Familie G. Oppers, Pastorijelannen 10, 9262 NV Sumar

Samenvatting:

- uitzicht en privacy worden aangetast door inbreidingsplan;
- waarde woning wordt door nieuwe woongebied aangetast;
- door nieuwe ontsluiting op Pastorijelannen levert dat gevaar op voor kinderen en geeft mede overlast voor aanwonenden;
- sloot achter woning mag niet worden gedempt. Zorgt voor een goede afscheiding en afwatering. In regenperiode vaak overlast;

- appartementencomplex is acceptabel wanneer het wordt gesitueerd halverwege het perceel met daarachter een aangelegd wandelpad met struiken en waterpartij, zodat voldoende ruimte overblijft tussen nieuwbouw en onze woning.

Reactie: Het betreffende bouwvlak van het door u bedoelde appartementencomplex mag op grond van de voorschriften slechts voor 40% worden bebouwd. Het gaat om maximaal 14 woningen. Alles concentreren op de westelijke helft zou betekenen dat alleen in de hoogte gebouwd zou moeten worden. Dat zouden wij op deze locatie niet wenselijk vinden. Daarom is de maximale bouwhoogte vastgesteld op 8 meter, hetgeen maximaal 2 bouwlagen impliceert. In ieder geval mag rekening gehouden worden met een voet-/fietspad aan de oostkant van de bouwkavel, waardoor meer ruimte wordt gecreëerd tussen toekomstige woningbouw en de woningen aan de Pastorijelânnen 6, 8, 10 en 12.

Voor de overige opmerkingen wordt verwezen naar de reactie onder 2, 3, 4, 5 en 6.

9. Mevrouw MFTR de Vries, Pastorijelânnen 15, 9262 NW Sumar

Samenvatting:

- de situering ontsluitingstracé komt recht tegenover het woningblok Pastorijelânnen 9-11-13-15 te liggen;
- dit levert gevaar op voor spelende kinderen;
- door deze nieuwe situatie zullen de huidige parkeerplaatsen verdwijnen;
- de auto's kunnen niet op eigen erf worden geparkeerd;
- hinder wordt verwacht van autoverkeer (koplampen in de ramen)
- familie wil graag weten of zij in aanmerking komt voor planschade.

Reactie: Een beroep op planschade kan worden gedaan op het moment dat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

Voor de overige opmerking wordt verwezen wordt naar de reactie onder 2, 3 en 4.

10. Familie Haarsma, Pastorijelannen 11, 9262 NW Sumar

Samenvatting:

- de situering ontsluitingstracé komt recht tegenover het woningblok Pastorijelannen 9-11-13-15 te liggen;
- dit levert gevaar op voor spelende kinderen;
- andere oplossing zoeken voor gesitueerde ontsluiting.

Reactie: Korteidshalve wordt verwezen naar de reactie onder 2 en 4.

11. De heer J. van der Wal, Pastorijelannen 12, 9262 NV Sumar

Samenvatting:

- uitzicht en privacy worden aangetast door inbreidingsplan;
- waarde woning wordt door nieuwe woongebied aangetast;
- behoud zich het recht voor zienswijze in een later stadium aan te vullen en/of te wijzigen.

Reactie: Verwezen wordt naar de reactie onder 3.

12. De heer S. Hiemstra, Pastorijlannen 6, 9262 NV Sumar

Samenvatting:

- door het realiseren van een appartementencomplex zal de waarde van de woning dalen en zal de privacy worden aangetast.

Reactie: Verwezen wordt naar de reactie onder 1 en 6.

13. De heer H.A. Bergsma, de Homeie 8, 9262 MD Sumar

Samenvatting:

- uitzicht en privacy worden aangetast door in(uit)breidingsplan fase II;
- waarde woning wordt door nieuwe woongebied aangetast;
- slootdemping zal huidige wateroverlast enkel versterken bij regenbui.

Reactie: Verwezen wordt naar de reactie onder 3 en 5.

14. De heer P. A. Buma, Pastorijelannen 4, 9262 NV Sumar

Samenvatting:

- door een pad aan te leggen zal de privacy worden geschaad;
- ook de nog te bouwen seniorenflat zal vanwege de inijk de privacy schaden;
- toen het huis gekocht werd in 2004 waren de gronden achter ons huis nog agrarisch bestemd.

Reactie: Verwezen wordt naar de reactie onder 3.

7. 3. Mondelinge reacties

De heer Deelstra, Greate Buorren 30 te Sumar heeft per telefoon gereageerd.

Samenvatting:

- kan zich niet vinden in het feit dat de huidige agrarische bestemming is veranderd in een woonbestemming. De uitbreidingsmogelijkheden worden hierdoor beperkt. Het pand wordt momenteel als woning bewoond;
- ruimere uitbreidingsmogelijkheden en een betere verkoopbaarheid van het pand, voorzien van een agrarische bestemming, zijn de belangrijkste reden om de huidige bestemming te handhaven.

Reactie: In het geldende bestemmingsplan Sumar is de bestemming van onderhavig perceel "wonen". Ook wordt het pand momenteel gebruikt als woning. Om nu de bestemming te veranderen in "Agrarische doeleinden" zou betekenen dat een denkbeeldige milieuzone van 100 meter in acht moet worden genomen. Dat heeft nadelige consequenties voor omwonenden tot gevolg, hetgeen niet de bedoeling kan zijn. Reden waarom de geldende bestemming "wonen" blijft gehandhaafd. Een eventuele dubbelbestemming ligt dan ook niet in de rede.

7. 4. Reacties tijdens informatiebijeenkomst

Tijdens de informatiebijeenkomst zijn diverse opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over het plan. De meeste reacties zijn tijdens de bijeenkomst beantwoord. De vragen die tijdens de informatieavond niet of gedeeltelijk zijn beantwoord hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- Hoeveel mensen staan ingeschreven voor een woning in Sumar?

Reactie: Volgens de meest recente lijst staan er 52 belangstellenden ingeschreven. Een verdeling naar huur, starterswoning of vrijstaande woning is ons niet bekend.

- Wat is de bouwgrondprijs?

Reactie: In de raadsvergadering van 10 november 2005 zijn de grondprijzen opnieuw vastgesteld. Voor de vrije sector bedraagt de m² -prijs; € 109,=, ex BTW.
B&W heeft daarnaast de bevoegdheid om de m² prijzen van bouwterreinen voor woningbouw "met een bepaalde extra waarde" (maximaal 15 %) te verhogen c.q. te verlagen. Eind 2006 zal de raad de bouwgrondprijs opnieuw vaststellen voor 2007. Niet uitgesloten is dat de bouwgrondprijs naar boven toe zal worden bijgesteld.

- Past het aanleggen van een urnenmuur op de begraafplaats binnen de voorschriften?

Reactie: Op grond van de voorschriften zijn de betreffende gronden aangewezen voor begraafplaats met gebouwen ten behoeve van onderhoud en beheer van een begraafplaats met daarbij behorende tuinen, erven en terreinen, bouwwerken, geen gebouwen zijnde, waaronder grafmonumenten, gedenktekens en kunstobjecten.
Kortom, de voorschriften bieden eventueel ruimte voor een urnenmuur.

===

**BESTEMMINGSPLAN
SUMAR 2007**

Bijlagen

Behoort bij het besluit van de
gemeenteraad van Tytsjerksteradiel

d.d. 6 sept. 2007

De Griffier,

Goedgekeurd door **Gedeputeerde Staten van Fryslân**
Bij besluit van heden, nummer 00758908, behoudens
het in rood doorgehaalde op de plankaart.

Leeuwarden, 22 april 2008

drs. E.H.T.M. Nijpels,
Voorzitter.

mr. J. Wibier,
secretaris

GOEDGEKEURD door
Gedeputeerde Staten van Fryslân bij
besluit van heden,

nummer 00758908

Leeuwarden, 22 april 2008

BIJLAGEN

INHOUDSOPGAVE

<u>Bijlage 1:</u>	Archeologisch bureauonderzoek
<u>Bijlage 2:</u>	Archeologisch vervolgonderzoek
<u>Bijlage 3:</u>	Ecologisch onderzoek
<u>Bijlage 4:</u>	Wateradvies
<u>Bijlage 5:</u>	Luchtkwaliteit
<u>Bijlage 6:</u>	Akoestisch onderzoek
<u>Bijlage 7:</u>	Bodemonderzoek
<u>Bijlage 8:</u>	Overlegreacties
<u>Bijlage 9:</u>	Inspraakreacties
<u>Bijlage 10:</u>	Verslag informatiebijeenkomst

i

1

i

1

1

1

1

1

1

1

2

1

Figure 2

BIJLAGE 1

Archeologisch bureauonderzoek

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

6 Plangebied 5: Sumar, uitbreiding Krikke (1e fase)

6.1 Algemeen

opdrachtgever: gemeente Tytsjerksteradiel

aanleiding onderzoek: planontwikkeling

datum uitvoering veldwerk: week 22, 2004

Locatiegegevens

- kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000: 6D
- plangebied in gebruik als: grasland
- oppervlakte plangebied: circa 0,4 ha
- centrumcoördinaten (X/Y): 196.080/576.700

6.2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting:* volgens de FAMKE (Provincie Fryslân, 2002) en Ten Anscher e.a. (2004): middelmatig voor vindplaatsen uit de Steentijd t/m Vroege Bronstijd; onbepaald voor de overige perioden.
- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): ARCHIS-waarnemingsnummers 128342, 128563, 128803 en 128860: oppervlaktevondsten van vuursteenartefacten uit de Steentijd; ARCHIS-waarnemingsnummer 35865: een middeleeuws bronzen object gevonden temidden van fragmenten van kloostermoppen.

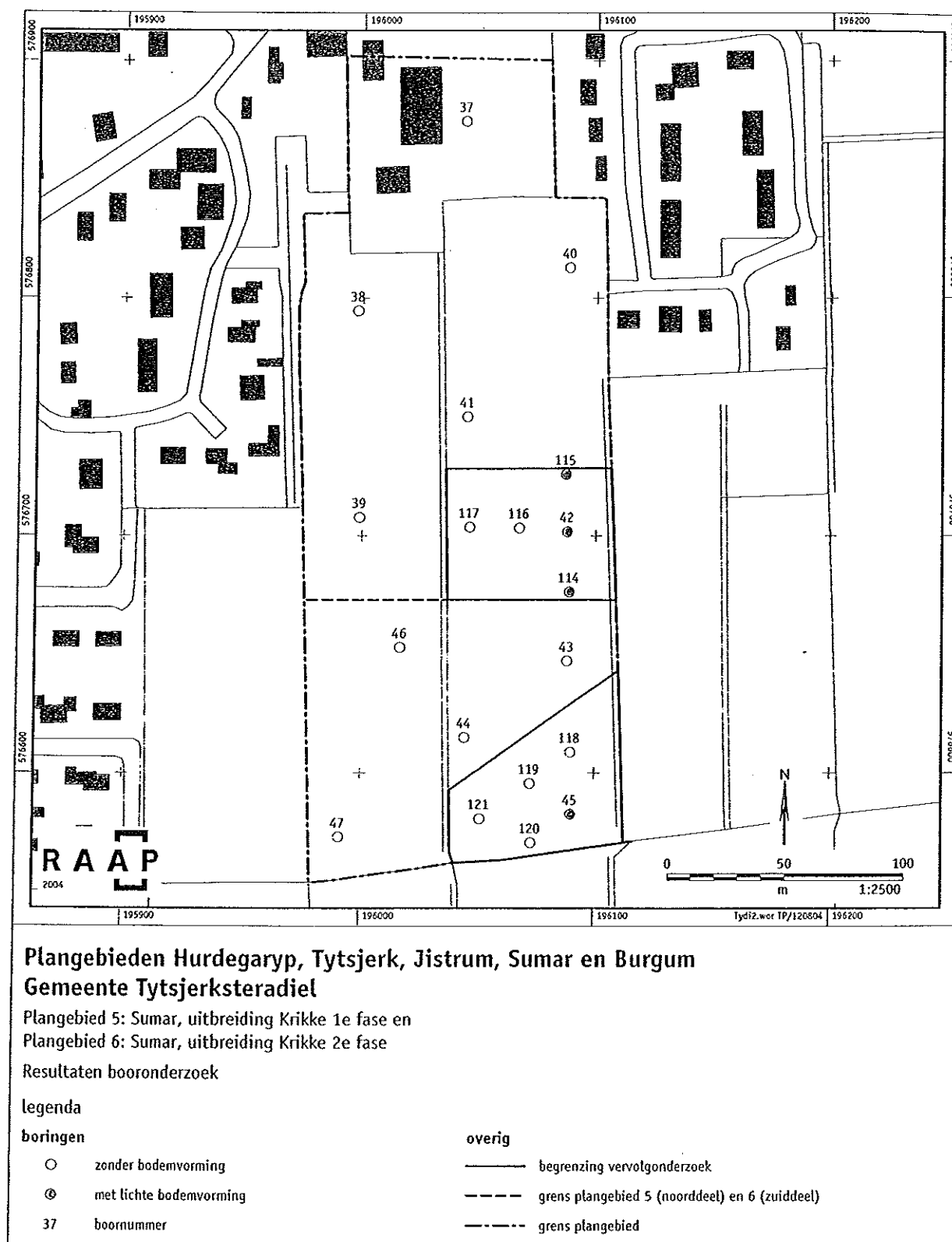
Bodemkundige gegevens

Volgens de Bodemkaart (Stiboka, 1982): natte laarpodzolgronden met een matig dikke (30-50 cm) humushoudende bovengrond (cultuurdek) en keileem beginnend tussen 40 en 120 cm -Mv en ten minste 20 cm dik (code cHn23x).

6.3 Booronderzoek

methoden

- *positie boringen:* min of meer regelmatig verdeeld over het onderzochte deel van het plangebied (figuur 5)
- *gebruikt boormateriaal:* gutsboor, diameter 2 cm
- *totaal aantal boringen:* 4 (boringen 114 t/m 117)
- *minimaal geboorde diepte:* 0,95 m -Mv

Figuur 5. Plangebied Sumar, uitbreiding Krikke - resultaten booronderzoek.

- *maximaal geboorde diepte: 1,3 m -Mv*
- *boorbeschrijvingen: op standaardformulieren onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).*
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met: meetlint*

Resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch):* de laagopeenvolging is van boven naar onder als volgt: de afdekkende laag bestaat uit een laag matig fijn, homogeen, donkerbruin zand met een dikte van 0,35 tot 0,8 m. Dit is geïnterpreteerd als de bouwvoor. Hieronder ligt een laag matig humeus, donkerbruingrijs zand tot circa 0,6-1,2 m -Mv. Dit is geïnterpreteerd als een ophogingslaag. Hieronder ligt in de boringen 114 en 117 een circa 0,1 m dikke laag veen. Vervolgens ligt onder het veen of anders direct onder de ophooglaag een laag lichtgeel, zwak siltig, matig fijn zand. Dit is geïnterpreteerd als dekzand behorend tot de Formatie van Twente. In de boringen 114 en 115 is in de top van het dekzand lichte bodemvorming (podzolering) opgemerkt. Het podzolprofiel in boring 115 is verstoord tot in de BC- of overgangshorizont. Hieronder ligt in de boringen 115 en 116 matig grof, zwak grindig, lichtgeelgrijs zand. Dit is geïnterpreteerd als keizand behorend tot de Formatie van Drenthe.
- *archeologische indicatoren in boringen: geen*

6.4 Conclusies

In aanvulling op boring 42 (verkenkend booronderzoek: Hekman, 2004) is tijdens onderhavig onderzoek in de boringen 114 en 115 lichte bodemvorming waargenomen. De bodemvorming in boring 114 is geheel intact; de top van de podzol (E- en B-horizont) in boring 115 is echter afwezig (afgegraven). Dergelijke locaties (waar podzolering heeft plaatsgevonden) zijn doorgaans kansrijk voor de aanwezigheid van nederzettingen uit de Steentijd. Tijdens onderhavig booronderzoek zijn hiervoor geen aanwijzingen gevonden. In de overige 2 boringen is geen bodemvorming opgemerkt. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

6.5 Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt voor het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

7 Plangebied 6: Sumar, uitbreiding Krikke (2e fase)

7.1 Algemeen

opdrachtgever: gemeente Tytsjerksteradiel

aanleiding onderzoek: planontwikkeling

datum uitvoering veldwerk: week 22, 2004

Locatiegegevens

- kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000: 6D
- plangebied in gebruik als: grasland
- oppervlakte plangebied: circa 0,3 ha
- centrumcoördinaten (X/Y): 196.080/576.600

7.2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting:* volgens de FAMKE (Provincie Fryslân, 2002) en Ten Anscher e.a. (2004): middelmatig voor vindplaatsen uit de Steentijd t/m Vroege Bronstijd; onbepaald voor de overige perioden.
- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): ARCHIS-waarnemingsnummers 128342, 128563, 128803 en 128860: oppervlaktevondsten van vuursteenartefacten uit de Steentijd; ARCHIS-waarnemingsnummer 35865: een middeleeuws bronzen object gevonden temidden van fragmenten van kloostermoppen.

Bodemkundige gegevens

Volgens de Bodemkaart (Stiboka, 1981): natte laarpodzolgronden met een matig dikke (30-50 cm) humushoudende bovengrond (cultuurdek) met keileem beginnend tussen 40 en 120 cm en ten minste 20 cm dik (code chN23x).

7.3 Booronderzoek

methoden

- *positie boringen:* min of meer regelmatig verdeeld over het onderzochte deel van het plangebied (figuur 5)
- *gebruikt boormateriaal:* gutsboor, diameter 2 cm
- *totaal aantal boringen:* 4 (boringen 118 t/m 121)
- *minimaal geboorde diepte:* 0,7 m -Mv

- *maximaal geboorde diepte: 1 m -Mv*
- *boorbeschrijvingen: op standaardformulieren onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).*
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met: meetlint*

Resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch):* de laagopeenvolging is van boven naar onder als volgt: de afdekkende laag bestaat uit matig fijn, homogeen, donkerbruin zand. Dit is geïnterpreteerd als bouwvoor. Hieronder ligt een laag matig fijn, zwak siltig, donkerbruingrijs zand. Dit is geïnterpreteerd als een ophogingslaag. Hieronder ligt een laag lichtgeel, zwak siltig, matig fijn zand. Dit is geïnterpreteerd als dekzand behorend tot de Formatie van Twente. In het dekzand is geen bodemvorming waargenomen. In boringen 118 en 120 ligt onder het dekzand matig grof, zwak grindig, lichtgeelgrijs zand. Dit is geïnterpreteerd als keizand behorend tot de Formatie van Drenthe.
- *archeologische indicatoren in boringen: geen*

7.4 Conclusies

In de boringen is geen podzolbodem waargenomen. Blijkbaar is de podzolbodem die tijdens het verkennende booronderzoek in boring 45 is geconstateerd, ruimtelijk beperkt. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren opgemerkt.

7.5 Aanbevelingen

Op grond van de resultaten van het karterend booronderzoek wordt voor het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

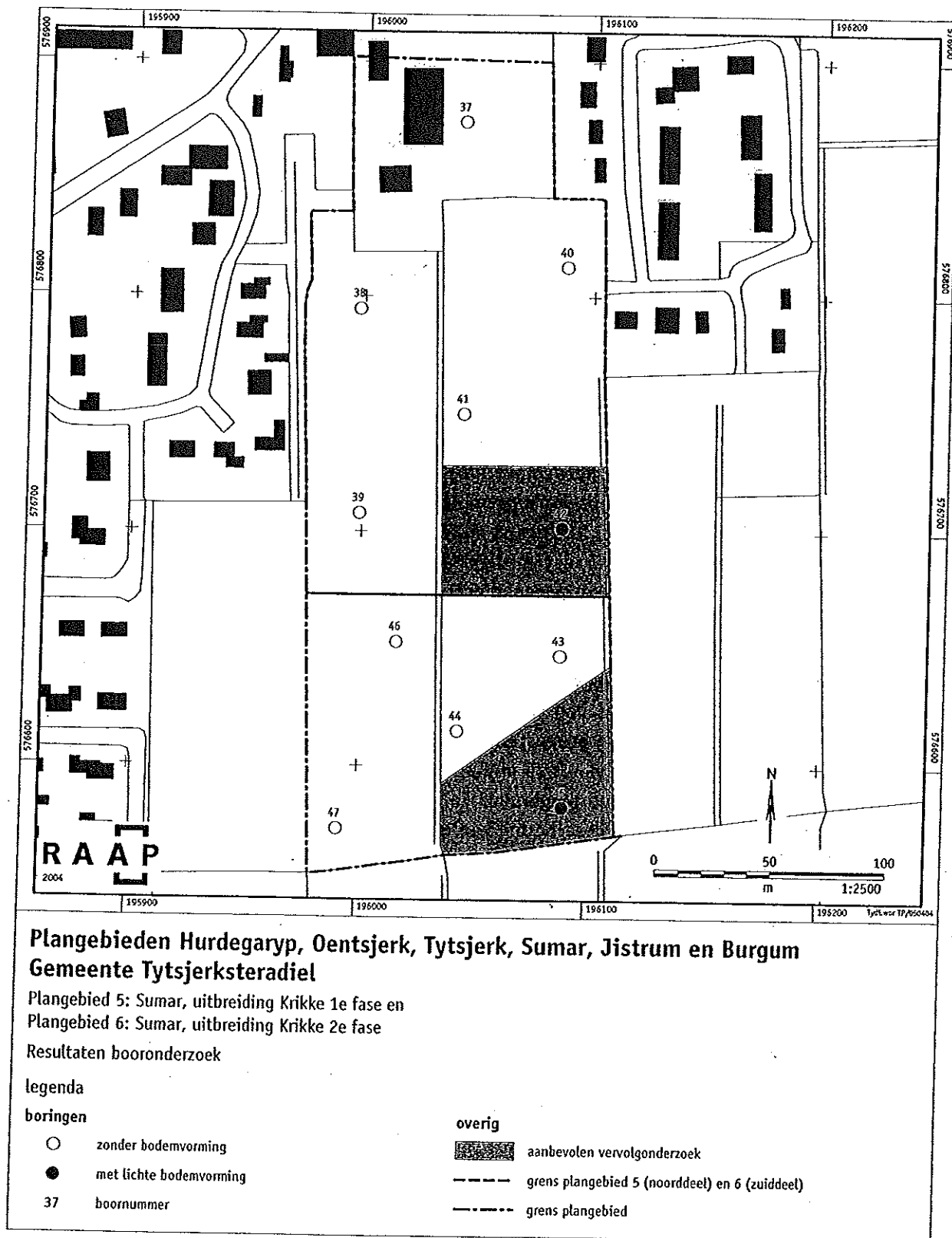
(

(

BIJLAGE 2

Archeologisch
vervolgonderzoek

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Figuur 5. Plangebieden 5 en 6 - resultaten booronderzoek.

6 Plangebied 5: Sumar, uitbreiding Krikke (1e fase)

6.1 Algemeen

Opdrachtgever: gemeente Tytsjerksteradiel

Aanleiding onderzoek: planontwikkeling

Datum uitvoering veldwerk: 21 oktober 2003

Locatiegegevens:

- kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000: 6D
- plangebied in gebruik als: grasland
- oppervlakte plangebied: 2,4 ha
- centrumcoördinaten (X/Y): 196.050/576.800

6.2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens:

- *archeologische verwachting:* volgens de FAMKE (Provincie Fryslân, 2002) en Ten Anscher e.a. (2004): middelmatig voor vindplaatsen uit de Steentijd t/m Vroege Bronstijd; onbepaald voor de overige perioden.
- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem):*
 - in plangebied: geen.
 - in de directe nabijheid (< 300 m): ARCHIS-waarnemingsnummers 128342, 128563, 128803 en 128860: oppervlaktevondsten van vuursteenartefacten uit de Steentijd; ARCHIS-waarnemingsnummer 35865: een middeleeuws bronzen object gevonden tussen fragmenten van kloostermoppen.

Bodemkundige gegevens:

Volgens de Bodemkaart (Stiboka, 1982): natte laarpodzolgronden met een matig dikke (30-50 cm) humushoudende bovengrond (cultuurdek) en met keileem beginnend tussen de 40 en 120 cm -Mv en ten minste 20 cm dik (code chN23x).

6.3 Booronderzoek

Methoden:

- *positie boringen:* regelmatige verdeling over het plangebied (figuur 5)
- *gebruikt boormateriaal:* gûtsboor, diameter 2 cm
- *totaal aantal boringen:* 6 (boringen 37 t/m 42)
- *minimaal geboorde diepte:* 0,7 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte:* 1,7 m -Mv

- *boorbeschrijvingen*: onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlint

Resultaten:

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: de laagopeenvolging is van boven naar onder als volgt: bovenop ligt een 0,35 tot 0,8 m dikke bouwvoor (matig fijn, homogeen, donkerbruin zand). In het noordelijke deel is de bouwvoor relatief dun, in het zuidelijke gedeelte is deze vrij dik. Hier zal de bouwvoor deels uit een esdek bestaan. Het onderscheid tussen esdek en bouwvoor is in het veld niet te maken. Dan volgt meestal dekzand (licht geel, zwak siltig) en soms direct al keizand (matig grof, zwak grindig, licht geelgrijs) op keileem (matig stevig, zwak grindig, licht blauwgrijze klei). Alleen in boring 42 is een podzol met een E-horizont aangetroffen en is op het dekzand een laag veraard veen (tussen 0,7 en 0,5 m -Mv) waargenomen.
- *archeologische indicatoren in boringen*: op de overgang van dekzand naar veen is in boring 42 een spikkel houtskool aangetroffen.

6.4 Conclusies

Over het algemeen is de bodem in het plangebied tot in het dekzand verstoord. Rond boring 42 is de bodemopbouw nog intact. Alleen in deze boring is, op de overgang van dekzand naar veen, een spikkel houtskool waargenomen. In de overige boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

6.5 Aanbevelingen

Een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een karterend onderzoek wordt alleen aanbevolen voor het zuidelijk deel van het oostelijke perceel in het plangebied (rondom boring 42), zo mogelijk in combinatie met vervolgonderzoek in plangebied 6 (zie hoofdstuk 7). Voor het overige deel van het plangebied wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

7 Plangebied 6: Sumar, uitbreiding Krikke (2e fase)

7.1 Algemeen

Opdrachtgever: gemeente Tytsjerksteradiel

Aanleiding onderzoek: planontwikkeling

Datum uitvoering veldwerk: 21 oktober 2003

Locatiegegevens:

- kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000: 6D
- plangebied in gebruik als: grasland
- oppervlakte plangebied: 1.3 ha
- centrumcoördinaten (X/Y): 196.050/576.625

7.2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens:

- archeologische verwachting: volgens de FAMKE (Provincie Fryslân, 2002) en Ten Anscher e.a. (2004): middelmatig voor vindplaatsen uit de Steentijd t/m Vroege Bronstijd; onbepaald voor de overige perioden.
- ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem):
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): ARCHIS-waarnemingsnummers 128342, 128563, 128803 en 128860: oppervlaktevondsten van vuursteenartefacten uit de Steentijd; ARCHIS-waarnemingsnummer 35865: een middeleeuws bronzen object gevonden tussen fragmenten van kloostermoppen.

Bodemkundige gegevens:

Volgens de Bodemkaart (Stiboka, 1981): natte laarpodzolgronden met een matig dikke (30-50 cm) humushoudende bovengrond (cultuurdek) met keileem beginnend tussen de 40 en 120 cm -Mv en ten minste 20 cm dik (code cHn23x).

7.3 Booronderzoek

Methoden:

- positie boringen: regelmatige verdeling over het plangebied (figuur 5)
- gebruikt boormateriaal: gutsboor, diameter 2 cm
- totaal aantal boringen: 5 (boringen 43 t/m 47)
- minimaal geboorde diepte: 0,85 m -Mv
- maximaal geboorde diepte: 1,1 m -Mv

- *boorbeschrijvingen*: onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlint

Resultaten:

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: de laagopeenvolging is van boven naar onder als volgt: bovenop ligt een 0,5 tot 0,7 m dikke bouwvoor/esdek (matig fijn, homogeen, donkerbruin zand). Het onderscheid tussen esdek en bouwvoor is in het veld niet te maken. Dan volgt zand: dekzand (lichtgeel, zwak siltig) of direct keizand (matig grof, zwak grindig, lichtgeelgrijs) op keileem (matig stevig, zwak grindig, lichtblauwgrijze klei). In boring 45 is in de top van het dekzand een podzol (E-horizont) waargenomen. In de overige boringen is geen bodemvorming waargenomen.
- *archeologische indicatoren in boringen*: geen.

7.4 Conclusies

Alleen rond boring 45 is een intacte podzolbodem aanwezig. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren opgemerkt.

7.5 Aanbevelingen

Een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een karterend onderzoek wordt aanbevolen voor het zuidelijk deel van het oostelijke perceel in het plangebied (rondom boring 45), zo mogelijk in combinatie met vervolgonderzoek in plangebied 5 (zie hoofdstuk 6). Voor het overige deel van het plangebied wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

BIJLAGE 3

Ecologisch onderzoek

i

1

¹

1

1

i.

1

1

1

1

1

2

1

1

2

A&W-rapport 601

ECOLOGISCHE BEOORDELING VAN ENKELE WONINGBOUWLOCATIES IN DE GEMEENTE TYTSJERKSTERADIEL

Y. van der Heide

Projectnummer	Projectleider	Status
459Tyt.03	E.Wymenga	Eindrapport
Autorisatie	Paraaf	Datum
goedgekeurd	E.Wymenga	16 maart 2005

Y. VAN DER HEIDE 2004.

Ecologische beoordeling van enkele woningbouwlocaties in de gemeente Tytsjerksteradiel. A&W-rapport 601. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.

OPDRACHTGEVER

Gemeente Tytsjerksteradiel
Postbus 3
9250 AA Burgum

UITVOERDER

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Postbus 32, 9269 ZR Veenwouden
Telefoon (0511) 47 47 64, Fax (0511) 47 27 40
e-mail: info@altwym.nl
web: www.altwym.nl

INHOUD

1. INLEIDING	1
1.1. Aanleiding en doel	1
1.2. Opzet van de rapportage	1
1.3. De ecologische beoordeling	1
2. GEBIEDSBESCHRIJVING	3
2.1. Algemeen	3
2.2. Beschermd gebied	5
3. ECOLOGISCHE KWALITEIT	7
3.1. Plangebieden	8
3.2. Beschermd soorten	11
3.3. Samenvatting ecologische betekenis	15
4. EFFECTEN EN BEOORDELING	17
4.1. Achteruitgang in kwantiteit	17
4.2. Achteruitgang in kwaliteit	18
4.3. Ruimtelijke samenhang	19
4.4. Beoordeling in het licht van de wet- en regelgeving	20
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	22
5.1. Conclusies	22
5.2. Aanbevelingen	23
LITERATUUR	25
BIJLAGEN	
Bijlage 1. Relevante wet- en regelgeving	
Bijlage 2. Achtergrondinformatie vleermuizen	

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING EN DOEL

De gemeente Tytsjerksteradiel is voornemens een aantal terreinen te ontwikkelen ten behoeve van woningbouw in de periode 2003-2005. Alvorens tot ontwikkeling overgegaan kan worden, is op grond van de Flora- en faunawet inzicht vereist in de aanwezige beschermde flora en fauna in de betreffende gebieden en naar de mogelijke effecten van de ingrepen op het voortbestaan van de gevonden soorten. Voor ingrepen die gevolgen (kunnen) hebben voor deze soorten is een ontheffing nodig. Zonder nader onderzoek is niet met zekerheid te zeggen of er beschermde soorten voorkomen. Daarom heeft de gemeente Tytsjerksteradiel aan Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, opdracht verstrekt voor het benodigde ecologisch onderzoek. Dit onderzoek heeft voor de meeste van de gebieden plaatsgevonden in het voorjaar en de zomer van 2004. Voor het gebied Burgum-West (fase 2) is in juli 2004 door de gemeente een aanvullende onderzoeksopdracht verstrekt in verband met het mogelijke voorkomen van vleermuizen. Dit onderzoek is in augustus 2004 uitgevoerd. Het aanvullende onderzoek naar vleermuizen is opgenomen in een afzonderlijk rapport (van der Heide 2004). In dit rapport zijn de bevindingen van de veldbezoeken aan de verschillende gebieden opgenomen. Het rapport handelt uitsluitend over de ecologische aspecten van de plannen en gaat niet in op landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden.

1.2. OPZET VAN DE RAPPORTAGE

Als vertrekpunt voor de beoordeling is in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van de huidige situatie en de voorgenomen ingrepen. De hier getoonde plannen vormen de basis voor deze beoordeling. Bijlage 1 geeft als achtergrond een overzicht van de relevante wetgeving en planologie.

In hoofdstuk 3 zijn aan de hand van literatuuronderzoek en veldonderzoek de ecologische kwaliteiten van de verschillende woningbouwlocaties in kaart gebracht. Het gaat hier om planten- en diersoorten die speciale bescherming kennen in de hiervoor genoemde wetgeving, dan wel een indicatie geven van de kwaliteiten van het gebied. In hoofdstuk 4 zijn de mogelijke effecten van de ingrepen op de aanwezige natuurwaarden beschreven. Deze effecten zijn getoetst aan de relevante wet- en regelgeving, in het bijzonder de Flora- en faunawet en de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Hoofdstuk 5 sluit het rapport af met een overzicht van de conclusies en relevante aanbevelingen.

1.3. DE ECOLOGISCHE BEOORDELING

Algemeen

De eerste stap bij de ecologische beoordeling is na te gaan in hoeverre de locatie in of in de nabijheid ligt van Speciale Beschermingszones en de Ecologische Hoofdstructuur, dan wel of er op een andere wijze sprake is van een planologische bescherming. Het gaat hierbij om de

vraag in hoeverre gebiedsbescherming van toepassing is. Vervolgens wordt nagegaan in hoeverre in het betreffende gebied soorten voorkomen die speciale bescherming behoeven (soortbescherming) en of er in die zin conflicten optreden met de Flora- en faunawet.

Voor de achtergronden van de wetgeving wordt verwezen naar Bijlage 1. Daarin staat ook dat per 1 januari 2005 een AMvB van kracht is geworden, waardoor er wijzigingen optreden in het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren. Eén van de nieuwe aspecten van deze AMvB is, dat een aantal beschermde, maar algemeen voorkomende planten- en diersoorten is vrijgesteld (zoals Zwanebloem, Bosmuis, Bunzing, Bruine kikker, etc.). Daardoor hoeft voor deze soorten geen ontheffing meer te worden aangevraagd bij het uitvoeren van projecten ten behoeve van de ruimtelijke ordening. Een aantal andere soorten zal door de AMvB een zwaardere bescherming krijgen.

Status van de ecologische beoordeling

De toetsing van plannen aan de Flora- en faunawet en de bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn is één van de bouwstenen die de gemeente nodig heeft om een bestemmingsplan voor te bereiden en ter visie te leggen. Aan de hand van de beschikbare informatie over de plannen en de ecologische kwaliteiten van de gebieden wordt nagegaan of beschermde gebieden, dieren en planten door de beoogde activiteiten kunnen worden bedreigd. Er wordt vastgesteld of er sprake is van conflicten met de Vogel- en Habitatrichtlijn en verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Het kan noodzakelijk zijn om bij uitvoering van de plannen één of meer ontheffingen van de Flora- en faunawet aan te vragen bij de Dienst LASER van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De ecologische beoordeling geeft een beeld van de ecologische kwaliteiten van een gebied en van de effecten van de geplande ingrepen, en toetst deze aan de bepalingen in de genoemde regelgeving. Soms heeft een plan of project ecologisch gezien wel effecten, maar leidt het niet tot overtreding van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. In zo'n geval stuit een project niet op wettelijke bezwaren terwijl er toch natuurlijke, landschappelijke of cultuurhistorische waarden bij de uitvoering verloren kunnen gaan. De gemeente en andere relevante overheden moeten dan een eigen afweging maken over de uitvoering van plannen, waarbij de Flora- en faunawet en Europese richtlijnen kaders zijn waar rekening mee gehouden moet worden.

Altenburg & Wymenga bv presenteert in deze rapportage de resultaten van een onafhankelijk onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

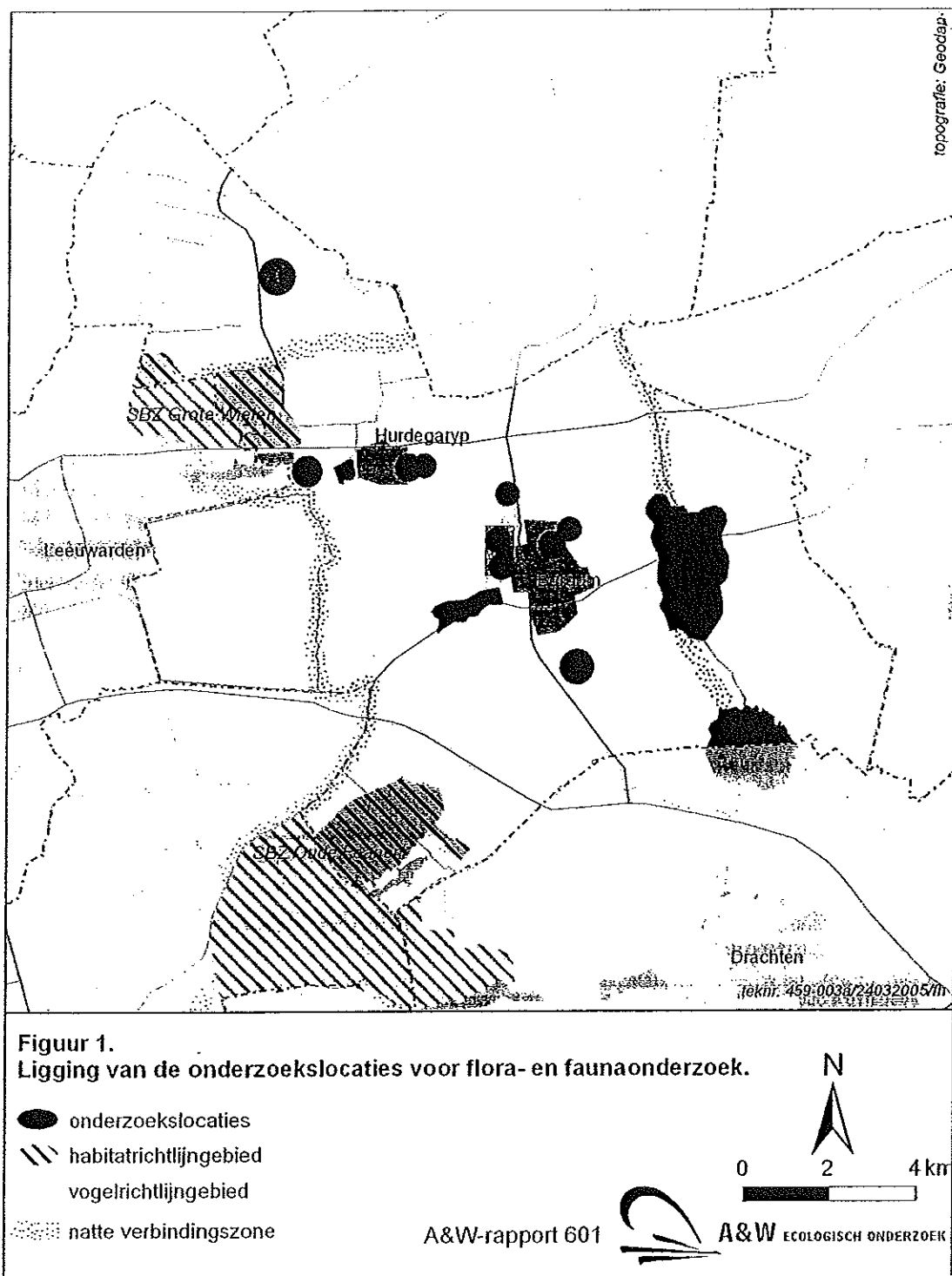
2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1. ALGEMEEN

Voor de ligging van de verschillende woningbouwlocaties binnen de gemeente Tytsjerksteradiel wordt verwezen naar figuur 1. Precieze inrichtingsplannen zijn nog in voorbereiding. Het gaat met uitzondering van het gebied Zomerweg-zuid, waar het om uitbreiding van een bedrijventerrein gaat, om woningbouw. In onderstaande tabel wordt per deelgebied een korte terreinschets gegeven. In hoofdstuk 3 volgt een beknopte ecologische beschrijving per terrein waarbij per deelgebied wordt aangegeven welke vegetatietypen en planten- en diersoorten er tijdens de veldbezoeken zijn aangetroffen. De meeste van de in deze rapportage beoordeelde deelgebieden liggen op de hogere zandgronden. De weidepercelen bij Tytsjerk en Hurdegaryp liggen iets lager. Het waterpeil is hier relatief hoog en de bodem is relatief weinig van aard. Dit uit zich in het voorkomen van plantensoorten die gebonden zijn aan vochtige omstandigheden. Plaatselijk zijn kenmerken van kwel aanwezig in de sloten.

Tabel 1. Korte terreinschets van de betrokken deelgebieden. De nummering van de terreinen verwijst naar de locaties in figuur 1.

Deelgebied:	Terreinschets:
1. Burgum West (fase 2)	Besloten door aanwezigheid singels; extensief agrarisch gebruik; waardevolle oude eikensingels
2. Burgum West (fase 3)	Besloten door aanwezigheid elzensingels; intensief agrarisch gebruik; algemene soorten en natuurwaarden
3. Hurdegaryp It Sud (fase 2)	Open graslandterrein; intensief agrarisch gebruik; algemene soorten; weidevogels, slootvegetaties en fauna
4. Hurdegaryp It Sud (fase 3)	Open graslandterrein; intensief agrarisch gebruik; algemene soorten; weidevogels, slootvegetaties en fauna
5. Tytsjerk uitbreiding De Buorren	Open graslandperceel; intensief agrarisch gebruik; algemene soorten en natuurwaarden
6. Burgum Zomerweg-Zuid	Besloten graslandpercelen; intensief agrarisch gebruik; slecht ontwikkelde singels; algemene soorten en natuurwaarden
7. Burgum Kloosterlaan	Besloten graslandpercelen; intensief agrarisch gebruik; slecht ontwikkelde singels; algemene soorten en natuurwaarden
8. Burgum Skoalleloantsje	Graslandperceel binnen bebouwde kom; extensief gebruik; algemene soorten en natuurwaarden
9. Sumar Krikke (fase 1 en 2)	Graslandpercelen aan rand bebouwde kom; intensief agrarisch gebruik; singels slecht ontwikkeld; sloten deels droog, deels dichtgegroeid; algemene soorten en natuurwaarden
10. Oentsjerk Keatsjemuoiswei	Besloten graslandpercelen aan rand bebouwde kom; extensief agrarisch gebruik; slecht ontwikkelde singels; algemene soorten en natuurwaarden

2.2. BESCHERMDE GEBIEDEN

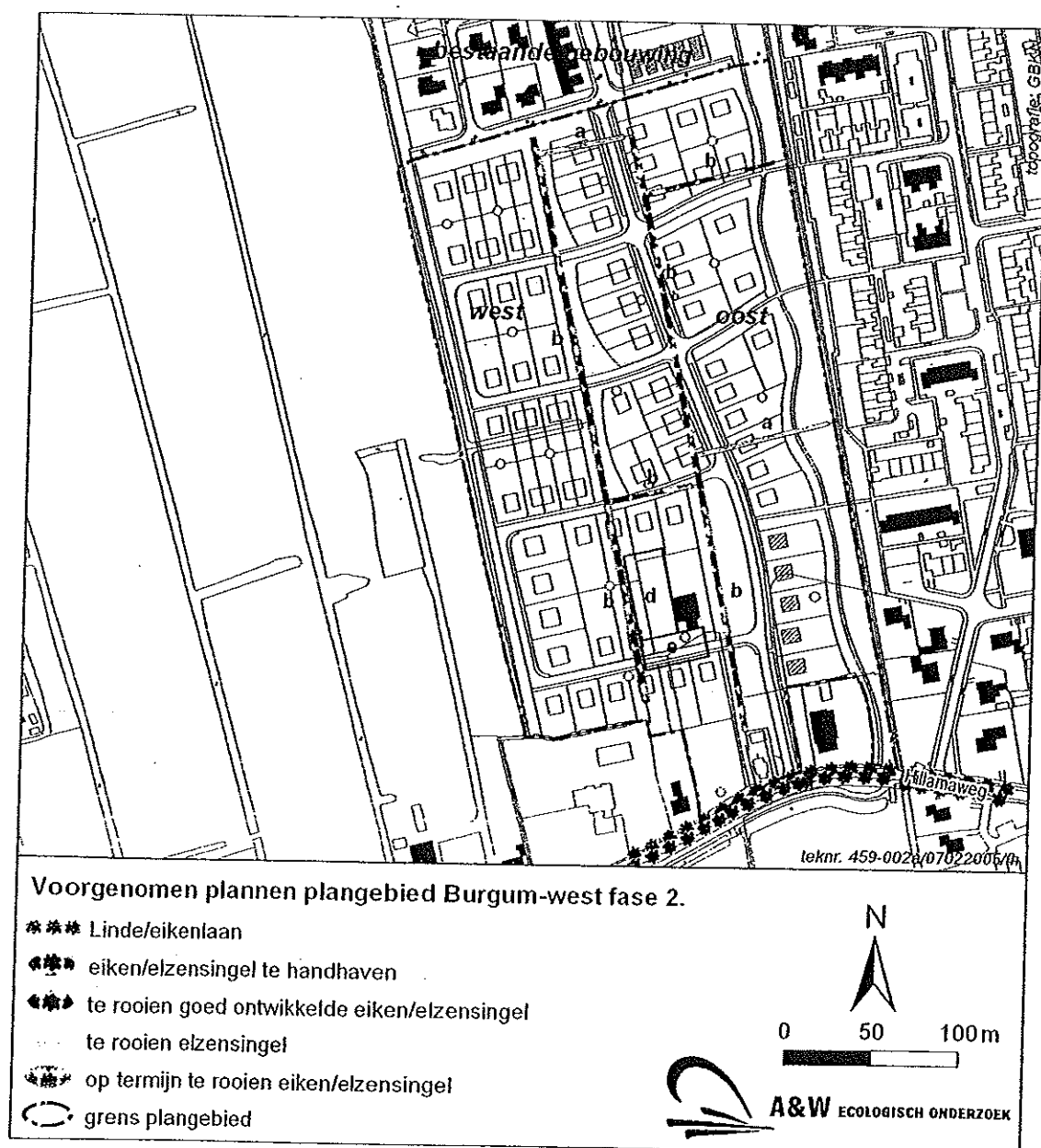
De Groote Wielen, een natuurgebied dat op 3-4 kilometer afstand ligt van enkele van de beoogde locaties, is in het kader van de Vogelrichtlijn aangewezen als SBZ (Speciale beschermingszone). Het gebied is van groot belang voor watervogels en broedende moerasvogels. De betekenis geldt vooral voor grote aantallen pleisterende ganzen (Brandgans en Kolgans) in de trektijd en de winter. De 's winters onder water staande zomerpolders en boezemlanden fungeren eveneens als slaappleats en belangrijk voedselgebied voor de Smient (van Roomen *et al.* 2000, www2.minlnv.nl/thema/groen/natuur/natura2000/gebieden/). Daarnaast is het als Habitatrichtlijngebied aangewezen omdat hier soorten als Meervleermuis en Noordse Woelmuis voorkomen.

Naast deze door Europese richtlijnen beschermde gebieden liggen binnen de gemeentegrenzen nog diverse andere natuurgebieden, die in beheer zijn bij Staatsbosbeheer of It Fryske Gea. Het gaat dan om de moerasgebieden rondom het Bergumermeer en diverse kleinere terreintjes, zoals verschillende pingoruïnes, in het zandgebied rondom Burgum.

De verschillende woningbouwlocaties liggen niet in en hebben geen directe relaties met de natuurgebieden zoals hiervoor genoemd.

3. ECOLOGISCHE KWALITEIT

Dit hoofdstuk beschrijft beknopt de ecologische kwaliteit van de deelgebieden, gebaseerd op de uitgevoerde veldbezoeken en op al bekende inventarisaties. Er is daarbij vooral gelet op de 'belangrijke' kritische soorten. Dit zijn de soorten die op de bijlagen van de Europese richtlijnen staan of zijn opgenomen in de Rode Lijsten van kwetsbare en bedreigde soorten van Nederland en de Flora- en faunawet. De inventarisatiegegevens zijn in de laatste paragraaf samengevat.

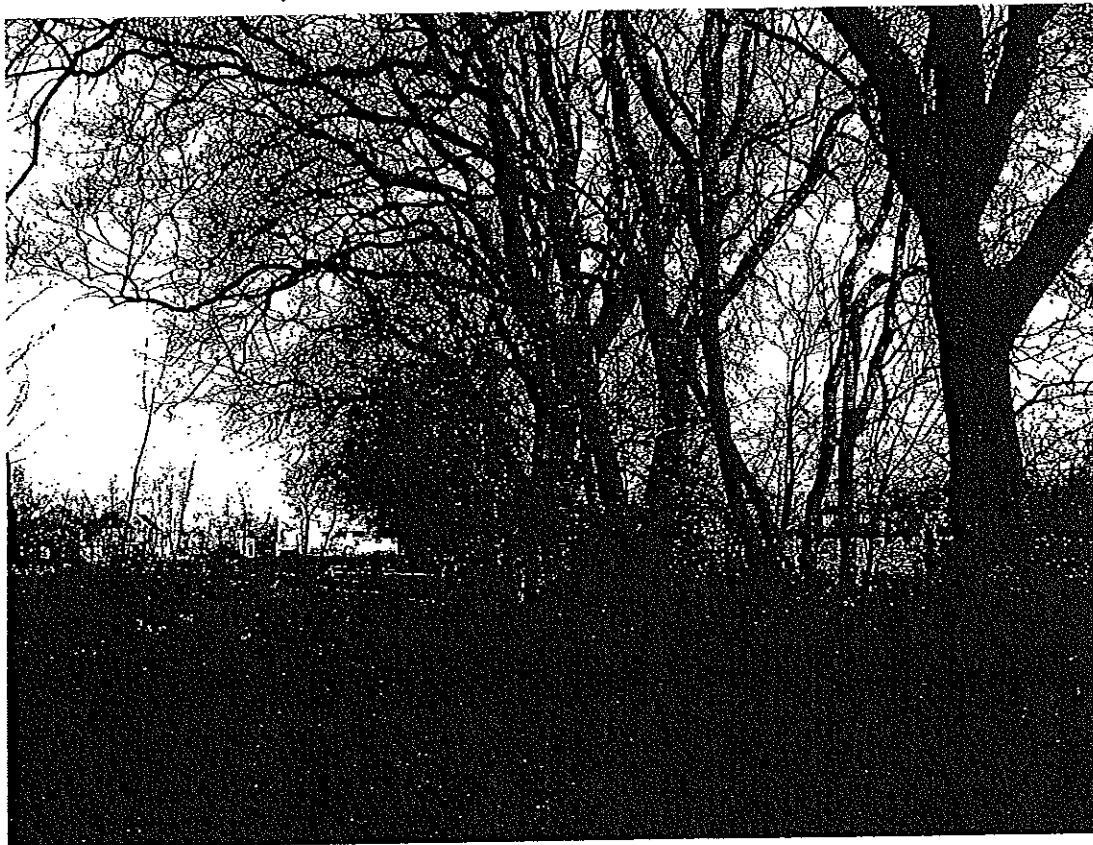

Figuur 2.
Voorgenomen plannen plangebied Burgum-west fase 2.

3.1. PLANGEBIEDEN

Burgum West (2^e fase)

Dit deelgebied bestaat uit enkele reliëfrijke percelen, die aan de oostzijde bestaan uit voedselrijke intensieve graslanden met soorten als Engels raaigras en Ruw beemdgras. De percelen worden begrensd door enkele minder goed ontwikkelde (holle) Elzensingels zonder bijzondere ondergroei (figuur 2-a). Plaatselijk groeit wat Braam. Het westelijke deel van dit deelgebied wordt gevormd door graslanden van een wat droger type. De graslanden in dit deel van het plangebied worden omzoomd door enkele goed ontwikkelde elzen/eikensingels (figuur 2-b). Deze singels bestaan uit oude goed ontwikkelde bomen. Dit uit zich ook in het voorkomen van vogelsoorten als Grote bonte specht en Boomkruiper, soorten die gebonden zijn aan het wat oudere bostype. In het centrale deel van het plangebied bevindt zich een oude boomgaard (figuur 2-d).

Goed ontwikkelde eiken/elzensingel in het plangebied Burgum-west fase 2.

De graslanden in dit westelijke deel vertegenwoordigen geen bijzondere natuurwaarden. De oude goed ontwikkelde elzen/eikensingels (figuur 2-b), de oude boomgaard (figuur 2-d) en de solitaire bomen (figuur 2-e) rondom de boerderij van de familie De Hoop daarentegen, vertegenwoordigen wel een bepaalde natuurwaarde. Door het voorkomen van dikke stammen, dood hout en allerlei holtes zijn deze singels en solitaire bomen waardevol voor diverse soorten broedvogels. Tijdens een uitgebreid vogelonderzoek dat is uitgevoerd voor de studie Centrale-As waarin het plangebied ook was opgenomen (Bijkerk *et al.* 2005), zijn binnen het plangebied echter geen zeldzame soorten vastgesteld. Wel komen b.v. Grote bonte specht en Boomkruiper voor. In het kader van het onderhavige ecologisch onderzoek

kon de aanwezigheid van vleermuizen niet worden vastgesteld. Daarom is door de gemeente in juli 2004 een aanvullende opdracht verstrekt voor het onderzoek naar vleermuizen. De bevindingen van dit onderzoek zijn in een aparte rapportage aangeboden. Een deel van de bebouwing (schuren nabij de boerderij in het centrum van het plangebied – figuur 1-c – en gebouwen aan de Hillamaweg) in het gebied zal eventueel op termijn ten behoeve van de woningbouw gesloopt worden. De aanwezige eikensingels vertegenwoordigen bijzondere waarden. In hoofdstuk 5 wordt een aanbeveling gedaan om deze singels zoveel als mogelijk te behouden.

Burgum West (3^e fase)

Een groot deel van dit deelgebied, dat ten zuiden van de Hillamaweg ligt, bestaat uit intensief gebruikt grasland met deels een of ruig karakter. Deze vertegenwoordigen geen bijzondere natuurwaarden. De sloten binnen dit deelgebied zijn ondiep en deels dicht door gevallen blad waardoor het leefmilieu voor bijzondere diersoorten als vis en amfibieën beperkt is. De diverse terreintjes rondom het verzorgingstehuis met struikgewas en enkele solitaire bomen zijn voor enkele algemene zangvogelsoorten van belang als broedgebied.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten met dien verstande dat eventuele rooiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd moeten worden.

Hurdegaryp It Súd (2^e fase)

Dit deelgebied, dat ten oosten van Hurdegaryp ligt, bestaat geheel uit intensief gebruikt grasland (Engels raaigras/Ruw beemdgrasweide). Als broedvogels zijn aangetroffen enige paren van Kievit, Scholekster en Tureluur. De overwegend smalle sloten op keileembodem zijn met behulp van een speciaal voor dit type onderzoek ontworpen net bevestigd. In de sloten is van de vissoorten de Tiendoornige stekelbaars vastgesteld, als bijvangst konden enkele algemene waterwantssoorten worden genoteerd. Verder zijn op enkele plekken klompen kikkerdril van de Bruine kikker gevonden. Langs één van de slootjes is Naaldwaterbies gevonden, een minder algemene plantensoort die veel als pionierssoort langs kale zandige oevers wordt aangetroffen.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten.

Hurdegaryp It Súd (3^e fase)

Voor dit deelgebied, dat eveneens ten oosten van Hurdegaryp ligt, geldt hetzelfde als voor de 2^e fase. Het bestaat uit intensief gebruikte graslanden met smalle ondiepe slootjes. Naast de Tiendoornige stekelbaars is ook nog de Geelgerande waterkever aangetroffen, een algemene waterkeversoort. Onder de broedvogels zijn geen zeldzame soorten aangetroffen.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten.

Tytsjerk uitbreiding De Buorren

Het betreft hier één perceel intensief gebruikt Engels raaigras-grasland aan de oostkant van het dorp Tytsjerk met rondom een troebele sloot met lichte kwelverschijnselen. Dit uit zich in het voorkomen van Liesgras langs de slootrand. Naast Liesgras groeit hier veel Grof

hoornblad in de sloot. Beide soorten zijn algemene plantensoorten. Zeldzame soorten als fonteinkruiden zijn niet aangetroffen. De sloot is intensief bevestigd en er zijn Tiendoornige stekelbaarzen gevangen. Als broedvogel is één paar Scholleksters vastgesteld.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten.

Burgum Zomerweg-Zuid

Dit terrein, grenzend aan het huidige industrieterrein ten noorden van Burgum, wordt aan de zuidkant begrensd door een nieuw gegraven sloot. In de sloot zijn Tiendoornige stekelbaars en Snoek vastgesteld. De singels in en rondom dit deelgebied zijn slecht ontwikkeld (hol), hebben weinig ondergroei en de slootjes staan nagenoeg droog. De graslanden hebben een intensief karakter en bijzondere soorten zijn hier niet vastgesteld. De singels spelen mogelijk een rol als foerageerroute voor enkele algemene vleermuissoorten. Kolonies zijn hier zo goed als zeker niet te verwachten. Wel hebben algemene doch beschermde soorten amfibieën als Gewone pad en Bruine kikker mogelijk een relatie met de pingoruïne die aan de overkant van de provinciale weg ligt.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten.

Burgum Kloosterlaan

Het betreft hier intensief gebruikt grasland ten oosten van de Kloosterlaan met ruig karakter, bestaande uit Engels raaigras, Ruw beemdgras, Kweek en Ridderzuring. De sloot rondom bevat weinig plantensoorten, heeft een zandige bodem en ligt plaatselijk vol met draadwieren. De aangrenzende jonge elzensingels zijn slecht ontwikkeld en slechts hier en daar groeit Braam en Hop. In de sloot is alleen Tiendoornige stekelbaars vastgesteld.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten.

Burgum Skoalloantsje

Dit betreft een extensief gebruikt graslandje gelegen in de bebouwde kom van Burgum, bestaande uit soorten als Ruw beemdgras en Engels raaigras met hier en daar een Kruipende boterbloem en Witte Klaver. Het graslandje wordt omzoomd door enkele slecht ontwikkelde boomsingels. De boomsingel langs het fietspad aan de oostzijde van het plangebied bevat wat meer natuurwaarden door de ondergroei van Gewone vlier en Eenstijlige meidoorn. Het gaat hier om de functie als broedgebied voor enkele (zeer) algemene broedvogelsoorten als Vink en Tjiftjaf. Zeldzame soorten worden hier niet verwacht. De singel langs het fietspad wordt mogelijk gebruikt als foerageer- en vliegroute door enkele algemene vleermuissoorten. Kolonies van deze soorten kunnen er in deze boomsingel vrijwel zeker niet aangetroffen worden door het ontbreken van voldoende holtes.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Uitzondering hierop vormen vleermuizen, die mogelijk in het gebied foerageren. Alle vleermuissoorten zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet, maar dan alleen voor wat betreft hun verblijfplaatsen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten, met dien

verstande dat eventuele rooiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd moeten worden.

Sumar Krikke (1e en 2e fase)

Zowel de eerste als de tweede fase van dit deelgebied, dat als een soort enclave in de nieuwbouw ligt, bestaan uit intensief gebruikt, éénvormig grasland. De slootjes in het gebied zijn smal en ondiep. Deels zijn ze dichtgegroeid met grassen en deels volgelopen met bladeren waardoor er weinig leven in deze slootjes mogelijk is. Rondom de percelen bevinden zich restanten van elzensingels.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten.

Oentsjerk Keatsjemuoiswei

Het gaat hier om extensief gebruikte graslanden van het Engels raaigras/Ruw beemdgras type, met plaatselijk iets lager gelegen nattere elementen. De greppels en sloten binnen dit deelgebied zijn voornamelijk dichtgegroeid met algemene grassoorten als Mannagras, Pitrus en Liesgras. In deze delen van het terrein groeien ook soorten als Ridderzuring en Gele lis. De sloten rondom het terrein hebben een zandige bodem en zijn ondiep. In deze sloten zijn Bruine kikker, Groene kikker en Tiendoornige stekelbaars vastgesteld. Het gaat hier om algemene soorten. De tuinen en erven rondom dit deelgebied herbergen veel zangvogelsoorten en de losse niet aaneengesloten elzensingels dienen hoogstwaarschijnlijk als foerageer- en/of als vliegroute voor enkele algemene beschermde vleermuissoorten. Kolonies komen hier zo goed als zeker niet in voor. De losstaande recentelijk geknotte elzensingel in het centrum van het terrein doet dienst als broedgebied voor enkele algemene zangvogelsoorten als Winterkoning, Merel en Zanglijster.

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn in dit deelgebied niet aangetroffen. Uitzondering hierop vormen vleermuizen, die mogelijk in het gebied foerageren. Alle vleermuissoorten zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet, maar dan alleen voor wat betreft hun verblijfplaatsen. Op grond van de verzamelde ecologische gegevens zijn voor dit deelgebied geen conflicten met de Flora- en faunawet te verwachten, met dien verstande dat eventuele rooiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd moeten worden.

3.2. BESCHERMDE SOORTEN

Algemeen

Om een eerste indruk te krijgen van de aanwezige beschermde planten en dieren die van belang zijn, is het Natuurloket (www.natuurloket.nl) geraadpleegd alsmede andere bronnen (zie hierna). De informatie van het natuurloket is weergegeven op kilometerhokniveau¹. Deze gegevens zijn afkomstig van de Particuliere Gegevens-leverende Organisaties (PGO's), die zijn verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora & Fauna (VOFF). Tabel 2 laat zien, dat in de omgeving van de plangebieden soorten planten en dieren voorkomen die op de Rode Lijsten staan, de Flora- en faunawet of anderszins van belang zijn. Uit de informatie van het Natuurloket blijkt echter ook, dat de plangebieden en omgeving door de PGO's niet volledig

¹ Kilometerhokken: De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst verdeeld in blokken van 1 bij 1 km, de zogenaamde kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden.

zijn onderzocht op het voorkomen van flora en fauna (tabel 1). Bij de beschouwing van de gegevens moet met de aard en grootte van de plangebieden rekening worden gehouden.

Behalve via het Natuurloket kan in een aantal atlassen en andere standaardwerken op 5x5 kilometerhokniveau worden nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er in de ruime omgeving van het betreffende plangebied voorkomen. Deze standaardwerken bevatten

Tabel 2.

Overzicht van het aantal soorten van planten- en diergroepen in de kilometerhokken 190-580, 189-584, 195-576, 196-576, 194-578, 196-579, 195-578, 194-580, 192-580, en 192-581 waarin de deelgebieden liggen. De score van de kilometerhokken is opgenomen in de tabel. FF = Flora- en faunawet, HR = Habitatrichtlijn, VR = Vogelrichtlijn, RL = Rode Lijsten (bron www.natuurloket.nl). NB: voor elk kilometerhok zijn afzonderlijk gegevens bekend. Voor de overzichtelijkheid is in deze tabel een totaaloverzicht opgenomen van de belangrijkste gegevens (hierin betekent: - =niet aanwezig en +=gesignaleerd in enkele van de kilometerhokken).

Soortgroep	FF	HR/VR	RL	Volledigheid
Vaatplanten	+	-	+	Niet/slecht onderzocht
Mossen	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Korstmossen	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Paddestoelen	-	-	+	Niet/slecht onderzocht
Zoogdieren	+	+	-	Niet/slecht onderzocht
Broedvogels	+	-	+	goed onderzocht
Watervogels	+	-	-	goed onderzocht
Reptielen	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Amfibieën	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Vissen	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Dagvlinders	+	+	+	redelijk
Nachtvlinders	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Libellen	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Sprinkhanen	-	-	-	Niet/slecht onderzocht
Overige ongewervelden	-	-	-	Niet/slecht onderzocht

gegevens van vleermuizen en overige zoogdieren (Broekhuizen *et al.* 1992, Limpens *et al.* 1997, Dijkstra 1997), broedvogels (Bijlsma *et al.* 2001, SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002), amfibieën en reptielen (Bergmans & Zuiderwijk 1986, RAVON 2001, 2004, www.ravon.nl), vissen (de Nie 1996, www.ravon.nl), vlinders (Tax 1989, Vlinderwerkgroep Friesland & De Vlinderstichting 2000, EIS 2003) en libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Naast literatuuronderzoek zijn de natuurwaarden onderzocht aan de hand van veldbezoeken in het voorjaar en de zomer van 2004. Daarnaast is in het voorjaar en de zomer van 2004 uitvoerig ecologisch onderzoek uitgevoerd in het kader van de voorbereiding MER voor het trajectgebied Centrale-As. Hierdoor is een zeer goed beeld ontstaan van de ecologische waarden en het voorkomen van bijzondere soorten in de regio.

Vegetatie en plantensoorten

De aangetroffen vegetaties binnen de plangebieden bevatten steeds algemene soorten, vooral algemene gras- en ruigtesoorten. Plaatselijk zijn in de sloten soorten aangetroffen die iets minder algemeen zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om soorten die gebonden zijn aan relatief schoon (kwel)water of een zandige bodem. In het deelgebied Hurdegaryp It Súd is in enkele slootjes Naaldwaterbies aangetroffen en bij Tytsjerk zijn geschikte kwelomstandigheden aangetroffen. In deze slootjes groeide o.a. Drijvend fonteinkruid. Zeldzame en/of beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden op grond van de terreinkenmerken ook niet verwacht. De in de gegevens van het Natuurloket vermelde en middels de Flora- en

faunawet beschermde soort betreft Zwanebloem. Deze soort is binnen de verschillende deelgebieden niet aangetroffen maar komt hier en daar mogelijk wel voor. Zwanebloem - een in de regio algemene soort - staat op de lijst van soorten waarvoor bij uitvoering van projecten ten behoeve van de ruimtelijke ordening, per 1 januari 2005 een vrijstelling geldt. Daardoor hoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

Libellen, dagvlinders en overige insecten

Uit de recente verspreidingsgegevens van libellen en dagvlinders blijkt, dat in het plangebied en directe omgeving geen bijzondere soorten dagvlinders en libellen voorkomen, zoals genoemd in de Flora- en faunawet en op de Rode Lijst. In de gegevens van het Natuurloket wordt voor enkele kilometerhokken één vlindersoort vermeldt die zowel op de Rode Lijst als op de lijst van de Habitatrichtlijn wordt vermeld en daarmee ook in de Flora- en faunawet wordt beschermd. Het betreft hier de Rouwmantel, een soort die in de tachtiger en negentiger jaren veelvuldig als zwerver in Friesland is gesignaleerd (Vlinderwerkgroep Friesland & De Vlinderstichting 2000). De in de verschillende deelgebieden beschikbare habitats maken het niet aannemelijk dat er een populatie van een dergelijke soort aanwezig is en bedreigd kan worden door de bouwplannen. In het gebied zijn verder verschillende algemene soorten dagvlinders aan te treffen waaronder Daggauwoog, Kleine vos en Bont zandooje. De biotopen binnen het plangebied zijn niet geschikt voor zeldzame en kritische vlindersoorten.

Libellen komen vooral rond de sloten voor. Dit betreft onder meer enkele (zeer) algemene soorten, zoals de Variabele waterjuffer, Paardenbijter en Gewone oeverlibel. Beschermde kritische soorten zoals de Groene glazenmaker zijn in de deelgebieden niet aangetroffen en worden gezien de terreinomstandigheden (het ontbreken van Krabbescheervegetaties) ook niet verwacht.

Tijdens het onderzoek naar vissen (zie volgende paragraaf) is ook gekeken naar bijzondere insecten. Het zou dan in dit geval kunnen gaan om de Gestreepte waterroofkever, een beschermde soort die in kwelslootjes met een uitermate goede waterkwaliteit voor zou kunnen komen. In de betrokken slootjes zijn echter alleen de meer algemene Geelgerande waterkever en de Spinnende waterkever aangetroffen.

Vissen

De watergangen in de verschillende deelgebieden vormen een leefgebied voor een beperkt aantal vissoorten. Het water in de meeste betrokken sloten is voedselrijk boezemwater waarin alleen enkele zeer algemene soorten als Snoek, Blankvoorn en Tiendoornige stekelbaars voorkomen. Een aantal vissen is beschermd door de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn. In beginsel kunnen in de gebieden die op de overgang van zand- naar veengrond liggen enkele beschermde soorten als Bittervoorn en Kleine modderkruiper voorkomen. De Kleine modderkruiper is in het kader van een onderzoek in de regio (Bijkerk *et al.* 2005) vastgesteld in de voor sommige deelgebieden nabijgelegen Burgumerveenstervaart. Voor dit onderzoek zijn alle betrokken sloten intensief bemonsterd met behulp van speciaal voor dit type onderzoek (bemonstering van smalle ondiepe sloten) ontworpen schepnetten. In de slootjes zijn geen bijzondere vissoorten aangetroffen.

Amfibieën en reptielen

Amfibieën (kikkers, padden en salamanders) gebruiken in de loop van het jaar verschillende biotopen. Voor de voortplanting zijn ze gebonden aan water - liefst stilstaand water zonder al te veel vis - waar ze hun eieren kunnen afzetten. De eiafzet vindt plaats van het vroege voorjaar (Heikikker, Gewone pad, Bruine kikker) tot in de voorzomer (Groene kikker). De

volwassen dieren kruipen na de voortplanting op het vasteland, evenals de juvenielen. De amfibieën trekken dan naar het zomerbiotoop: drogere delen in de omgeving met veel dekking, zoals grazige en ruige terreinen, waar ze zich kunnen schuilhouden en voedsel kunnen zoeken (insecten). In het najaar zoeken ze hun winterbiotoop op. Groene kikkers overwinteren in het water en zoeken bescherming tegen de kou in de dikke modderlaag op de onderwaterbodem. Andere kikkers, padden en salamanders kruipen in de modder, onder huizen, boomwortels, e.d. Kleine watersalamanders worden zo geregeld in kelders gevonden of onder stapels dakpannen, hout, e.d.

In de verschillende deelgebieden komen enkele algemene soorten amfibieën voor, zoals Meerkikker en Bruine kikker, Gewone pad en de Kleine watersalamander. In een aantal sloten is het voorkomen en voortplanting van Bruine kikker en Meerkikker vastgesteld. Ook is een enkele keer een Kleine watersalamander aangetroffen. Hoewel de Heikikker in het voor sommige deelgebieden nabijgelegen natuurgebied Groote Wielen (als Speciale Beschermingszone aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn) voorkomt, is geen van de deelgebieden geschikt als habitat voor de Heikikker. Deze laatste is een beschermde amfibieënsoort die zijn voortplantingsbiotoop zoekt in van het boezemwater afgesloten poelen. De deelgebieden zijn eveneens niet geschikt voor reptielen en ook de literatuur vermeldt geen vertegenwoordigers van deze soortgroep binnen de betrokken deelgebieden (RAVON 2003, Bijkerk *et al.* 2005).

Vogels

In de deelgebieden komen enkele algemene soorten broedvogels voor. In de verschillende boomsingels binnen de diverse deelgebieden betreft dit meestal zeer algemene soorten als Roodborst, Merel en Winterkoning. Een enkele keer zijn Putter, Boomkruiper en Grote bonte specht vastgesteld. Het gaat dan om soorten die gebonden zijn aan de wat beter ontwikkelde boomsingels. Met name deelgebied Burgum-West (fase 2) kenmerkt zich door het voorkomen van goed ontwikkelde eikensingels, die voor veel broedvogels waardevol zijn. De deelgebieden die iets meer open van karakter zijn, kunnen een functie hebben als broedgebied voor kritische weidevogelsoorten als Grutto, Tureluur en Watersnip. Tijdens de veldbezoeken zijn alleen enkele algemene soorten als Scholekster en Kievit vastgesteld. Ook is een enkele Tureluur aangetroffen (Hurdegaryp). De op het natuurloket vermelde Rode-Lijstsoort betreft waarschijnlijk de Grutto, die in de verschillende deelgebieden niet als broedvogel is aangetroffen.

Vleermuizen

Volgens de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) en gegevens van het Natuurloket, komen in (de omgeving van) de betrokken deelgebieden meerdere soorten vleermuizen voor: Meervleermuis, Watervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Grootoorvleermuis en Baardvleermuis. Uitgebreid onderzoek in het kader van de voorbereiding MER voor het trajectgebied Centrale-As (Bijkerk *et al.* 2005) bevestigt dit. Vooral het voor enkele deelgebieden nabijgelegen bos van Ypey levert voor deze soorten bomen die geschikt zijn om als kraamkolonie of andere tijdelijke verblijfplaats te dienen. De bomen en boomsingels binnen de deelgebieden zijn, met uitzondering van de singels en solitaire bomen in deelgebied Burgum-West (fase 2), niet geschikt om een dergelijke functie te vervullen. Ze zijn te jong van leeftijd en hebben daardoor nog niet genoeg holtes om als zodanig van betekenis te zijn. De deelgebieden zijn met uitzondering van de open graslanden in beginsel geschikt als foerageergebied voor enkele algemene vleermuissoorten, zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Grootoorvleermuis en Laatvlieger. De binnen de deelgebieden gelegen sloten zijn minder geschikt als foerageergebied en/of migratieroute voor aan water

gebonden soorten als Watervleermuis en Meervleermuis. Voor het voorkomen van vleermuizen en de geschiktheid van de singels als vaste verblijfplaats voor vleermuizen binnen het deelgebied Burgum-West (fase 2) wordt verwezen naar de aanvullende rapportage (van der Heide 2004).

Overige zoogdieren

In de plangebieden en/of de nabije omgeving komen behalve vleermuizen diverse andere zoogdiersoorten voor. Deze soorten, Bruine rat, Veldmuis, Aardmuis, Woelrat, Muskusrat, Egel, Mol, Haas en de marterachtigen Hermelijn, Wezel en Bunzing (Broekhuizen *et al.* 1992), zijn in deze regio algemeen voorkomend. Deze zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet, met uitzondering van de Bruine rat en de Muskusrat. Volgens de AMvB, die sinds 1 januari 2005 van kracht is, is het voor de genoemde soorten niet meer nodig om in het kader van herinrichting ontheffing aan te vragen.

Hoewel de beschermde soorten Noordse woelmuis en Waterspitsmuis in de wijdere omgeving (Groote Wielengebied) voorkomen, is het niet aannemelijk dat dit ook in één of meerdere van de betrokken deelgebieden het geval is. Beide soorten geven de voorkeur aan moerasachtige situaties en die zijn in de betrokken deelgebieden niet aanwezig.

3.3. SAMENVATTING ECOLOGISCHE BETEKENIS

In tabel 3 zijn de soorten opgesomd die in de deelgebieden en omgeving voorkomen, met hun status volgens de natuurwetgeving en Rode Lijsten. De deelgebieden hebben een beperkte ecologische betekenis, waarbij het gaat om algemene plantensoorten, broedvogels, watervogels, amfibieën, libellen, dagvlinders en zoogdieren. De zoogdieren in het plangebied zijn algemeen voorkomende beschermde soorten (Bunzing, Hermelijn, Wezel, Egel, Mol, Veldmuis, Aardmuis, Woelrat en Vos) en 5 soorten vleermuizen (de Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Grootoorvleermuis en Baardvleermuis). De boomsingels binnen de plangebieden vormen voor deze soorten aderen in een netwerk van ecologische verbindingen in de omgeving van de plangebieden. De aanwezigheid van zwaar beschermde zoogdiersoorten als Waterspitsmuis en Noordse woelmuis wordt niet waarschijnlijk geacht. De open deelgebieden spelen geen rol van betekenis voor weidevogels.

Tabel 3.

Planten- en diersoorten die in de deelgebieden en omgeving voorkomen, met hun status volgens de Flora- en faunawet en Rode Lijsten. Deelgebied Burgum-West (fase 2) is hierin niet opgenomen. Flora- en faunawet (FF-wet) met als categorieën: 1 = lichte bescherming, 2 = middelzware bescherming, 3 = zware bescherming. Rode Lijst (RL) met als categorieën: ge = gevoelig, kw = kwetsbaar, be = bedreigd. Voorkomen: + = aanwezig, - = afwezig, m = mogelijk aanwezig, f = foeragerend, i = incidentele waarnemingen.

Soort	Wettelijke bescherming	Rode Lijst	Omgeving	Deelgebieden
Amfibieën				
Gewone pad	FF-wet, cat. 1	-	+	+
Meerkikker	FF-wet, cat. 1	-	+	+
Bruine kikker	FF-wet, cat. 1	-	+	+
Kleine watersalamander	FF-wet, cat. 1	-	+	+
Broedvogels				
Algemene broedvogels	FF-wet, cat. 2	-	+	+
Tureluur	FF-wet, cat. 2	ge	+	m
Zoogdieren				
Gewone dwergvleermuis	FF-wet cat. 3	-	+	f
Ruige dwergvleermuis	FF-wet cat. 3	-	+	f
Laatvlieger	FF-wet cat. 3, HB IV	-	+	f
Grootoorvleermuis	FF-wet cat. 3, HB IV	-	+	i
Baardvleermuis	FF-wet cat. 3, HB IV	-	+	i
Overige inheemse zoogdieren ¹	FF-wet, cat. 1	-	+	m

¹ Geen van de in (de omgeving van) het plangebied voorkomende overige zoogdieren (Woelrat, Muskusrat, Veldmuis, Aardmuis, Bruine rat, Hermelijn, Wezel, Bunzing, Egel, Haas, Mol, Vos) komen voor op de Rode Lijst.

4. EFFECTEN EN BEOORDELING

Naar aanleiding van het voorkomen van de in hoofdstuk 3 beschreven soorten en de in hoofdstuk 2 beschreven plannen, zijn in dit hoofdstuk de te verwachten effecten op de ecologische kwaliteiten in beeld gebracht. In zijn algemeenheid geldt dat sprake is van directe en indirecte effecten. Directe effecten zijn effecten waarmee planten en dieren rechtstreeks te maken krijgen als gevolg van de realisering van de herinrichting, zoals verlies van habitat. Met indirecte effecten worden verstoring, beïnvloeding van de waterkwaliteit en dergelijke bedoeld. Deze zaken kunnen verder reiken dan de grenzen van het plangebied. Op de landschappelijke aspecten van de ingreep wordt in dit rapport niet ingegaan. We maken hier naar analogie van de handreiking van LNV voor Werken aan Natura 2000 (LNV 2004) onderscheid in vijf soorten effecten, onder te verdelen in kwantitatieve effecten (habitatverlies/winst: paragraaf 4.1), kwalitatieve effecten (chemische effecten, fysieke effecten en verstoring: paragraaf 4.2) en achteruitgang in ruimtelijke samenhang (versnippering/effecten op SBZ's: paragraaf 4.3). Hieronder zijn voor het plangebied de verschillende aspecten nader uitgewerkt. In paragraaf 4.4 zijn de ecologische effecten die in en buiten de plangebieden kunnen optreden, beoordeeld in het licht van de wet- en regelgeving.

4.1. ACHTERUITGANG IN KWANTITEIT

Bij herinrichting van de deelgebieden ontstaat habitatverlies van de aanwezige habitattypen en verlies van leefruimte voor de soorten die hiervan gebruik maken.

Habitatverlies binnen de deelgebieden heeft betrekking op het verdwijnen van het huidige intensief gebruikte areaal aan grasland en boomsingels. Het gaat in dit geval om ecologisch gezien weinig waardevolle terreinen en beplantingen, kwetsbare of bijzondere habitats gaan niet verloren. Met het verdwijnen van een perceel grasland (al dan niet verruigd), verdwijnt het leefgebied voor algemene dagvlinders en libellen, amfibieën, zoogdieren en broedvogels. Hierbij zijn geen bijzondere of zeldzame soorten betrokken. Hiervoor in de plaats zal er nieuw habitat aangelegd worden in de vorm van tuinen met beplantingen, die voor algemene vogelsoorten een toegevoegde waarde kunnen hebben in verhouding tot de huidige situatie.

Vanuit de Flora- en faunawet worden vleermuizen streng beschermd (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten). Als gevolg hiervan is het verboden vleermuizen opzettelijk te verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de overwintering en de trek. Tevens is het verboden de zomer- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen. In Bijlage 2 is hierover meer informatie opgenomen. Met het eventuele verdwijnen van de elzensingels en boomgroepen binnen de deelgebieden, verdwijnen ook de mogelijke foerageer- en trekroutes van vleermuizen.

Voor enkele algemene soorten insecten en vissen verdwijnt habitat in de vorm van sloten, die in enkele deelgebieden gedempt zullen worden. Omdat het hier om algemene soorten gaat is het habitatverlies beperkt en ecologisch gezien niet schadelijk voor het voortbestaan van deze soorten; het voortbestaan van deze algemene soorten in de regio komt niet in gevaar.

4.2. ACHTERUITGANG IN KWALITEIT

Naast direct verlies aan habitat en de daarin levende soorten planten en dieren kan ook sprake zijn van een verlies aan kwaliteit van leefgebieden. Dit kan optreden door bijvoorbeeld verdroging (grondwateronttrekking) en verontreiniging. Hierdoor veranderen de abiotische en biotische omstandigheden in het gebied, waardoor deze mogelijk niet meer aansluiten bij de habitateisen van de voorkomende soorten. Vaak zijn beschermde planten en dieren gevoelig voor kwalitatieve veranderingen in het leefgebied. We maken hier naar analogie van de handreiking van LNV voor Werken aan Natura 2000 (LNV 2004) onderscheid in chemische effecten en fysieke effecten, en verstoring door geluid en licht.

Chemisch effecten

Bij chemische effecten moet gedacht worden aan allerlei stoffen die in het gebied terecht kunnen komen door verontreiniging, uitstoot van meststoffen of bijvoorbeeld gebiedsvreemd water. Uitgangspunt in deze rapportage is, dat geen sprake is van belasting van het oppervlaktewater (bv. via riooloverstorten). Daarmee zijn er geen belangrijk negatieve chemische effecten te verwachten. In zijn algemeenheid zal er door de toename van het autoverkeer naar de nieuwbouwlocaties wel een toename van de uitstoot van uitlaatgassen zijn.

Fysieke effecten

Achteruitgang van de kwaliteit van het leefgebied als gevolg van fysieke effecten kan betrekking hebben op aspecten als grondwateronttrekking of peilverlaging. Ook de 'verdichting van de omgeving' kan een rol spelen, aangezien het verminderen van de openheid van het landschap nadelig kan zijn voor bijvoorbeeld weidevogels. In dit geval speelt dit vooral bij de gebieden ten oosten van Hurdegaryp en Tytsjerk. Door woningbouw in deze gebieden neemt de kwaliteit van de omringende gebieden af als geschikt gebied voor de vestiging van weidevogels.

Verstoring

De bouwactiviteiten zorgen voor een *tijdelijke* verstoring van de directe omgeving. Vanuit de Habitatrichtlijn en de Flora- en faunawet is het verboden beschermde soorten opzettelijk te verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de overwintering en de trek. Tevens is het verboden de voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Door de geplande werkzaamheden kunnen deze verstoringen optreden. Er is echter wel een periode aan te geven waarin de ingrepen het beste kunnen worden uitgevoerd om de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.

- Broedvogels zijn het meest kwetsbaar tijdens het broedseizoen, dat voor veel soorten duurt van 15 maart tot 15 juli. Op grond van de Vogelrichtlijn mogen de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van de betrokken gronden niet starten binnen deze periode.

Na de werkzaamheden van de herinrichting is het mogelijk dat er sprake is van permanente verstoringbronnen, wat een nadelige invloed heeft op de ecologische kwaliteit van de omgeving van de plangebieden. Hierbij moet worden gedacht aan visuele verstoring, geluidsverstoring, lichtverstoring en verstoring door menselijke activiteiten. Voor bepaalde soorten vleermuizen kan vooral de verstoring door licht van belang kan zijn.

Visuele verstoring. In een open landschap blijken (kritische) weidevogels bij het kiezen van een geschikte broedplaats een gepaste afstand aan te houden ten aanzien van wegen, bebouwing (incl. menselijke activiteit) en opgaande begroeiing. Omdat er in enkele

deelgebieden (Hurdegaryp en Tytsjerk) extra verdichting ten opzichte van de huidige situatie zal plaatsvinden, hebben de beoogde werkzaamheden hier een negatieve invloed op algemene weidevogels.

Geluidsverstoring. De bouwactiviteiten zorgen voor een extra *tijdelijke* verstoring van de directe omgeving. Na realisering van het plan is er tevens sprake van extra geluidsverstoring ten opzichte van de huidige situatie. De aanwezige algemene soorten zullen hier mogelijk enige hinder van ondervinden; gezien hun voorkomen nabij wegen en bebouwing is het niet te verwachten dat de populaties hierdoor negatief beïnvloed worden.

Lichtverstoring. Verlichting werkt verstorend op het dag- en nachtleven van dieren en planten (de Molenaar *et al.* 1997a,b, 2000, Limpens & Twisk 2004). Vooral nachttactieve dieren (zoals een aantal vleermuissoorten) zijn daarvoor gevoelig. De vleermuizen die mogelijk gebruik maken van de locaties als een deel van hun foerageergebied, zijn Laatzvlieger, Grootoorvleermuis, Baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. De ecologische functie die de planlocaties hebben als deel van het foerageergebied van deze vleermuissoorten, kan tijdens de werkzaamheden gewild worden aangedaan. Het is echter waarschijnlijker dat er nauwelijks sprake zal zijn van verstoring, omdat de vleermuizen foerageren buiten de uren waarin de werkzaamheden op de planlocaties zullen plaatsvinden. Daarnaast biedt de wijde omgeving veel mogelijkheden voor de genoemde vleermuissoorten en de relatief kleine plangebieden spelen hierin slechts een kleine rol. Het is bovendien te verwachten dat de planlocaties na het realiseren van de beoogde herinrichting deels opnieuw deel zullen uitmaken van het foerageergebied van de genoemde soorten. Er is dus sprake van een kwalitatieve achteruitgang maar deze aantasting van de kwaliteit van het plangebied zal nauwelijks of geen effect hebben op het voortbestaan van deze vleermuizen in de regio.

Soorten als Laatzvlieger, Ruige- en Gewone Dwergvleermuis, trekken zich weinig aan van kunstverlichting en jagen zelfs geregeld op insecten die door lampen worden aangetrokken (Limpens *et al.* 1997, de Molenaar *et al.* 1997 a,b). Over het algemeen hebben onverlichte situaties echter de voorkeur (Limpens *et al.* 1997).

4.3. RUIMTELIJKE SAMENHANG

Versnippering

De gevolgen van bouwactiviteiten (zoals barrières, habitatverlies en achteruitgang in draagkracht) kunnen leiden tot een afname van de ruimtelijke samenhang en verdere versnippering in het habitatnetwerk. Versnippering van leefgebieden is in Nederland voor weinig mobiele flora en fauna een grote bedreiging. Populaties kunnen door een versnipperd landschap geïsoleerd raken, waardoor ze genetisch verarmen en de kans op uitsterven toeneemt. Uitzwermende dieren hebben daarnaast minder kans in een geschikt biotoop terecht te komen; waardoor de kans op uitwisseling en (her)kolonisatie gering is. Een van de manieren om de effecten van de sterke versnippering in ons land te verzachten, is de aanleg van verbindingzones.

Voor de meeste soorten planten en dieren leiden de werkzaamheden en het toekomstige gebruik van de plangebieden niet of nauwelijks tot extra versnippering. Toch is het voor de migratiemogelijkheden van vleermuizen van belang om de habitateisen zoveel als mogelijk in stand te houden. In dit geval betekent dit het zoveel mogelijk handhaven van lijnvormige

(verbindende) structuren. Dergelijke landschapselementen bepalen in grote mate de verplaatsingsmogelijkheden van zowel planten als dieren. Planten verplaatsen zich door de verspreiding van zaden. Dieren hebben voldoende migratieroutes nodig voor de dagelijkse verplaatsingen tussen rust- en foerageerplaatsen, de trek en voor contacten die in verband staan met de voortplanting.

In de verschillende deelgebieden zijn lijnvormige elementen beperkt tot singels en sloten langs enkele percelen. Vooral plaatsen waar lijnvormige elementen zijn verbonden met overige singels en bouselementen zijn van belang in een netwerk van migratieroutes die diersoorten gebruiken. Vooral bij de boomsingels gaat het dan om vleermuizen die deze lijnen gebruiken als jachtgebied of als baken tijdens de vliegtochten van en naar de kolonieplaats. De boomsingels in de plangebieden zijn, met uitzondering van de singels in het deelgebied Burgum-West (fase 2), van minder grote betekenis als kolonieplaats door het ontbreken van geschikte holtes.

Relatie met de in de omgeving liggende SBZ's

De plangebieden hebben geen ecologische relatie met het nabij gelegen Vogel- en Habitatrichtlijngebied Groote Wielen.

4.4. BEOORDELING IN HET LICHT VAN DE WET- EN REGELGEVING

Bij de geplande aanleg is verschillende wetgeving, zoals beschreven in Bijlage 1, van belang. De ecologische gevolgen worden hieronder in relatie gebracht met de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving.

Vogelrichtlijn

De Groote Wielen is in het kader van de Vogelrichtlijn aangewezen als SBZ. Het gebied is van groot belang voor watervogels en broedende moerasvogels. De betekenis geldt vooral voor grote aantallen pleisterende ganzen (Brandgans en Kolgans) in de trektijd en de winter. De 's winters onder water staande zomerpolders en boezemlanden fungeren eveneens als slaapplek en belangrijk voedselgebied voor de Smient (van Roomen *et al.* 2000, www2.minlnv.nl/thema/groen/natuur/natura2000/gebieden/). Uitvoering van de beoogde plannen zal gezien de afstand, aard van de terreintypen en ingrepen, geen significant negatieve invloed hebben op de soorten waarvoor de Groote Wielen zijn aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn.

Habitatrichtlijn

De Groote Wielen is aangewezen als Habitatrichtlijngebied vanwege het voorkomen van o.a. Meervleermuis en Noordse woelmuis. Uitvoering van de beoogde plannen heeft geen invloed op het voorkomen van de Noordse woelmuis. Ook habitat, migratieroutes en/of verblijfplaatsen van de Meervleermuis worden door de plannen niet verstoord.

Wat de vleermuizen betreft, stelt artikel 12 van de richtlijn, dat geen sprake mag zijn van opzettelijke verstoring tijdens perioden van voortplanting, tijdens afhankelijkheid van de jongen en tijdens de trek of overwintering. Ook mogen de rust- en voortplantingsplaatsen niet worden beschadigd of vernield. Eventueel voorkomende kolonies in de aanwezige bomen zijn via de Habitatrichtlijn (Bijlage IV) beschermd. De plangebieden zullen na aanleg nog geschikt zijn als foerageergebied voor de nu voorkomende algemene en relatief minst kritische gebouwenbewonende soorten (Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger). De te rooien singels in het deelgebied Burgum West maken deel uit van een stelsel aan verbindingsroutes voor deze soorten vleermuizen. De geplande ingrepen zullen dit stelsel

enigszins aantasten. Omdat het hier om algemene vleermuissoorten gaat, die relatief weinig last hebben van verlichting door nieuwbouw en toekomstige straatverlichting, en de te handhaven singels niet ver van elkaar verwijderd liggen, blijven de verplaatsingsmogelijkheden voor deze soorten gehandhaafd. Geconcludeerd kan worden, dat er voor de aanwezige vleermuizen *geen* significante negatieve effecten zullen optreden in de zin van de Habitatrichtlijn.

Flora- en faunawet

Bij de beoordeling daarvan gaat het om de vraag of de uitvoering ook leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen in die wet.

In de verschillende deelgebieden komt een aantal algemene soorten voor, waaronder in hollen levende mollen en muizen. Veel van de algemene soorten (waaronder de amfibieën, libellen en kleine zoogdieren) verliezen door aanleg een deel van hun leefgebied. Bovendien zal een aantal kleine zoogdieren verstoord en mogelijk gedood worden. In al deze gevallen worden verbodsbepalingen overtreden. Ontheffing is daarvoor echter niet nodig, omdat de algemene soorten sinds 1 januari 2005 (middels een AMvB) zijn vrijgesteld van ontheffing (zie Bijlage 1). Voor zwaardere beschermde soorten in de plangebieden (zoals de vleermuizen) is er minder directe invloed op de leefomgeving. Wel worden indirect eventuele migratieroutes door het kappen van singels beïnvloed en kan zo de leefomgeving voor vleermuizen minder geschikt worden. De Flora- en faunawet geeft echter alleen bescherming aan directe bedreiging van individuen en verblijfplaatsen.

Ten aanzien van de vogels geldt in elk geval dat het in het kader van de Flora- en faunawet verboden is om broed- of rustgebieden te verstoren. De kritieke werkzaamheden, zoals het bouwrijp maken en het verwijderen van begroeiing, mogen daarom *niet in het broedseizoen opgestart* worden. In de praktijk betreft dit de periode 15 maart - 15 juli.

Ecologische hoofdstructuur

In het Nederlandse overheidsbeleid (o.a. Structuurschema Groene Ruimte) is vastgelegd dat de Ecologische hoofdstructuur (EHS) beschermd is en er geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die schade berokkenen aan de EHS. De verschillende deelgebieden liggen niet binnen de EHS.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1. CONCLUSIES

Ecologische kwaliteiten en effecten

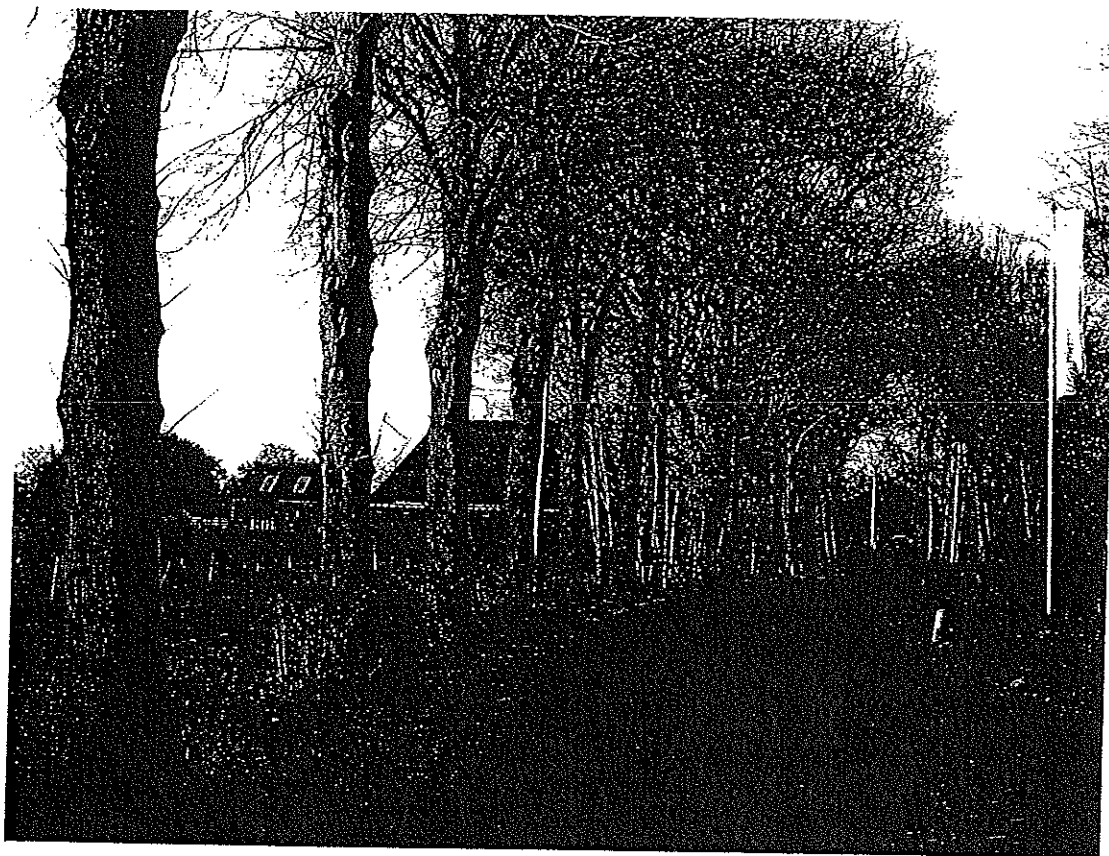
- In de verschillende deelgebieden kunnen algemene dieren en planten worden aangetroffen. Een aantal van deze soorten wordt beschermd middels de Flora- en faunawet. Het gaat hier om beperkte ecologische waarden;
- Door de plannen treedt habitatverlies op van kleine oppervlaktes grasland en boomsingels. Het betreft hier vegetaties met algemene soorten. Met het verdwijnen van deze vegetaties en begroeiingen verdwijnt ook het leefgebied voor de (zeer) algemene soorten dagvlinders en libellen, amfibieën, zoogdieren en broedvogels die er in voorkomen, tevens verdwijnen hiermee voor de vleermuizen enkele foerageroutes;
- In enkele solitaire bomen in het deelgebied Burgum West (fase 2) bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen van beschermde vleermuissoorten. Als dat het geval is, zullen met het kappen van deze bomen de daarin aanwezige verblijfplaatsen verloren gaan;
- Er zal enige mate van verstoring via licht, geluid en menselijke activiteit tot buiten de grenzen van het plangebied optreden die in enkele gevallen een versturende invloed kan hebben op weidevogels. Belangrijke populaties met kritische soorten komen niet voor in de directe omgeving van de beoogde locaties en worden door de plannen niet nadelig beïnvloed.

Beoordeling

Uit een vergelijking met de regelgeving blijkt het volgende:

- Bebouwing van de beoogde locaties is niet strijdig met de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (in de zin van Speciale beschermingszones), omdat de gunstige staat van instandhouding van de populaties van soorten, die beschermd zijn in het kader van deze regelgeving, niet in gevaar komt.

In het deelgebied Burgum West (fase 2), bevinden zich singels die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats van beschermde vleermuissoorten. Volgens het aanvullende vleermuisonderzoek dat in dit deelgebied is uitgevoerd (van der Heide 2004), zijn in de betreffende singels geen boombewonende soorten aangetroffen en geen geschikte plaatsen gevonden voor vleermuiscolonies. Voor eventuele kap hiervan hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd. Enkele solitaire bomen rondom de bebouwing in het centrum van dit deelgebied zijn mogelijk wel geschikt als kolonieplaats. Voor tot een eventuele kap van deze bomen kan worden overgegaan is nader onderzoek in het voorjaar en in de zomerperiode noodzakelijk om het voorkomen van kolonies van boombewonende soorten uit te sluiten. Ten aanzien van gebouwenbewonende soorten geldt dat een eventuele sloop gefaseerd uitgevoerd moet worden om eventueel voorkomende vleermuizen de kans te geven een andere verblijfplaats te zoeken (zie van der Heide 2004 voor meer informatie hierover).

Linde-eikenlaan aan de Hillemarwei.

- In het kader van de Flora- en faunawet was tot voor kort formeel ontheffing nodig voor het verontrusten van een aantal algemeen voorkomende, beschermde soorten (bijv: Bunzing, Hermelijn, Wezel, Egel, Mol, Veldmuis, Aardmuis en Woelrat). Met het van kracht worden van de nieuwe AMvB- per 1 januari 2005 – is ontheffing voor deze algemene soorten voor het betreffende type werkzaamheden niet meer nodig.
- Voor vogels kan geen ontheffing verleend worden. Dit betekent dat altijd buiten het broedseizoen moet worden aangevangen met de werkzaamheden die verstoring van nesten teweeg brengen (zoals het graven en verwijderen van begroeiing), opdat de werkzaamheden geen schade berokkenen aan de reeds in het gebied broedende vogels en hun nesten.

5.2. AANBEVELINGEN

- Om de aantasting van het leefgebied van vooral vleermuizen te beperken verdient het aanbeveling bestaande lijnvormige elementen (boomsingels), die een verbinding vormen met andere groene elementen, zoveel als mogelijk is te handhaven. De singels zijn belangrijke ecologische aders door het landschap en worden als zodanig door diverse diersoorten benut als oriëntatiepunt bij verplaatsing door hun leefgebied of als foerageerhabitat. De boomsingels in deelgebied Burgum West (fase 2) vertegenwoordigen door hun leeftijd, soortsaamenstelling en ontwikkeling ecologisch gezien waardevolle elementen in het singelgebied rondom Burgum. De in de plannen voorgestelde gedeeltelijke kap van deze singels zal een beperkte nadelige invloed hebben

op de verplaatsingsmogelijkheden van de hier voorkomende vleermuissoorten. Getracht zal moeten worden de te handhaven singels zoveel als mogelijk met elkaar te verbinden door bijvoorbeeld het aanplanten van laanbeplanting of solitaire bomen.

- Voorafgaand aan de kap van enkele solitaire bomen in het plangebied Burgum West zal (om geen verbodsbepalingen te overtreden) onderzocht moeten worden of er vaste verblijfsplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Dit onderzoek zal in het voorjaar en de zomerperiode moeten plaatsvinden.

LITERATUUR

- Alterra 2001, Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland: Tricladida, Plecoptera, Ephemeroptera en Trichoptera.
- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk 1986. Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun bedreiging. Vijfde Herpetologeografisch verslag. Lacerta/ KNNV Uitgeverij, Hoogwoud.
- Bijkerk, W., D. van Dulleman & Y. van der Heide 2005. Ecologisch veldonderzoek Centrale As. A&W-rapport 604. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
- Bijlsma, R.G., F. Hustings & C.J. Camphuysen 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij, Haarlem / Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging KNNV, Utrecht.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (eds.) 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Dijkstra, V. 1997. Belangrijke zoogdiergebieden in Nederland. Mededeling 37 van de vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht.
- EIS-Nederland, 2003. De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2003. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Heide, Y. van der 2004. Aanvullend onderzoek vleermuizen in het toekomstige woningbouwgebied Burgum-West (fase 2) in het kader van de Flora- en faunawet. A&W-notitie 459Tytsjerk.04-261004yhv2. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
- Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem.
- Lange, R. *et al.* 1994. Veldgids nr. 8: Zoogdieren van West-Europa. KNNV, Utrecht.
- Limpens, H. & P. Twisk 2004. Met vleermuizen overweg. Rijkswaterstaat, Delft/Nederlandse Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- LNV 1992. Het Landelijk Gebied de moeite waard. Structuurschema Groene Ruimte. Ontwerp Planologische Kernbeslissing. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV 2004. Werken aan Natura 2000. Handreiking voor de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV 2004b. Besluit Rode lijsten flora en fauna. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Molenaar, J.G. de & D.A. Jonkers 1997a. Wegverlichting en Natuur (II). Haalbaarheidsstudie aanvullend onderzoek. IBN-rapport 336. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen.
- Molenaar, J.G. de, D.A. Jonkers & M.E. Sanders 2000. Wegverlichting en Natuur (III). Lokale invloed van wegverlichting op een gruttipopulatie. DWW-ontsnipperingsreeks deel 38. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Alterra-rapport 064.

- Molenaar, J.G. de, D.A. Jonkers & R.J.H.G. Henkens 1997b. Wegverlichting en Natuur (I). Een literatuurstudie naar de werking en effecten van licht en verlichting op natuur. IBN-rapport 287. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Nie, H.W. de 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Stichting Atlas verspreiding Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing Int., Doetinchem.
- Nöllert, A. & C. Nöllert 2001. Amfibieëngids van Europa. Tirion Uitgevers BV, Baarn.
- RAVON 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 12: 61-74.
- RAVON 2004. Waarnemingsoverzichten 2002. RAVON 17: 32-48.
- Roomen, M.W.J. van, A. Boele, M.J.T. van der Weide, E.A.J. van Winden & D. Zoetebier 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON-informatierapport 2000/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Stichting European Invertebrate Survey – Nederland / Stichting Anemoon 2003. Bedreigde en verdwenen land- en zoetwatermollusken in Nederland (Mollusca); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst.
- Stichting European Invertebrate Survey – Nederland 2003. Bedreigde en verdwenen bijen in Nederland (Apidae s.l.); basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst.
- Tax, M.H. 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, 's-Graveland/ Vlinderstichting, Wageningen.
- Topografische Dienst 1999. Grote provincie atlas. Grutte provinsje atlas 1: 25.000. Friesland / Fryslân 1997-1999. Uitgeverij ROBAS Producties / Topografische Dienst, Emmen.
- Vlinderwerkgroep Fryslân & De Vlinderstichting 2000. Dagvlinders in Fryslân; het vluchtige vastgelegd. Friese Pers Boekerij, Leeuwarden/ KNNV, Utrecht.
- Vogelbescherming Nederland / SOVON Vogelonderzoek Nederland 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria.
- VROM, LNV, VenW en EZ 2004. Nota Ruimte. Ruimte voor ontwikkeling. Den Haag.
- Zollinger, R., R. Creemers & F. Spikmans m.m.v. M. Verdijk, B. Prudon, H. de Nie & Werkgroep Poldervissen RAVON 2003. Gegevensvoorziening vis- en amfibiesoorten Annex II Habitatrichtlijn. Overzicht beste leefgebieden Kamsalamander, Grote modderkruiper, Kleine modderkruiper, Bittervoorn en Rivierdonderpad. Stichting RAVON, Nijmegen.

Geraadpleegde internetsites

www.geaflecht.nl/geafl/archief/artikel/brvomersken.html
www2.minlnv.nl/thema/groen/natuur/
www2.minlnv.nl/thema/groen/natuur/natura2000/gebieden/
www.natuurloket.nl
www.ravon.nl

BIJLAGE 1. RELEVANTE WET- EN REGELGEVING

Voor de beoordeling van de voorgenomen plannen in het onderzoeksgebied zijn de Europese en Nederlandse wetgeving van belang. Alle ruimtelijke ingrepen dienen aan deze regelgeving te worden getoetst. Van de relevante wetgeving wordt hieronder een overzicht gegeven.

Aan deze teksten kunnen geen rechten worden ontleend; voor de precieze teksten dienen altijd de oorspronkelijke documenten te worden geraadpleegd.

EUROPESE HABITATRICHTLIJN

De Habitatrichtlijn is in 1992 door de Europese Unie uitgebracht. Deze beoogt de biologische diversiteit te waarborgen, door het instandhouden van de natuurlijke en half-natuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrichtlijn is daarmee gericht op soortbescherming en gebiedsbescherming. Bijzondere habitats zijn genoemd in bijlage I van de richtlijn, soorten waarvoor beschermde gebieden aangewezen moeten worden zijn genoemd in bijlage II, en soorten die ook buiten beschermde gebieden bescherming behoeven zijn opgenomen in bijlage IV. De Nederlandse overheid heeft voor ons land een aantal Habitatrichtlijngebieden of Speciale beschermingszones (SBZ's) aangemeld bij de Europese Unie en deze lijst op 19 februari 2003 gepubliceerd in de Staatscourant.

De planten- of diersoorten die vermeld zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moeten te allen tijde strikt beschermd worden. In artikel 12 van de richtlijn staat, dat het verboden is deze Bijlage-IV-soorten opzettelijk te verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de overwintering en de trek. Tevens is het verboden de voortplantings- of rustplaats te beschadigen of te vernielen. In alle gevallen waarin een project of plan significante effecten kan hebben op de betrokken soorten is een 'passende beoordeling' nodig. Met behulp van de voortoets in dit rapport wordt vastgesteld of

er inderdaad een significant negatief effect kan zijn.

EUROPESE VOGELRICHTLIJN

De Europese Vogelrichtlijn (richtlijn 79/409/EG) stamt uit 1979 en is verder aangescherpt in latere jaren. De Europese Unie heeft deze richtlijn ingesteld ter behoud van de vogelstand. De Vogelrichtlijn is complementair aan de Habitatrichtlijn en heeft voor een groot deel dezelfde werking. Waar het vogels betreft is de Vogelrichtlijn van toepassing, terwijl voor alle andere flora en fauna de Habitatrichtlijn van toepassing is. De Vogelrichtlijn regelt de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Voor bedreigde vogels en voor trekvogels zijn ter bescherming van hun leefgebied Speciale beschermingszones (SBZ's) aangewezen (zie www.minlnv.nl/natura2000). De Speciale beschermingszones van Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen het netwerk *Natura 2000*.

In Bijlage I van de Vogelrichtlijn staan de soorten vermeld waarvoor de Lidstaten Speciale beschermingszones moeten vaststellen. Bij de aanwijzing heeft Nederland als extra criterium toegevoegd dat binnen een SBZ tenminste 100 ha aaneengesloten natuurgebied moest voorkomen (zie van Roomen *et al.* 2000).

Buiten de in het kader van deze richtlijn aangewezen Speciale beschermingszones genieten vogels een *algemene bescherming*. De Vogelrichtlijn stelt de lidstaten verplicht voor alle vogelsoorten, waaronder trekvogels, beschermende maatregelen te nemen. De Vogelrichtlijn verbiedt het verstoren van vogels en nesten tijdens het broedseizoen. Dat betekent dat het in die periode niet is toegestaan om werkzaamheden in een gebied te starten die bedreigend zijn voor broedvogels. Voor de meeste soorten geldt een broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Wanneer voor het broedseizoen wordt gestart

met de werkzaamheden, is de kans zeer gering dat daar broedvogels gaan nestelen. Zodoende is er tijdens het daarop volgende broedseizoen geen sprake van verstoring van broedvogels. In Nederland is deze bescherming opgenomen in de Flora- en faunawet die sinds 1 april 2002 van kracht is.

FLORA- EN FAUNAWET

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Staatsblad 1998, 402) in werking getreden die het soortenbeschermingsonderdeel van de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) oude stijl vervangt. In deze Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Daartoe horen in elk geval alle vogels en zoogdieren. Uitgezonderd hiervan zijn Zwarte en Bruine rat, Huismuis, Muskusrat, gedomesticeerde zoogdieren, gedomesticeerde vogels en een aantal vissoorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.

De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12). Deze artikelen luiden letterlijk als volgt:

Artikel 8.

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9.

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10.

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11.

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12.

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Activiteiten die een bedreiging voor beschermde soorten inhouden, zijn zonder ontheffing op grond van de Flora- en faunawet niet toegestaan. In situaties waar geen bevredigende oplossing bestaat, kan het ministerie van LNV ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen. In de artikelen 60 tot en met 82 (vooral de artikelen 67, 68 en 75) van de Flora- en faunawet zijn de ontheffingsmogelijkheden nader uitgewerkt. Per 1 juni 2002 is artikel 75 zodanig aangepast, dat een ander beschermingsregime mogelijk werd dan alleen het regime van de Habitatrichtlijn.

AMvB 2004

In november 2004 heeft het ministerie van LNV een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB 2004) uitgebracht met betrekking tot artikel 75, die de ontheffingverlening meer afstemt op de mate waarin soorten in hun voortbestaan worden bedreigd en de aard van de werkzaamheden die deze verstoringen kunnen veroorzaken. Een aantal soorten waarvoor volgens de huidige regeling ontheffingen aangevraagd moet worden, is dan vrijgesteld. Voor een aantal andere soorten gelden zwaardere vormen van bescherming. Hieronder staat welke wijzigingen door deze AMvB zijn opgetreden. De AMvB is sinds 1 januari 2005 van kracht.

De AMvB onderscheidt drie categorieën van soorten. De indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de soorten in Nederland, waarbij ook de Habitatrichtlijn is ingepast. De AMvB onderscheidt ook verschillende activiteiten, zoals bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Voor elk beschermingsregime geldt dat geen afbreuk gedaan mag worden aan de *'gunstige staat van instandhouding'* van de betrokken soorten. In een aantal gevallen is het nodig volgens een zogenaamde *gedragscode* te werken. Alvorens de verschillende beschermingsregimes te benoemen, zijn

hieronder eerst de onderstreepte begrippen toegelicht.

Gunstige staat van instandhouding

Zoals hiervoor is aangegeven, gaat het bij de ontheffingverlening altijd om de vraag of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Hieronder wordt verstaan (Europese Commissie 2000, www.europa.eu.int): 'staat van instandhouding van een soort: het effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het in artikel 2 bedoelde grondgebied'. De 'staat van instandhouding' wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- 'uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven', en;
- 'het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.'

Gedragscode

De AMvB schrijft in een aantal gevallen een gedragscode voor. Een ieder kan een gedragscode opstellen en ter goedkeuring indienen bij de minister van LNV (zie www.minlnv.nl). Het ligt echter in de rede dat bedrijven of instanties die vergelijkbare werkzaamheden verrichten zoveel mogelijk gezamenlijk een gedragscode opstellen, bijvoorbeeld per sector.

De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen voorkomen - dan wel zoveel mogelijk beperkt - kan worden. Daarbij is ook de planning van belang. Om wezenlijke invloed te voorkomen kan het nodig zijn dat werkzaamheden en gebruik niet verricht worden in de voortplantings- of broedtijd. Een gedragscode kan bijvoorbeeld beschrijven dat bij het kappen van bomen in het broedseizoen, bomen gespaard worden waar zich een nest

bevindt en geen werkzaamheden worden uitgevoerd binnen een bepaalde afstand tot bomen waarin zich nesten met broedende vogels bevinden.

Als een gedragscode eenmaal is goedgekeurd, kan iedereen in beginsel volgens deze gedragscode werken. Er moet *aantoonbaar* volgens de gedragscode gewerkt worden om van een bepaalde vrijstelling gebruik te kunnen maken. De wetgever wijst er daarbij op dat het vastleggen van gegevens in bepaalde fasen van de werkprocessen kan bijdragen aan het voldoen van de bewijslast.

Drie beschermingsregimes

Het gaat om de volgende beschermings-categorieën:

Categorie 1: Licht beschermde soorten:

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt een vrijstelling voor algemene beschermde soorten die zijn genoemd in tabel 1 bij de AMvB. Verlening van vrijstelling van deze soorten doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de algemene, beschermde soorten wel een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamd 'lichte toets').

Categorie 2: Middelzwaar beschermde soorten:

Bij bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, geldt een vrijstelling voor soorten in tabel 2 bij de AMvB, mits aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Uitzondering hierop vormen de soorten en activiteiten die zijn vermeld in categorie 3.

In Tabel 2 bij de genoemde AMvB zijn de soorten die vallen onder deze categorie benoemd. Hieronder vallen ook alle broedvogels.

Categorie 3: Zwaar beschermde soorten:

Voor soorten die vermeld zijn in tabel 3 bij de AMvB zijn bij activiteiten die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw geen vrijstelling, ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten en activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
 2. er is geen alternatief;
 3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze criteria vormen de zogenaamd 'uitgebreide toets'. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).
- Onder dit zware regime vallen ook alle soorten die vermeld worden in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Broedvogels vallen zowel onder categorie 2 als 3.

Natuurbeschermingswet

Buiten de wetgeving en de richtlijnen die hiervoor zijn genoemd is ook de Nederlandse Natuurbeschermingswet van belang. Het onderdeel soortbescherming is overgeheveld naar de Flora- en faunawet, maar in de Nb-wet is nog wel de bescherming van bepaalde natuurgebieden geregeld. Deze Nb-wetgebieden zijn veelal particulier eigendom of van de overheid (Domeinen) en op grond van de wet kunnen de eigenaren – vrijwillig – een subsidie ontvangen om natuurbeheer te voeren. Het gaat hier om Beschermde Natuurmonumenten. Gronden in het eigendom van het rijk kunnen op grond van de wet worden aangewezen als Staatsnatuurmonument. Aanwijzing tot Beschermde of Staatsnatuurmonument legt extra bescherming op het gebied.

Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. De globale invulling van de EHS stamt uit 1990 en is opgenomen in het Natuurbeleidsplan. De EHS dient in 2018 gerealiseerd te zijn. De

Ecologische hoofdstructuur omvat kerngebieden (natuurreservaten), natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. In de nota *Ruimte* (VROM *et al.* 2004) is opgenomen dat het Rijk samen met de provincies een aantal zogenaamd 'robuuste ecologische verbindingzones' zal realiseren. Deze verbindingen worden onderdeel van de EHS en zullen in de streekplannen van de provincie (netto) worden begrensd. Op de globale begrenzing van de EHS is een planologisch regime van toepassing, dat gericht is op het voorkomen van onomkeerbare ingrepen. Na nettobegrenzing geldt het 'nee-tenzij-regime'. In uitzonderingsgevallen kan het Rijk de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van zwaarwegend, collectief belang. In dat geval dienen *compenserende* dan wel *mitigerende maatregelen* getroffen te worden (LNV 1992).

Internationaal Belangrijk Wetland

Vrijwel alle in Nederland aangewezen Vogelrichtlijngebieden zijn tegelijkertijd aangewezen als Internationaal Belangrijk Wetland in het kader van de internationale Ramsar Conventie. Deze status krijgt een gebied wanneer daar volgens bepaalde criteria geregeld internationaal belangwekkende aantallen watervogels worden aangetroffen.

Overige wetgeving

De verdere bescherming van natuurgebieden is in beginsel geregeld in bestemmingsplannen die voor alle gronden in Nederland worden opgesteld in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Dit geldt voor natuurgebieden in eigendom en beheer bij natuurbeschermingsorganisaties (bijvoorbeeld It Fryske Gea, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer), relatienotagebieden, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische hoofdstructuur (en verworven zijn door een NB-organisatie) en andere gebieden met natuurlijke waarden.

Rode Lijst

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld (LNV 2004b), als 'gereedschap' bij het bepalen van prioriteiten bij natuurbescherming. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van een duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit een selectie van

Nederlandse soorten, die vanwege het aantalsverloop of hun kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten voor de meeste soortgroepen wel officieel door het ministerie van LNV zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status.

BIJLAGE 2. ACHTERGRONDINFORMATIE

VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn de enige zoogdieren die een vliegende levenswijze hebben. De dieren zijn 's nachts actief en oriënteren zich niet op hun gezichtsvermogen, zoals de meeste zoogdieren, maar met behulp van echolocatie, een soort sonarsysteem. Met hun strottenhoofd stoten ze snelle, zeer hoge geluidspulsen uit. Objecten (vliegende insecten of obstakels) kaatsen de geluiden terug en de vleermuis vangt ze op met zijn gevoelige oren. In de hersenen worden de teruggekaatste geluiden verwerkt tot een akoestische 'kaart' van de omgeving. De sonar werkt zo goed dat bij hoge snelheid gevlogen en zelfs gejaagd kan worden. Elke soort gebruikt een andere geluidsfrequentie en heeft een kenmerkend 'ritme' waarop de pulsen worden uitgezonden. Hierdoor kunnen soorten op basis van geluid worden gedetermineerd (Lange *et al.* 1994, Kapteyn 1995, Limpens *et al.* 1997). Een probleem daarbij is dat door vleermuizen geproduceerde echolocatiegeluiden grotendeels buiten het menselijk gehoorbereik liggen. Met behulp van een batdetector is het mogelijk om de geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken.

Vleermuizen maken tijdens trek en jacht gebruik van lijnvormige elementen (zoals vaarten, bomenlanen, houtwallen, brede rietkragen) in het landschap. Ze gebruiken deze ter oriëntatie en vanwege de aantrekkingskracht van dergelijke elementen op insecten, hun prooidieren, als jachtgebied. Het zijn insecteneters bij uitstek. 's Zomers zijn deze er genoeg, maar in het winterhalfjaar zijn insecten schaars. In onze gematigde streken kunnen vleermuizen 's winters niet genoeg insecten vinden om van te leven. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen, die een zeer vast 'jaarschema' tot gevolg hebben (zie tabel). Zo gaan ze van november tot ongeveer half maart in winterslaap. Gedurende de winterslaap wordt de energiehuishouding op een laag pitje gezet; de lichaamstemperatuur en hartslag dalen sterk, waardoor minder energie wordt gebruikt. Voor hun winterslaap zoeken ze koele, donkere ruimten met een hoge luchtvochtigheid op. In Nederland zijn dit vaak kelders, oude forten, bunkers, bruggen, kerkzolders en soms ook woonhuizen (spouwmuuren!). Ook in de Limburgse mergelgroeven overwinteren grote aantallen vleermuizen.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Winterslaap												
Zwangerschap												
Kraamperiode												
Trek- en paarperiode												
Verrichten van werkzaamheden												

'Jaarschema' van vleermuizen, met daarin de belangrijke perioden van activiteit (middelgrijs). De onderste balk toont de perioden waarin bij een vleermuiskolonie geen werkzaamheden (donkergrijs) en waarin (met gepaste voorzorgen) wel werkzaamheden (lichtgrijs) kunnen plaatsvinden.

In het voorjaar worden de reserves waarop tijdens de winterslaap aanspraak is gemaakt aangevuld, en wordt de zwangerschap voldragen. In de periode mei – augustus worden de jongen geboren. Dit is een zeer kwetsbare periode voor vleermuizen, temeer daar vrouwtjes elkaar opzoeken in zogenaamde kraamkolonies. Deze kunnen gevestigd zijn in boomholten,

maar ook in gebouwen. Verstoring van een kraamkolonie heeft grote gevolgen, omdat soms tientallen vrouwtjes en jongen bij elkaar zitten. Na de kraamtijd volgt de paar- en trektijd, die in augustus begint en duurt tot in oktober. In deze periode zijn de mannetjes territoriaal en proberen vrouwtjes te lokken met geluidssignalen. Vanaf november gaan de dieren weer in winterslaap, waarmee de jaarcyclus rond is.

Vleermuizen zijn van belang in het kader van de Flora- en faunawet. Het is verboden 'dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten. Het is tevens verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren' (artikelen 9 t/m 12 van de Flora- en faunawet).

In de Europese Habitatrichtlijn worden vleermuizen soorten van 'communautair belang' genoemd (bijlage IV-soorten). In artikel 12 van de Habitatrichtlijn staat, dat het verboden is de Bijlage IV-soorten opzettelijk te verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de overwintering en de trek. Tevens is het verboden de voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. In alle gevallen waarin een project of plan significante effecten kan hebben op de betrokken soorten is een 'passende beoordeling' nodig.

Gezien hun levenswijze zijn vleermuizen het hele jaar gevoelig voor veranderingen in hun leefgebied. Op basis van hun levenswijze is echter een periode aan te geven waarin ingrepen die effect hebben op vleermuizen (zoals sloop- of kap van geschikte verblijfplaatsen) het beste kunnen worden uitgevoerd. Deze periode begint half augustus en duurt tot eind oktober. In deze periode hebben Nederlandse vleermuizen geen jongen en zijn ze niet in winterslaap, waarmee de twee kwetsbaarste perioden worden omzeild. Het blijft echter in het kader van de Flora- en faunawet verboden vleermuizen opzettelijk te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of hun hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (www.minlnv.nl). Voor ingrepen die effect hebben op vleermuizen is dus, ook buiten het kraamseizoen of de overwinteringsperiode, ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

BIJLAGE 4

Wateradvies

1

i

i

1

1

6

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

i

1

9

1

1

1

;

1

3

1

1

1

1

1

W E T T E R S K I P F R Y S L Â N

Gemeente Tytsjerksteradiel
T.a.v. de heer H. van der Zee
Postbus 3
9250 AA BURGUM

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	20 APR 2005
Klass.nr.	-1.751.21
Op. nroed fan:	Ro
Kop. weth./ôfd./flet	

Leeuwarden, 19 april 2005
Bijlage(n): 3

Ons kenmerk: WF.2005/5873
Tel: (058) 292 2628/Karin Brons-
Timmermans

District Noord
Uw kenmerk: 15954-4

Onderwerp:
Watertoets Bestemmingsplan Sumar 2005.

Geachte heer Van der Zee,

Wij ontvingen van u op 18 februari een brief waarin u ons vraagt om te reageren op het bestemmingsplan Sumar 2005 in het kader van de watertoets.

Tussen twee bestaande wijken is een nieuwe woonwijk gepland. In ons overleg op 10 februari bleek uit de waterkansenkaart dat voor het gebied weinig beperkingen zijn voor het bouwen van woningen. De enige belemmering die de waterkansenkaart aangaf was de grondwatertrap. Omdat de grondwatertrap redelijk gedateerd is, bestaat de mogelijkheid dat deze in de loop der jaren geschikt is geworden voor woningbouw. Gezien de maalveldhoogtes en pellen in het gebied verwachten wij weinig problemen. Wellicht is het verstandig om vooraf metingen te doen naar de grondwaterpellen en een deskundige te laten inschatten of ophoging noodzakelijk is.

Toenemend verhard oppervlak/compensatie waterberging

Omdat de hoeveelheid verhard oppervlak toeneemt, is het noodzakelijk om het afstromende water wat af te remmen en te bergen in een te vergroten hoeveelheid oppervlaktewater. Om de hoeveelheid benodigde berging te bepalen kunnen hydrologische berekeningen gemaakt worden. Uitgangspunt dient te zijn dat de situatie in het gebied niet slechter mag worden. Dit betekent dat de hoeveelheid water die afgevoerd wordt naar het achterliggende gebied bij heftige buien niet mag toenemen. Naar inschatting zal een vergroting van de berging met ca 10% van het verharde oppervlak volstaan in dit deel van Sumar. Dit kunt u op de volgende manier berekenen:

Stel: In het huidige slotenstelsel is 1200 m² berging aanwezig. Door de aanleg van de nieuwe woonwijk neemt het verharde oppervlak toe met 15000 m² (dakoppervlak, tuinverharding en wegen). Dan moet de berging in het gebied met 1500 m² vergroot worden. De totale hoeveelheid benodigde berging is dan 2700 m².

Watterskip Fryslân

Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

Telefoon: 058 - 292 22 22 - Fax: 058 - 292 22 23

Te verbreden watergangen/onderhoud

Bij voorkeur zouden we zien dat de berging gerealiseerd wordt in de grenssloten van de nieuwe wijk. Deze sloten zijn belangrijk voor de afvoer van het water uit het gebied. Om deze sloten goed te kunnen onderhouden adviseren wij een strook van 5 meter obstakelvrij te houden. Bomen langs de sloot planten kan, maar dan langs de bestaande woonwijk. Eventueel zou de watergang aan de oostzijde iets naar binnen geplaatst kunnen worden om dat te kunnen realiseren. Binnen het huidige ontwerp is hier geen ruimte door de geplande tuinen die achter de woningen liggen. Wellicht dat de waterpartij die nu in het midden van de wijk bedacht is naar de oostzijde verschoven kan worden. Daarnaast kan opgemerkt worden dat de watergang aan de oostzijde van het gebied een schouwsloot is. Dat betekent dat er op deze sloot een onderhoudsplicht rust. Mede om die reden is het dus ook niet mogelijk om aan weerskanten tuinen/erven te hebben. Het onderhoud wordt hierdoor praktisch onmogelijk uitvoerbaar.

Keur

Misschien ten overvloede vestigen wij u op het feit dat voor alle ingrepen in de waterhuishouding, waaronder bijvoorbeeld het verbreden van watergangen tijdig een ontheffing van de keur moet worden aangevraagd. Hiertoe kunt u contact opnemen met mevrouw J. Gerbensma - Planting van Wetterskip Fryslân (district Noord; tel. 058-2922739) om de procedure en de benodigde gegevens af te stemmen. Een aanvraagformulier voor Keurontheffing is bijgevoegd.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze,

drs. P.D. Schaafsma,
hoofd afdeling Watersysteembeheer.

WETTERSKIP
FRYSLÂN

Legenda

Rasterlegende

205 - 300
200 - 175
175 - 150
150 - 125
125 - 100
100 - 75
75 - 50
50 - 25
25 - 0
0 - 25
25 - 50
50 - 75
75 - 100
100 - 125
125 - 150
150 - 175
175 - 200
200 - 225
225 - 250
250 - 275
275 - 300
300 - 325

Hoogtepunten uitgedrukt in 5 meterklassen (Dutch Elevation)

Hoogtekaart
Sumar

Datum: 21-05-2005

Tekenaar: KB

Schaal: 1:20000

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

BIJLAGE 5

Luchtkwaliteit

DEEL B: LUCHTKWALITEIT

Inhoud luchtkwaliteit

1. Inleiding
2. Rekenmethodiek
3. Gegevens en uitgangspunten
4. Berekeningsresultaten en conclusie

Bijlagen

1. ligging waarneempunten
2. berekeningsresultaten 2003
3. berekeningsresultaten 2010
4. deel TNO rapportage luchtkwaliteit 2001 d.d. juni 2002

(

i

(

i

(

i

(

(

(

(

(

(

() (

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

1. Inleiding

Voor een beoordeling van de te verwachten luchtkwaliteit is onderzocht in hoeverre kan worden voldaan aan de toetsingscriteria van het Besluit Luchtkwaliteit.

Dit zijn de criteria voor stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM10), benzeen, zwaveldioxide (SO₂), koolmonoxide (CO) en benzo(a)pyreen (BaP). Met name de eerste twee stoffen zijn relevant.

In dit deel wordt de luchtkwaliteit onderzocht ten aanzien van alleen het wegverkeer.

Voor de industriële bronnen (Rendac), welke naar verwachting een mogelijke overschrijding van de normen zouden kunnen veroorzaken, zijn op verzoek van de gemeente Tytsjerksteradiel in het kader van de landelijke inventarisatie luchtkwaliteit in het jaar 2001, reeds door de provincie berekeningen gedaan. Voor deze berekeningen is gebruik gemaakt van het door TNO ontwikkelde verspreidingsmodel PLUIMPLUS. Op basis van meteorologische parameters, omgevingskenmerken, de emissiesterkte en een beschrijving van de broneigenschappen, is met dat model onderzoek gedaan. De betrokken resultaten uit dat onderzoek (TNO rapport R 2002/315 d.d. juni 2002) zijn in bijlage 4 opgenomen. Uit het genoemde rapport blijkt dat de concentraties van relevante stoffen in het jaar 2001 rondom het bedrijf de grenswaarden niet overschrijden. Omdat de grenswaarden over alle jaren heen constant zijn, mag worden verwacht dat ook in 2015 de grenswaarden door het bedrijf niet zullen worden overschreden.

2. Rekenmethodiek

Voor de bepaling of kan worden voldaan aan de toetsingscriteria van het Besluit Luchtkwaliteit, is voor wegverkeer gebruik gemaakt van een landelijk rekenmodel, het zgn. CAR II-model 3.0.3 Dit is ontwikkeld als een praktisch model, waarmee op een snelle manier inzicht verkregen kan worden in de luchtkwaliteit in straten en langs verkeerswegen. Om een redelijke verwachting voor de toekomst te verkrijgen is dit model voldoende toereikend. Het rekenmodel berekent zelf of er een overschrijding plaatsvindt. Deze overschrijding wordt door het programma in kleur aangegeven. Blauw is een overschrijding van de grenswaarde, rood daarentegen is een overschrijding van de plandrempeel.

Voor de berekeningen is uitgegaan van een viertal waarneempunten ter hoogte van een kruising van wegen. De berekeningen zijn alleen uitgevoerd voor de bij de kruising betrokken maatgevende wegen. Voor ligging van de waarneempunten zie computerplots in bijlage 1. Verder is uitgegaan van de verkeersintensiteiten en het percentage vrachtverkeer in de situatie 2004 en de situatie in 2015.

Voor de toetsing van het rekenmodel 2004 is uitgegaan van de geldende emissiecoëfficiënten uit het gepasseerde jaar 2003.

Voor de toetsing van het rekenmodel 2015 is de situatie 2010 gehanteerd, aangezien dit in het CAR-model het laatst te berekenen jaartal betreft.

3. Gegevens en uitgangspunten

Voor de berekening in het CAR II-model zijn onderstaande maatgevende gegevens aangehouden:

- jaar 2004

Wegvak	Etmaal	% uurverdeling				Snelheidstype	Wegtype
		L	Mz	Bus	Zw		
v. Harinxmaweg deel A	18.800	77,0	12,5	0,5	10,0	Buitenweg	1
Koekoekswei deel A	5.650	85,0	8,0	0,0	7,0	Buitenweg	1/2
Greate Buorren deel A	550	91,0	8,0	0,0	1,0	Buitenweg	2
Greate Buorren deel B	2.890	91,0	6,0	0,0	3,0	Buitenweg	1
Damsingel	2.200	87,0	4,0	0,0	9,0	Buitenweg	2
Solcamastraat	1.330	79,0	15,0	0,0	6,0	Buitenweg	2

- jaar 2015

Wegvak	Etmaal	% uurverdeling				Snelheidstype	Wegtype
		L	Mz	Bus	Zw		
v. Harinxmaweg deel A	25.000	77,0	12,5	0,5	10,0	Buitenweg	1
Koekoekswei deel A	7.420	85,0	8,0	0,0	7,0	Buitenweg	1/2
Greate Buorren deel A	580	91,0	8,0	0,0	1,0	Buitenweg	2
Greate Buorren deel B	3.630	91,0	6,0	0,0	3,0	Buitenweg	1
Damsingel	2.740	87,0	4,0	0,0	9,0	Buitenweg	2
Solcamastraat	1.650	79,0	15,0	0,0	6,0	Buitenweg	2

- waarneempunten / betrokken weg / afstand tot weg

punt		betr. weg	afstand as weg
1	Kruising Damsingel/Koekoekswei deel A	Damsingel	10 m.
		Koekoekswei deel A	10 m.
2	Kruising Solcamastraat/Koekoekswei deel A	Solcamastraat	10 m.
		Koekoekswei deel A	10 m.
3	Kruising Greate Buorren deel A/Greate Buorren deel B	Greate Buorren deel A	10 m.
		Greate Buorren deel B	10 m.
4	Kruising v Harinxmaweg/Koekoekswei deel A	Van Harinxmaweg	15 m.
		Koekoekswei deel A	15 m.

4. Berekeningsresultaten en conclusie

Zoals al eerder is genoemd geeft het rekenprogramma door middel van kleuren aan of er sprake is van een overschrijding van grenswaarden of plandrempels.

Situatie rekenmodel jaar 2004

In de resultatentabel 1 in bijlage 2 vindt ten gevolge van alle wegen voor de situatie en de geldende emissiecoëfficiënten uit het gepasseerde jaar 2003 een overschrijding plaats van de grenswaarde van het 24 uurgemiddelde betreffende de stof PM10. Dit gemiddelde mag 35 keer per jaar worden overschreden.

Uit de tabel blijkt dat dit bijvoorbeeld voor de Koekoekswei deel A: 44 keer gebeurt. Voor de Van Harinxmaweg deel A blijkt dit 49 keer voor te komen. In de tabel met de concentratiebijdragen van meerdere wegen op hetzelfde waarneempunt is te zien dat op de waarneempunten (kruising) 1, 2, 3 en 4 eveneens een overschrijding plaatsvindt van de grenswaarde van het 24 uurgemiddelde betreffende de stof PM10 (zwevende deeltjes). Overigens hebben deze overschrijdingen geen consequenties voor de gemeente. Het blijft bij een constatering. Landelijk worden op grote schaal de normen voor zwevende deeltjes overschreden. Het verminderen van de omvang ervan zal op landelijk niveau moeten worden aangepakt.

Voor de resterende stoffen en wegen zijn er geen overschrijdingen.

Situatie rekenmodel jaar 2015

In de resultatentabel 2 in bijlage 3 is de situatie en de geldende emissiecoëfficiënten uit het jaar 2010 aangegeven. Hieruit blijkt dat er nergens meer een overschrijding is van een grenswaarde of een plandrempeel. Dit is met name het gevolg van minder uitstoot van schadelijke stoffen door het verkeer in het jaar 2015.

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

(i

(

(

(

(

(

(

(

(

(i

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

Bijlagen

1

*i**i*

4

(

1

i

1

1

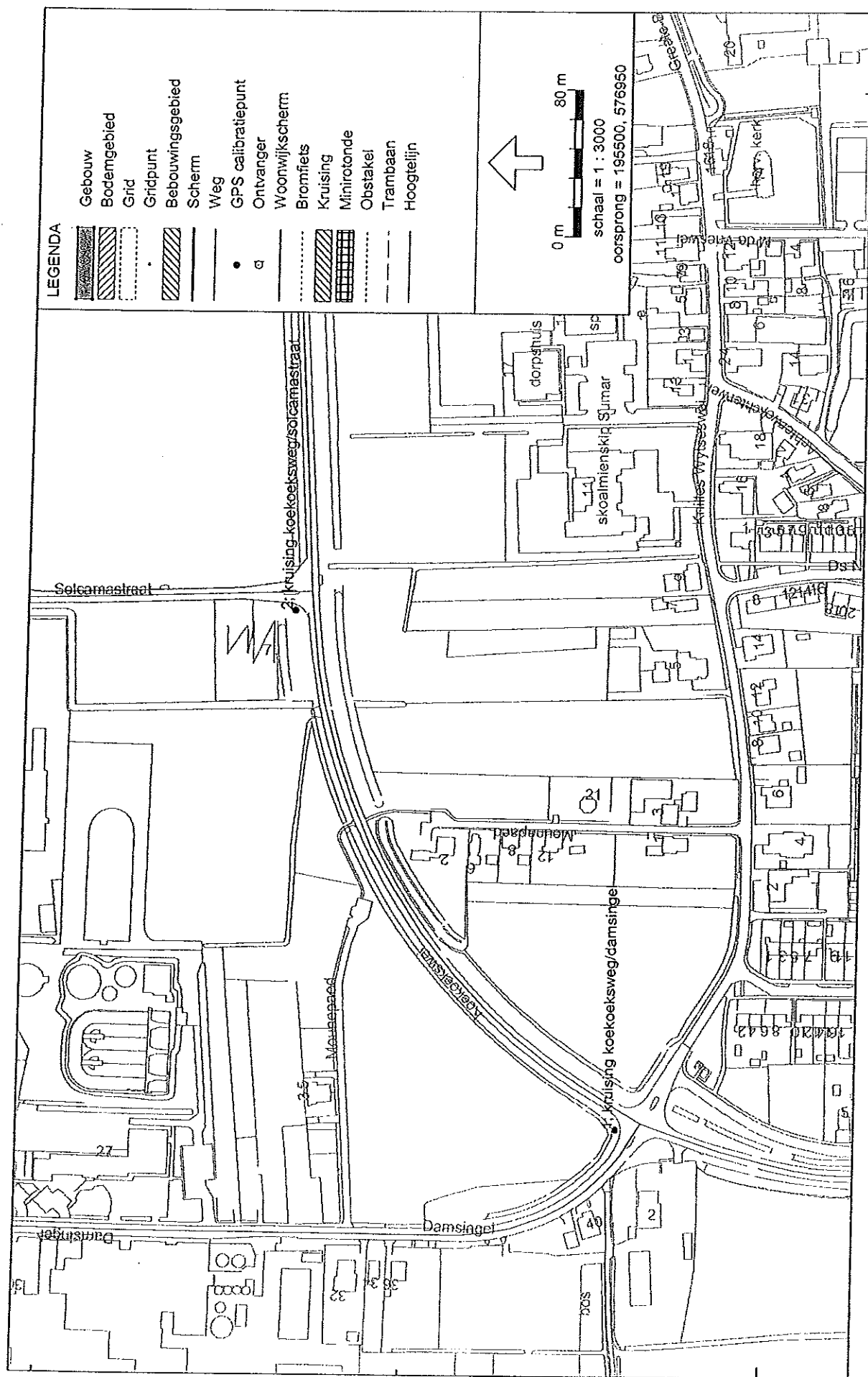
f

i

i

1

2

196000

[illegible]

LEGENDA

- Gebouw
- Bodemgebied
- Grid
- Gridpunt
- Bebouwingsgebied
- Scherm
- Weg
- GPS calibratiepunt
- Ontvanger
- Woonwijken
- Bromfiet
- Kruising
- Minirotonde
- Obstakel
- Tramlijn
- Hoogte

0 m 80 m
schaal = 1 : 3000
oorsprong = 195300, 576500

Van Hantennaweg
Koekoeksweg
Dr. Prinsweg
Jesse Vigevenweg
De Elan
bos
ijsbaan
Hosweg

Gebouwer	J. Dreijer
Bedrijf	Servicebureau De Friese Wouden
Gemeente/Plaats	Drachten

Legenda:

Geen overschrijding
Overschrijding rechts
Overschrijding plandirempel

Jaar	2003
Wetenschappelijke conditie	Gepasseerd jaar

Schallingsfactor emissiefactoren

Personenauto's	1
Middelzwaar verkeer	1
Zwaar verkeer	1
Autobusverkeer	1

[illegible]

23 23 18 26

Gebouwen	J. Dreller
Bedrijfsnaam	Servicebureau De Friese Wouden
Gemeente (Plaats)	Drachten

Plaats	Straatnaam	X in m	Y in m	Quasitel. (m ² /m)	Profiel (g)	Radiaal (del.)	Int. del. 2-3 g	Radiaal (del.)	Int. par. (del.)	Streekl. type	Wegtype	Baanmede	Ata-paal-asp. (m)
Kruising 1	koekoekswel deel A	195635	577082	5650	0,85	0,08	0,07	0	0	Buitenweg	2	1	10
Kruising 1	damsingel	195635	577082	2200	0,85	0,08	0,09	0	0	Buitenweg	2	1	10
Kruising 2	koekoekswel deel A	195635	577266	5650	0,85	0,08	0,07	0	0	Buitenweg	2	1	10
Kruising 2	solcamstraat	195617	577268	1300	0,85	0,08	0,06	0	0	Buitenweg	2	1	10
Kruising 3	gr. buorten deel A	196447	577047	550	0,61	0,08	0,01	0	0	Buitenweg	2	1	10
Kruising 3	gr. buorten deel B	196447	577047	2890	0,61	0,06	0,03	0	0	Buitenweg	2	1	10
Kruising 4	v. harnixstraat deel A	195572	576677	18800	0,85	0,08	0,1	0,005	0	Buitenweg	1	1	10
Kruising 4	koekoekswel deel A	195572	576677	5650	0,85	0,08	0,07	0	0	Buitenweg	1	1	15

Gebruiker	J. Dreijer
Bedrijf	Servicebureau De Friese Wouden
Gemeente/Plaats	Drachten

-legenda:

Geen overschrijding
Overschrijding oprens waarde
Overschrijding plandirempel

	2010
Meteorologische conditie	Mechanische meteorologie
Challingsfactor emissiefactoren	
Persoonauto's	1
Middelvaartvliegtuig	1
Zwaar vrachtwagen	1
Ambulancevoertuig	1

[illegible]

J. Dreijer	Versie 3.0.3	
Servicebureau De Friese Wouden		
Drachten		
Stratenbestand	C:\CAR3_0\bestandsnumar2015.bt	
Jaartal	2010	
Meteorologische conditie	Meerjarige meteorologie	
Personenauto's	1	
Middelbaar verkeer	1	
Zwaar verkeer		
Plaats	Straatnaam	
Kruising 1	koekoeksweg deel A/damsingel	
Kruising 2	koekoeksweg deel A/solcamstraat	
Kruising 3	gr.buorten deel A/gr. buorten deel B	
Kruising 4	v.hafnaweg deel A/koekoeksweg deel A	
	X	Y
	195635	577082
	195617	577296
	198447	577047
	195572	576877
	NO2 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	NO2 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
	Jaargemiddelde	Jaargemiddelde
	17	12
	17	12
	14	12
	19	12
	NO2 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	NO2 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
	Jaargemiddelde	Jaargemiddelde
	0	0
	0	0
	0	0
	0	0
	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
	Jaargemiddelde	Jaargemiddelde
	26	25
	26	25
	25	25
	27	25
	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
	Jaargemiddelde	Jaargemiddelde
	0	0
	0	0
	0	0
	0	0
	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
	Jaargemiddelde	Jaargemiddelde
	8	8
	8	8
	4	4
	10	10

Geduldikan	J. Dreijer
Bedrijfs	Servicebureau De Friese Wouden
Gemeente/Plaats	Drachten

[illegible]

Laan van Westenenk 501
Postbus 342
7300 AH Apeldoorn

www.mep.tno.nl

T 055 549 34 93
F 055 549 32 01
info@mep.tno.nl

TNO-rapport

R 2002/315

Toetsing van de luchtkwaliteit in Fryslân aan
het Besluit luchtkwaliteit; rapportage over 2001

Datum	juni 2002
Auteurs	L.F. Heidema Dr. J.P. Wesseling
Projectnummer	33539
Trefwoorden	Besluit luchtkwaliteit, 2002
Bestemd voor	Provincie Fryslân

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor onderzoeksopdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

© 2002 TNO

Samenvatting

De rijksoverheid heeft de provincies in Nederland opgedragen te rapporteren over de luchtkwaliteit in de provincie, rond wegen en rond instellingen onder provinciaal gezag. Deze rapportage is binnen het kader van het nieuwe Besluit Luchtkwaliteit dat in het jaar 2001 in werking is getreden. Dit besluit implementeert de EU kader richtlijn Luchtkwaliteit en de daarbij behorende EU-dochterrichtlijn in de Nederlandse wetgeving.

De provincie Fryslân heeft TNO - MEP verzocht om voor een aantal bedrijven de te verwachten concentraties van NO_2 , PM_{10} , SO_2 , Lood, CO en benzeen te berekenen. Volgens de uitgevoerde berekening wordt op geen van de doorgerekende locaties een der relevante grenswaarden overschreden. In het algemeen kan gesteld worden dat voor de componenten SO_2 , NO_2 en CO het verschil tussen de berekende concentratie en de grenswaarde dermate groot is dat er ook geen overschrijdingen zijn te verwachten binnen de nauwkeurigheidsmarges voor PLUIMPLUS berekeningen. Dit geldt zowel voor de jaargemiddelde concentraties als de uurlijkse tot dagelijks gemiddelde waarden. Ook de fijn stof concentraties voldoen ruimschoots aan de grenswaarde. Dit geldt zowel voor de jaargemiddelde concentraties per uur per berekend receptorpunt als de jaargemiddelde 24 uurgemiddelde concentratie per berekend receptorpunt.

Voor de luchtkwaliteit rond de provinciale wegen in Fryslân geldt dat er geen serieuze problemen worden verwacht. Afgezien van de situatie rond Leeuwarden worden geen overschrijdingen van de grenswaarden berekend. Rond Leeuwarden kunnen ingeval van het meest ongunstige wegtype voor NO_2 overschrijdingen van de grenswaarden optreden tot een afstand van ruim tien meter van de as van de weg. In een aantal gevallen wordt op 5 meter van de wegas een verwacht aantal overschrijdingen van de 24-uur gemiddelde waarde voor PM_{10} uitgerekend dat hoger ligt dan de norm van 35 maal per jaar. Dit is het gevolg van de betrekkelijk hoge achtergrondconcentratie van PM_{10} . Er worden echter niet meer overschrijdingen van de 24-uur gemiddelde plandrempel verwacht dan is toegestaan.

In bijna alle gevallen, rond wegen zowel als rond industrie, worden de concentraties in de omgeving in zeer belangrijke mate bepaald door de achtergrond concentratie.

1. Inleiding

De rijksoverheid heeft de provincies in Nederland verzocht te rapporteren over de luchtkwaliteit in de provincie. Deze rapportage is binnen het kader van het Besluit Luchtkwaliteit dat in het jaar 2001 in werking is getreden[1]. Dit besluit implementeert de EU kader richtlijn Luchtkwaliteit en de daarbij behorende EU-dochter-richtlijn in de Nederlandse wetgeving.

Het Besluit Luchtkwaliteit geeft grenswaarden voor zwaveldioxide (SO_2), stikstofdioxide (NO_2), stikstofoxiden (NO_x), koolstofmonoxide (CO), zwevende deeltjes met een diameter kleiner dan 10 micron (PM_{10}), lood (Pb) en benzeen.

In dit rapport wordt de luchtkwaliteit besproken die in het jaar 2001 rond bedrijven onder provinciaal gezag en rond provinciale wegen volgens berekeningen is opgetreden.

2. Berekeningen aan bedrijven

2.1 Inleiding

In de provincie Fryslân is een aantal bedrijven gevestigd waarvan verwacht kan worden dat de bedrijfsemissies een dusdanige invloed hebben op de luchtkwaliteit, dat in de omgeving van deze bedrijven een overschrijding kan optreden van de grenswaarden voor de in het Besluit Luchtkwaliteit genoemde stoffen. Om kwantitatief inzicht in te verkrijgen in de optredende concentraties heeft de provincie TNO - MEP opdracht gegeven hier onderzoek naar te doen.

TNO heeft gedurende de afgelopen jaren een verspreidingsmodel PLUIMPLUS[2] ontwikkeld conform de specificaties van het Nieuwe Nationale Model[3]. Op basis van meteorologische parameters, omgevingskenmerken, de emissiesterkte en een beschrijving van de bron eigenschappen kan met dit model de verwachte bijdrage van de emissie van puntbronnen op de luchtkwaliteit in de omgeving van de bron worden berekend. Het model gebruikt de achtergrond concentratie van het RIVM voor de betrokken component in het berekende gebied. Sommatie van achtergrond concentratie en bijdrage van de puntbron(nen) levert een overzicht van de luchtkwaliteit in het betrokken gebied die getoetst kan worden aan de relevante grenswaarden in het Besluit Luchtkwaliteit.

De provincie heeft een selectie geleverd van bedrijven met mogelijke belangrijke emissiebronnen van de in het Besluit Luchtkwaliteit genoemde stoffen. Een overzicht van deze bedrijven is opgenomen in tabel 1

Tabel 1

Bedrijf	Vestigingsplaats	Centrum
Coöperatieve Grasdrogerij Opeinde	Opeinde	Smallingerland
Rendac Burgum BV	Suameer	Tytsjerksteradiel
Frico Cheese Burgum	Burgum	Tytsjerksteradiel
Electrabel	Burgum	Tytsjerksteradiel
Atoglas	Leeuwarden	Leeuwarden
Fryslân Coberco Dairy Food	Leeuwarden	Leeuwarden
Ecopark De Wierde	Oudehaske	Skarsterlan
APK	Kootstertille	Achtkarspelen
NOAP	Heerenveen	Heerenveen

2.2 Invoer

2.2.1 Bedrijfsgegevens

Voor de modelberekeningen zijn een groot aantal invoer gegevens nodig. Deze kunnen worden verdeeld in bron-, en receptor gegevens, emissiesterktes per stof, meteorologische gegevens en achtergrond concentraties. Een overzicht van de gehanteerde invoergegevens wordt per bedrijf in de tabellen in bijlage 1 weergegeven.

Indien benodigde gegevens voor een berekening niet of onvoldoende beschikbaar waren zijn conservatieve keuzes gemaakt. Op deze manier wordt voorkomen dat een te optimistisch beeld ontstaat. Bij lage emissiesterktes mag verwacht worden dat de jaargemiddelde concentraties de grenswaarden niet zullen overschrijden. Overschrijding van de (meer) uurgemiddelde grens- en drempelwaarden is echter veel moeilijker a-priori in te schatten. Hier speelt de combinatie van emissieprofiel en optredende meteo een belangrijke rol.

2.2.2 Receptorgebied

In alle situaties zijn de concentraties uitgerekend in een straal van 10.000 meter rond het betrokken bedrijf. Daartoe is gebruik gemaakt van een polair rooster met sectoren van 45 graden. Per sector is er gekozen voor 10 punten op de afstanden 100, 200, 300, 400, 500, 750, 1000, 2000, 5000 en 10.000 meter vanaf de oorsprong. In totaal bestrijkt dit receptorgebied een oppervlakte van 15,7 km².

2.2.3 Gebouwinvloeden

Voor inerte stoffen voorziet de PluimPlus implementatie van het Nieuw Nationaal Model in een mogelijkheid om de invloed van een gebouw op de verspreiding te modelleren. In de huidige verspreidingsberekeningen is afgezien van deze mogelijkheid en wel om de volgende redenen:

- Indien de hoogte van de schoorsteen ca 2,5 maal de hoogte van het gebouw is, is de invloed van het gebouw nagenoeg te verwaarlozen;
- Bij alle bedrijven waarvoor een verspreidingsberekening is uitgevoerd betreft het de reactieve stof NO₂. Het Nieuw Nationaal Model voorziet in dit geval niet in de mogelijkheid een gebouw in de berekeningen te betrekken;
- De invloed van een gebouw beperkt zich tot de directe omgeving van dat gebouw. In zijn algemeenheid is dit gebied niet relevant voor de toetsing binnen het Besluit Luchtkwaliteit, daar het Besluit Luchtkwaliteit niet van toepassing is binnen de terreingrenzen van het bedrijf.

2.2.4 Bedrijfstijden

Pluimplus voorziet in de mogelijkheid de emissies per uur te definiëren. Dat wil zeggen dat per uur aangegeven kan worden of er wel of geen emissie plaatsvindt. Als van een bedrijf bekend is wat de precieze emissiesituatie is, niet alleen in bedrijfstijd per jaar maar ook wanneer de emissie plaatsvond, is dit in de berekening betrokken. Waar deze informatie niet bekend was, is er van uit gegaan dat de emissie continu over het jaar plaatsvond. Het gevolg hiervan is dat de berekende hoogste waarde correct is. Voor de berekening van het jaargemiddelde concentraties veroorzaakt deze werkwijze een overschatting van de werkelijk voorkomende concentraties, in overeenstemming met een conservatieve aanpak.

2.2.5 Meteorologie

Bij het berekenen van de concentratie in de omgeving van het bedrijf is gebruik gemaakt van de meteorologische gegevens verzameld te Schiphol in het jaar 2001. Deze werkwijze is conform de methodiek beschreven in de handreiking van het Nieuw Nationaal Model, waar de gegevens van het meteostation Schiphol worden geadviseerd voor berekeningen in verspreiding situaties die onderhevig zijn aan zee- en kustinvloeden. Voor een exacte berekening van de verspreiding van de geëmitteerde stof zijn echter de meteorologische gegevens ter plaatse van de bron en receptoren nodig. Door deze manier van berekenen kunnen er afwijkingen ontstaan die van plaats tot plaats verschillen. De afwijking is het grootst voor het berekende uurlijkse maximum, maar zal voor jaargemiddelde concentraties van weinig invloed zijn.

2.2.6 Achtergrondconcentraties

De uurlijkse achtergrondconcentraties zijn in Pluimplus beschikbaar door middel van een rekenmodule ("GCN") [4] die door het RIVM is ontwikkeld. Op basis van meetgegevens in het landelijk meetnet luchtkwaliteit van het RIVM berekent deze module de concentratie van de betrokken component op gespecificeerde punten binnen Nederland. De berekende bijdragen ten gevolge van de emissies van het betrokken bedrijf worden bij deze achtergrondconcentraties opgeteld.

2.3 Berekeningen

De berekeningen zijn uitgevoerd afhankelijk van de toetsingscriteria voor humane belasting die het Besluit Luchtkwaliteit stelt aan de resultaten. De volgende tijd-middelingen zijn gehanteerd:

- SO₂ maxima van uurgemiddelde en 24 uurgemiddelde;
- NO₂ jaargemiddelde plus maximum van uurgemiddelde;

- Fijn stof (PM₁₀) jaargemiddelde plus maximum van 24-uurgemiddelde;
- CO percentielen van uurgemiddelde en 8-uurgemiddelde.

Bij de opgave van de bronsterkte van fijn stof is er van uit gegaan dat de gehele opgegeven uitworp uit fijn stof bestond. De resultaten van deze berekeningen geven daardoor een conservatief beeld van de luchtkwaliteit.

2.4 Resultaten

De berekeningen hebben geresulteerd in de concentraties voor de relevante geëmitteerde stoffen op 80 punten rond het betrokken bedrijven voor het jaar 2001. In de tabellen in bijlage 2 staan de hoogste uurgemiddelde totale concentraties (achtergrond + bijdrage) en de hoogste opgetreden jaargemiddelde concentraties van de betrokken stof op de receptorpunten weergegeven. Deze concentratiewaarden zijn getoetst aan de criteria in het Besluit Luchtkwaliteit.

2.5 Bespreking van de resultaten

Uit de berekeningen blijkt dat op geen der receptorpunten de som van de achtergrond concentratie en de bijdrage van het beschouwde bedrijf, voor wat betreft de stoffen genoemd in het Besluit Luchtkwaliteit, de grenswaarden worden overschreden. Daar er geen overschrijdingen zijn is toetsing aan plandrempels niet van toepassing.

In het algemeen kan gesteld worden dat voor de componenten SO₂, NO₂ en CO het verschil tussen de berekende concentratie en de grenswaarde dermate groot is dat er ook geen overschrijdingen zijn te verwachten binnen de nauwkeurigheidsmarges voor PLUIMPLUS berekeningen. Dit geldt zowel voor de jaargemiddelde concentraties als de (24-)uurlijks gemiddelde waarden. Ook de fijn stof concentraties voldoen ruimschoots aan de grenswaarde. Dit geldt zowel voor de jaargemiddelde concentraties per uur per berekend receptorpunt als de jaargemiddelde 24 uurgemiddelde concentratie per berekend receptorpunt.

In alle gevallen wordt de concentratie in de omgeving in zeer belangrijke mate bepaald door de achtergrond concentratie.

Tabel 2 Invoergegevens Rendac.

Bron: gemeentelijke milieus (1993)	Weg: 199
Rijksdriehoek coördinaten oost	199550
Rijksdriehoekcoördinaten noord	577350
Bedrijfsuren	Continu
Schoorsteenhoogte (meter)	42
Uittreesnelheid afgas (m/s)	4,76
Afgastemperatuur (Kelvin)	453
Binnendiameter schoorsteen (meter)	1,50
Emissie SO ₂ (kg/uur)	12,3
Emissie fijn stof (kg/uur)	0
Emissie NO _x , NO ₂ aandeel 5%	6,7
Emissie CO Emissie CO (kg/uur)	0
Bebouwing	Niet in berekening betrokken
Ruwheidslengte (meter)	0,1
Meteo	Schiphol 2001
Bron: gemeentelijke milieus (1993)	Weg: 199
Rijksdriehoek coördinaten oost	199550
Rijksdriehoekcoördinaten noord	577350
Bedrijfsuren	continu
Schoorsteenhoogte (meter)	25
Uittreesnelheid afgas (m/s)	4,7
Afgastemperatuur (Kelvin)	383
Binnendiameter schoorsteen (meter)	1,5
Emissie SO ₂ (kg/uur)	0
Emissie fijn stof (kg/uur)	0
Emissie NO _x , NO ₂ aandeel 5%	3,2
Emissie CO (kg/uur)	0
Bebouwing	Niet in berekening betrokken
Ruwheidslengte (meter)	0,1
Meteo	Schiphol 2001

Tabel 3 Invoergegevens Frico Burgum.

Bronparameters	Waarde
Rijksdriehoek coördinaten oost	195400
Rijksdriehoekcoördinaten noord	577980
Bedrijfsuren	continu
S)Schoorsteenhoogte (meter)	14
Dicteersnelheid afgas (m/s)	10,4
Afgastemperatuur (Kelvin)	403
Binnendiameter schoorsteen (meter)	1,6
Emissie SO ₂ (kg/uur)	0
Emissie fijn stof (kg/uur)	0
Emissie NO _x , NO ₂ aandeel 5%	0,35
Emissie CO (kg/uur)	0
Bebouwing	Niet in berekening betrokken
Ruwheidslengte (meter)	0,1
Meteo	Schiphol 2001

2.7 Grenswaarden en plandrempels

Plandrempels zijn variabele waarden die per jaar worden aangescherpt. Grenswaarden zijn over alle jaren heen constant en is de norm die uiteindelijk (in 2005 of 2010) dient te worden gehaald. Tabel 1 geeft een overzicht van de plandrempels en grenswaarden waaraan in CAR II wordt getoetst.

Tabel 1 Plandrempels en grenswaarden.

[illegible]

Bijlage 2 Resultaten voor bedrijfsemissies

Tabel 1, De berekende concentraties van relevante stoffen rond Grasdrogerij Opeinde. CO in mg/m^3 , overige in $\mu\text{g/m}^3$.

Component	Hoogst berekende waarde	Berekeningswaarde	Standaard	Overstijgt
SO ₂ uur gem.	84	24 maal > 350	0	ja
SO ₂ 24-uur gem.	< hoogste uur gem.	3* > 125	0	ja
NO ₂ uur gem.	64	18 maal > 200	0	ja
NO ₂ jaargem.	14	Jaargem. < 40	0	ja
PM ₁₀ jaargem.	27	40	0	ja
PM ₁₀ 24 uurgem.	218	35 maal > 50	19	ja
CO 1 uur gem.	1,1	99,9 percentiel < 40	0	ja
CO 8 uur gem.	< hoogste uur gem.	98 percentiel < 6	0	ja

Tabel 2 De berekende concentraties van relevante stoffen rond Rendac. CO in mg/m^3 , overige in $\mu\text{g/m}^3$

Component	Hoogst berekende waarde	Berekeningswaarde	Standaard	Overstijgt
SO ₂ uur gem.	51	24 maal > 350	0	ja
SO ₂ 24-uur gem.	< hoogste uur gem.	3 maal > 125	0	ja
NO ₂ uur gem.	67	18 maal > 200	0	ja
NO ₂ jaargem.	13	Jaargem. < 40	0	ja

Tabel 3, De berekende concentraties van relevante stoffen rond Frico Burgum. CO in mg/m^3 , overige in $\mu\text{g/m}^3$

Component	Hoogst berekende waarde	Berekeningswaarde	Standaard	Overstijgt
NO ₂ uur gem.	61	18 maal > 200	0	ja
NO ₂ jaargem.	13	Jaargem. < 40	0	ja

Tabel 4 De berekende concentraties van relevante stoffen rond Electrabel. CO in mg/m^3 , overige in $\mu\text{g/m}^3$

Component	Hoogst berekende waarde	Berekeningswaarde	Standaard	Overstijgt
NO ₂ uur gem.	67	18 maal > 200	0	ja
NO ₂ jaargem.	14	Jaargem. < 40	0	ja
CO 1 uur gem.	1,1	99,9 percentiel < 40	0	ja
CO 8 uur gem.	< hoogste uur gem.	98 percentiel < 6	0	ja

Bijlage 3 Normen Besluit luchtkwaliteit voor 2001

Stof	type norm	Waarde 2001
SO ₂	1	350
	2	125
NO ₂	3	200
	4	290
	5	40
PM ₁₀	6	58
	5	40
	6	48
	7	50
CO	8	70
	9	6
Lood	5	0,5
Benzoon	5	10
B(a)P	5	1

Normtypes:

- 1 grenswaarde (humaan; uur gemiddelde dat 24 keer per jaar mag worden overschreden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 2 grenswaarde (humaan; 24 uurgemiddelde dat 3 keer per jaar mag worden overschreden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 3 grenswaarde (humaan; uurgemiddelde dat 18 keer per jaar mag worden overschreden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 4 plandrempel voor zeer drukke verkeerssituaties (uurgemiddelde dat 18 keer per jaar mag worden overschreden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 5 grenswaarde (humaan; jaargemiddelde in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 6 plandrempel (jaargemiddelde in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 7 grenswaarde (humaan; 24 uurgemiddelde dat 35 keer per jaar mag worden overschreden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 8 plandrempel (humaan; 24 uurgemiddelde dat 35 keer per jaar mag worden overschreden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- 9 grenswaarde (humaan; 98 percentiel van 8 uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

BIJLAGE 6

Akoestisch onderzoek

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

Algemeen

In het kader van een herziening van het bestemmingsplan Sumar heeft de gemeente Tytsjerksteradiel aan het Servicebureau gevraagd onderzoek te doen naar de ligging van de belangrijke grenscontouren met betrekking tot wegverkeerslawaaï voor de zoneplichtige wegen binnen het bestemmingsplan en gedeeltelijk daarbuiten. Daarnaast is door de gemeente gevraagd inzicht te geven in de luchtkwaliteit ten gevolge van de genoemde wegen.

In deel A van dit rapport wordt het onderzoek toegespitst op de component wegverkeerslawaaï. In deel B betreft het de luchtkwaliteit in de zin van het Besluit Luchtverontreiniging.

DEEL A: WEGVERKEERSLAWAAI

Inhoud

1. Inleiding
2. Wijze van onderzoek
3. Gegevens en uitgangspunten
4. Berekeningsresultaten
5. Bespreking

Bijlagen

1. Situatie
2. Geluidscontouren 50(+5)/50(+2) dB(A) jaar 2015 wnh.
4,5 m.+ maaiveld tgv zoneplichtige wegen
3. Invoergegevens

1. Inleiding

In dit deel van het onderzoek is de ligging berekend van de 50(+5) en de 50(+2) dB(A) voorkeursgrenswaardecontour voor de binnen en in de nabijheid van het bestemmingsplan gelegen zoneplichtige wegen. De wegen binnen de bebouwde kom van Sumar zijn 30 km-wegen. Conform art. 74 van de Wet geluidhinder zijn deze wegen zonevrij.

De 50(+5) dB(A)-contour geldt voor de wegen binnen de bebouwde kom waarvoor een snelheid van 50 km/uur geldt. De 50(+2) dB(A)-contour geldt voor de wegen buiten de bebouwde kom met een snelheid van 80 km/uur.

De berekende maatgevende waarneemhoogte bedraagt 4,5 m + maaiveld.

2. Wijze van onderzoek

Omdat er sprake is van een complexe situatie met afscherming, reflecties en diverse hoogtes van wegen e.d. zijn de berekeningen uitgevoerd met behulp van het DGMR-computerprogramma Geonoise 5.04 gebaseerd op Standaard Rekenmethode 2 wegverkeerslawaaï.

De ligging van de diverse geluidscontouren is aangegeven op de computerplots in de bijlagen 2 t/m 4.

De wegen waarvoor een 30 km-regime geldt zijn conform artikel 74 van de Wgh zonevrij. Om die reden zijn derhalve de geluidscontouren ten gevolge van verkeer op deze wegen niet berekend.

Voor de berekening is het jaar 2015 als maatgevend aangehouden.

Globaal karakter

Indien er geen rekening gehouden wordt met afscherming door gebouwen, zullen de geluidscontouren als "poldercontour" binnen het gebied komen te liggen.

Omdat de zoneplichtige wegen grotendeels buiten de bebouwde kom zijn gelegen en langs deze wegen incidenteel woningen staan, is voor de berekening uitgegaan dat er geen afscherming plaatsvindt. De gepresenteerde geluidscontouren zijn derhalve de "poldercontouren".

Bij aanvragen van nieuwbouw van geluidsgevoelige bestemmingen, is het wenselijk om voor de berekeningen van de gevelbelasting uit te gaan van de van rechtswege (art 74 Wgh) aangegeven geluidszone aan weerszijden van een zoneplichtige weg. Voor een buitenstedelijke weg geldt daarvoor 250 m. aan weerszijden van de weg. Voor een binnenstedelijke weg geldt een geluidszone van 200 m. aan weerszijden van de weg. Indien de nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen gelegen zijn binnen deze afstanden van de weg, is het noodzakelijk om akoestisch onderzoek te doen naar de gevelbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaaï.

Echter voor een globale beoordeling omtrent de ligging van geluidscontouren in bestemmingsplannen, is de als "poldercontour" berekende ligging, acceptabel.

Centrale as

Bij het maken van dit rapport is de definitieve ligging van de Centrale as nog niet bekend. De ligging zal gevolgen hebben voor de verkeersintensiteit op de Van Harinxmaweg en een deel van de Koekoekswei binnen de bebouwde kom. De huidige kruising van de Van Harinxmaweg en de Koekoekswei zal komen te vervallen.

De verkeersintensiteit op de van Harinxmaweg zal met de komst van de Centrale as fors afnemen omdat het met name plaatselijk verkeer betreft.

Bij het nemen van het definitieve besluit omtrent de ligging en realisering van de Centrale As, is de Provincie (als wegbeheerder) de instantie die rekening moet houden met de Wgh en de gevolgen daarvan voor het bestemmingsplan.

Omdat nog niet zeker is dat e.e.a. in het jaar 2015 al is gerealiseerd, is bij de berekeningen van de geluidscontouren daarom geen rekening gehouden met deze Centrale As en de gevolgen daarvan op het gemeentelijke wegennet.

3. Gegevens en uitgangspunten

Voor de berekening van de geluidscontouren is uitgegaan van een nieuw ingevoerd rekenmodel. In dit rekenmodel is op basis van gegevens van de gemeente Tytsjerksteradiel de ligging van bestaande wegen, hoogten en andere bestaande objecten ingevoerd.

Aan het rekenmodel zijn voor de berekening nog wegen, bodemgebieden en andere objecten toegevoegd.

Daarnaast zijn de invoergegevens aangepast voor de situatie in het jaar 2015. Er is rekening gehouden met de bodem- en wegobjecten en bijbehorende reflectie. Er is geen rekening gehouden met afscherming ten gevolge van gebouwen en woningen.

Voor de berekening zijn onderstaande gegevens aangehouden:

Uurverdeling/wegdek/snelheid jaar 2015

Wegvak	% dag- uur	% uurverdeling			% nacht- uur	% uurverdeling			wegdek	Snelheid Km/uur
		L	Mz	Zw		L	Mz	Zw		
Van Harinxmaweg deel A	6,6	82	13	5	1,0	77	13	10	DAB	80
Van Harinxmaweg deel B	6,6	82	13	5	1,0	77	13	10	DAB	80
Koekoeksweg deel A	6,7	85	8	7	0,6	84	9	7	DAB	50
Koekoeksweg deel B	6,7	91	6	3	0,6	90	4	6	DAB	80
Greate Buorren deel A	6,6	91	8	1	0,5	96	4	0	DAB/klinkers	50*
Greate Buorren deel B	6,7	91	6	3	0,6	90	4	6	DAB	80
Damsingel	6,7	87	4	9	0,6	88	4	8	DAB	50
Solcamstraat	6,7	79	15	6	0,6	79	14	7	DAB	50/80

* officieel buiten bebouwde kom (80 km/uur), maar gezien de afstand tot aan de kruising bedraagt de representatieve snelheid echter hooguit 50 km/uur.

Uurverdeling/intensiteit jaar 2015

Uurverdeling/ Wegvak	Dag			Nacht			Etmal
	L	Mz	Zw	L	Mz	Zw	
Van Harinxmaweg deel A	1353,0	214,5	82,5	192,5	32,5	25,0	25.000
Van Harinxmaweg deel B	995,8	157,9	60,7	141,7	23,9	18,4	18.400
Koekoeksweg deel A	422,6	39,8	34,8	37,4	4,0	3,1	7.420
Koekoeksweg deel B	193,9	12,8	6,4	17,2	0,8	1,1	3.180
Greate Buorren deel A	34,8	3,1	0,4	2,8	0,1	0,0	580
Greate Buorren deel B	221,3	14,6	7,3	19,6	0,9	1,3	3.630
Damsingel	159,7	7,3	16,5	14,5	0,7	1,3	2.740
Solcamstraat	87,3	16,6	6,6	7,8	1,4	0,7	1.650

- Waarneemhoogte 4,5m + Maaiveld.
- Maaiveld is 0m. + NAP
- Reflectie, afscherming en bodemfactoren conform rekenmodel.

4. Berekeningsresultaten

Geluidscontouren

Op de diverse computerplots in bijlage 2 is de ligging van de 50(+5) en de 50(+2) dB(A)-geluidscontouren (etmaalwaarden) ten gevolge van wegverkeerslawaaï op de zoneplichtige wegen aangegeven. De daarbijbehorende maatgevende waarneemhoogte bedraagt 4,5 m.+ maaiveld. Daarbij is de 50(+5) dB(A)-waarde voor de contour langs de wegen binnen de bebouwde kom. De 50(+2) dB(A)-waarde geldt voor de contour langs de wegen buiten de bebouwde kom (80 km/uur). Dit houdt verband met de aftrek conform artikel 103 Wgh.

Hieronder een kort overzicht van de in de bijlage 2 opgenomen computerplots:

Plotnummer	Contour op 4,5 m + maaiveld	Zoneplichtige weg	
1	50(+2) dB(A)	Van Harinxmaweg deel A en B	Buiten bebouwde kom
2	50(+5) dB(A)	Koekoeksweg deel A	Binnen bebouwde kom
3	50(+2) dB(A)	Koekoeksweg deel B	Buiten bebouwde kom
4	50(+5) dB(A)	Greate Buorren deel A	Buiten bebouwde kom *
5	50(+2) dB(A)	Greate Buorren deel B	Buiten bebouwde kom
6	50(+5) dB(A)	Damsingel	Binnen bebouwde kom
7	50(+5) dB(A)	Solcamastraat	Binnen bebouwde kom
8	50(+2) dB(A)	Solcamastraat	Buiten bebouwde kom

* representatieve snelheid 50 km/uur

In onderstaande tabel zijn globaal de gemiddelde afstanden aangegeven van de voorkeursgrenswaardecontour ten opzichte van het hart van de weg.

Grenswaardecontour	Wegvak	Etmaal intensiteit	Afstand hart weg ca.
50(+2) dB(A)	Van Harinxmaweg deel A en B	25.000/18.400	375/200 m.
50(+5) dB(A)	Koekoeksweg deel A	7.420	48 m.
50(+2) dB(A)	Koekoeksweg deel B	3.180	56 m.
50(+5) dB(A)	Greate Buorren deel A	580	16 m.*
50(+2) dB(A)	Greate Buorren deel B	3.630	58 m.
50(+5) dB(A)	Damsingel	2.740	26 m.
50(+5) dB(A)	Solcamastraat	1.650	22 m.
50(+2) dB(A)	Solcamastraat buiten bb kom	1.650	36 m.

* representatieve snelheid 50 km/uur

5. Bespreking

In verband met een herziening van het bestemmingsplan Sumar zijn op verzoek van de gemeente Tytsjerksteradiel de ligging van de voorkeursgrenswaardecontouren berekend van alle zoneplichtige wegen binnen en in de nabijheid van het plangebied. De wegen binnen de bebouwde kom zijn wegen waarop een 30 km-regime van toepassing is. In geval van art. 74 van de Wet geluidhinder zijn deze wegen niet zoneplichtig en daarom zijn voor deze wegen de geluidcontouren niet uitgerekend.

Voor de wegen binnen de bebouwde kom is de 50(+5) dB(A)-contour van belang. De 50(+2) dB(A)-contour geldt voor de resterende wegen buiten de bebouwde kom (80 km/uur). In alle gevallen betreft het de "poldercontour" op een waarnemhoogte van 4,5 m.

De ligging van de contouren is aangegeven op de computerplots in bijlage 2.

Centrale as

Omdat nog niet zeker is dat de nieuwe Centrale as in het jaar 2015 al is gerealiseerd, is bij de berekeningen van de geluidscontouren daarom geen rekening gehouden met deze Centrale As en de gevolgen daarvan op het gemeentelijke wegennet.

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

(14

15

16

17

18

19

20

21

22

(23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

BIJLAGEN

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

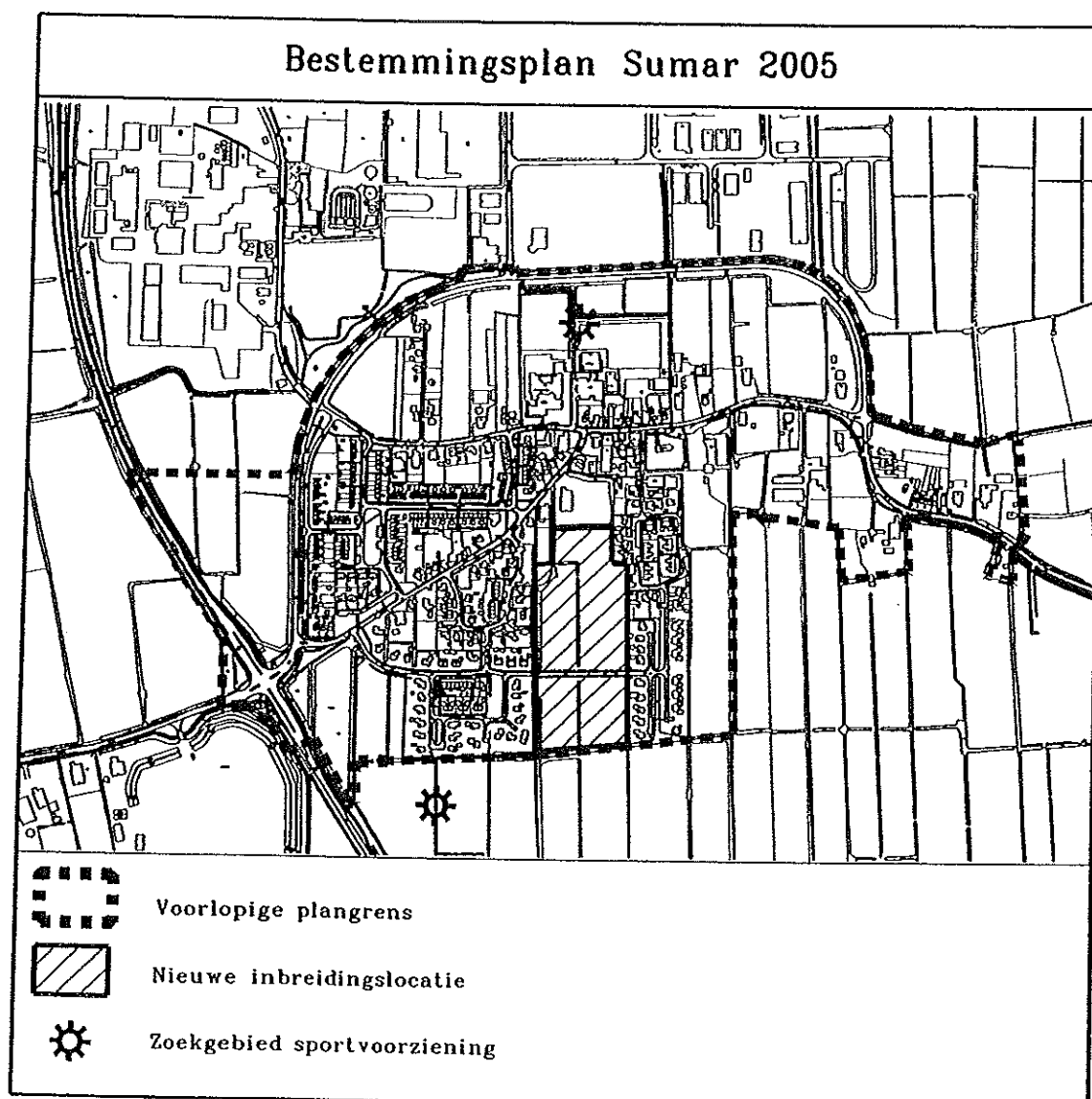
31

32

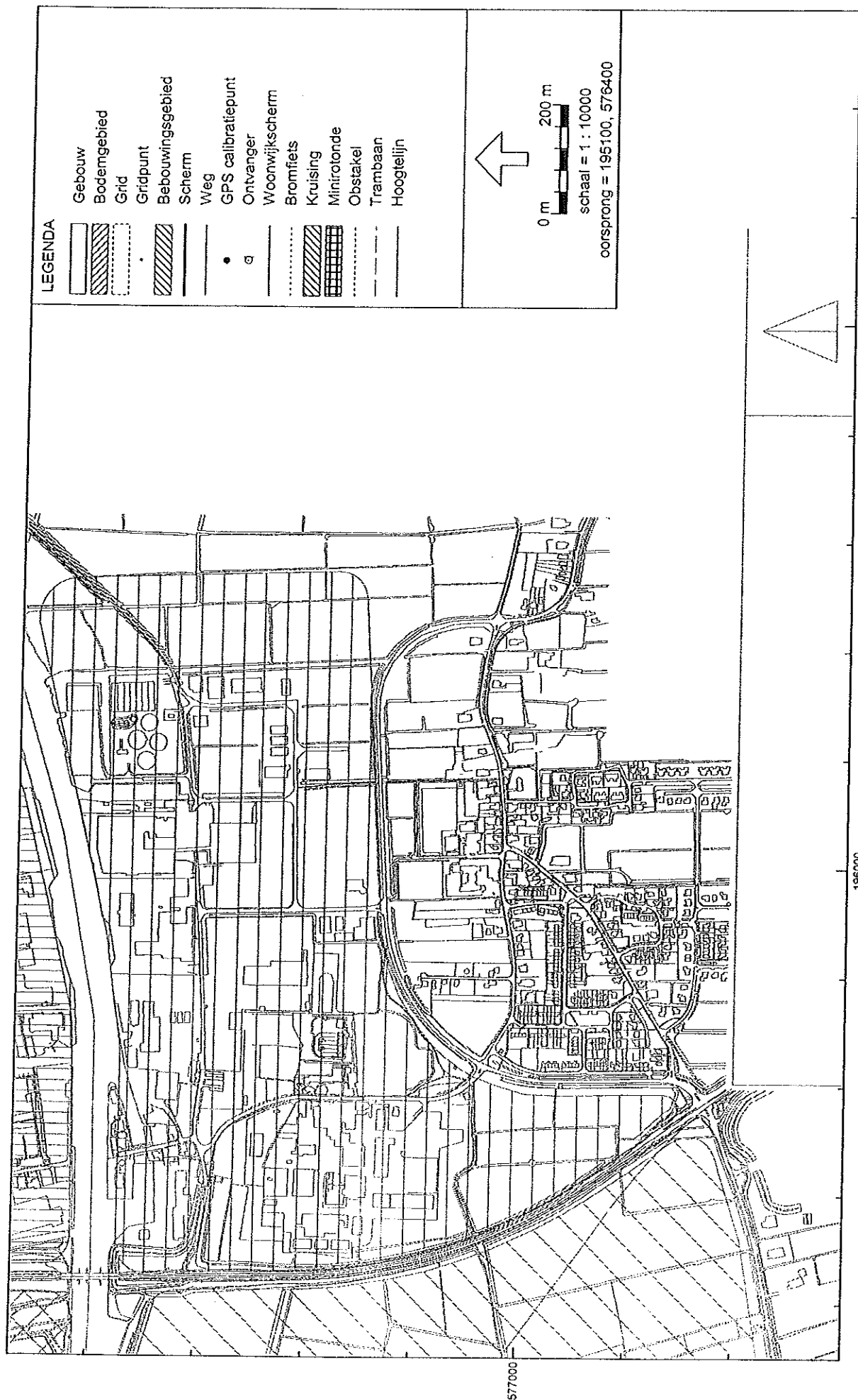
33

34

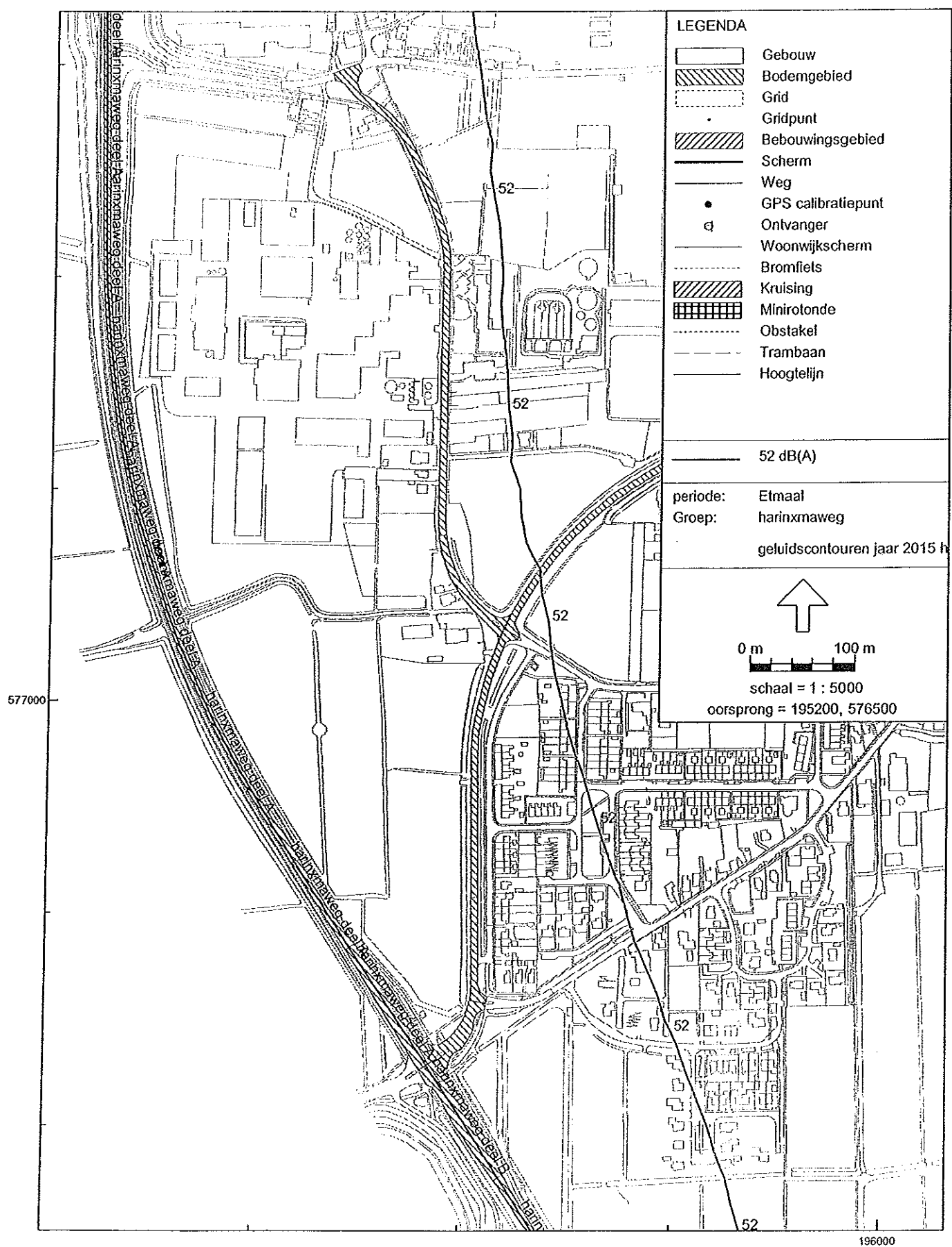
35

SITUATIE SUMAR

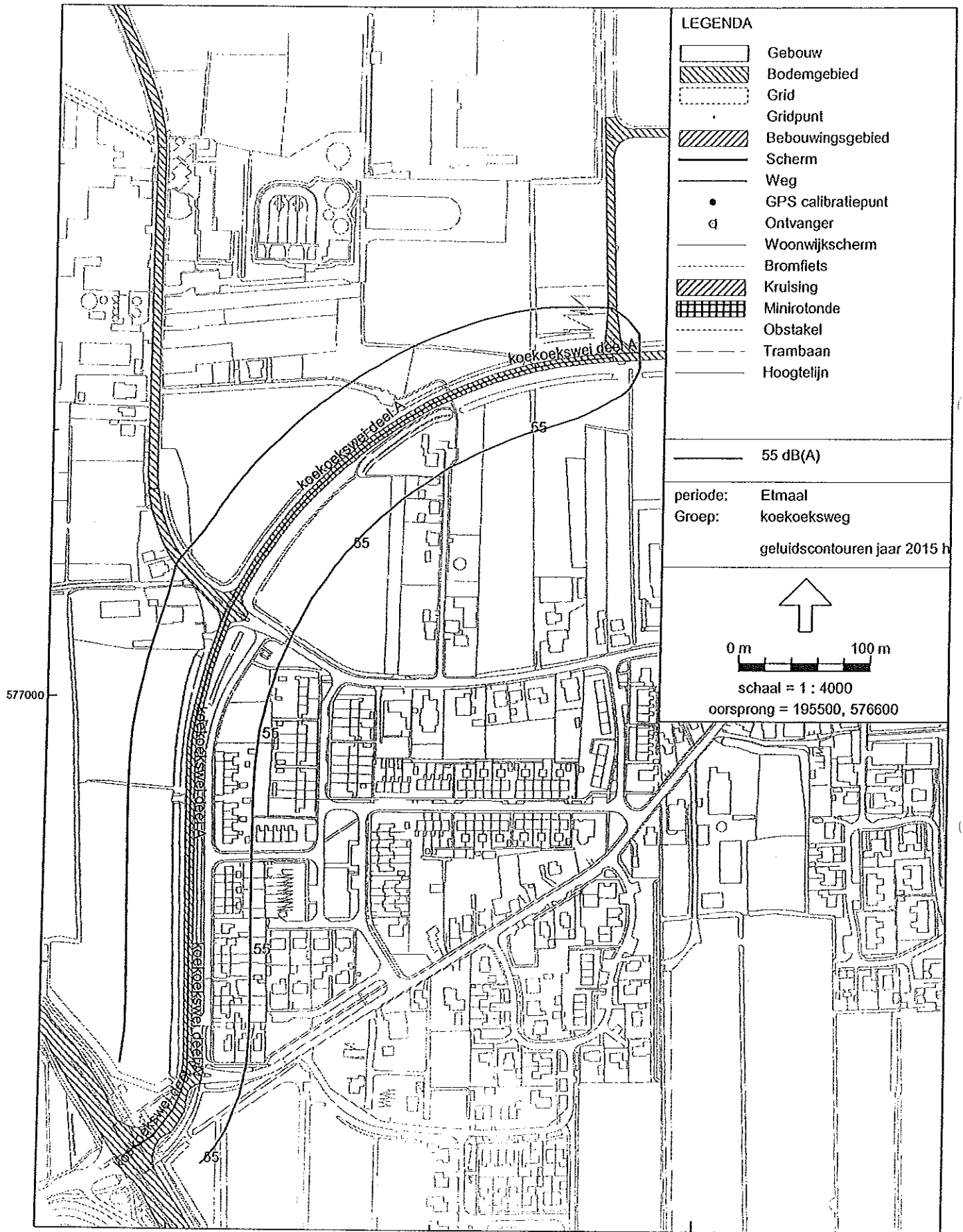

LIGGING 50(+2) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
 tgv v Harinxmaweg buiten bebouwde kom 4,5 m. wnh.

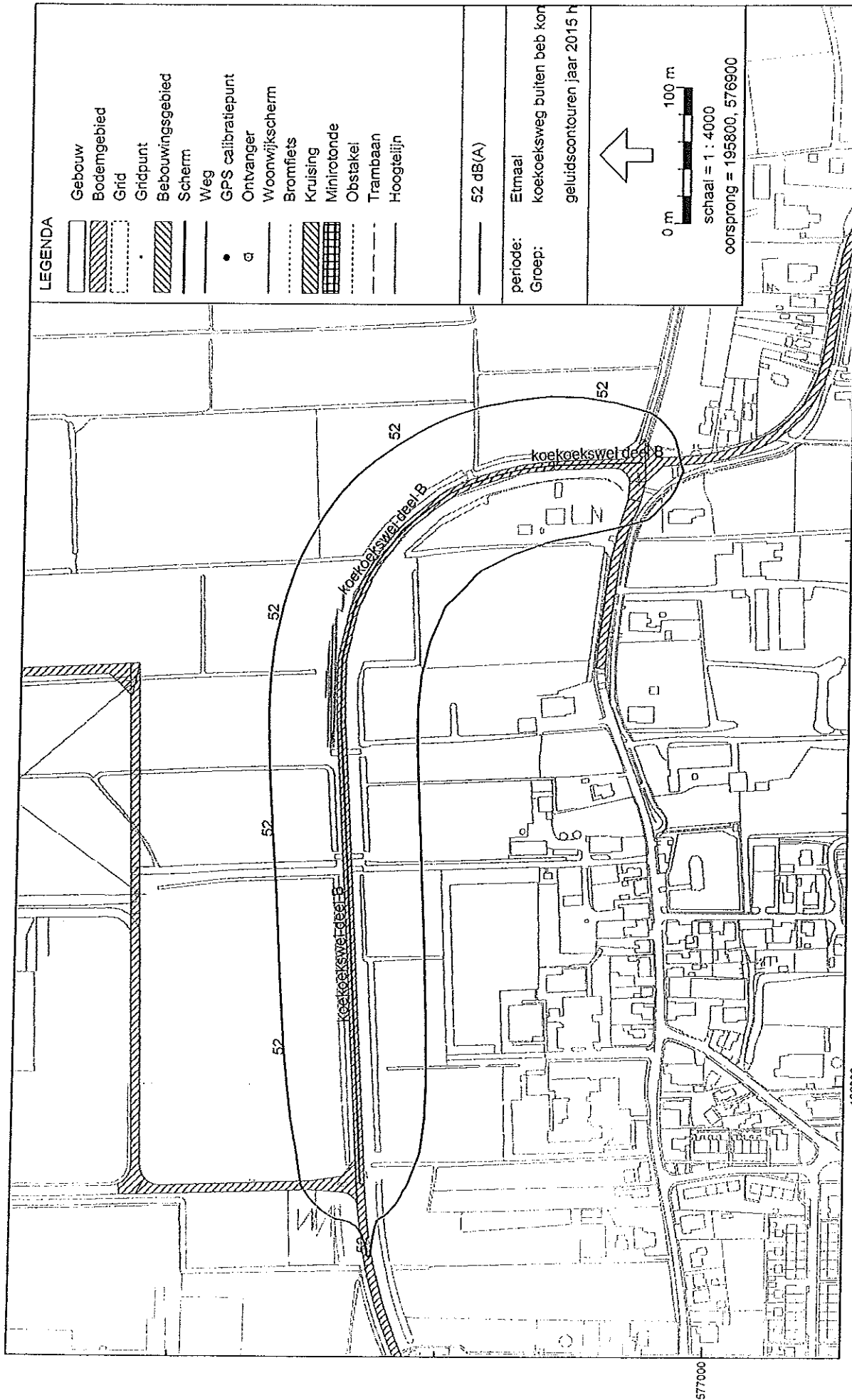
PLOT 2

LIGGING 50(+5) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
 tgv Koekoeksweg bebouwde kom 4,5 m. wnh

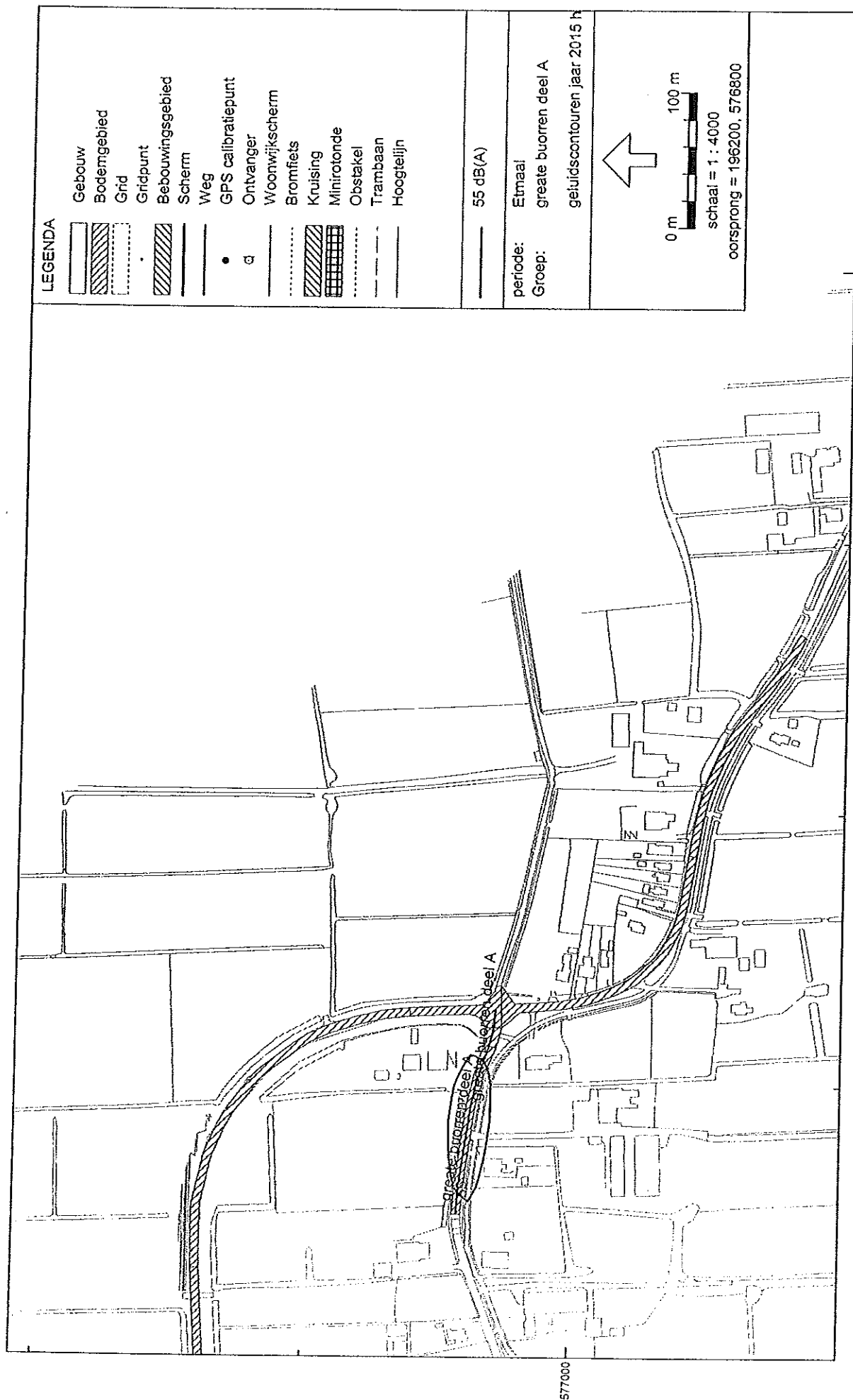
PLOT 3

LIGGING 50(+2) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
 tgv Koekoeksweg buiten bebouwde kom 4,5 m. wnh.

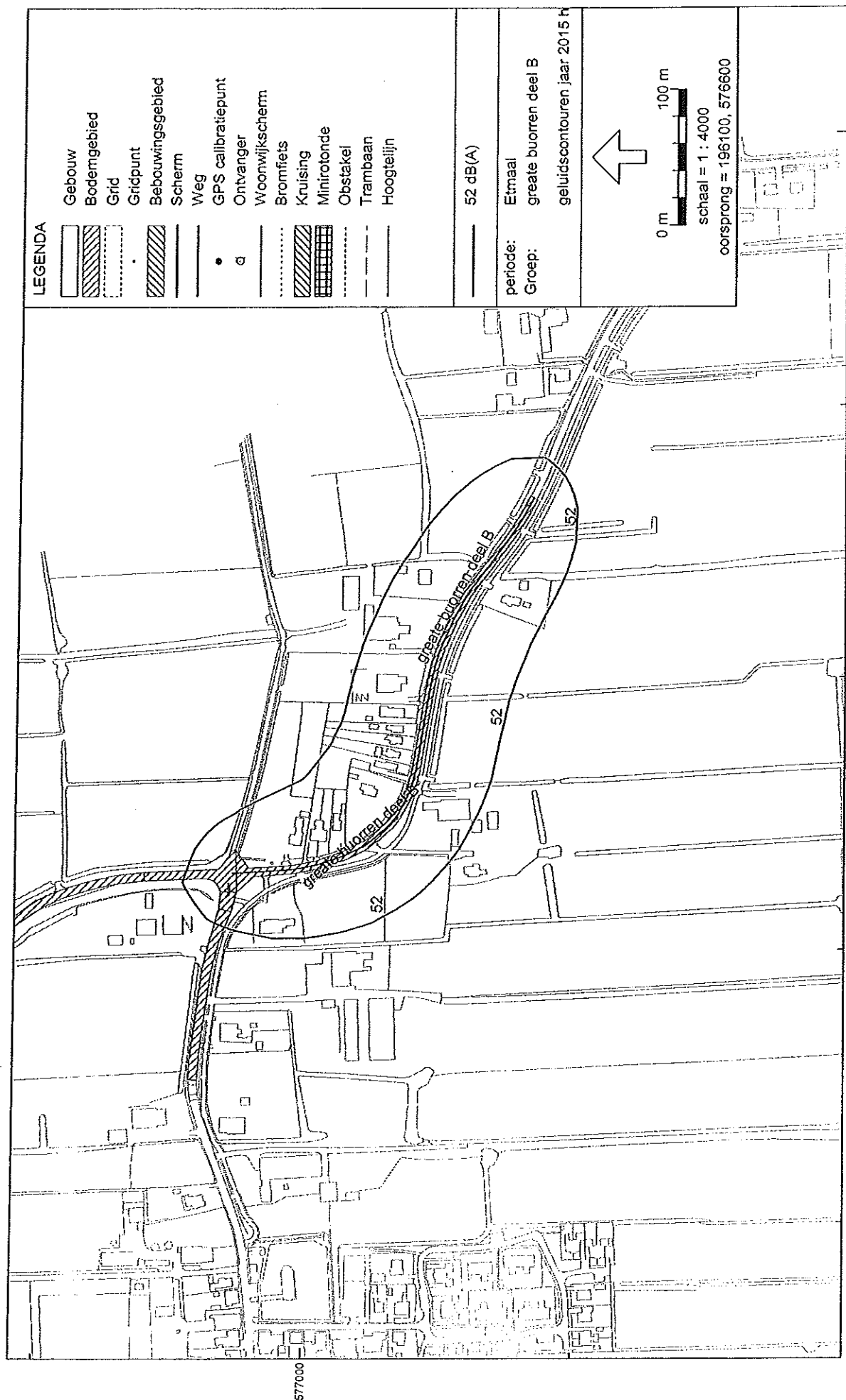
PLOT 4

LIGGING 50(+5) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
 tgv Greate Buorren Deel A (buiten bebouwde kom) 4,5 m. wnh.

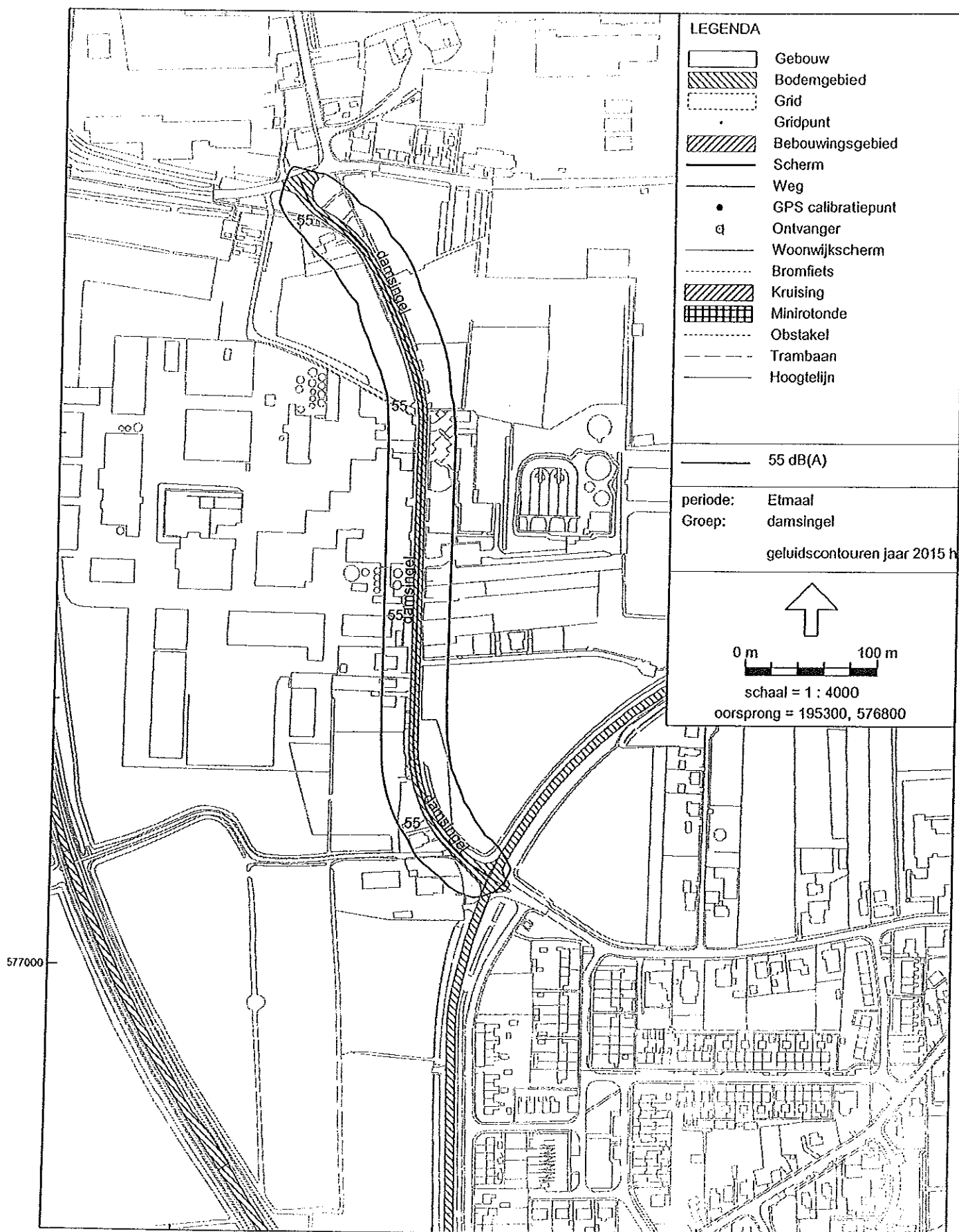
PLOT 5

LIGGING 50(+2) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
 tgv Greate Buorren buiten bebouwde kom 4,5 m. wnh.

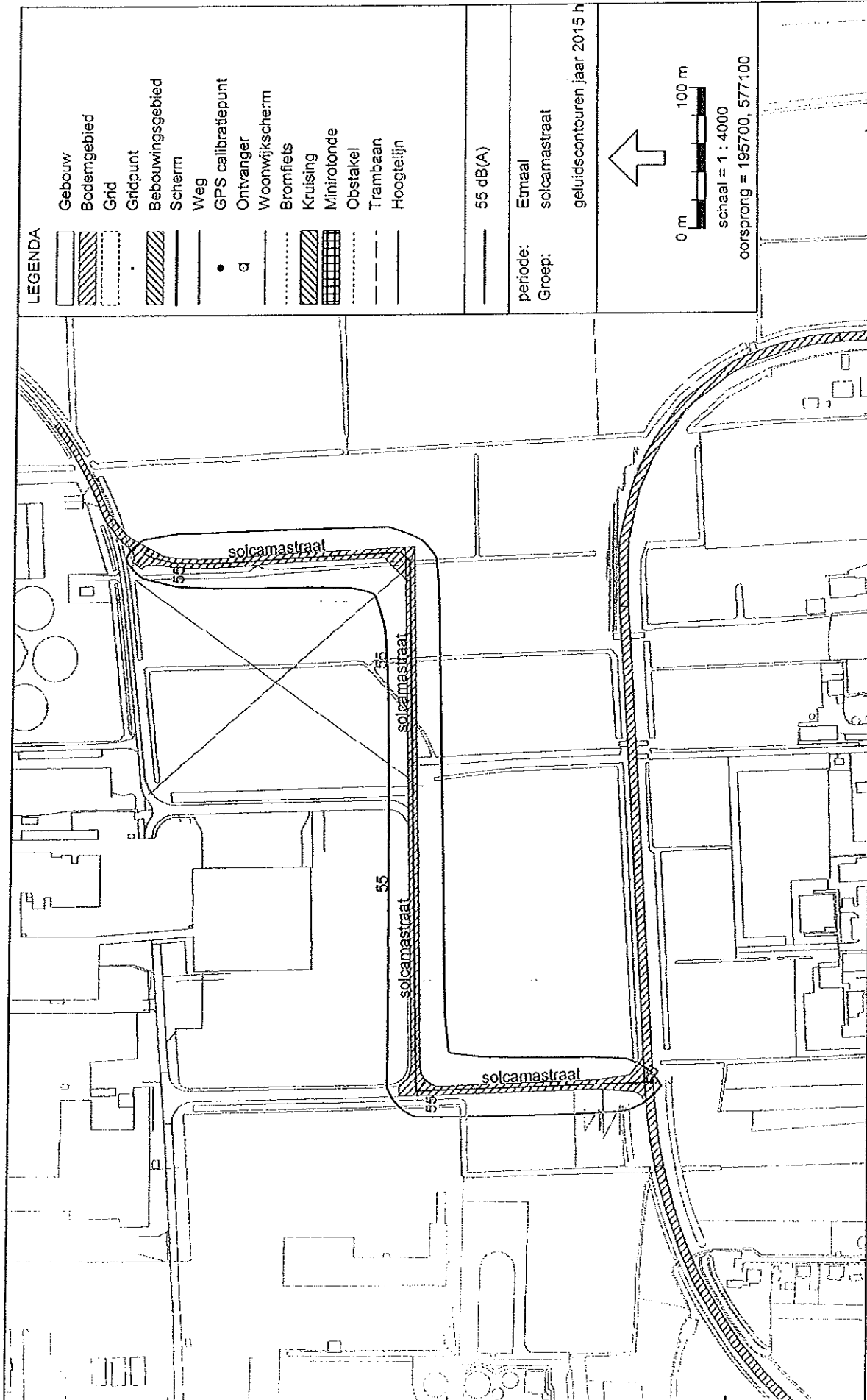
PLOT 6

LIGGING 50(+5) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
 tgv Damsingel bebouwde kom 4,5 m. wnh

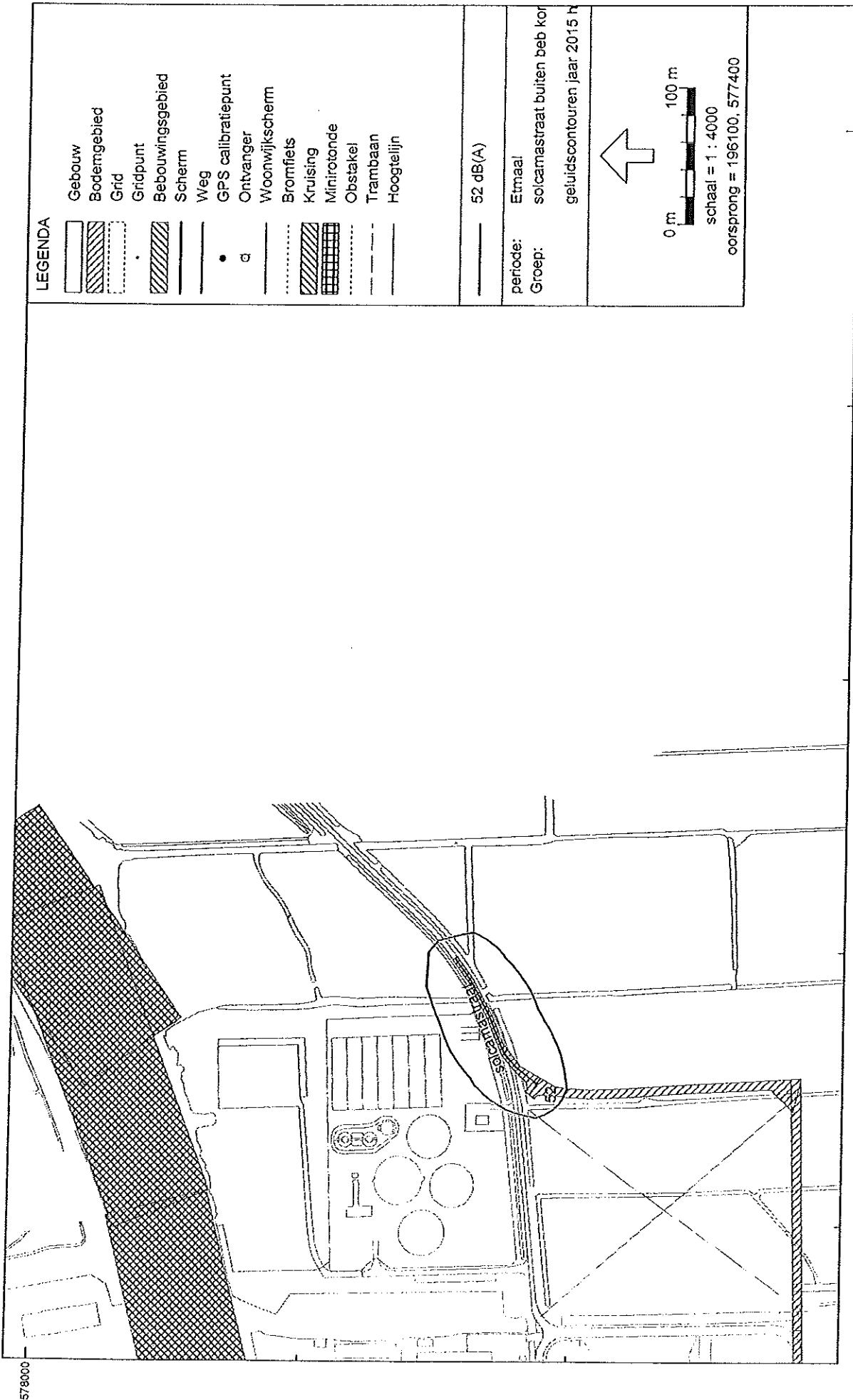
PLOT 7

LIGGING 50(+5) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
tgv Solcamastraat bebouwde kom 4,5 m. wnh.

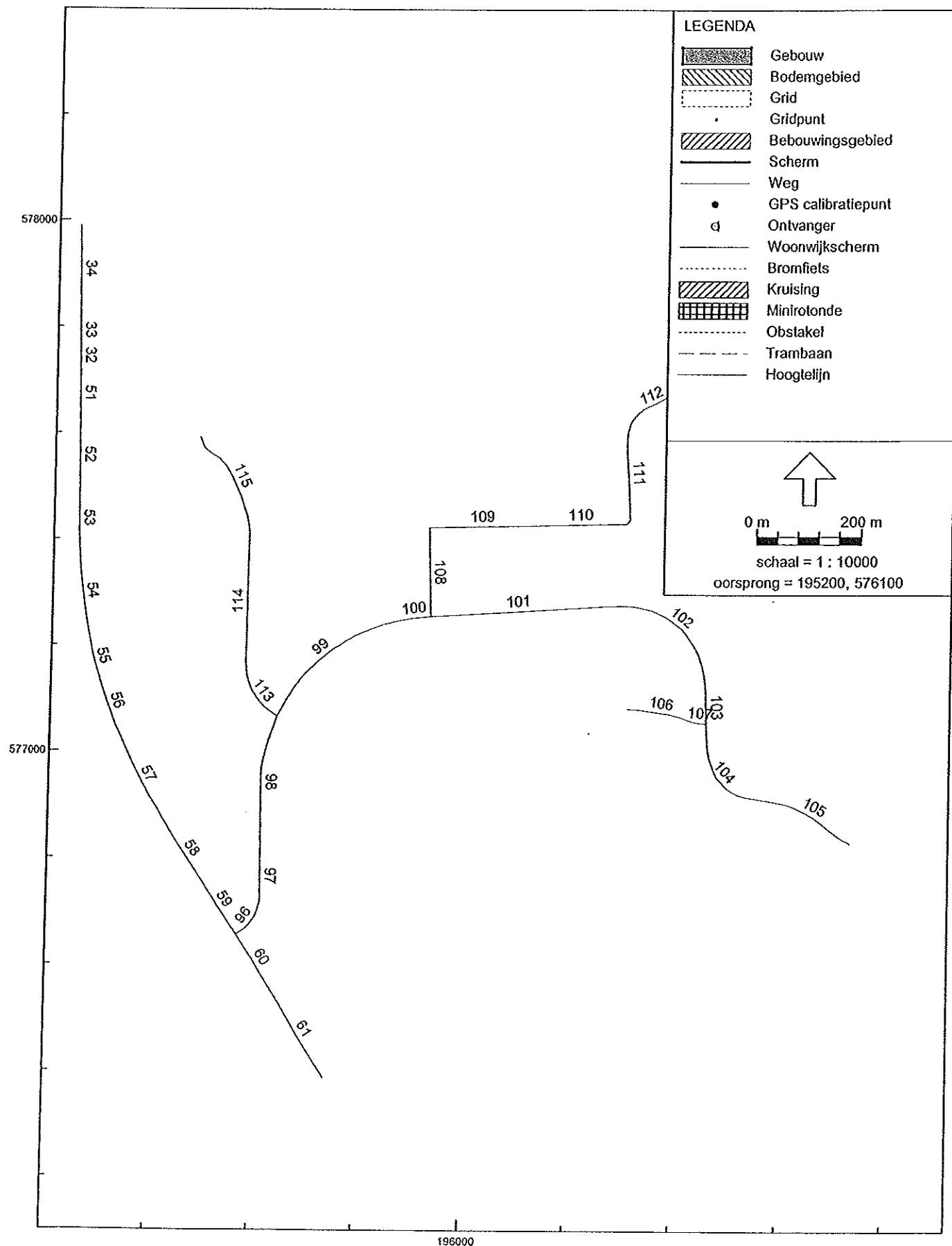

PLOT 8

LIGGING 50(+5) dB(A) contour ETMAALWAARDE 2015
 tgv Solcamstraat (buiten bebouwde kom) 4,5 m. wnh.

WEGVAKNUMMERING

INVOERGEGEVENS

wegen

geonoise V5.04

Lijst van wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaa - SRM2-2002

Id	Omschr.	Type	Wegdek	V(LV)	V(MV)	V(ZV)	Totale aantal
113	damsingel	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	2740
115	damsingel	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	2740
114	damsingel	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	2740
107	greate buorren deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	580
106	greate buorren deel A	Verdeling	GewElm - Gewone elementenverharding	50	50	50	580
105	greate buorren deel B	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	3630
104	greate buorren deel B	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	3630
56	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	25000
55	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	25000
57	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	25000
59	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	25000
58	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	25000
52	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	25000
51	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	25000
54	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	60	60	60	25000
53	harinxmaweg deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	25000
61	harinxmaweg deel B	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	18400
60	harinxmaweg deel B	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	18400
32	kattendijkeweg	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	60	60	60	25000
33	kattendijkeweg	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	60	60	60	25000
34	kattendijkeweg	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	60	60	60	25000
96	koekoekswel deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	7420
97	koekoekswel deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	7420
100	koekoekswel deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	7420
99	koekoekswel deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	7420
98	koekoekswel deel A	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	7420
103	koekoekswel deel B	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	7420
102	koekoekswel deel B	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	3180
101	koekoekswel deel B	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	3180
112	solcamastaart	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	3180
109	solcamastaart	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	80	80	80	1650
108	solcamastaart	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	1650
111	solcamastaart	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	1650
110	solcamastaart	Verdeling	*Fijn - *Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)	50	50	50	1650

Aantal-LV(D)	Aantal-LV(N)	Aantal-MV(D)	Aantal-MV(N)	Aantal-ZV(D)	Aantal-ZV(N)	Hbron	X-1	Y-1	H-1	M-1	Ch
159,71	14,47	7,34	0,66	16,52	1,32	0,75	195577,64	577156,64	0	0	0
159,71	14,47	7,34	0,66	16,52	1,32	0,75	195578,84	577413,04	0	0	0
159,71	14,47	7,34	0,66	16,52	1,32	0,75	195577,99	577156,35	0	0	0
34,83	2,78	3,06	0,12	0,38	-	0,75	196429,89	577060,95	0	0	0
34,83	2,78	3,06	0,12	0,38	-	0,75	196305,57	577083,89	0	0	0
221,32	19,6	14,59	0,87	7,3	1,31	0,75	196569,82	576912,85	0	0	0
221,32	19,6	14,59	0,87	7,3	1,31	0,75	196456,82	577055,41	0	0	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195299,95	577123,34	0	0	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195272,87	577223,62	0	0,7	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195325,38	577052,86	0	0,9	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195493,11	576767,44	0	0,5	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195438,49	576847,5	0	0,14	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195247,36	577612,76	0	0,25	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195245,07	577731,83	0	5,5	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195252,07	577374,41	0	7	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195248,68	577502,44	0	2,6	0
995,81	141,68	157,87	23,92	60,72	18,4	0,75	195638,09	576550,26	0	4,1	0
995,81	141,68	157,87	23,92	60,72	18,4	0,75	195568,74	576656,7	0	0	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195245,14	577731,77	0	0	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195244,74	577756,89	0	7	0
1353	192,5	214,5	32,5	82,5	25	0,75	195243,56	577825,97	0	7,8	0
422,57	37,4	39,77	4,01	34,8	3,12	0,75	195613,14	576717,31	0	7,8	0
422,57	37,4	39,77	4,01	34,8	3,12	0,75	195612,52	576814,91	0	0	0
422,57	37,4	39,77	4,01	34,8	3,12	0,75	195867,66	577249,53	0	0	0
422,57	37,4	39,77	4,01	34,8	3,12	0,75	195867,64	577249,57	0	0	0
422,57	37,4	39,77	4,01	34,8	3,12	0,75	195638,7	577067,34	0	0	0
193,88	17,17	12,78	0,76	6,39	1,14	0,75	196454,47	577121,49	0	0	0
193,88	17,17	12,78	0,76	6,39	1,14	0,75	196264,81	577278,06	0	0	0
193,88	17,17	12,78	0,76	6,39	1,14	0,75	195927,12	577257,35	0	0	0
87,33	7,82	16,58	1,39	6,63	0,69	0,75	196303,66	577624,87	0	0	0
87,33	7,82	16,58	1,39	6,63	0,69	0,75	195921,93	577425,19	0	0	0
87,33	7,82	16,58	1,39	6,63	0,69	0,75	195927,34	577257,36	0	0	0
87,33	7,82	16,58	1,39	6,63	0,69	0,75	196298,62	577433,42	0	0	0
87,33	7,82	16,58	1,39	6,63	0,69	0,75	196124	577429,6	0	0	0

INVOERGEGEVENS
bodengebieden

Model: BESTEMMINGSPLAN SUMAR - BESTEMMINGSPLAN SUMAR - geluidscontouren jaar 2015 huidige wegligging
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodengebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - SRM2-2002

Id	Omschrijving	X-1		Y-1	Oppervlak	Bf
241	Prinses Margrietkanaal	196419,15		578025,19	18155,00	0,00
242	Prinses Margrietkanaal	195889,13		577778,51	28399,05	0,00
243	Prinses Margrietkanaal	195001,00		577755,00	60788,07	0,00
414	Prinses Margrietkanaal	196459,00		578071,00	16413,88	0,00
59	wegbodem	195239,55		577730,93	1057,79	0,00
60						
61	wegbodem	195238,06		577826,14	251,79	0,00
62	wegbodem	195240,13		577848,60	482,55	0,00
63	wegbodem	195239,97		577848,60	31,54	0,00
64	wegbodem	195235,34		577858,50	166,26	0,00
65	wegbodem	195249,07		577848,44	53,51	0,00
66	wegbodem	195251,15		577860,42	198,53	0,00
67	wegbodem	195238,53		577920,24	467,67	0,00
68	wegbodem	195234,38		577919,61	173,02	0,00
149	wegbodem	195247,16		577919,45	228,01	0,00
150	wegbodem	195248,07		577731,89	714,69	0,00
151	wegbodem	195350,36		577612,80	662,03	0,00
152	wegbodem	195351,68		577502,48	514,84	0,00
153	wegbodem	195352,88		577416,76	145,69	0,00
154	wegbodem	195353,74		577392,73	108,82	0,00
155	wegbodem	195355,06		577374,65	217,49	0,00
156	wegbodem	195357,90		577338,79	230,68	0,00
157	wegbodem	195362,70		577300,78	300,29	0,00
158	wegbodem	195270,35		577251,51	166,97	0,00
159	wegbodem	195275,80		577234,26	291,73	0,00
160	wegbodem	195286,07		577177,27	333,46	0,00
161	wegbodem	195302,78		577134,32	249,00	0,00
244	Prinses Margrietkanaal	195316,36		577085,13	199,86	0,00
245	Prinses Margrietkanaal	195161,39		577714,85	6155,09	0,00
246	Prinses Margrietkanaal	195030,11		577834,75	10605,66	0,00
100	koekoekswei	194871,12		577781,25	10356,67	0,00
101	koekoekswei	195868,23		577246,48	372,18	0,00
102	koekoekswei	195927,29		577254,25	2096,70	0,00
103	koekoekswei	196264,85		577274,96	1728,81	0,00
104	Grote buorren	196451,40		577131,34	702,12	0,00
105	Grote buorren	196442,86		577052,33	1423,56	0,00
106	Grote buorren	195569,31		576909,79	1143,43	0,00
107	Grote buorren	196305,28		577080,53	908,13	0,00
108	Grote buorren	196428,39		577056,00	149,64	0,00
109	solcamstraat	195945,46		577260,90	1294,19	0,00
110	solcamstraat	195918,69		577424,90	1435,01	0,00
111	solcamstraat	196124,03		577426,37	1210,78	0,00
	solcamstraat	196308,38		577430,08	1527,10	0,00

INVOERGEGEVENS
bodengebieden

Model: BESTEMMINGSPLAN SUMAR - BESTEMMINGSPLAN SUMAR - geluidscontouren jaar 2015 huidige wegligging
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodengebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaaï - SRM2-2002

Id	Omschrijving	X-1	Y-1	Oppervlak	Bf
112	solcanastraat	196308,03	577622,13	576,58	0,00
113	damsingel	195581,27	577156,67	1694,37	0,00
114	damsingel	195582,10	577413,30	1713,49	0,00
99	koekoekswel	195866,80	577252,69	2001,56	0,00
98	koekoekswel	195635,73	577068,44	1715,01	0,00
97	koekoekswel	195609,25	576814,86	705,61	0,00
96	koekoekswel	195609,25	576718,36	1413,67	0,00
113	damsingel	195574,05	577156,01	963,08	0,00
57	harinxmaweg	195322,49	577051,54	1603,42	0,00
58	harinxmaweg	195435,83	576845,63	764,93	0,00
59	harinxmaweg	195489,37	576765,68	2243,21	0,00
60	harinxmaweg	195561,24	576652,09	2159,38	0,00
61	harinxmaweg	195634,03	576547,52	1425,19	0,00

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

{

BIJLAGE 7

Verkennend bodemonderzoek

1

1

i

1

1

4

10/10/2019

(

1

1

(

1

(

1

(

1.

!

1

1

1

1

i

4

1

1

1

:

:

4

1

•

4

1

2

Samenvatting

In opdracht van gemeente Tytsjerkstradiel is in mei 1998 door Ingenieursbureau 'Oranjewoud' B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op het terrein aan de Achterwei 5 te Sumar.

Het doel van het onderzoek is om in het kader van de voorgenomen woningbouw inzicht te verkrijgen in de milieuhygiënische kwaliteit van de grond, het grondwater en de waterbodem ter plaatse om na te gaan of er beperkingen aan de gebruiks- c.q. bestemmingsmogelijkheden van het terrein moeten worden gesteld.

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van de richtlijnen voor verkennend bodemonderzoek zoals is beschreven in de NVN 5740.

Op het onderzochte terrein (groot circa 4,4 ha) zijn in totaal achtenzestig boringen verricht waarvan zes zijn afgewerkt tot peilbuis voor de grondwaterbemonstering. Van de bovengrond en de ondergrond zijn monsters samengesteld voor laboratoriumonderzoek. Met behulp van de zuigerboor is de waterbodem van de doorlopende sloten bemonsterd. In totaal zijn twee waterbodemmonsters samengesteld voor laboratoriumonderzoek.

De grond, het freatisch grondwater en de waterbodem zijn geanalyseerd op een aantal componenten dat ter plaatse een verontreiniging kan indiceren.

Grond en grondwater

In de grondslag 0,3-0,8 m -mv. en het grondwater ter plaatse van de huidige bovengrondse dieseltank zijn licht verhoogde gehalten aan minerale olie en naftaleen aangetroffen.

In het grondwater ter plaatse van de onderzochte locatie zijn licht tot sterk verhoogde gehalten aan enkele onderzochte componenten aangetroffen. De aangetoonde concentratieverhogingen vormen echter geen verhoogde risico's voor de volksgezondheid en/of het milieu in algemene zin. Vanuit milieuhygiënisch oogpunt behoeven er derhalve geen beperkingen aan de gebruiks- c.q. bestemmingsmogelijkheden van het terrein te worden gesteld.

Algemeen wordt opgemerkt dat het multifunctionele karakter van de grond ter plaatse van de huidige bovengrondse dieseltank is aangetast.

Waterbodem

De waterbodem is beoordeeld als klasse 2. Het materiaal mag binnen 20 meter van de kant van de betreffende sloot worden verwerkt. Indien verwerking op de kant niet mogelijk of niet wenselijk is moet het slib na baggeren worden afgevoerd als licht verontreinigde grond. Na indroging en herbemonstering kunnen dan de definitieve verwerkingsmogelijkheden worden bepaald.

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

BILAGE 8

Overlegreacties

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

commissie van overleg

ex artikel 10 van het Bro. 1985

Gemeente Tytsjerksteradeel	
Reg.nr.	
Ynkt.	18 APR 2006
Klass.nr.	185 'e noard fan'
Kop.: weth./êtd./rled	Ruimte

provinsje fryslân
provincie fryslân

secretariaat:
afdeling ruimtelijke plannen
postbus 20120
8900 lrm. leeuwarden
telefoon: (058) 292 52 31
telefax: (058) 292 51 23

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Tytsjerksteradeel
Postbus 3
9250 AA BURGUM

Leeuwarden, 13 april 2006

Verzonden, 13 APR. 2006

Ons kenmerk : 638048
Primaalr nr. : 625015
Afdeling : Ruimte
Telefoon : 058 - 2925539 / A.P. Hoekstra
Uw kenmerk : 15994-11-8-6
Bijlage(n) :

Onderwerp:
Overlegadvies voorontwerp-bestemmingsplan-Sumar 2005:

Geacht College,

Naar aanleiding van uw op 27 december 2005 ontvangen voorontwerp-bestemmingsplan Sumar 2005 bericht ik u hierbij het volgende.

In de vergadering van 6 april jl. van de Commissie van Overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 is dit voorontwerp-bestemmingsplan behandeld. Met betrekking tot het plan heeft voornoemde Commissie een aantal opmerkingen geformuleerd. Om aan te geven wat het "gewicht" is van die opmerkingen wordt in dit overlegadvies de categorie-indeling gehanteerd, zoals die is omschreven in de provinciale Handleiding Gemeentelijke Plannen 2000. Voor de verklaring van genoemde indeling wordt daarnaar verwezen.

CATEGORIE 1 (Harde uitgangspunten):

Agrarisch bedrijf/voorschriften/wijzigingsbevoegdheid:

De Commissie constateert, dat uw college ten behoeve van de verplaatsing van het agrarisch bedrijf op het perceel Greate Buorren 51 naar de noordzijde van dit perceel gronden heeft aangewezen voor een agrarisch bedrijf.

provinsje fryslân

Deze agrarische bestemming kan vervolgens weer worden gewijzigd in Bedrijfsdoeleinden 1 of 2. De Commissie acht deze wijzigingsbevoegdheid niet in overeenstemming met het provinciaal beleid terzake. Het betreft hier buitengebied waar op basis van provinciaal beleid dergelijke nieuwe bedrijvigheid niet is toegestaan. De Commissie stelt uw college voor deze wijzigingsbevoegdheid te laten vervallen.

Bij wijziging mag de agrarische bestemming verder worden veranderd in glastuinbouwbedrijf. Zowel in het geldende Streekplan Friesland 1994 als het Ontwerp-Streekplan Fryslân 2006 wordt echter gestreefd naar concentratie van glastuinbouw. Voor de uitbreiding van de glastuinbouw in noordwest Fryslân wordt daarom nu in dit streekplan ruimte geboden aan maximaal 450 ha bruto. Hiervoor hebben Gedeputeerde Staten reeds een zoekgebied t.b.v. de concentratie van nieuwe glastuinbouw aangegeven. Buiten dit zoekgebied blijv. Sumar zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor glastuinbouw daarom beperkt tot alleen een ondersteunende tak bij een agrarisch bedrijf. De Commissie heeft gemeend uw college hierop te moeten attenderen.

CATEGORIE 2 (Overleg-/Discussiepunten):

Volkshuisvesting:

Het bestemmingsplan biedt ruimte aan 61 woningen (= 14 seniorenwoningen en 47 vrijstaande/half-vrijstaande woningen).

Ten aanzien van de 47 woningen signaleert de Commissie het volgende. Op basis van uw woonplan mogen in Sumar 25 woningen tot het jaar 2010 gebouwd worden. Bij recht kunnen evenwel in de 1^e fase m.b.t. de locatie Pastorijelân-nw west maximaal 33 woningen worden gebouwd, daarom een overschrijding van 8 woningen.

De 2^e fase van het plan zal na 1 januari 2010 binnen de bestemming "Woondoeleinden uit te werken" gerealiseerd worden. In het ontwerp-Streekplan is echter opgenomen dat in het kader van het woonbeleid voor de periode na 2010 nieuwe afspraken over de inzet van de vrij beschikbare woningbouwruimte met de gemeenten worden gemaakt. Rekening gehouden met de overschrijding bij recht van 8 woningen en het feit dat ten aanzien van het aantal te realiseren woningen na het jaar 2010 nog afspraken moeten worden gemaakt acht de Commissie het voorliggende plan thans niet in overeenstemming met het provinciaal woningbeleid terzake. Rekening gehouden met het feit dat de peildatum van 1 januari 2010 reeds aan de horizon opdoemt heeft de Commissie gemeend in dezen tot een pragmatisch advies te moeten komen. Dit komt er op neer dat in de voorschriften tot het jaar 2010 zou kunnen worden gekozen voor 25 woningen bij recht en na 2010 de resterende 8 woningen. Verder zou op de locatie met de bestemming "Woondoeleinden uit te werken" een wijzigingsbevoegdheid gelegd kunnen worden, dit met afstemmingscriteria die o.a. betrekking hebben op een door de provincie geaccordeerd woonplan en toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid na 2010.

De Commissie stelt u voor hier aandacht aan te schenken.

Ecologie:

In de plantoelichting is opgenomen dat ten aanzien van de uitbreidingslocatie ten behoeve van woningbouw veldonderzoek is gedaan.

De uitkomsten van dit onderzoek zijn echter niet in het plan opgenomen. De Commissie stelt u voor de uitkomsten van dit onderzoek alsnog in het plan te vermelden.

Externe veiligheid buisleidingen:

In het bestemmingsplan is aangegeven dat een strook van 3 m aan beide zijden van de aardgasleiding onbebouwd moet blijven. De Commissie verzoekt u conform de circulaire van VROM d.d. 26 november 1984 de minimumafstand en de toetsingsafstand van de buisleidingen vast te stellen en deze in het plan te vermelden. Verder verzoekt de Commissie u om met de beheerder van de leidingen te overleggen over de beperkingen die moeten gelden in het gebied tussen de minimumafstand en de toetsafstand.

CATEGORIE 3 (Kwaliteitspunten):

Agrarisch bedrijf aan de Greate Buorren 51:

Blijkens de plantoelichting bevindt zich aan de Greate Buorren 51 een agrarisch bedrijf. Verplaatsing van dit bedrijf wordt door uw college om verschillende redenen noodzakelijk geacht.

Ten behoeve van de verplaatsing van het bedrijf heeft uw college een nieuwe locatie in het plan opgenomen. De Commissie constateert, dat uw college er vanuit gaat dat de verplaatsing binnen de planperiode zal worden gerealiseerd. Aan het perceel Greate Buorren 51 is verder een woonbestemming toegekend.

De Commissie merkt op, dat het plan niet regelt dat verplaatsing ook daadwerkelijk binnen de planperiode uitvoerbaar is. Zo ontbreekt bijv. een financiële paragraaf waaruit blijkt, dat voor de verplaatsing gelden zijn gevoteerd.

De Commissie heeft gemeend u hierop te moeten attenderen.

Maatschappelijke doeleinden 2:

Binnen deze bestemming is bij recht aan de Master de Vriesstraat een gebouw ten behoeve van levensbeschouwelijke voorzieningen geprojecteerd. Blijkens de plantoelichting vallen o.a. kerken, een aula en een verenigingsgebouw onder deze bestemming.

Blijkens de VNG-brochure Bedrijven en Milieuzonering gelden bij de onderhavige voorzieningen indicatieve afstanden van respectievelijk 30, 10 en 50 m tot woningen.

De Commissie constateert nu, dat de dichtstbijzijnde woningen zich op een afstand van ca 5 en 8 m bevinden en de Commissie vraagt zich dan ook af hoe een en ander zich verdraagt met de hierboven genoemde indicatieve afstanden. De Commissie stelt u voor een en ander in het plan te verduidelijken.

Economische uitvoerbaarheid:

In de plantoelichting wordt te kennen gegeven dat t.a.v. de nieuwbouwlocatie Pastorijelannen-west de economische uitvoerbaarheid in voldoende mate is gewaarborgd.

In het plan wordt hier evenwel niet nader op ingegaan. De Commissie stelt u voor hier alsnog aandacht aan te besteden.

Voorschriften Algemeen:

Binnen de voorschriften van sommige bestemmingen mogen geen horizontale windturbines worden gebouwd. Binnen de begripsbepalingen wordt onderscheid gemaakt tussen verticale en horizontale windturbines, zodat in beginsel wel verticale windturbines met een hoogte van 10 m zijn toegestaan.

Het plan maakt echter niet duidelijk of deze voorgestane ontwikkeling wel wordt beoogd. De Commissie heeft gemeend u hierop te moeten attenderen.

Karakteristieke panden:

Bij wijziging kan de op bescherming van de bestaande hoofdvorm gerichte aanduiding worden aangebracht of verwijderd. Deze wijzigingsbevoegdheid is echter niet m.b.t. alle relevante bestemmingen volledig, d.w.z. met beide mogelijkheden geïmplementeerd.

De Commissie stelt u voor hier alsnog aandacht aan te schenken.

Windmolen:

De Commissie constateert, dat rondom de bestemming Windmolen bijv. geen aanduiding "molenbiotoop" is aangebracht. Ter bescherming van de windvang ter plaatse zou uw college bijv. een hoogteregeling voor bebouwing en beplanting in het plan kunnen opnemen.

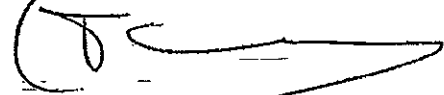
De Commissie stelt u voor hier aandacht aan te schenken.

Verklaring ex artikel 19, lid 2 WRO:

Rekening gehouden met de gemaakte opmerkingen kan de Commissie alleen bij Gedeputeerde Staten bevorderen voor de bestaande bebouwing een dergelijke verklaring te verlenen.

Hoogachtend,

Namens de Commissie van Overleg,

T. de Jong, secretaris.

W E T T E R S K I P
F R Y S L Â N

Gemeente Tytsjerksteradiel
GOW/rob
T.a.v. de heer H. van der Zee
Postbus 3
9250 AA BURGUM

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk:	09 JAN 2006
Klass.nr.	
Op 'e noed fan:	
Kop.: weth./ôfd./rêd	

Leeuwarden, 6 januarj 2006
Bijlage(n):

Ons kenmerk: WF.2006/160
Tel: (058) 292 2701/Johan Hager

Afdeling Watersysteembeheer
Uw kenmerk: 15994-11-8-7

Onderwerp:
Voorontwerp Bestemmingsplan "Sumar 2005"

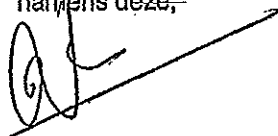
Geachte heer Van der Zee,

Het waterschap heeft onlangs het voorontwerp bestemmingsplan "Sumar 2005" in goede orde ontvangen en wij hebben geen verdere aanvullingen op het betreffende plan.

Wij wensen u dan ook succes met de verdere afronding van de procedure.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze,

J. de Vries,
hoofd afdeling Watersysteembeheer.

BRANDWEER

Fryslân

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	06 JAN 2006
Klass.nr.	
Op 'e noed fan!	
Kop.: weth./ bld./ fied	

Aan het College van burgemeester en wethouders van
de gemeente Tytsjerksteradiel
De heer / mevrouw B. Kunnen
Postbus 3
9250 AA BURGUM

Postbus 88
8900 AB LEEUWARDEN
Aldiânsdyk 11
8934 AA LEEUWARDEN
Tel. (058) 299 66 99
Fax (058) 299 66 90
www.brandweerfryslan.nl
Info@brandweerfryslan.nl
BTW-nummer: NL 8076.20.105.B01
Banknummer: 028.50.83.368

Datum	5 januari 2006	Behandeld door	Reinoud Scheres
Onze referentie	002	Doorkiesnummer	(058) 299 66 73
Uw referentie	-	E-mail	r.scheres@brandweerfryslan.nl
Uw brief van	-	Bijlagen	1
Onderwerp	Advies met betrekking tot de externe veiligheid in relatie tot het bestemmingsplan Sumar 2005		

Geacht College van burgemeester en wethouders,

Op 23 december 2005 heeft u ten behoeve van het overleg ingevolge artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening aan ons het bestemmingsplan "Sumar 2005" toegezonden, met de vraag u vóór 1 april 2006 eventuele op- en aanmerkingen te doen toekomen. De opmerkingen hebben betrekking op de externe veiligheidsaspecten die op dit plan van invloed zijn.

In het plangebied kunnen een aantal activiteiten invloed hebben op de externe veiligheid. Deze zijn het tankstation, het vervoer van gevaarlijke stoffen over het Prinses Margrietkanaal, de Van Harinxmaweg en de aardgastransportleiding.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen over water en weg is gering en is verwaarloosbaar voor de externe veiligheid in het plangebied. Ook de externe veiligheidsproblematiek rond het tankstation is klein, omdat er geen LPG wordt verkocht. Hierover heeft Brandweer Fryslân dan ook geen op- of aanmerkingen.

Wel zijn er nog enkel opmerkingen over de aardgasleiding en de daarbij aangegeven leidingzone. Uit de toelichting in het bestemmingsplan wordt niet duidelijk om wat voor soort aardgasleiding het gaat. Met name de druk en de diameter van de leiding is hierbij van belang om de grootte van de leidingzone te bepalen. Nu is niet duidelijk waarom is gekozen voor een veiligheidszone van 3 meter aan weerszijden van de leiding. In de circulaire "zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen" uit 1984 (zie bijlage) zijn de bebouwings- en toesingsafstanden gerelateerd aan de druk en diameter van de leiding (zie met name tabel 1, 4 en 5 van de circulaire). De afstanden in tabel 4 en 5 van de circulaire dienen minimaal te worden aangehouden.

Momenteel zijn er nieuwe inzichten rond de risico's van hogedruk aardgastransportleidingen in ontwikkeling, de circulaire stamt namelijk al uit 1984. De vaststelling van de nieuwe afstanden is op dit moment nog niet afgerond. Wel is er duidelijkheid over de maximale afstand die aangehouden moet worden. Om als bevoegd gezag te kunnen anticiperen op de nieuwe afstanden kan deze maximale afstand worden opgevraagd bij het RIVM (via de heer Gerard Lahelj, 030-2743829). De maximale afstand is de maximale ligging van de plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar.

BRANDWEER

Fryslân

Brandweer Fryslân adviseert ten aanzien van het bestemmingsplan "Sumar 2005" het volgende:

- Beschrijf in het bestemmingsplan, aan de hand van de circulaire en de Informatie van het RIVM, om welk soort aardgasleiding het gaat en hoe tot de 'Leidingzone gasleiding' is gekomen. Hierdoor kan worden aangegeven welke afstand bebouwingvrij moet zijn (bebouwingsafstand / maximale afstand) en tot op welke afstand de aard van de omgeving moet worden nagegaan (toetsingsafstand). Leg deze afstanden vervolgens vast in de voorschriften van het bestemmingsplan en middels een leidingzone op de plankaart (bebouwingsafstand).
- Daarnaast is in het bestemmingsplan niet te lezen of er wel of geen risicovolle inrichtingen buiten het plangebied liggen, waarvan de effecten tot in het plangebied reiken. Dit kan in de externe veiligheidsparagraaf worden beschreven.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer R.J.M. Scheres van de afdeling Risicobeheersing, te bereiken via 058 - 299 66 73.

Een afschrift van deze brief zenden wij ter kennisneming aan de commandant van brandweer Tytsjerksteradiel.

Ik ga er van uit hiermee te hebben voldaan aan uw adviesaanvraag.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur van Brandweer Fryslân,

drs. A. Wold
hoofd afdeling Risicobeheersing a.i.

Broederplein 41 • 3703 CD Zeist

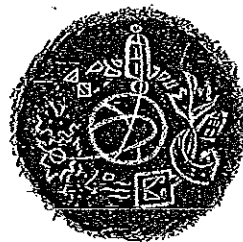
Postbus 1001 • 3700 BA Zeist

☎ | 030 • 69 83 211

☎ | 030 • 69 16 189

@ | info@monumentenzorg.nl

🌐 | www.monumentenzorg.nl

RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG

Gemeente Tytsjerksteradiel

Reg.nr.

Ynk.: 0 4 JAN 2006

Klass.nr.

Op 'e noed fan:

Kop.: weth. / ôfd. / ried

Uw poststuk is bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg
ontvangen en geregistreerd onder het nummer op ommezijde.
Bij contact met ons over dit poststuk is het van belang dat u
dit nummer vermeldt.

BIJLAGE 9

Inspiraakreacties

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

()

Van: VAC-Tytsjerksteradiel
A.H.B. Timmerman-Kloppenburg, secretaris
Seadwei 6
9261 XM Eastermar
telefoon: 0512- 472 015
e-mail: a.kloppenburg@zonnet.nl

Aan: Gemeente Tytsjerksteradiel
College van Burgemeester en Wethouders,
Postbus 3,
9250 AA Burgum

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	29 MRT 2006
Klass.nr.	
Op 'e noed fan:	
Kop.: weth./ôfd./tied	

Eastermar 27 - 03 - 2006

Betreft : Voorontwerp Bestemmingsplan "Sumar 2005"
Uw kenmerk : 15994-11-8-8

L.S.,

De VAC – Tytsjerksteradiel heeft het Voorontwerp Bestemmingsplan "Sumar 2005 " ontvangen en bestudeerd. Met name is gekeken naar woonlocaties en woonomgeving.

De voorgestelde uitbreiding sluit goed aan bij de al gerealiseerde uitbreiding van het dorp.

Bij de definitieve uitwerking van het plan wil de VAC uw aandacht vragen voor een veilige speelplek voor kinderen .

De waterpartij bij de woningen vraagt specifieke aandacht in verband met de veiligheid voor (kleine) kinderen.

In verband met de veiligheid op straat pleit de VAC voor voldoende parkeergelegenheid voor auto's anders dan aan de straatkant.

In een bijlage zijn genoemde punten nader toegelicht zoals beschreven in de VACKwaliteitsWijzer.

De uit- en inbreiding van het dorp zal tot grotere verkeersdruk leiden op de naastliggende wegen en ontsluitingsroutes.

De VAC – Tytsjerksteradiel zal bij de realisatie van het plan graag in gelegenheid zijn tekeningen van de nieuw te bouwen woningen en de seniorenwoningen te beoordelen.

Met vriendelijke groet,

Parkeren.

Voldoende parkeergelegenheid, om parkeren op straat tegen te gaan in verband met de verkeersveiligheid.

Voldoende parkeergelegenheid bij woongebouw voor senioren, waarvan 2 % voor gehandicaptenparkeerplaatsen.

Groen – en speelvoorzieningen.

Ruimte voor speelvoorzieningen die bereikbaar zijn zonder (auto)wegen over te hoeven steken en in het zicht van woningen en vanaf straat/pad. (Sociale controle)

(Speel)ruimtes voor diverse leeftijdsgroepen: van elkaar gescheiden.

Goede trottoirs / wandelpaden voor bewoners senioren woonvorm

Water in de buurt (fysieke veiligheid).

Water met een maximale diepte van 1.00 – 1.50.

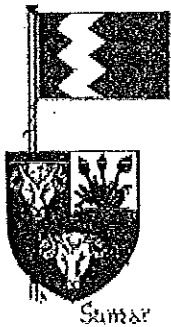
Oevers die geleidelijk aflopen.

Daar de waterpartijen dienen als waterberging en voldoende capaciteit moeten hebben zou dit aangelegd kunnen worden met geleidelijk aflopende oevers, eventueel met plasberm:

- breedte 1.00 m.
- diepte 0.20 m.

Beplanting op land-water lijn en / of ruimte voor spontane plantengroei om scheiding land water duidelijk aan te geven.

Beplanting en / of plantengroei versterkt onderscheid tussen land en water en maakt het water minder goed bereikbaar

Vereniging voor dorpsbelangen Sumar

Opgericht november 1945

P.a. Pastorijelannen 25 9262NW Sumar

Email: gerritmartha@hetnet.nl

Aan, Burgemeester en wethouders van
Gemeente Tytsjerksteradiel
Postbus 3 9250 AA BURGUM.

27 maart 2006

Betreft: reactie/bezwaar bestemmingsplan.

Geachte Burgemeester en wethouders,

Hierbij een uiteenzetting van ons bezwaar op het bestemmingsplan en vooral het uitbreidingsplan ten westen van de Pastorijelannen.

De ontsluitingsweg zoals getekend, heeft veel bezwaren daar er veel parkeergelegenheid verdwijnt voor de huidige bewoners en er bij de woningen weinig of geen plaats is. Daardoor zal er lang de weg geparkeerd worden en er een erg smalle en slechte situatie zal ontstaan.

In Sumar is in 2003 een enquête gehouden over de bevolking en de woningbehoefte in het dorp.

Hieruit is gebleken dat er een behoefte is aan levensbestendige woningen en goedkopere 2 onder 1 kap huur en koopwoningen (starterswoningen).

Wij vragen hier goed rekening mee te houden met het maken van bouwplannen en de inrichting van het plan.

De vraag m.b.t. het te bouwen senioren complex is of het mogelijk is om dit zo ver mogelijk Westelijk op de bouwkavel te bouwen, dit om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de bezwaren van de bewoners van de Pastorijelannen 6,8,10 en nummer 12.

Ook zouden we graag zien dat er een speelterrein in het plan wordt opgenomen, daar toch te verwachten valt dat er gezinnen komen met kleine kinderen.

Hoogachtend: Het bestuur van Dorpsbelang Sumar.

Secretaris, G.J. de Boer.

Bijlagen: enquête en tekening.

Aan de Raad van de
Gemeente Tytsjerksteradiel,
Raadhuisweg 7
9251 GH Burgum.

Sumar: 5 januari 2006.

Betreft: Zienswijze m.b.t.
Bestemmingsplan Sumar 2005.

Geachte Raad,

Ondergetekende S. van der Meer heeft in 1997 een nieuwe woning gebouwd aan de Jister nr. 28 in de uitbreidingslocatie It Hoarnleger. Bij de keuze voor het betreffende bouwterrein en de situering van de woning daarop is hij, op basis van het vigerende plan, ervan uitgegaan dat pas op heel lange termijn aan de oostkant van zijn woning zou worden gebouwd. In het vigerende plan stond immers, na realisering van de beide uitbreidingslocaties It Hoarnleger en Pastorijelânnen, als eerste keus een uitbreiding aan de oostkant van de Pastorijelânnen op het programma. Thans blijkt dat de eerstvolgende uitbreiding tussen de beide genoemde uitbreidingslocaties (voormalige landerijen Krikke) zal worden gerealiseerd. In eerste instantie het gedeelte ten noorden van de verbindingsweg tussen beide locaties, en na het jaar 2010 door middel van een uitwerkingsplan op de locatie ten zuiden van de betreffende verbindingsweg.

Op bladzijde 13 van de toelichting is een verkavelingschets opgenomen. Deze geeft als indeling voor het zuidelijk plandeel een inrichting voor vrijstaande en halfvrijstaande woningen aan. Dit echter met uitzondering voor het gedeelte direct te oosten van zijn woning, dat als "nader te detailleren" is aangegeven. Dit schept nu niet direct ook maar enige zekerheid omtrent de wijze waarop dit gedeelte zal worden ingevuld. Daarom wil ondergetekende op voorhand reeds aangeven, dat een nadere detaillering die op enigerlei wijze afbreuk zal doen aan zijn op het oosten gerichte woonsituatie zal leiden tot het indienen van bezwaren, dan wel tot het claimen van planschade.

Resumerend verzoekt hij uw Raad:

- vast te houden aan eerder ingenomen standpunt dat met de bouw van woningen wordt begonnen aan de oostzijde van de Pastorijelânnen.
- bij de op termijn te maken nadere detaillering rekening te houden met de bestaande woonsituatie op het perceel de Jister 28.

Hoogachtend,

(S. van der Meer)

Afzender:
S. van der Meer,
De Jister 28,
9262 MA Sumar

4

15954

(1)

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	09 JAN 2006
Klass.nr.	1-731-21
Op 's noed fan:	RO
Kop.:	(welh.) 6 ftr rlo 1

Bouwen en Wonen Tytsjerksteradiel ONTVANGEN!
6 JAN 2006

2

balievg3

Van: gemeente@t-diel.nl

Verzonden: maandag 9 januari 2006 22:59

Aan: balievg3

CC: Willem Bil

Onderwerp: Inspraakreactie voorontwerp bestemmingsplan Sumar

Gemeente Tytsjerk. Gradi I	
Reg.nr.	
Ynk:	9 JAN 2006
Klass.nr.	1.731.
Op 'e noed fan:	
Kop: weth./êf.3./d	

Het formulier is verstuurd met de volgende gegevens:

aanhef	fam
naam	Lautenbach
voori	S.
adres	Pastorjelannen
nr	9
postc	9262 NW
woonpl	Sumar
omschrijving	In het ontwerp is tegenover het huizenblok Pastorjelannen 9-11-13-15 een weg getekend, richting het nieuwe plan. Wij tekenen hertegen bezwaar aan, omdat: a) er onzes inziens een onveilige situatie ontstaat voor de vele kinderen die in onze buurt spelen. b) hierdoor de huidige parkeerplaatsen komen te vervallen. De bewoners van de nrs. 11-13-15 hebben geen eigen oprit. Zij kunnen hun auto dan niet kwijt. Ook bezoek van de bewoners kan hun auto niet parkeren. c) wij hinder vrezen van het autoverkeer (koplampen in de ramen) d) er al een doodlopende weg ligt, richting het nieuwe plan. Is die optie bekeken? Tenslotte willen wij graag een onderzoek of wij in aanmerking komen voor planschade.
verzendsdatum	9 januari 2006
kenmerk	15994-8-13-0

IP-adres afzender: 84.84.118.92

Datum: 9-1-2006, 9:58:47 PM

Aan Burgemeester en wethouders
Van de gemeente Tietjerksteradeel

Datum: 02-01-2006

Kenmerk: "15994-8-13-0
Postbus 3
9250 AA Burgum

Gemeente Tytsjerksteradeel	
Reg.nr.	
Ynk.:	2 JAN 2006
Klass.nr.	
Op 'e noed fan:	ROB
Kop: weih./ôfd./rled	

Onderwerp: Inspraak voorontwerp Bestemmingsplan "Sumar 2005"

Geachte heer/mevrouw,
Naar aanleiding van het voorontwerp Bestemmingsplan Sumar maak ik de volgende bezwaren!
In het ontwateringplan is niet goed aangegeven hoe het komt met de afwatering van het regenwater.
In dit plan worden sloten gedempt en vervangen door rioolbuizen, hierdoor wordt de waterberging verkleind, dit geeft bij grote regenbuien wateroverlast.
Bij grote regenval hebben we nu ook al dat het water omhoog komt bij de rioolputten.
(veel aansluitingen van percelen zijn niet goed aangesloten, op het riool i.p.v. oppervlaktewater ?)

Hierdoor stijgt het grondwaterpeil, en daardoor worden de huizen vochtig.

Door het dempen van de sloot moeten we de afwatering van het huis omleggen, wat veel kosten met zich meebrengt, bestrating, grondwerk en buizen enz.

Waar kunnen we deze kosten op verhalen?

We blijven ook verstoken van oppervlakte water voor tuinsproeien, auto schoonmaken, enz.
Dit is uit oogpunt zuiniger zijn met drinkwater een foute boel.

Uit de koopakte blijkt dat de sloot eigendom is van de bewoner van het pand, dus zonder toestemming van de bewoners geen demping van de sloot.

Als belanghebbende wil ik graag op de hoogte worden gebracht het standpunt van het waterschap betreft ontwateringplan.

E.en S. Hoekstra - Talsma
De Homeie 12
9262 MD
Sumar

41

ballevg3

Van: gemeente@t-diel.nl
 Verzonden: donderdag 19 januari 2006 21:24
 Aan: ballevg3
 CC: Willem Bil
 Onderwerp: Inspraakreactie voorontwerp bestemmingsplan Sumar

Gemeente Tytsjerksteradeel
Reg.nr.
Ynk.: 20 JAN 2006
Klass.nr.
Op ' nred fan:
Kop.: weith./ôfd./rled

Het formulier is verstuurd met de volgende gegevens:

aanhef	hr
naam	Zuldema
voori	J
adres	De Homele
nr	2
postc	9262MD
woonpl	Suameer
omschrijving	Hierbij wil ik bezwaar maken tegen het voorontwerp-bestemmingsplan Sumar 2005 plannr. 15994-8-13-0. Ten eerste: doordat ik er qua uitzicht en privacy erg op achter uit ga (daardoor ook waardevermindering van mijn woning). Ten tweede: omdat ik heb begrepen dat de sloot aan de westkant van mijn erf wordt dicht gemaakt. Waarschijnlijk worden dan ook de bomen en struiken die er bij staan gekapt. Deze sloot is sowieso voor de helft mijn erf en ik ga er daarom ook niet mee akkoord dat deze wordt dicht gemaakt. Er wordt ook omschreven dat vanuit ecologisch en landschappelijk oogpunt het belangrijk is dat sloten en oude singels blijven bestaan. Dan kan het volgens mij niet zo zijn dat deze sloot wordt dicht gemaakt. Ten derde: toen ik mijn bouwkafeel kocht was het eerst volgende plan gesitueerd aan de oostzijde van it Houtsjepaad en had de huidige lokatie volgens mij nog een agrarische bestemming.
verzendsdatum	19-01-2006
kenmerk	15994-8-13-0

IP-adres afzender: 80.57.166.55
 Datum: 19-1-2006, 8:24:20 PM

20-01-2006

5

ballev3

Van: gemeente@t-dlel.nl

Verzonden: maandag 23 januari 2006 23:39

Aan: ballev3

CC: Willem Bil

Onderwerp: Inspraakreactie voorontwerp bestemmingsplan Sumar

Het formulier is verstuurd met de volgende gegevens:

Gemeente Tytsjerksteradiel	
aanhef	hr
naam	boonstra
voorn	m
adres	de homele
nr	4
postc	9262 md
woonpl	sumar
omschrijving	hierbij dien ik een bezwaarschrift in tegen het bestemmingsplan achter mijn woning aan de homele nummer 4 in sumar plannummer 15994-8-13-0. de reden van mijn bezwaar is dat ons uitzicht en onze privacy wordt bellemmerd doordat er woningen vlak achter ons komen te staan en daardoor de waarde mijn huis daald, en omdat de eerste fase in oostelijke richting zou worden gebouwd en op langere termijn achter mijn woning. op de hoorzitting 20 december 2005 j.l in dorpshuis de kamp moest ik vernemen dat de achterliggende sloot word gedempt zonder dat het mij bekend is want de sloot is mijn eigendom. persoonlijk heb ik er geen bezwaar mee als de sloot word gedempt als ik de grond er maar voor terug krijg over de gehele breedte van de sloot. heb nog een vraag, als de sloot word gedempt is er dan ook een mogelijkheid om er grond bij te kopen? graag zie ik uw reactie tegemoet. met vriendelijke groet mient boonstra
verzendsdatum	23 januari 2005
kenmerk	15994-8-13-0

IP-adres afzender: 86.81.169.74

Datum: 23-1-2006, 10:38:36 PM

6

Aan het college van
Burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel
Postbus 3
9250 AA Burgum

Suameer, 24-01-2006

Kenmerk: 155994_8_13_0

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	25 JAN 2006
Klass.nr.	
Op 'e noed fan:	
Kop.: weth./ôfd./rled	

Geachte B&W van Tytsjerksteradiel,

Naar aanleiding van het nieuwe bestemmingsplan voor de dorpsuitbreiding van Suameer, wil ik bij deze bezwaar aantekenen. Dit betreft het perceel wat direct achter de woningen van de Pastorijelannen ligt.

Bezwaar 1:

Ons vrije uitzicht en privacy achter de woning gaat verdwijnen. Daar er aan de voorkant van onze woning, in onze niet ruim opgezette woonwijk, direct aan de overkant van de straat ook woningen zijn, is het vrije, landelijke uitzicht en de privacy achter ons huis voor ons heel belangrijk en destijds (1986) ook een reden om dit huis te kopen.

Bezwaar 2:

Het nieuwe bestemmingsplan betekent een behoorlijke waardevermindering van ons huis.

Bezwaar 3:

Er zal veel meer verkeer langs ons huis komen. Omdat de ontsluiting van het bestemmingsplan op de Pastorijelannen aansluit, zorgt dit voor overlast van auto's en kan ook zeer gevaarlijke situaties geven voor de vele kinderen in onze straat. De aansluiting van het Houtsjepaad op de Pastorijelannen zorgt nu al voor veel meer verkeer, het ontbreken van verkeersdrempels maakt dat er hard gereden wordt op het rechte gedeelte van de straat. Dit is zeer onveilig met vele 'bijna ongelukken' tot gevolg.

Bezwaar 4:

Wij zijn tegen het dempen van de sloot achter onze woning. Deze sloot zorgt voor een natuurlijke erfafscheiding en voor een goede afwatering van ons perceel, maar ook het achter gelegen perceel wat altijd erg veel wateroverlast kent in de herfst, voorjaar en zelfs in een natte zomer staan gedeelten onder water.

Bovenstaande maakt duidelijk dat wij tegen directe bebouwing achter ons huis zijn.

Wat voor ons acceptabel zou zijn; eventueel een appartementencomplex(je) gesitueerd halverwege het perceel met daarachter een aangelegd wandelpad met struiken en een waterpartij, zodat er een groene ruimte, een stukje natuur, achter onze woning blijft.

Het groengebied zoals het nu bestaat kent vele soorten vogels; de kievit, de grutto, de blauwe reiger, de buizerd, de sperwer, de uil, de vleermuis en vele eenden. In de sloot zijn er kikkers, vele bijzondere waterplantjes, en in de zomer heel veel prachtige, ook bijzondere soorten libellen. De sloot is drie jaar geleden voor het laatst schoongemaakt zodat de waterplantjes welig tieren, veel visjes bevat en het water erg schoon is. Dit stukje natuur zou moeten worden behouden.

Hoogachtend,

G. Oppers
Pastorijelannen 10
9262 NV Suameer
0511-461678

7

baliev3

Van: gemeente@t-diel.nl

Verzonden: woensdag 25 januari 2006 13:21

Aan: baliev3

CC: Willem Bil

Onderwerp: Inspraakreactie voorontwerp bestemmingsplan S

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Jahr:	25 JAN 2006
Klass.nr.	1.731.21
Op 'e noed fan:	120
Kop:	welth/66d/14e-1

Het formulier is verstuurd met de volgende gegevens:

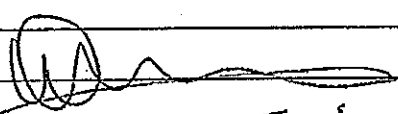
aanhel	mw
naam	de vries
voori	mfr
adres	pastorjelannen
nr	15
postc	9262 nw
woonpl	sumar
omschrijving	In het onderwerp is tegenover huizenblok pastorjelannen 9-11-13- 15 een weg getekend, richting het nieuwe plan. Wij tekenen hiertegen bezwaar aan, omdat: a) er onze inziens een onveilige situatie bestaat voor de vele kinderen die in onze buurt buiten spelen. b) hierdoor de huidige parkeerplaatsen komen te vervallen. De bewoners van de nrs. 11-13-15 hebben geen elgen oprit. Zij kunnen hun auto dan niet kwijt. Ook bezoek van de bewoners kan hun auto niet parkeren. c) - -wij hinder vrezen van het autoverkeer(koplampen in de ramen) d) er al een doodlopende weg ligt, richting het nieuwe plan. Is die optie bekeken? Tenslotte willen we graag een onderzoek of wij in aanmerking komen voor planschade
verzendsdatum	25-01-2006
kenmerk	15994-8-13-0

IP-adres afzender: 80.57.167.205

Datum: 25-1-2006, 12:21:22 PM

15994-01-13-0

8

KLANTEN REGISTRATIEFORMULIER			
gegevens melder	naam	fam. Haarsma	
	adres	Pastoryelannen 11	
	postcode	g262 NW	Ynk.: 25 JAN 2006
	woonplaats	Sumar	Klass.nr. 1.731.2-1
datum	25-01-2006	telefoon	0511-464155
tijd	13.30	aangenomen door	Jelle/Monique/Tjip/Willem/Anneke/Aly/Barend-Elly
☐ BWT ☒ RO ☐ VHV ☐ OVERIGE AFD.			
☐	bouwaanvraag	☐	gebruikbep. BP
☐	schetsplan	☐	bouwbep. BP
☐	welstandsadvies	☐	procedure
☐	brief toetsing	☐	wijzigingsplan
☐	start bouw	☐	uitwerkingsplan
☐	gereedmelding	☐	planschade
☐	afpraak uitzetten	☐	kadaster
☐	asbest	☐	situatietekening
☐		☐	bouwgrond
☐		☐	bedrijfsterrein
☐		☐	groenstrook
☐		☐	BKP
☐		☐	vangnet
☐		☐	huursubsidie
☐		☐	parkeren
☐		☐	verkeer
☐		☐	overlast bomen
☐		☐	kappen bomen
☐		☐	milieu
☐		☐	riolering
☐		☐	klacht
☐		☐	maken afspraak
☐		☐	overlast
☐		☐	divers
OMSCHRIJVING <u>bezwaar wijzigen weg</u>			
Weg komt tegenover de woning waardoor parkeergelegenheid vervalt. Weg is smal parkeerprobleem → gevaarlijke situaties er wordt een situatie gecreëerd die erg gevaarlijk is voor kinderen. kan er een andere oplossing gezocht worden?			
behandelen binnen	☐	☐ 1 dag	☐ 3 dagen
te behandelen door	opmerking: 25-01-2006		
behandeld			
datum			

BEZWAAR

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	25 JAN 2006
Klass.nr.	
Op 'e noed fan:	
Kop.: weth./ôfd./rled	

9

Aan het College van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad van de gemeente Tytsjerksteradiel.

Datum woensdag 25 januari 2006

Betreft: zienswijze met betrekking tot het bestemmingsplan Sumar 2005.

Geacht College en Raad,

Hiermede maakt ondergetekende zijn bezwaar en zienswijze kenbaar over het ontwerpbestemmingsplan Sumar dat tot en met 26 januari 2006 ter inzage ligt.

Mijn standpunt over het bestemmingsplan luidt als volgt:

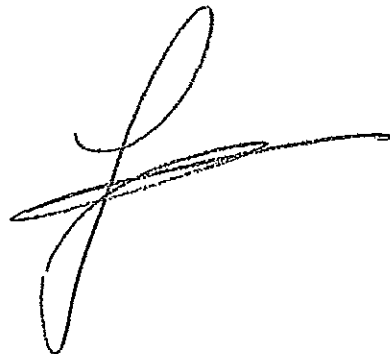
Ik word in mijn privacy en vrij uitzicht aanzienlijk beperkt.

Ten gevolge van deze beperkingen leidt dat tot een waarde daling van mijn woning.

Ik houd mij het recht voor mijn zienswijze in een later stadium aan te vullen en/of te wijzigen.

Hoogachtend,

J. van der Wal
Pastorijelannen 12
9262 NV SUMAR

Toelichting:

In december 1985 van de Gemeente optie op perceel huisnummer 12/14 gekregen.

Op de percelen 4/6 en 8/10 lag optie van een bouwbedrijf en 16/18, 20/22 en 24/26 lag een optie van een ander bouwbedrijf voor de bouw van 2 onder 1 kap woningen, op ons perceel lag geen optie en dat deed ons genoegen omdat dit het mooist gelegen perceel was.

Er moest een bestemming wijziging komen voor het bouwen van 1 huis op een dubbel perceel.

Wij hebben de woning anders gericht laten bouwen, dan het bouwontwerp was.

Het ontwerp was met de nok dwars op de straat, maar dan zouden wij vanuit de kamer uitzicht hebben op straat en de keuken op de zon, het zuiden en westen.

Dat betekende dat men met de middag en avondmaaltijd in de volle zon zat.

Door het ontwerp aan onze wensen aan te passen, kregen wij nu vanuit de kamer het uitzicht en de grootste ramen op het zuiden en het westen

Aan de straatzijde (lange zijde van het pand) heeft de woning slechts 2 smalle ramen

In december 1986 hebben wij de ons nieuw gebouwde woning betrokken.

In het jaar daarop presenteerde de Gemeente een toekomst beeld hoe men de ontwikkeling van het dorp zag.

Men wilde het wouden landschap handhaven, boomwallen en houtsingels.

Daarin was het voorstel It Hoarnleger en Pastorijelannen naar het zuiden uit te breiden met woningbouw.

Verdere woningbouw zou in de toekomst verder naar het oosten in het dorp, in een strook naar het zuiden worden gerealiseerd.

In het Bestemmingsplan Sumar 1996, was men afgestapt van de oostelijke strook naar het zuiden maar men wilde na voltooiing van de Pastorijelannen Zuid, dit deel daarna verder naar het oosten uitbreiden.

In het Bestemmingsplan Sumar 1996 wordt ruim 10 keer verwezen over het uitbreiden van Pastorijelannen Oost.

Bestemmingsplan Sumar 1996. Voorschriften:

Artikel 13:

Agrarisch gebied met een beperkte ecologische waarde.

De op de kaart voor agrarische gebied met een beperkt ecologische waarde aangewezen gronden zijn bestemd voor:

1. Cultuurgrond, waarbij de instandhouding van de ecologische waarde wordt nagestreefd; en in beperkte mate voor:
2. paden;
3. sloten, bermen en beplanting; met de daarbij horende;
4. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Uitgaande van deze opzet hadden wij in gedachten dat wij nog lang van ons vrij uitzicht konden genieten.

Ons dagelijks leven als 65+ , speelt zich voor het grootste deel van de dag af in huis en de tuin in het zicht van het nu te bebouwen deel van het ontwerpbestemmingsplan.

Het gebied dat in het ontwerpbestemmingsplan Sumar 2005, waar wij vrij uitzicht hebben, krijgt nu de bestemming woningbouw.

In het nieuwe ontwerpbestemmingsplan zijn nog veel onzekerheden hoe de invulling van het ontwerp gaat worden.

Wel zeker is dat wij in ons vrij uitzicht en privacy behoorlijk beperkt worden.

In het voorjaar en in de nazomer komen we in de schaduw van de geplande etagegebouw.

Juist dan is het heerlijk toeven op ons terras in de laatste zonne stralen van de dag.

Ook de ontsluiting van het gebied en de invulling daarvan is nog onzeker, wel dat we nu aan openbare ruimte komen.

Momenteel voor ons nu alleen aan de afgeschermden straatzijde (oost) en na invulling van het bestemmingsplan, ook aan onze vrije zijden (zuid en west).

Het ligt niet in mijn voornemen het ontwerp bestemmingsplan te vertragen of te keren.

Wel hopen wij dat met de verdere invulling van het ontwerp, rekening zal worden gehouden met onze privacy.

Ik nodig u uit bij ons thuis de situatie in ogenschouw te nemen

10

ballevg3

Van: gemeente@t-diel.nl

Verzonden: woensdag 25 januari 2006 19:08

Aan: ballevg3

CC: Willem Bil

Onderwerp: Inspraakreactie voorontwerp bestemmingsplan Sumar

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	26 JAN 2006
Klass.nr.	1.731.21
Op 'e noed fan:	RO
Kep.:	web, 10fd, 11lod

Het formulier is verstuurd met de volgende gegevens:

aanhef	hr
naam	Hiemstra
voori	s
adres	Pastorijelannen
nr	6
postc	9262 NV
woonpl	Suameer
omschrijving	Wij gaan niet accoord met het voorontwerp bestemmingsplan sumar. Achter onze woning staat een woonvorm gesitueerd, door een woonvorm zijn wij van mening dat onze woning sterk in waarde daalt, dat onze privacy sterk wordt aangetast, dat ons landelijk uitzicht geheel verdwijnt
verzendsdatum	25-01-06
kenmerk	15994-8-13-0

IP-adres afzender: 213.227.146.102

Datum: 25-1-2006, 6:08:26 PM

11

Gemeente

Tytsjerksteradiel

Gemeente Tytsjerksteradiel

Postadres: Postbus 3, 9250 AA, Burgum

Bezoekadres: Raadhuisweg 7, 9251 GH, Burgum

tel (0511) 460 860, fax (0511) 460 861,

e-mail: gemeente@t-diel.nl

Beeldkwaliteitsplan

aanhef		hr
naam		Bergsma
woonpl		Sumar
voort		H.A.
adres		De Homele
nr		8
omschrijving		Geachte heer/mevrouw, Wij hebben onzewoning gebouwd met het idee dat het "Krikke" land agrarische bestemming bleef. Het beeldkwaliteitsplan wat toendertijd werd afgegeven door de gemeente sprak over een fase 2 nieuwbouw achter het Houtsjepaed. Nu in het nieuwe plan zal er achter de Homele worden gebouwd. Dit ontnemt ons uitzicht en zal onze woning in waarde doen dalen. Op de schets van de nieuwe wijk is te zien dat de sloot achterop ons kavel wordt gedicht. Wij hebben nu al last van extreme wateroverlast. Na een kleine bul kan het water nu niet eens weg komen. Wanneer deze sloot dicht is wordt de overlast alleen maar groter.
verzendsdatum		25-1-2006
postcode		9262 MD
kenmerk		15994-8-13-0

Gemeente Tytsjerksteradiel

Reg.nr.

Ynk.: 30 JAN 2006

Klass.nr. -1-731-21

Op 'e noed fan:

RO

Kop.: weth./std./rled

Versturen

Tenug

Jellie Posthuma

Van: Jannie van der Zee namens servicepunt
Verzonden: maandag 30 januari 2006 14:32
Aan: Jellie Posthuma
Onderwerp: FW: contactformulier

Gemeente Tytsjerksteradiel	
Reg.nr.	
Ynk.:	25 JAN 2006
Klass.nr.	~1.731.21
Op 'e noed fan:	RO
Kop.:	weh. 1.1.1.1

Hallo Jellie, ter informatie.

Groet,
Jannie

Van: gemeente@t-diel.nl [mailto:gemeente@t-diel.nl]
Verzonden: dinsdag 24 januari 2006 22:38
Aan: servicepunt
Onderwerp: contactformulier

Het formulier is verstuurd met de volgende gegevens:

aankef dhr

voorletters P.A.

naam Buma

woonplaats Sumar

email pietbuma@chello.nl

opmerking Hierbij wou ik melden dat ik niet gelukkig ben met de bouwplannen voor bestemmingsplan pastorijelannen west te Sumar. Dit aangezien er waarschijnlijk een pad achter onze tuin komt. Schending van onze privacy. Bovendien komt er door de bouw van huizen en een seniorenflat inijk in onze tuin. Bovendien lag er op deze grond bij aankoop van ons huis in 2004 nog een agrarische bestemming.

Vr gr P. Buma en S. Bouma
Pastorijelannen 4

IP-adres afzender: 80.57.166.206
Datum: 24-1-2006, 9:37:53 PM

BIJLAGE 10

Verslag informatiebijeenkomst

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

(i

i

i

i

i

i

i

i

i

(i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

i

Voorontwerp Bestemmingsplan Sumar 2005

Verslag informatiebijeenkomst Verslag informatiebijeenkomst over het voorontwerp bestemmingsplan Sumar 2005

Datum: 20 december 2005 om 20.00 uur.

Locatie: dorpshuis Suameer De Kamp

Aanwezig:

namens de gemeente: dhr. E. Nijboer (wethouder)
 dhr. H. van der Zee (GOW/rob)
 mw. Sj. Kooistra (GOW/rob)

Verder aanwezig: ongeveer 25 belangstellenden, waaronder 1 raadslid.

Inleiding

De wethouder heet een ieder welkom. Vervolgens geeft hij aan waaruit het programma van de avond zal bestaan. De wethouder zelf zal de bestuurlijke kant van het voorontwerp bestemmingsplan nader toelichten. Daarna zal de heer Van der Zee een meer specifieke inhoudelijke toelichting geven op het plan. Dan volgt een korte pauze. Na de pauze wordt de aanwezigen de gelegenheid geboden om vragen te stellen, opmerkingen te maken etc. over het voorontwerp bestemmingsplan.

Bestuurlijke toelichting

De wethouder begint zijn verhaal door aan te geven dat een groot deel van het plan wel bekend is doordat het bestaande wordt vastgelegd. Het betreft grotendeels een conserverend plan. Het enige nieuwe is eigenlijk de woonvorm voor senioren en een nieuwbouwlocatie op het voormalige perceel van Krikke. Ook is het volgende uitbreidingsplan (na 2010) reeds in dit bestemmingsplan opgenomen midden een uitwerkingsbevoegdheid.

De wethouder geeft aan dat we vanavond bij elkaar zijn om te praten over het bestemmingsplan, wat betekent dat de mensen hun mening kenbaar kunnen maken over de plannen. Het voorontwerp bestemmingsplan ligt tot 26 januari 2006 op het gemeentehuis ter inzage. Tot die tijd kunnen mensen schriftelijk of per e-mail hun mening over het plan geven. Tot slot noemt de wethouder de te volgen procedure voor het bestemmingsplan.

Inhoudelijke toelichting

De heer Van der Zee geeft aan de hand van sheets een inhoudelijke toelichting op het plan. Daarbij gaat hij in op wat het bestemmingsplan regelt, de woonontwikkeling van Sumar, de verkavelingsschets, het uitbreidingsplan Pastorijelannen-west, de fasering van de woonuitbreiding, de standaardregeling van de woonbestemmingen, de digitalisering van de bestemmingsplannen en de vervolprocedure. Tot slot noemt de heer Van der Zee dat er tot 26 januari 2006 inspraakreactie per brief of e-mail kan worden ingediend.

Inspraak

De heer Meijer (voorzitter vereniging van dorpsbelang Sumar) vraagt of er ook woningen voor jongeren in Sumar worden gebouwd. De heer Meijer geeft hierbij aan dat de vereniging van dorpsbelang Sumar een woningbouwonderzoek heeft uitgevoerd en dat hieruit naar voren is gekomen dat er redelijk vraag naar jongerenhuisvesting is.

De wethouder geeft aan dat uit het onderzoek van Tjac is gebleken dat er vraag naar jongerenhuisvesting is, maar dat de jongerenhuisvesting zich met name richt op Burgum. De wethouder noemt verder dat, wanneer het om 1 of 2 jongeren gaat het ook moeilijk wordt om

wat te realiseren. Hij vraagt de heer Meijer daarom ook of hij een afschrift van het woningbouwonderzoek kan krijgen zodat de plannen hier eventueel opafgestemd kunnen worden. Verder geeft de wethouder nog aan dat er wel voor verschillende doelgroepen gebouwd wordt. In dit geval senioren en eengezinswoningen.

De heer Meijer vraagt vervolgens of er ook starterswoningen gebouwd kunnen worden. De heer Van der Zee antwoordt dat het inbreidingsplan daar alle ruimte voor biedt.

Mevrouw Lautenbach vraagt waarom de weg Pastorijelannen niet wordt doorgetrokken, nu weegt de weg uit, recht tegenover haar woning.

De heer Van der Zee geeft aan dat dit een stedenbouwkundige keuze is geweest. Deze opmerking zal worden meegenomen. Ook het verdwijnen van een aantal parkeerplaatsen t.b.v. het aanleggen de een nieuwe weg zal opnieuw bekeken worden.

De heer Bergsma geeft aan dat hij veel wateroverlast heeft. Hij vraagt wat de gemeente daaraan gaat doen.

De heer Van der Zee zegt dat voor het dempen of graven van sloten altijd vooraf in overleg met het Waterschap plaatsvindt. Eventuele problemen zullen in ieder geval afdoende moeten worden opgelost.

De heer E. Hoekstra vraagt hoe de verdeling koop/huur in het nieuwe uitbreidingsplan geregeld zal worden.

De heer Van der Zee noemt dat het bestemmingsplan een toetsingskader is, waarbinnen ruimte geboden wordt voor het bouwen van woningen. Het bestemmingsplan geeft niet aan of er huur- of koopwoningen gebouwd moeten worden. Daarover is tot op heden ook nog niets over bekend.

De heer Hoekstra vraagt wie bepaalt of er huur- of koopwoningen gebouwd worden.

De heer Nijboer geeft aan dat het eventueel bouwen van huurwoningen in overleg gaat met de woningcorporatie. Nu is daar nog niets over bekend. Hangt ook van de vraag af.

De heer Van der Zee merkt nog op dat de uitgifte van de bouwgrond pas op z'n vroegst in 2007 zal zijn.

Wethouder Nijboer vult de heer Van der Zee aan door te noemen dat de procedure voor een bestemmingsplan nog de nodige tijd zal vergen.

De heer Meijer vraagt of het contingent voor 25 woningen in één keer gebouwd mogen worden.

De heer Van der Zee antwoordt dat er 25 woningen tot 2010 mogen worden gebouwd. Dat betekent dat zodra het bestemmingsplan rechtskracht heeft de uitgifte van de bouwgrond (alle 25 kavels) van start gaat.

De heer Meijer vraagt of er een beperking van 30% huur op ligt.

De heer Van der Zee zegt dat dit niet het geval is. Daarnaast noemt hij nog dat het onbekend is hoe de ontwikkeling van de woningbouw zal plaatsvinden. Afspraken over huur, vrije sector, seniorenbouw, projectontwikkelaar of particulier moeten nog plaats vinden.

De heer Oppers vraagt hoe hoog de seniorenwoonvorm wordt.

De heer Van der Zee geeft aan dat deze maximaal 8 meter hoog mag worden. Dat betekent in de praktijk niet meer dan twee bouwlagen. Een traditioneel huis met een kap is doorgaans hoger.

De heer Oppers had graag wat meer informatie over de woonvorm gewild.

Wethouder Nijboer noemt dat er op dit moment niet meer informatie is dan het kader van het bestemmingsplan aangeeft. Dit betekent dat de hoogte bekend is en de oppervlakte van de bebouwing. De plaats van de senioren woonvorm kan nog niet precies worden aangegeven.

De heer Van der Zee voegt hier aan toe dat de bouwaanvraag voor de senioren woonvorm moet passen binnen de voorschriften die het bestemmingsplan stelt. Het bebouwingspercentage bedraagt slechts 40 % van het geprojecteerde bouwvlak.

Wethouder Nijboer noemt hierbij nog dat het hier om een afweging tussen het algemeen en het particulier belang gaat waar nogmaals goed naar gekeken zal worden. De wethouder raadt de heer Oppers dan ook aan een inspraakreactie in te dienen.

De heer Oppers vraagt of hij nog grond achter zijn woning aan de Pastorijelannen 10 kan kopen.

De heer Van der Zee geeft aan dat dit niet mogelijk is.

De heer Oppers vraagt ook nog aandacht voor de nieuwe ontsluitingsweg van de nieuwbouw langs de Pastorijelannen, omdat de weg redelijk smal is.

De heer Nijboer geeft aan dat dit de nodige aandacht zal krijgen.

De heer Van der Wal noemt dat hij het vervelend vindt dat hij nu al moet protesteren tegen iets wat nog niet vaststaat.

Wethouder Nijboer is het met de heer Van der Wal eens dat dit lastig is.

De heer Bergsma vraagt waarom het bouwvlak van de seniorenwoonvorm niet ingeperkt kan worden.

De heer Van der Zee zegt dat slechts 40 % van het aangegeven bouwblok mag worden bebouwd. De architect heeft op deze manier meer speling om er iets moois van te maken.

De heer Van der Wal vraagt vanaf waar de hoogte van 8 meter wordt berekend.

De heer Van der Zee geeft aan dat gerekend wordt vanaf bovenkant maaiveld. Daarbij noemt hij nog dat het niet onwaarschijnlijk is dat de grond bij het bouwrijp maken nog moet worden opgehoogd. Op dit moment is de uiteindelijke maaiveld nog niet bekend.

De heer Oppers noemt dat er enige tijd terug iemand is geweest die zei: "geeft mij de grond dan bouw ik er meteen wat op". Hoe zit dat?

De heer van der Zee geeft aan dat er animo bestaat om te kunnen bouwen in Sumar. Dat kan pas wanneer het bestemmingsplan ook rechtskracht heeft gekregen. Dat zal, afhankelijk van eventuele vertragingen in de vervolprocedure, op z'n vroegst in 2007 zijn. Op dit moment kan er nog geen bouwvergunning worden verleend en zijn er ook geen toezeggingen gedaan. Bovendien is de grond in eigendom van de gemeente. Gronduitgifte vindt pas plaats als het bestemmingsplan is goedgekeurd.

De heer Van der Wal vraagt hoe het zit met het wandelpad, aangezien dit als een groenbestemming in het bestemmingsplan is aangegeven.

De heer Van der Zee pakt de planvoorschriften van de bestemming "groen" erbij om na te gaan of een wandelpad binnen de voornoemde bestemming gerealiseerd kan worden. Dan blijkt dat de bestemming groen zeer ruim omschreven is en dat de aanleg van een pad past binnen de planvoorschriften "groen".

De heer Nijboer noemt nog wel dat de groenvoorziening wel de hoofdmoot zal zijn.

De heer Van der Wal vraagt of de voorschriften ook op het gemeentehuis kunnen worden opgevraagd.

De heer Van der Zee antwoordt dat de collega's van de balie Bouwen en Wonen ook beschikken over een voorontwerp bestemmingsplan Sumar waardoor ze deze informatie ook kunnen verstrekken. Bovendien kunnen de voorschriften van de website worden gedownload.

De heer Boonstra vraagt waarom de twee-onder-èèn-kap woningen worden gebouwd door een projectontwikkelaar.

De heer Van der Zee noemt dat het helemaal nog niet bekend is wie de woningen gaat bouwen. Dat is in het geheel nog niet aan de orde.

De heer Oppers vraagt of de familie de grond voor de aanleg van een wandelpad wel kwijt wil.

De heer Van der Zee geeft aan dat de gemeente op dit moment in onderhandeling is met de familie Van der Meer over de uiteindelijke invulling. De insteek is nog steeds positief.

De heer Meijer vraagt of het al bekend is hoe groot de percelen zullen worden.

De heer Van der Zee moet het antwoord schuldig blijven. Veel zal afhangen van de uiteindelijke invulling van het inbreidingsgebied.

De heer Batema vraagt of er veel mensen staan ingeschreven voor een kavel.

Ook dit antwoord blijft de heer Van der Zee verschuldigd en zal aan het verslag worden toegevoegd.

De heer Batema vraagt vervolgens om een prijsindicatie. Ook dit is bij de medewerkers van de gemeente op dat moment niet bekend. Wel wordt aangegeven dat de bouwgrondprijs op de internetsite van de gemeente staat. Ook zal de juiste bouwgrondprijs nog in het verslag worden opgenomen.

De heer De Boer vraagt naar de bestemming van het verenigingsgebouw achter de kerk. Hier bestaat nog enige discussie over.

De heer Van der Zee zegt toe dat hier naar gekeken wordt en dat de heer De Boer hier bericht van zal krijgen.

De heer Meijer vraagt waarom over de hele plankaart van Sumar "groene" strepen staan.

De heer Van der Zee noemt dat deze groene strepen het gezoneerde terrein van Sonac aangeeft. Binnen deze zone moet aan bepaalde voorwaarden (in het bestemmingsplan opgenomen) worden voldaan.

Daarbij geeft de heer Van der Zee nog aan dat de gemeente een overeenkomst met de Inspectie Ruimtelijke Ordening en de Provincie heeft gesloten over deze zone.

Ondertekening door alle partijen moet nog gebeuren.

De wethouder licht het belang van deze overeenkomst nog toe door aan te geven dat het vastleggen van deze zone belangrijk is omdat dan exact kan worden aangegeven waar uitbreidingsmogelijkheden voor wonen kunnen worden gesitueerd.

De heer Meijer vraagt tot slot of er binnen de planvoorschriften een urnmuur op de begraafplaats kan worden gebouwd.

De heer Van der Zee antwoordt na een korte toetsing aan het bestemmingsplan dat het bestemmingsplan deze mogelijkheid biedt. Dit zal bij de beantwoording in het verslag worden meegenomen.

Sluiting

Tot slot bedankt de wethouder de aanwezigen voor hun inbreng en sluit hierop om 21.30 uur de bijeenkomst.